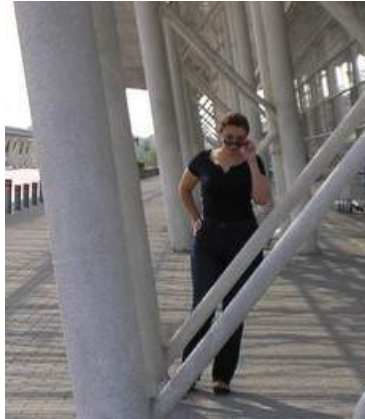

Катерина Аксьонова. ТЕАТРАЛЬНІ П'ЄСИ.

Катерина Аксьонова - журналіст, драматург.
Народилась 1 серпня 1980. Живу у Львові, Україна.
У 2003 році закінчила Львівський Національний університет ім. І.Франка, факультет журналістики.

ПОЛІТИЧНИЙ ДЕГРАДАНС.

Дійові особи:

ЕЛЕКТОРАТ:

БОГДАНКА — наймолодша з жінок.

ГАЛАНЯ — більше всіх говорить, важко її зупинити.

МАЗИРЯ — весь час шебуршить обгортками від цукерок.

ВАЖИН — поважний чоловік, колишній керівник, на пенсії.

СВИРЯ — чоловік невизначеного віку.

РАХІВНИК — Чуйко, приїхав спеціально до села для проведення виборів.

КАНДИДАТ — грає один актор, виступає за трьох кандидатів: Бабанко, Бабич, Бабоша. Також, як незалежний спостерігач при підрахунку голосів - Бабайко. Змінює перуки і в кінці вдягає капелюх.

СЦЕНА 1.

Село, площа біля сільради. Понурий, похилений будинок. Напис "Сільрада" закреслено червоним. Збоку напис "Мунуцупалітет". Вікна забито дошками навхрест.

Заходить РАХІВНИК, струшує з себе пилку. В нього великий портфель.

РАХІВНИК: Ті, хто вираховував це місце, як ідеальне, могли б і самі сюди приїхати. Соціологи і політологи, громадянське суспільство вам на голову.

Дивиться на всі боки.

РАХІВНИК: Нікого немає. От працівники, хоча їх тільки п"ятеро у селі.

Підходить до сільради.

РАХІВНИК: Оце село, поназивали. Ото грамотії. Треба виправити.

Бере з землі шматок крейди та закреслює літери, виправляє на інші. В нього виходить "Мануцапалітета".

РАХІВНИК: Так краще.

Рахівник відкриває двері сільради і відсахується.

РАХІВНИК: Вони будуть обирати представника від України у Світовий Парламент. А самі сушать тютюн у сільраді. Так не можна, треба тут написати скаргу.

Рахівник заходить в сільраду.

СЦЕНА 2.

На сцену виходить СВИРЯ, на одязі в нього стружка від дерева. Входить БОГДАНКА.

СВИРЯ: В тебе теж спрацювало, Богданка?

БОГДАНКА: Так, сигналізація, хтось заліз в наші склади з тютюном.

СВИРЯ: Може знову миші?

БОГДАНКА: Ти так вже казав одного разу, Свиря.

СВИРЯ: Ти мені до кінця віку про це нагадуватимеш?

БОГДАНКА: Поки ми ходили шукали допомогу весь тютюн вивезли наші

сусіди з Нижнього Болота!

СВИРЯ: А що, я на них з сопілкою піду? Тільки тому, що ми з Верхнього Бруду?

БОГДАНКА: Чоловіче, ти хоча б зайди подивись.

СВИРЯ (глузливо): Свічечку не позичиш, Богданка.

БОГДАНКА: Грець з тобою, я ж не думала, що воно так усе згорить.

СВИРЯ: А цигарки як палять, що не бачила?

БОГДАНКА: Добре, яке їхало, таке й здибало. Що робити будемо?

СВИРЯ: Якщо це людина — а ти думаєш, що це злодій...

БОГДАНКА: Я цього не виключаю.

СВИРЯ: То все одно йому доведеться виходити і от тут ми його і почекаємо.

БОГДАНКА: Розумні слова від тебе.

СВИРЯ: Не очікувала, бо недооцінюєш мене.

БОГДАНКА: Тю!

Сідають біля дверей сільради по боках.

СЦЕНА 3.

На сцену заходить ВАЖИН, в костюмі вже не модному. Великий портфель в руках.

ВАЖИН: Чого чекаємо?

СВИРЯ: Поки вийде.

ВАЖИН: Ви вже переконались, що це злодій?

БОГДАНКА: Важин, ми ще не знаємо.

ВАЖИН: Ти свічку вдома забула?

БОГДАНКА: Я можу й піти, це чоловіча справа — злодіїв ловити.

ВАЖИН: Минули часи відважних жінок.

БОГДАНКА: Я нікого не боюсь.

ВАЖИН: Але й роботу виконувати не хочеш. Як ми можемо досягти результатів з таким низьким рівнем відповідальності серед працівників. А нас ще чекають вибори.

СВИРЯ: Ми всі працюємо на рівних. В нас демократія, живемо без керівника.

ВАЖИН: Я давно кажу, що наш устрій треба міняти.

СВИРЯ: Нас і так мало. До речі, де всі?

ВАЖИН: Сваряться за білизну і поросся.

БОГДАНКА: Як завжди. Ой, з чийого боку білизну?

Богданка підхоплюється.

ВАЖИН: З боку Галані.

БОГДАНКА: Добре, а то я настрашилась.

Богданка знову сідає на своє місце.

ВАЖИН: Будемо боротись з ворогом. (киває на сільраду)

СВИРЯ: А як?

ВАЖИН: Знав, що попередній досвід тебе нічого не навчив.

Свиря ображено відвертається, Важин відкриває великий портфель. Витягає звідти сітку.

ВАЖИН: Отак ми його і спіймаємо.

Свиря та Богданка встають, допомагають Важину розгортати сітку.

СЦЕНА 4.

З сільради виходить Рахівник, починає чхати. На нього обертаються і не знають, що робити.

РАХІВНИК: Доброго дня.

БОГДАНКА: Для кого як. Ти ще наважився з нами привітатися.

РАХІВНИК: Трохи поважніше можна, електорат?

СВИРЯ: А як з тобою розмовляти, коли ти вліз до нас, крадеш тютюн?

РАХІВНИК: Тут непорозуміння. До бісової матері ваш тютюн.

ВАЖИН: Тоді може скажете - хто ви і чому сюди прийшли.

РАХІВНИК: Будь ласка. Моє прізвище Чуйко, приїхав до вас в якості Рахівника на вибори.

ВАЖИН: Дуже приємно. Чули, чекали. Я Важин. А це, як ви правильно зауважили, наш електорат — Богданка та Свиря.

РАХІВНИК: А де ще двоє?

СВИРЯ: Або закінчать сварку і прийдуть сюди, або прийдуть сюди, щоб продовжити сварку.

БОГДАНКА: Але ж вибори тільки в неділю?

РАХІВНИК: Я повинен усе особисто підготувати.

ВАЖИН: Тоді, може, поживете у мене. В мене є кабінет і приймальня.

РАХІВНИК: Щиро дякую, але ви теж з електорату. Тому мушу бути об'єктивним. Залишусь в сільраді. Якщо тут можна прибрати.

ВАЖИН: Можете жити у червоному кутку. Там є все необхідне. Диван, графин з водою, стіл та стілець.

РАХІВНИК: І немає тютюну?

СВИРЯ: Цю кімнату ми завжди тримаємо для виборчик комісії.

РАХІВНИК: А якщо не приїздять сторонні, хто в комісії?

ВАЖИН: Я та Свиря.

РАХІВНИК: Можна ж домовитись, це не по закону.

ВАЖИН: Прошу пана, обирайте вислови. Не по закону! В нас є спостерігачі.

РАХІВНИК: Хто?

БОГДАНКА: Я та ще Мазиря з Галанею.

РАХІВНИК: Добре, якщо ваша ласка, відкрийте мені ту кімнату.

ВАЖИН: Проходимо за мною. Там є скринька для голосування також.

БОГДАНКА: Тільки з нею обережно, вона ще мені від бабці залишилась.

РАХІВНИК: Нічого не розумію. Але добре.

Важин та Рахівник заходять у сільраду.

СЦЕНА 5.

СВИРЯ: Бач, як вийшло. А ти казала — злодій.

Свиря починає грати на сопілці.

БОГДАНКА: Я казала? Ти перший прийшов, перелякався. І тихо будь, не неділя.

СВИРЯ: Я нічого не злякався.

БОГДАНКА: Тоді чому ти не зайшов у будинок?

СВИРЯ: Не схотів.

БОГДАНКА: Злякався.

СВИРЯ: Просто хотів люльку запалити.

БОГДАНКА: Чому за тютюном не зайшов?

СВИРЯ: В мене свій є.

БОГДАНКА: В сопілці носиш.

СВИРЯ: Чого ти до мене причепилась? Нічого не сталося, так і йди додому працюй.

БОГДАНКА: А ти мені не наказуй — що я маю робити. Хто ти такий, щоб тебе слухати?

СВИРЯ: А може ти чекаєш, поки Рахівник вийде ще раз і подивиться в твої хижі очі.

БОГДАНКА: В мене хижі очі?

СВИРЯ: Ти що недочувати стала?

БОГДАНКА: Хто мені на Різдво сказав, що в моїх очах видно небо?

СВИРЯ: Правда було, ти ж горілиць лежала.

БОГДАНКА: Коли горілиць лежала — то в очах небо. А при світлі сонця Божого в мене хижі очі.

СВИРЯ: Це складне питання. До того ж я тоді був п"яний.

БОГДАНКА: Знаєш, куди я тобі сопілку ту запахаю.

Богданка починає гамселити Свирю.

СВИРЯ: Рятуйте, вбивають представника українського народного промислу.

БОГДАНКА: Замокни. Я тобі зараз рубанок відкручу!

СЦЕНА 6.

На сцену вбігає ГАЛАНЯ.

ГАЛАНЯ: А ну, припиніть це мені!

Богданка відпускає Свирю.

СВИРЯ: Рятівниця моя.

ГАЛАНЯ: Пам"ятай про це, як прийде ця брехуха.

БОГДАНКА: Ти ще сваришся за білизну?

ГАЛАНЯ: Що ж це в світі робиться, сусіди все знають, про все чули. Та ніхто не прийшов та не допоміг німечній жінці...

СВИРЯ: Ти німечна? Хто мені коня підкував вчора.

ГАЛАНЯ: Робиш людям добро, вони тобі ще й це як сором нагадують. Добре, як безпорадній та безпомічній.

БОГДАНКА: До речі, безпомічна. А де Мазиря? Чи ти її бува не в колодязі втопила, а нам тут репетуєш.

ГАЛАНЯ: Люди, що це робиться, не чуєте Бога, що над вами зверху! Таке на мене казати! Я, та, що поститься у п"ятницю та середу...

СВИРЯ: А в неділю їсть галушки з салом навіть у чистий Четвер.

ГАЛАНЯ: Даремно я тебе від Богданки врятувала. Дивишся на тебе і не віриш, що мати тебе молоком пувала, а не собака, що пожаліла тебе, як цуценя.

СВИРЯ: Ти мене сучим сином назвала, сама і з Мазирею війну провадь.

ГАЛАНЯ: Війну? З ким я воюю, добро своє рятувати, хіба це війна? Ой, люди немає у цьому світі справедливості! Немає.

БОГДАНКА: Де Мазиря?

ГАЛАНЯ: Вдома.

БОГДАНКА: Жива?

ГАЛАНЯ: Жива.

БОГДАНКА: І тобі більше нічого немає сказати, поки вона сюди сама не прийшла.

ГАЛАНЯ: А що розповідати?

СВИРЯ: Ти її втопила!

ГАЛАНЯ: Втопила, одразу такі слова. В мене серце крається і сльози на очах, почути таке. Втопила! Відкашлялась, і пішла додому.

БОГДАНКА: Сама вилізла з колодязя?

ГАЛАНЯ: Що ти вчепилась у той колодязь, як ріп"ях в Сірка. Ніякого колодязя не було.

СВИРЯ: А що було?

ГАЛАНЯ: Я повісила білизну сушити — приходжу — вона брудна. Я до Мазирі. Питаю, чому ж ти стерво така, заподіяла мені, твоїй сестрі - християнці таку біду і неподобство. Зіпсувала чисто випрану білизну. І ця жінка, що не вірить, що за свої діла треба відповідати, каже мені — нічого такого не робила. Я кажу, чи не вважаєш мене брехухою, ти, та яка слово правди каже тільки раз на рік на сповіді перед Великоднем у церкві сусіднього села. Вона каже нічого я не псувала. Я кажу, невже Бог дав мені погані очі, що я не бачу, що білизна вимазана шоколадом. А хто в нас любить шоколад, крім Мазуні, біля будинку якої проходиш, як біля фабрики шоколаду.

БОГДАНКА: І цим доказом ти її переконала?

ГАЛАНЯ: Та ні в житті. Каже, не я. Я її питаю, а якщо не ти, то хто. Вона каже, що може, хтось з її підсвинків.

СВИРЯ: От баба вигадлива!

ГАЛАНЯ: Я їй кажу, невже ти — ти годуєш своїх свиней з підсвинками шоколадом і думаєш, що я в це повірю, знаходячись в здоровому глузді. А ніхто в селі не скаже, що Галані бракує здорового глузду.

БОГДАНКА: І тоді вона визнала свою провину?

ГАЛАНЯ: Та ні. Каже я їх не тільки годую шоколадом, в спеку я їм ще морозиво даю. Ось, розповіла усе вам.

СВИРЯ: Невже.

ГАЛАНЯ: Все, що було.

СВИРЯ: І коли ти почула про морозиво для підсвинків, просто витерла пекучі сльози від ганьби заподіяної і пішла собі. І більше немає про що розповідати.

БОГДАНКА: Що було далі?

ГАЛАНЯ: Розпитуєте, ніби мені є що оповісти.

СВИРЯ: Кажі.

ГАЛАНЯ: Добре, вам розкажу, бо так, як скривджено мене і вас можуть

скривдити. Почула я про це і сльози виступили в мене на очі. Образила вона мене. Виходить, до підсвинків вона ставиться краще ніж до людини. Ось... І пішла я собі, розповісти, як усе було, якої кривди завдано мені і майну моему.

БОГДАНКА: Що було після ось?

ГАЛАНЯ: Що було? Хіба я не сказала?

СВИРЯ: Сказала б, не перепитували.

ГАЛАНЯ: Я подумала собі, свині дорожчі. То й живи зі свинями. Взяла її за хустку не гаптовану, та й кинула в калюжу де лежали її свині та й обличчям.

СВИРЯ: Лиха жінка.

ГАЛАНЯ: Якщо їй так зручніше, то й зі свинями нехай живе.

СВИРЯ: А вона?

ГАЛАНЯ: Виплюнула цукерку, її одразу з"їв підсвинок, відкашлялась, встала і пішла додому.

БОГДАНКА: І промовчала?

ГАЛАНЯ: Я там слухала, який бруд вона на мене з калюжи виливала?

БОГДАНКА: А білизна?

ГАЛАНЯ: Буду знову прати, якщо громада не постановить, що Мазиря винна мені відшкодування за збитки.

СВИРЯ: І що ж ти хочеш жінко, що прагне справедливості? Пральний порошок!

ГАЛАНЯ: Пральну машину, з віджимом. Щоб не мусила сушити білизну на вулиці, де вона може бути зіпсована свинями, що жеруть шоколад.

БОГДАНКА: Отакої.

СВИРЯ: Ти не витрачаєш мрій на марно.

ГАЛАНЯ: Треба жити, як живеться, а боронитись у повну силу.

СЦЕНА 7.

Повільно заходить МАЗИРЯ. Чепурно вбрана, в волоссі квітка.

МАЗИРЯ: Добрий день усім.

ГАЛАНЯ: Ти диви, вже відчистилась!

МАЗИРЯ: До чесноі душі не причепляться ні твої зухвалі образи...

СВИРЯ: Ні бруд з рідного болота.

Галаня та Богданка регочуть.

МАЗИРЯ: Самотню жінку легко образити.

БОГДАНКА: Та легко приголубити.

МАЗИРЯ: Знов заздросі. Ти не знайшла собі кавалера тут, а до мене приходять з сусідніх сіл.

ГАЛАНЯ: Та результат однаковий, так в дівках і залишились.

МАЗИРЯ: Галаня, я не прийшла сюди, щоб сваритися.

ГАЛАНЯ: Так, а для того, щоб перед обличчям чесноі громади віддати мені борг.

МАЗИРЯ: Який борг?

ГАЛАНЯ: За зіпсовану білизну.

МАЗИРЯ: Ти про це, я думала вже забула.

ГАЛАНЯ: Я тобі забуду, таку шкоду наробила.

МАЗИРЯ: Ми вже це обговорювали. Свині то є свині, біжуть, туди де їм хочеться. Я їх не зупинятиму.

ГАЛАНЯ: Але відшкодуєш мені збитки.

МАЗИРЯ: Що ти там вигадала?

СВИРЯ: Галаня вимагає як компенсацію пральну машинку.

МАЗИРЯ: Дзуськи.

ГАЛАНЯ: З віджимом.

МАЗИРЯ: Та ні в житті.

ГАЛАНЯ: В суд на тебе подам.

БОГДАНКА: Ніхто нічого не буде робити. Таких заяв не приймають.

ГАЛАНЯ: А ми ще подивимось.

СВИРЯ: Краще проведи попередні слухання у громаді, а там вже міркуватимеш далі.

ГАЛАНЯ: Згода. А чи згідна ти моя кривдниця, нехай ти би вже від свого шоколаду і не відмилася.

МАЗИРЯ: Згода. А ти моя сусідка добра, краще б чорт поряд жив, свою білизну не розвішуй де не можеш припилньувати.

ГАЛАНЯ: Я тобі зараз!

БОГДАНКА: Нехай громада вирішує!

ГАЛАНЯ: Добре. Де Важин?

СВИРЯ: У сільраді.

ГАЛАНЯ: Важин!

МАЗИРЯ: Важин!

СЦЕНА 8.

З сільради виходить Важин.

ВАЖИН: Чого галасуєте як в себе вдома?

ГАЛАНЯ: Ти це мені сказав?

ВАЖИН: І тобі також.

ГАЛАНЯ: Зараз він мені затикає рота, а тоді, коли у армію йшов, про що співав?

ВАЖИН: Згадала баба, як дівкою була.

ГАЛАНЯ: Після зустрічі з тобою, ніякою дівкою вже не була.

СВИРЯ: Галаня, чому ти завжди про це нагадуєш?

ГАЛАНЯ: Щоб знав, що все про нього пам'ятаю і не дозволю так з Галанею говорити.

ВАЖИН: Дозволь нагадати, з армії мене так і не дочекалась!

ГАЛАНЯ: І ти зараз про це нагадуєш! Стільки років, бовдур, а забути не можеш.

СВИРЯ: Якби й хотів, тебе не забудеш.

ГАЛАНЯ: А ти чого вліз? Чи тебе хто питав?

БОГДАНКА: Досить вам, зібралась громада — вирішуйте свої непорозуміння.

ГАЛАНЯ: Не буду. Важин не об'єктивний.

ВАЖИН: Стара дурепа, я об'єктивний. Що сталося?

МАЗИРЯ: Хтось хоче цукерку?

Мазиря витягає з кишені жменю цукерок, пропонує усім.

ГАЛАНЯ: Підкуп! Корупція!
МАЗИРЯ: Грець з тобою, тримай і ти.

Галаня бере, як і всі цукерку і всі кладуть собі цукерки до кишень.

ВАЖИН: Що сталося, що знадобилась уся громада?

ГАЛАНЯ: Мені завдано шкоду.

ВАЖИН: З природою сварись сама за свій вигляд.

ГАЛАНЯ: Я стерплю, усі образи стерплю, старий козел. Мене принижують, та я не схлюся. Мій шлях до правди рівний як стеблинка, що тягнеться до сонця. Якщо в вас правди не знайду, піду шукати її далі по світах.

СВИРЯ: До сусіднього села.

ВАЖИН: Мазиря, може ти мені розкажеш, що сталося?

МАЗИРЯ: А чого я?

ВАЖИН: Ти теж мене кликала. І не тому, що в Галані голосу не вистачить. Вона може сама замінити трубу з Єрихона і ніхто підміни не помітить. Чого кричала?

МАЗИРЯ: Щоб усе було справедливо.

ВАЖИН: І ти теж побачила несправедливість?

МАЗИРЯ: Так.

ВАЖИН: Слухаю.

МАЗИРЯ: А чи не вдавиться Галаня, якщо я їй куплю пральну машину?

ВАЖИН: Тебе цікавить практична сторона питання?

МАЗИРЯ: Не дуже. Просто я не хочу і все.

ВАЖИН: Добре, тоді давайте спочатку.

ГАЛАНЯ: Ти не знаєш, якої шкоди мені завдано. Сидиш у своїй нікому не потрібній сільраді.

ВАЖИН: Я тут по справі. До нас приїхала людина з міста!

ГАЛАНЯ: Та невже, а хто, чого приїхав?

МАЗИРЯ: Чому нам не сказав?

ВАЖИН: Свирия і Богданка його бачили.

ГАЛАНЯ: І треба було таке змовчати.

БОГДАНКА: Ми були занадто захопленні твоєю бідом, Галаня, щоб згадати про це.

ВАЖИН: Повернімось до цього пізніше. В чому полягає проблема висунута на справедливий суд громади?

ГАЛАНЯ: Мені завдано шкоди!

ВАЖИН: Ти про те, що тобі зіпсували свині Мазирі випрану білизну?

ГАЛАНЯ: Громада знає, але не прийшла мене рятувати.

ВАЖИН: Громада тебе добре знає, тому не втручалась, щоб не рятуватись.

ГАЛАНЯ: Боягуз.

ВАЖИН: Далі.

ГАЛАНЯ: Як відшкодування за завдану мені шкоду, вимагаю, щоб Мазиря купила мені нову пральну машину, з віджимом.

ВАЖИН: Чому з віджимом?

БОГДАНКА: Щоб не вішати сушити речі.

ВАЖИН: І ти вважаєш, що це рівна компенсація?

ГАЛАНЯ: Не сумніваюся.

ВАЖИН: Тоді зрозумілим стає питання Мазирі чи не забагато цього для тебе.

СВИРЯ: І ми будемо в цьому копирсатись?

ВАЖИН: В нас громада на демократичних засадах. Мусимо. Галаня, ти не

зупинишся, поки не отримаєш відшкодування збитків.

ГАЛАНЯ: Дійду до Конституційного Суду.

ВАЖИН: Не сумнівався. Мазиря, чи ти вважаєш, що Галаня має право на відшкодування?

МАЗИРЯ: Вона мене обличчям кинула в калюжу. Тому і в мене одяг зіпсований.

ВАЖИН: Тоді вирішуємо, що ви не маєте претензій.

МАЗИРЯ: Я згідна.

ГАЛАНЯ: Я теж згідна. Але нехай тоді кару понесе підсвинок.

СВИРЯ: Ця жінка не заспокоїться.

ВАЖИН: І що ти хочеш?

ГАЛАНЯ: Випороти порося!

МАЗИРЯ: Не дозволю.

ГАЛАНЯ: Інакше ніяк.

МАЗИРЯ: До свого порося ставишся як до дитини, а моє...

БОГДАНКА: Почекайте, щось я таке чула. Щось таке чула. Святий отець казав на проповіді. Врятувати дитину...

ВАЖИН: Ти про що?

БОГДАНКА: Я теж проти того, щоб бити порося. Згадала. Віддай Мазиря Галані порося, нехай робить, що схоче.

МАЗИРЯ: І що з того?

БОГДАНКА: Якщо вона заподіє шкоду, то вже своєму підсвинку, а не твоєму.

ВАЖИН: Громада голосуємо.

Всі підняли руки.

ВАЖИН: Одноголосно. Тепер пори порося скільки хочеш, Галаня.

ГАЛАНЯ: Я вже для тебе зовсім дурепа чи що? Щоб я порола своє порося.

СЦЕНА 9.

З Сільради виходить Рахівник.

РАХІВНИК: Це найцікавіше практичне використання досвіду царя Соломона, яке я чув.

ВАЖИН: Вже влаштувались?

РАХІВНИК: Так, дякую.

ГАЛАНЯ: Так про нас і слова не промовиш. Будеш стояти як старий дуб над річкою і схилитимешся тільки від вітру.

ВАЖИН: Якби й хотів забути, не дадуть. Це вже весь наш електорат. Галаня, та Мазиря.

Мазиря дає руку Рахівнику. Від висмикує свою руку та витирає об штани.

МАЗИРЯ: Не треба лякатись. Це шоколад.

БОГДАНКА: Мазиря в нас любить солодке.

ГАЛАНЯ: І свиней своїх так годує.

СВИРЯ: А ти б менше базікала. Тепер і в тебе є вигодований на шоколаді підсвинок.

ГАЛАНЯ: Стули пельку.

РАХІВНИК: Я тут по важливій справі і тому прошу вашої уваги.

БОГДАНКА: Кажіть, бо їх не переговорите.

РАХІВНИК: Чи ви знаєте, що ваше село обрали для важливого політичного експерименту?

СВИРЯ: Важин нам стільки розповідав про це, що курки вже не квохчуть, а переповідають умови проведення виборів.

РАХІВНИК: Гарна підготовка та обізнаність — наполовину зроблена справа.

ГАЛАНЯ: Чому саме ми?

РАХІВНИК: Експеримент завжди мусить бути обмежений.

БОГДАНКА: А нас достатньо?

СВИРЯ: Головне — нас легко рахувати.

МАЗИРЯ: Але невже від нас почнеться нова політична реформа?

ГАЛАНЯ: Від тебе може початись тільки головний біль.

ВАЖИН: Ввійдемо ще в підручники історії.

БОГДАНКА: А чи зможемо ми обрати гідного?

ВАЖИН: Все буде гаразд, ми достатньо свідомі.

МАЗИРЯ: Але ж посланець у Всесвітню Раду від нас?

СВИРЯ: У Світовий Парламент!

ВАЖИН: Все вийде.

ГАЛАНЯ: Добре, все це політичні вибрики. А чому галасувала сигналізація?

ВАЖИН: І це ти встигла помітити.

ГАЛАНЯ: А хто з вами тютюн збирав і сушив?

ВАЖИН: Це пан Рахівник не знав наших звичаїв, от і подзвонити хотів.

БОГДАНКА: Так там же телефону не має.

ВАЖИН: А він звідкіля знає?

РАХІВНИК: Якщо вже все з'ясувалось, перейдемо до політичних питань.

СВИРЯ: А це до потім не почекає?

ВАЖИН: Я вам вже казав про політичну важливість.

ГАЛАНЯ: Добре, нехай говорить, як не злодій.

РАХІВНИК: Я ще раз хотів би підкреслити. На вашу долю випав політичний вибір. Від вашого рішення залежатиме, яке враження справить наша держава на світовому рівні. Треба вам відповідально поставитись до ситуації, що склалася.

ВАЖИН: Шановний пане Чуйко, якщо нас обрали, то нам довіряють. Не треба робити натяки, що ми можемо не гідно відобразити думки та сподівання нашої держави.

РАХІВНИК: Вельмишановний пан Важин, не це я мав на увазі. Ніхто не заперечує вашого рівня самосвідомості та відповідальності. Моє завдання провести роз'яснювальну бесіду.

СВИРЯ: То проводьте. Ніби ми всього цього не чули від Важина.

РАХІВНИК: Отже, я продовжу. Політика є невід'ємною частиною людської життєдіяльності.

ГАЛАНЯ: А коли не було політики? Що людина була недостатньо життєдіяльна.

МАЗИРЯ: Ото Галаня молодець, ото вкусила.

ГАЛАНЯ: А ти мовчи та мені не лєсть. Як треба буде, і тебе вкушу.

РАХІВНИК: Через політику реалізуються групові, національні та індивідуальні інтереси.

МАЗИРЯ: А тварини мають обов'язки, а чому не мають прав?

БОГДАНКА: Ти хочеш, щоб твої свині та підсвинки вибрали свого кабана в місцеву раду.

Загальний сміх.

ВАЖИН: Жіноцтво, електорат, тихіше. Ви ще зможете все дізнатись у спеціально відведений час для запитань.

РАХІВНИК: За допомогою та завдяки політиці здійснюється реформування, регулювання та заміна суспільних систем.

СВИРЯ: А системи водопостачання та водовідведення? Ми вже п'ятий рік пишемо скарги. Жодної відповіді.

ГАЛАНЯ: Замокни. Чому ти всім викопав колодязі, а собі ні. Чому скиглиш?

СВИРЯ: Галаня, ти жінка розумна, так принаймні про себе кажеш, а не бачиш різниці.

МАЗИРЯ: А дійсно, в чому різниця?

БОГДАНКА: Нам всім він колодязь копав за гроші, а собі безкоштовно?

Всі регочуть.

СВИРЯ: Так, не люблю я працювати за так. І не треба реготати.

ВАЖИН: Може повернемось до політичної складової.

РАХІВНИК: Так. Завтра прийдуть кандидати, які ознайомлять вас зі своєю програмою. Ви вислухаєте усіх. Поставте свої запитання. А у неділю зробите вибір.

МАЗИРЯ: А коли будуть результати виборів?

РАХІВНИК: Одразу, як проголосує останній виборець.

ВАЖИН: На дванадцяті я вам гарантую стовідсоткову явку.

РАХІВНИК: А чому не раніше?

СВИРЯ: На восьму баби...

ВАЖИН: Свиря!

СВИРЯ: Перепрошую. На восьму ранку жіноцтво їде на службу Божу у сусіднє сіло.

РАХІВНИК: А ви?

ВАЖИН: Ми теж їдемо з ними.

РАХІВНИК: А чому не можна сказати, що всі ідуть?

БОГДАНКА: Ми їдемо на підводі. Підвода належить Важину, кінь Свирі. І якщо вони не домовляться...

ГАЛАНЯ: А такого ще не було. Ми їдемо всі разом.

РАХІВНИК: Добре. Тоді я ще хотів сказати...

МАЗИРЯ: А худобу водою напувати?

ГАЛАНЯ: Так, до завтра. Справ на городі повно.

БОГДАНКА: Гарно відпочити і з приїздом.

Галаня, Богданка та Мазиря виходять починаючи співати пісню.

СЦЕНА 10.

РАХІВНИК: І це все?

ВАЖИН: За худобу дбають, як за дітей. Як прийдуть кандидати, всі будуть тут.

РАХІВНИК: Через відповідальність за вибір?

ВАЖИН: Через страшенну цікавість.

СВИРЯ: До речі, пане Рахівник.

ВАЖИН: Чуйко.

СВИРЯ: Ну так, пане Чуйко. Якщо в нас така серйозна політична розмова, а баби пішли... Маю до вас запитання.
РАХІВНИК: Стосовно виборчого процесу?
СВИРЯ: Ні, мене цікавить більш ширше питання.
РАХІВНИК: Спробую втамувати вашу цікавість.
СВИРЯ: Хто і навіщо вигадав державу?
РАХІВНИК: Це широке поняття і відповідь буде не легкою.
ВАЖИН: Треба відповісти так, щоб він зрозумів.
СВИРЯ: Можна без принижень?
ВАЖИН: Я просто даю пораду.
РАХІВНИК: Все гаразд. Я зараз вам поясню. Мені ближча концепція громадської угоди.
СВИРЯ: Якої концепції?
РАХІВНИК: Її ще називають концепцією суспільного договору.
СВИРЯ: Так легше. Так що там про державу.
ВАЖИН: Не перебивай.
РАХІВНИК: Так ось ця концепція трактувала утворення держави після укладення між людьми добровільної угоди про організацію суспільного життя і наділення певних осіб та інституцій владою. Все це було зроблено для підтримки порядку, захисту прав та інтересів людей.
СВИРЯ: Зрозуміло, але чомусь я ніколи не потрапляю до осіб, які наділені владою.
РАХІВНИК: В демократичному суспільстві на загальних засадах ви можете висунути свою кандидатуру...
СВИРЯ: Не вірю. Де ж та демократія? Піду я, до завтра.

Свиря виходить.

СЦЕНА 11.

РАХІВНИК: Я щось не те сказав? Мені здалося, що він достатньо зацікавлений політикою. І тут раптом, так згас інтерес.
ВАЖИН: У цьому фактично відсутня ваша вина. Ви ж не знали про ступінь болючості обговорюваної теми для нього.
РАХІВНИК: А що сталося?
ВАЖИН: Свиря вже намагався йти в депутати від нашого району.
РАХІВНИК: І що він, програв?
ВАЖИН: Сам зняв свою кандидатуру.
РАХІВНИК: Зрозумів, що відповідальність занадто велика.
ВАЖИН: Де там. Чорний піар.
РАХІВНИК: Мені не почулося? Чорний піар?
ВАЖИН: Так, кандидати з сусідніх сіл.
РАХІВНИК: У його минулому були корупційні скандали?
ВАЖИН: Ні. Хата Свирі на краю села. В нього найбільше пасовисько худоби. Ну як, пасовисько. Він корів на ніч не заганяє, тільки якщо дощ. Одного ранку ми прокинулись...
РАХІВНИК: Вони підпалили тварин? Це жорстоко!
ВАЖИН: Ви ще скажіть, що голову улюбленого бика підкинули у ліжку. В своєму місті ви забагато дивитесь телевизор!
РАХІВНИК: Тоді, що сталося.
ВАЖИН: На всій його рогатій та не дуже скотині напис.

РАХІВНИК: Нецензурна лексика.

ВАЖИН: В нас виховані люди. На кожній корові зеленкою понаписували "Помічник депутата". Свиря це важко переживав. Пиячив тиждень. Потім вдягнув усе чисте і...

РАХІВНИК: І...

ВАЖИН: І добровільно відмовився брати участь у виборах. А ви думаете тільки в вас політика.

РАХІВНИК: Так вже я не думаю.

ВАЖИН: Пізно вже. Завтра приїдуть кандидати. Час спати.

РАХІВНИК: Правду говорите.

ВАЖИН: Якщо хочете в мене є лазня. Ви з дороги.

РАХІВНИК: Але ж...

ВАЖИН: Ночувати ви все одно будете в сільраді незалежно і об'єктивно.

РАХІВНИК: Ну, тоді добре.

Рахівник та Важин виходять.
Затемнення.

СЦЕНА 12.

Рахівник виходить з сільради. Потягується. З кущів виходить пом'ятий КАНДИДАТ.

РАХІВНИК: А ви хто?

КАНДИДАТ: Кандидат на вибори. Це ж експериментальна ділянка.

РАХІВНИК: Так і є. А чи не бачились ми з вами?

КАНДИДАТ: Всі люди подібні.

РАХІВНИК: Ні, чи не бачились ми з вами на суді про шахрайство на виборах.

КАНДИДАТ: Де вас звинувачували у не відповідальному ставленні до документів запропонованих кандидатом?

РАХІВНИК: Не було такого.

КАНДИДАТ: І я кажу, бачу вас вперше. Доброго дня.

РАХІВНИК: Не знаю. Зараз все гаразд.

КАНДИДАТ: Так і буде.

РАХІВНИК: Документи.

КАНДИДАТ: Все в чудовому вигляді.

Кандидат витягає чотири паспорти в обкладинках різного кольору.

РАХІВНИК: Сховай. Мене дійсно жінка зурочила, коли побачила з Олеською. Що ж то буде?

КАНДИДАТ: Чесні вибори.

РАХІВНИК: Нікого іншого не буде?

КАНДИДАТ: Аж ніяк.

РАХІВНИК: І коли це закінчиться?

КАНДИДАТ: Я собі пообіцяв, що це в останнє. Потім я зав'язую.

РАХІВНИК: Я теж.

КАНДИДАТ: Тоді все, як завжди.

РАХІВНИК: Я тебе кликатиму, ти роби все що знаєш. Не допоможу.

КАНДИДАТ: Зі мною не буде клопоту.

РАХІВНИК: Щоб я тебе не бачив, як не покличу. А не то знаєш, що я зроблю?

КАНДИДАТ: Скаргу напишеш?

РАХІВНИК: Влаштую дебати між кандидатами!

КАНДИДАТ: Я вже пішов.

Кандидат йде.

СЦЕНА 13.

Заходить Важин у білий сорочці та з краваткою.

ВАЖИН: Доброго ранку.

РАХІВНИК: Доброго і тяжкого водночас.

ВАЖИН: Не зручно спати?

РАХІВНИК: Волевиявлення суспільства тяжкою ношею лягає на мої плечі.

ВАЖИН: Золоті слова свідомої людини.

РАХІВНИК: Мені вже повідомили, що прибули кандидати.

ВАЖИН: І де ж вони?

РАХІВНИК: Кликатиму по одному.

ВАЖИН: А дебати?

РАХІВНИК: В цьому випадку вирішили відмовитись від цієї процедури.

ВАЖИН: Але чому?

РАХІВНИК: Краще обрати за програмами. Це першій досвід. Коли вже будуть результати, зможемо щось враховувати, доробляти.

ВАЖИН: А це тільки попередній варіант?

РАХІВНИК: Так, але скажу вам велику таємницю. Ви мені видаєтесь людиною, якій можна довіряти.

ВАЖИН: Так воно і є.

РАХІВНИК: Вибори ми проводимо наперед.

ВАЖИН: Як це?

РАХІВНИК: Україні ще офіційно не запропонували висунути свого представника у світовий парламент.

ВАЖИН: А ми граємо на випередження!

РАХІВНИК: Ви розумна людина. З вами можна мати справу.

ВАЖИН: Я нікому. Ані чичирк.

РАХІВНИК: Я у цьому був впевнений.

Рахівник потискає Важину руку. Важин розпливається у посмішці.

РАХІВНИК: Тепер треба зібрати електорат.

ВАЖИН: Це я швидко. Дивіться. (голосно) А це правда, що вже приїхали кандидати?

РАХІВНИК: Так, мене опередили. Кандидати вже тут.

За сценою хтось голосно чхає.

ВАЖИН: На здоров"я, Свиря.

ГОЛОС СВИРІ: Дякую.

ВАЖИН: Тепер знатимуть усі. Тільки жіноцтво треба буде зачекати, причепуряться. Може запалимо тютюну.

РАХІВНИК: Не треба, від вашого тютюну мені вже паморочиться в голові, я здається, на все життя кинув палити.

ВАЖИН: Тоді, підемо поки в сільраду.

Важин та Рахівник заходять в сільраду.
Затемнення.

СЦЕНА 14.

На сцену виходять Галаня, Мазиря, Богданка у всіх яскраві хустки на головах. За ними йде Свиря.

ГАЛАНЯ: Де ж твій кандидат?

СВИРЯ: Ви б всі ще довше збирались. Втікли вони від вас.

БОГДАНКА: А де Важин?

СВИРЯ: І його з собою забрали. Це я дурень, чекав вас.

МАЗИРЯ: А що нам голодним треба було йти?

ГАЛАНЯ: Не може такого бути, без нас би не почали.

СЦЕНА 15.

З сільради виходять Важин та Рахівник.

ВАЖИН: Що я вам сказав, як прийдуть, ми не зможемо цього не помітити. Галасу нароблять, як гуси, що врятували Рим.

РАХІВНИК: Радий вас знову вітати.

ГАЛАНЯ: І тобі дня доброго. Де кандидати?

РАХІВНИК: Зараз буду викликати по черзі.

БОГДАНКА: Так цікаво. До нас ще ніколи самі кандидати не приїздили.

МАЗИРЯ: Цікаво а він гарний у ліжку?

ГАЛАНЯ: Котрий з них.

СВИРЯ: Звичайно!

МАЗИРЯ: Щоб тебе джмель в язика вжалив, дурень.

РАХІВНИК: Можна починати?

ВАЖИН: Давно вже треба.

РАХІВНИК: Я викликаю першого кандидата!

СЦЕНА 16.

На сцену виходить Кандидат в чорній перуці з вусами. Рахівник сахається.

РАХІВНИК: Я тут представляю тільки незалежний нагляд. Так що пане кандидат, ви самі розкажете про себе.

КАНДИДАТ: Доброго дня, шановна громадо. Схиляюсь перед вами, працівниками землі нашої до землі.

Кандидат схиляється, рукою притримує перуку, щоб не впала. Рахівник закриває обличчя рукою.

ГАЛАНЯ: І тобі сонячної днини.

КАНДИДАТ: Мене звати кандидат Бабанко. Я не люблю говорити зайвого. Тільки скажу вам про своє світобачення. Я прихильник концепції народного суверенітету і саме з цією програмою я йду на вибори. Дякую за увагу. Пане Чуйко, я не перевищив свій ліміт з агітації.

РАХІВНИК: Аж ніяк. Може в громади є питання?

КАНДИДАТ: Якщо ваша ласка і якщо в громади є питання. Я залюбки.

ГАЛАНЯ: Що ти оте боквнув? Ляпнув і пішов, як мій чоловік. Нехай земля його радо прийме.

КАНДИДАТ: Я щиро співчуваю вашому горю.

ГАЛАНЯ: Якому?

КАНДИДАТ: Смерті вашого чоловіка.

ГАЛАНЯ: Що ти верзеш, живий він.

КАНДИДАТ: Але ж ви сказали, що нехай земля його прийме.

ГАЛАНЯ: Так. Мрію я про це, як пішов до Пріськи. В сусіднє село — Маленький Вужик. Нехай би сконав, ніж робити мені таку біду — розлученою стала, в моєму віці. Ганьба перед Богом та людьми.

КАНДИДАТ: Ще раз приношу свої вибачення. Так що ви мене хотіли спитати?

ВАЖИН: Електорат цікавиться ширшим розтлумаченням поняття концепції народного суверенітету.

КАНДИДАТ: Звичайно. На мою думку народ є джерелом та носієм державної влади. Ви є сувереном. Державу створює саме народ. Тому народ вищий ніж державна влада і вищий за парламент.

МАЗАНЯ: Ото співає.

КАНДИДАТ: Тільки народ приймає конституцію, висуває і відкликає депутатів з парламенту, контролює процес здійснення влади.

БОГДАНКА: І хто ж то так усе складно вигадав?

КАНДИДАТ: Особисто себе я вважаю послідовником Руссо.

ВАЖИН: І ви поділяєте його думки?

КАНДИДАТ: Я можу повторити слідом за Руссо. Якщо вам це не буде зайвим.

СВИРЯ: Ми любимо і знаємо Руссо, як і інших композиторів.

КАНДИДАТ: Я одразу зрозумів це по ваших очах. Суверенітет — єдиний і неподільний, невідчужуваний має належати народові. Бо народ реалізує суверенітет через демократію. Завдяки демократії здійснюється загальна воля народу, воля усіх. Коли народ бере участь у законодавчому процесі, то встановлює такі закони, які однаково корисні народу загалом і для кожного громадянина окремо.

ВАЖИН: А чи ви не наслідуете також і Джеферсона?

КАНДИДАТ: Ви маєте на увазі, що всі владні органи є слугами народу? І якщо вони наслідують зневажати права народу, то народ має підстави замінити їх іншою владою, яка служитиме його інтересам. Ні, я не такий войовничий.

ВАЖИН: Ви відкидаєте право народів на повстання проти тиранії?

КАНДИДАТ: Скоріше я вважаю, що влада не повинна доходити до такого розвитку подій.

РАХІВНИК: Ще є запитання?

ГАЛАНЯ: Чи не застара я для тебе?

Загальний регіт.

КАНДИДАТ: Якщо немає питань, в мене ще багато зустрічей з виборцями. Я поїду.

СВИРЯ: Але ж вибори тільки в нашому селі.

КАНДИДАТ: Справді. Я не так висловився. Я навідуюсь до своїх попередніх виборців. Знаєте, як лікар навідується до своїх хворих, що вилікувались. Вже як друг родини.

Кандидат виходить.

СЦЕНА 17.

МАЗИРЯ: Нічого такий.

ГАЛАНЯ: Тобі подобаються усі, хто в штанях.

БОГДАНКА: А сама до кого підкочувалась?

СВИРЯ: Галанця теж незаміжня, їй хочеться.

ГАЛАНЯ: А ти, парубку, рота стули, щоб без зубів не гуляти.

ВАЖИН: Ми повинні обговорити його політичні погляди.

РАХІВНИК: Може краще це зробити, коли вислухаєте всіх кандидатів?

ГАЛАНЯ: Розумно кажете.

РІХІВНИК: Я викликаю другого кандидата!

СЦЕНА 18.

Входить Кандидат вдягений у білу перуку, коротка стрижка.

РАХІВНИК: Нагадую, що в вас є певний ліміт часу, а потім відповіді на питання. Прошу починати.

КАНДИДАТ: Привіт всім присутнім. Я кандидат Бабич. Моєю програмою, що стала для мене вже життєвими заповідями стала правова держава. Задля збереження і ширшого розуміння цього поняття у світовому вимірі я і йду в парламент від вас вельмишановні мешканці цього статистично обраного поселення.

ГАЛАНЯ: Для цього ми тільки вибрик статистики. Він мені не подобається.

КАНДИДАТ: Не треба робити такі поспішні заяви, ви ще не знаєте мене добре.

ГАЛАНЯ: Якщо ти наполягаєш, то пішли до скирти.

КАНДИДАТ: Це ваші особисті побажання. А спочатку я мушу вислухати і сказати все, що маю, для громади, а вже потім перейдемо до особистого спілкування.

ГАЛАНЯ: При свідках наполягаю, за язика тебе ніхто не тягнув. Сам напросився.

КАНДИДАТ: З вашого дозволу, я повернусь до політичної програми.

БОГДАНКА: Звичайно. Галаня, ти думаєш тільки про себе.

ГАЛАНЯ: Так би одразу й сказала, тут ще й Богданці необхідне особисте спілкування.

Загальний регіт.

КАНДИДАТ: Я про правову державу, якщо ми вирішили з моїми планами на особистий час. Кант вважав, що держава виникла як результат угоди, в якій

усі і кожен відмовились від природної свободи, за умови користування свободою, як члени держави.

ВАЖИН: Ви згодні з його тлумаченням первісної угоди?

КАНДИДАТ: Я вважаю, що завдання держави це забезпечення панування права. Ви згодні зі мною?

Оплески присутніх.

КАНДИДАТ: Приємно, що ви поділяєте думку великого філософа.

СВИРЯ: Ти філософ?

КАНДИДАТ: У данному випадку я мав на увазі Канта. А про себе можу сказати, що в першу чергу я політик, а вже потім — філософ.

ВАЖИН: Ви згодні, що права людини треба узаконити, а державна компетенція має бути законодавчо обмежена та підконтрольна?

КАНДИДАТ: Так вважають всі послідовники.

ВАЖИН: Хотілося б почути ще вашу думку про Гегеля.

БОГДАНКА: А це хто?

СВИРЯ: Ти крім своїх кіз і серіалів знаєш щось в житті?

МАЗИРЯ: А без образ? Хтось хоче цукерку?

БОГДАНКА: Давай.

СВИРЯ: Гегель це відомий німецький поет, він ще Фауста написав.

ВАЖИН: Ви своїми розмовами дуже псуєте політичну дискусію.

ГАЛАНЯ: Свиря як завжди просвіщає народ. А цей народ він ще й оре, одну в парні дні, другу в непарні.

СВИРЯ: Замовкни, дурна баба, хто тебе слухатиме. Нехай людина про Гегеля скаже.

КАНДИДАТ: Дякую за підтримку. Гегель відстоював громадянське суспільство як систему не політичних інститутів та автономних державних органів, що захищатимуть інтереси особи і груп.

ВАЖИН: Ви вважаєте що Гегель був правий, коли вважав що історія людства це рух Абсолютного Духа?

КАНДИДАТ: Скоріше я згідний з його ідеєю політичного плюралізму.

ВАЖИН: В якому формулюванні?

КАНДИДАТ: Якщо ви дозволите, я зачитую.

Кандидат шукає в кішенях. Витягає вуса, пхає їх знов в кишеню. Витягає папірець, починає читати.

КАНДИДАТ: Політичний плюралізм, як співіснування організованих груп, які виступають посередниками між індивідом та державою і створюють можливість індивідам представляти і захищати свої інтереси в державі.

ВАЖИН: Краще і не скажеш.

Важин плескає в долоні, його ніхто не підтримує.

КАНДИДАТ: Дякую за запитання, я піду.

ГАЛАНЯ: А особистий прийом?

КАНДИДАТ: За декілька годин. Я ще мушу встигнути законспектувати декілька політичних праць до вечора. А вже потім, особистий час.

ГАЛАНЯ: Йди, а як забудеш, знайду тебе та усе нагадаю.

Кандидат поспіхом виходить.

СЦЕНА 19.

ВАЖИН: Галаня, яке ти враження справляєш на сторонніх людей.

СВИРЯ: Незабутнє.

МАЗИРЯ: А мені він не подобається!

ГАЛАНЯ: Тому, що тебе не включив в свій особистий час?

МАЗИРЯ: Дурна баба.

РАХІВНИК: Якщо панство не втомилось, можна вислухати ще й третього кандидата.

ГАЛАНЯ: Звичайно, можна вислухати. Мені все одно робити нема чого — треба чекати поки другий матиме вільний час.

Загальний регіт.

РАХІВНИК: Тоді, третій і останній кандидат. Прошу до центру.

СЦЕНА 20.

Заходить Кандидат вдягнений у руду перуку, кепку, тримає одною рукою полу піджака, іншою жестикулює. Втомлений, захеканий.

КАНДИДАТ: Вечора доброго, доброго вечора. Дякую вам всім, вельми вдячний, що залишилися вислухати, що маю вам сказати. Моє прізвище — Бабоша. Бабоша, щоб легше було запам'ятати повторю ще. Бабоша. В мене класична і проста програма бо і сам я з народу, хоча мій дід походить з українських гетьманів.

ВАЖИН: Від кого саме?

КАНДИДАТ: Головне не моє походження, а моя програма. Зовуть мене як і далекого пращура — Юрій-Зеновій.

СВИРЯ: Подвійне ім'я? Татко з мамкою посварились, як назвати?

Загальний регіт.

КАНДИДАТ: Сміятись над ім'ям людини не гречно. Прошу мене послухати, дуже уважно. Більше я повторювати не буде. Так, більше повторювати не буду. Тому починаю.

ГАЛАНЯ: Богданка, а тобі не здається, що він подібний на вождя світового пролетаріату?

МАЗИРЯ: На кого?

ГАЛАНЯ: На Леніна. Кахалорії дуже згубно впливають на фігуру, а в твоєму випадку вони накинлись на залишки мозку.

БОГДАНКА: Не знаю, Галаня, я на відміну від тебе чула тільки про Мавзолей. З живим Леніном не спілкувалась.

Загальний регіт.

КАНДИДАТ: Такі паралелі вважаю підступами політичних оппонентів.

ГАЛАНЯ: Та дійсно подібний!

ВАЖИН: Тебе не переговориш та не переконаєш.

ГАЛАНЯ: Не вірите, добре, я замовкаю. Ні пари з вуст. Я сказала, і я мовчатиму. Навіть на гарячу пательню посадить, мовчатиму. Бо коли Галаня не хоче розмовляти — її не примусиш. Я вмію тримати свого слова, тому мовчатиму. Впрошуватиме, а я, як води до рота набрала. Мене слухати не хочуть — мовчатиму. Хто шанує Галаню, той зрозуміє, що як жінка дала слово, то тримає його. І мовчатиму до кінця світу, якщо не схочу говорити. Але і не сподівайтесь, що як матиму, що сказати, то промовчу. І не треба розпускати чутки про Галаню, що вона боїться слова мовити. Галаня не така, як скаже, так пам"ятатимеш, до того часу, як синці зійдуть. Чого виричилися на мене? Нікого не затримую. Говоріть, якщо щось маєте. Галаня нікому не заважає та пельку не закриє. Бо Галаня розумна жінка, в неї слова — як сльози Бога - на вагу золота. Мовчу, чого чекаєте, кажіть. Важко говорити після Галані, але я жінка добра — говоріть, як маєте що. Все, замовкла, як не рушите, то мовчатиму. Чому так тихо?

КАНДИДАТ: Дякую, дякую, ми зрозуміли вашу позицію. Ви не оппонет, ви просто широко мисляча людина.

ГАЛУНЯ: Я широка!

КАНДИДАТ: Мільйон вибачень та цілую ваші руки. Вам почулося. Я сказав широко мисляча людина. Таких розумниць я ще не зустрів. Дякую.

ГАЛУНЯ: Тільки сторонній оцінить. Говори!

КАНДИДАТ: Про що це я. А про мою передвиборчу програму. Я наполягаю на ідеї розподілу влади, яка вже зараз є. Перепрошую, вип"ю води.

Рахівник дає Кандидату склянку води. Кандидат бере воду, витягає носову хустинку, поливає її водою. Допиває воду зі склянки. Віддає склянку Рахівнику. Знімає перуку разом з кашкетом, кладе хустину на волосся, потім вдягає все знову.

КАНДИДАТ: Так краще! Я про розподіл влади. На мою думку в кожній державі мусять бути три гілки влади — законодавча, виконавча і судова. Влада повинна здійснюватися трьома різними структурами влади — законодавчою, виконавчою та судовою.

СВИРЯ: Ви вже це казали.

КАНДИДАТ: Я не маю звички повторювати все сказане. Ніколи.

Підкреслюю — ніколи.

ВАЖИН: Ще щось маєте сказати, чи перепочините?

КАНДИДАТ: Дякую, та продовжу. Повноваження різних гілок влади повинні урівноважувати одна одну. Ну і далі ...далі ... за текстом, як має бути.

ВАЖИН: Суд має бути незалежним!

КАНДИДАТ: Головна моя вимога, що суд має бути незалежним. Прошу про відвід судді! Суддя введений в оману попереднім вироком суду, який зараз знаходиться в апеляційному суді. Якщо не доведено шахрайські дії, то і використовувати це поняття не варто.

РАХІВНИК: Ви втомились, може відпочините.

КАНДИДАТ: Я і більше відпрацьовував. Закони повинна приймати представницька влада, а виконавча влада не може їх змінювати.

Запам"ятайте це заради мене!

РАХІВНИК: Усе, пішли. Втомились. Пішли, пішли.

КАНДИДАТ: Я ще зможу!

РАХІВНИК (тихо): Це останній виступ.

КАНДИДАТ: Добре. Як добре. Моє прізвище — Бабоша. Бабоша, щоб легше було запам"ятати повторю ще. Бабоша. В мене класична і проста програма

бо і сам я з народу, хоча мій дід походить з українських гетьманів.

Рахівник тягне Кандидата зі сцени.

СЦЕНА 21.

ГАЛАНЯ: Що це було?

БОГДАНКА: Хто обіцяв мовчати?

ГАЛАНЯ: Я тільки спитала.

ВАЖИН: Як людину виснажують роздуми над державою, отак і я не сплю ночей.

ГАЛАНЯ: І що далі?

СВИРЯ: Обговорювати кандидатів.

БОГДАНКА: І не мрій.

ВАЖИН: Чому, це ж так демократично.

ГАЛАНЯ: Не потерплю утисків. Ти нас переконуватимеш. В кожного своя голова на плечах. Я піду.

СВИРЯ: Галаня в скирту поспішає.

ГАЛАНЯ: Замокни, бо зараз я язика тобі вирву та ззаду на штанці пришию. Пішли, дівчата.

Жінки встають.

Затемнення.

СЦЕНА 22.

Всі туляться біля забитих вікон сільради.

ГАЛАНЯ: Хтось щось бачить?

СВИРЯ: Де там, він спиною сів.

ВАЖИН: Дивний рахівник, вже вдесьте перераховує. Може проведемо тут екзйт-пол.

ГАЛАНЯ: Старий соромник. Тьху на тебе. В твоєму віці, та ще тут.

ВАЖИН: Але...

СВИРЯ: Не звертай уваги, вони нічого не розуміють.

БОГДАНКА: А ти помовч, розумник знайшовся.

МАЗИРЯ: Він вже там третю годину, як він без їжі?

СЦЕНА 23.

Входить кандидат, у капелюху.

КАНДИДАТ: Мої вітання.

Всі, як сполохані птахи відскакують від вікон сільради.

ВАЖИН: Ви хто?

КАНДИДАТ: Я незалежний спостерігач при підрахунку голосів — Бабайко.

МАЗИРЯ: А ми з вами не бачились?

КАНДИДАТ: Хіба що в снах.

ГАЛАНЯ: Їй сниться Свиря.

БОГДАНКА: Наклеп.

СВИРЯ: Так, вчора я снівсья Богданці. ВАЖИН: Не слухайте балачок. Пан Чуйко вас напевно чекає. Пан Чуйко!

СЦЕНА 24.

Виходить з сільради Рахівник.

РАХІВНИК: Ви мене кликали?

ГАЛАНЯ: Результати відомі.

ВАЖИН: Тут до вас з міста приїхали.

Кандидат трохи вклоняться.

КАНДИДАТ: Я незалежний спостерігач при підрахунку голосів — Бабайко.

РАХІВНИК: Таке закінчення кар"єри для мене. Добре.

КАНДИДАТ: У когось все закінчується, у когось починається.

РАХІВНИК: Я сказав — кінець та й по всьому.

ВАЖИН: Ми можемо дізнатись результати виборів?

РАХІВНИК: Так, оголошую.

СВИРЯ: Тихо всі.

ГАЛАНЯ: Сам рота закрій.

РАХІВНИК: Результати проведеного голосування. Результат підтверджує пан Чуйко, рахівник. Кандидат Бабанко - нуль голосів, кандидат Бабич — нуль голосів, кандидат Бабоша — нуль голосів. Не підтримали жодного кандидата — п"ять голосів.

ВАЖИН: Одностайно.

КАНДИДАТ: Цього не може бути.

РАХІВНИК: Я ж казав — кінець.

Рахівник та Кандидат сідають на підлогу, де стояли.

БОГДАНКА: Ось і добре, хоч соромно не буде.

ВАЖИН: Це вперше таке волевиявлення.

МАЗИРЯ: Ми ввійдемо в підручники історії!

СВИРЯ: Це треба відсвяткувати.

ГАЛАНЯ: І це не гріх, нами можна пишатись.

Беруться за руки, починають танцювати.

КАНДИДАТ: Політичний деграданс.

РАХІВНИК: Твоя правда. Ми їм більше не потрібні.

З А В І С А.

Квітень 2012

*

КОЛИ ПОТРІБНІ КРИЛА.

Дійові особи:

Парубок – 30-35 років.

Дівчина – підліток, 15 років.

Співробітник – чоловік 30-35 років.

Гарнюня – жінка до 30 років, вродлива, коханка Хлопця.

Кохана – жінка 30-35 років.

Керівник – чоловік 50 років.

ДІЯ 1.

Сцена 1.

На сцені стоїть ліжко, на ньому лежить Парубок, вдягнений. Поряд з ліжком стоїть стілець. В глибині сцени вікно.

Парубок сідає на ліжку, висвічується стілець. На стільці сидить дівчина 15 років, вдягнена в легку літню сукню. Парубку біля 30 років. Парубок дивиться на дівчину, не здивований, скоріше втомлений. За вікном дощ. Парубок підводиться з ліжка. Під час розмови Дівчина повертається за Парубком, як соняшник за сонцем.

Парубок: Знову це ти.

Дівчина: Я.

Парубок: На вулиці дощ.

Дівчина: Ти не любиш дощ?

Парубок: Він навіює смуток.

Дівчина: Колись ти казав, що дощ це прозорі стіни, які сховають нас від усіх.

Парубок: А ти мені не вірила.

Дівчина: Як можна у це повірити? Дощ, яка стіна - він прозорий і мокрий.

Парубок: Так, мокрий і холодний.

Дівчина: Тоді ти казав, що дощ теплий і ніжний, як мої цілунки.

Парубок: Невже я таке казав?

Дівчина: Так.

Парубок: Тоді це був зовсім інший дощ. Тепер такого не буває.

Парубок підходить до вікна, прислухається. Дівчина повертається за ним, встає, знову сідає.

Парубок: Ти мене змучила.

Дівчина: Я сама змучилась.

Парубок: Чому приходиш зараз?

Дівчина: Не можу без тебе.

Парубок: А тоді змогла?

Дівчина: Я так мучилась.

Парубок: Ти мене змучила.

Дівчина: Я так мучилась.

Парубок: І я. Думав все це в минулому.

Дівчина: В минулому.

Парубок: Чому тоді?

Парубок підходить і довго дивиться на Дівчину. Дівчина відводить погляд, встає. Виходить.

Сцена 2.

Парубок: Знов пішла. І так щодня. Ні, щоночі. Я її бачу, вона приходить і ми говоримо, не кажучи один одному нічого нового.

Кожний раз, коли прокидаюсь, боюсь розплющити очі. Прислухаюсь, чи й далі дзеленчить будильник. Як дзеленчить, то знаю, її немає поруч. Зітхну з полегшенням і піду на роботу.

Як тихо, прислухаюсь. Немов відчути можу я ніч, що за вікном лишилась ще. Її подих, її царина, її мара.

Не знаю, чи винна в цьому ніч. Моя Дівчина, моя мара. Приходить знову і знову. Сидить тихенько у кутку. Чи треба більше?

Колись мені її всієї не вистачало. Їй було п'ятнадцять. Я проводив літо перед універсом. І доторка мені було занадто мало. Минуло стільки років. І ось вона прийшла. Тепер мені торкатись не потрібно. Не зупиняє мене страх, що зникне та розстане.

Мене вона вже не хвилює, тільки мучить. І знову вже пішла.

Пішла, мені стало легше. І дощ спокійний за вікном. І я один, і знову згадую про роботу. Побачу я Гарнюню. Вона моя любов тепер. Те, про що міг я тільки мріяти.

Але вночі Гарнюню прошу не приходити. Тепер боюсь. Чекаю, наче бовдур, як прокинусь. Прокинусь, а вона сидітиме. Моя, тодішня Дівчина. І знову будем говорити. Я буду докоряти, вона буде слухати мене. Але не відповість. Не скаже. Приходитиме знов.

Навіщо ходить, якщо не відповідає? Щодня боюсь, що вже не прийде, я так до неї звик.

Приходить і говорить далі, нехай. Питатиму про відповідь, не скаже. Мені все одно, чекатиму її щодня.

Затемнення.

Сцена 3.

Дівчина ходить за Парубком, він розмовляє і жестикулює.

Парубок: Це неможливо, кожну ніч.

Дівчина: Знаю.

Парубок: Що ти знаєш?

Дівчина: Що бачимось кожну ніч.

Парубок: Бачимось? Ти приходиш і не даєш мені спати.

Дівчина: Але...

Парубок: Не заважай, дай доказати.

Дівчина: Як скажеш.

Парубок: Приходиш щоночі. Я прокидаюсь. Дивлюсь на тебе. Вмикаю світло і ми розмовляємо. Що скажуть сусіди? Я щоночі товчуся їм по голові.

Дівчина: Ти дуже тихо ходиш.

Парубок: Що ти можеш знати? Це взагалі не правильно.

Дівчина: Що саме?

Парубок: Я щоночі розмовляю голосно сам з собою.

Дівчина: Ти розмовляєш зі мною.

Парубок: Це мені так здається. А насправді я сам. І тут більше нікого немає.

Дівчина: Нікого?

Парубок: Так, нікого.

Дівчина: А я?

Парубок: Ти моя ніч, мій сон.

Дівчина: І розмовляти немає сенсу.

Парубок: Жодного.

Дівчина: Тоді не вмикай світла. Не дивись на мене. Відвертайся. Дивись своїм очам. Забудь про мене.

Парубок: Не можу.

Дівчина: Цілком можеш, я ж мара. Мене не існує. Не звертай увагу і, головне, не питай ні про що.

Дівчина сідає на стілець.

Парубок: Я так не хочу. Ти не розумієш.

Дівчина: Я все розумію. Ти сам не знаєш чого хочеш.

Парубок: Це не так.

Дівчина: Це так. Ти хочеш почути відповідь на своє питання і не хочеш мене бачити.

Парубок: Вибач. Я розгублений.

Дівчина: Не вибачу. Ти сам зараз повинен сказати, що саме тобі потрібно.

Парубок: Ти мене не зрозумієш.

Дівчина: Спробую вислухати.

Парубок: Я стільки років жив без тебе. Все було добре.

Дівчина: Без мене тобі було добре?

Парубок: Не знаю, я просто звик так жити. А зараз з'явилась ти і я не знаю, що робити.

Дівчина: Чому?

Парубок: Не знав, що й досі все болить.

Дівчина: Болить, без мене було краще. Я зрозуміла — зайва.

Парубок: Ні. Не зайва.

Дівчина: Тоді що?

Парубок: Ти біль, з яким відчув, що ще живий. Все було добре, я будував плани і досягав. Кохався, розважався. А ти мені болиш і досі.

Дівчина: Тільки біль тобі приношу. Було без мене краще.

Парубок: Ні, ти усе не так зрозуміла.

Дівчина: Тоді чого ти хочеш?

Парубок: Щоб не зникла ти.

Парубок стає навколішки перед стільцем, на якому сидить Дівчина. З острахом нахилиється і кладе голову їй на коліна. Заплющує очі. Дівчина починає його гладити по голові. Парубок рвучко підводиться, дивиться довго на неї.

Дівчина: Що сталося?

Парубок: Боюсь, закрию очі і знову зникнеш.

Дівчина: Дурнику.

Парубок: Колись чекав, і ти вже не прийшла.

Дівчина: Не треба про це зараз. Вставай, завтра на роботу. Лягай у ліжку. Парубок встає, підходить до ліжка. За ним йде Дівчина. Парубок лягає на ліжку.

Парубок: А ти?

Дівчина: Я буду поруч. Буду поруч доти, доки тобі потрібна буду. Спи.

Парубок лягає спиною до Дівчини.

Парубок: Доки ти мені потрібна.

Дівчина: Так.

Не дивлячись на Парубка Дівчина йде зі сцени.

Сцена 4.

Ліжко, на ньому лежить Парубок. На стільці нікого не має.

Парубок сідає на ліжко. Встає, підходить до стільця. Повертається у бік вікна.

Парубок: Знову ранок. Її немає. Вона приходить тільки уночі. Як я втомився.

Парубок проводить рукою по волоссю. Обтрушує на собі одяг.

Парубок: Знов те саме. На роботі спочатку прийде Співробітник, потім наблизить Гарнюня. І все буде як завжди. Як добре. Ніхто не знає про моє нічне життя.

Життя? Як смішно я сказав. У чому ж тут життя? Чому усе, що там, мені тепер здається не важливим?

Як бовдур чи зразковий чоловік щодня вертаю з роботи додому. Нікого тут немає. Забувши повечеряти лягаю в ліжко. Для чого?

Для того, щоб серед ночі, відчувши тиші шем, відкрити очі і зустрітись з нею. Ще крок і житиму тільки для того, щоб прокидатись уночі.

Не можна так. Тоді мені було шістнадцять. Закінчив школу, вступив до університету. Гарні оцінки тоді ще вартували чогось. Я мав таке вільне літо. Поїхав з батьком. Все літо ми фарбували чужі помешкання. Я дихав фарбою і річкою. Я був вільний. І не втомлювався. Закінчивши роботу я біг купатись. Любив стояти на кручі. І вірив, що одного дня полечу з нею і не розіб'юсь. Якою був дитиною! Нафарбувавшись чужих будинків, мріяв, що буду малювати проекти інших будинків. Вони будуть чудові, гарні. Багато сонця і круча, безмежна круча під ногами. А зараз малюю паркінги. Теж житло, тільки для машин.

Круча, побачив її там. Вся тремтіла, але не наважувалась підійти до краю. Зазирнути вниз.

Я підійшов, сказав - давай разом. Триматиму, удвох не страшно. Вона повірила. Я їй теж.

Тепер приходить, щоб мучити мене щоночі. Чи сам себе я мучу? Сказав їй, коли у нас будуть крила ми й полетіти зможемо.

Не прийшла. Чекав день і ніч. Не прийшла, коли потрібні крила, не прийшла. Тепер мене щоночі мучить.

Тепер, живу не так. Сьогодні вірю їй ще більше, ніж тоді, коли чекав на кручі.

Сцена 5.

Парубок йде від вікна до Дівчини, яка вийшла на сцену.

Парубок: Чому ти приходиш до мене щоночі?

Дівчина: Я не знаю.

Парубок: Чому тепер живу інакше?

Дівчина: Як інакше?

Парубок: Коли тебе не було, коли про тебе так не згадував жив...

Дівчина: Краще?

Парубок: Спокійніше, знайомо, звично. Приходив в дім, у цю кімнату коли хотів. Коли не хотів, то й зовсім не приходив. Потім знов почав приходити, біг тільки сюди.

Дівчина: Чому? Сумував?

Парубок: Ні, ніколи. Тоді побачив я Гарнюню.

Дівчина: Гарнюню?

Парубок: Її. Вона як лялька, як жінка, що з кінострічки зійшла до мене.

Вона Гарнюня.

Дівчина: Ти її кохаєш?

Парубок: Запам'ятай на все життя, не варто ставити такі запитання чоловікові про іншу жінку, коли з ним знаходишся вночі наодинці.

Дівчина: Чому?

Парубок: Виростеш, зрозумієш.

Дівчина: Я вже доросла.

Парубок: Ти?!

Дівчина: Так. Ти мене бачиш такою. Але, якщо б тобі потрібна була правда... Якби. Збагнув би що доросла вже давно. Тебе на рік молодша.

Парубок: Правда. Яка правда? Ти що до правди маєш? Ти хочеш правду?

Дівчина: Яке має значення, чого я хочу - ти все одно скажеш те, що сказати хочеш. Я просто буду слухати. Як і щоночі.

Парубок: Добре. Я біг сюди щоночі, щовечора. Навіть зрання розстеляв ліжко.

Дівчина: Ти втомлювався?

Парубок: Приходив не один. Завжди була Гарнюня поряд. Я навіть час не витрачав, щоб розстелити ліжко. А тепер ти тут.

Дівчина: Для тебе взагалі у всьому винна.

Парубок: Так.

Дівчина: То йди до неї. Не тримаю.

Парубок: Вона живе з сестрою, батьками, взагалі народу повно.

Дівчина: Тоді приводь її сюди. Не скигли.

Парубок: Не можу, думаю про тебе. Чи прийдеш ти вночі?

Дівчина: Заплутався ти у своїх бажаннях.

Парубок: Чого тобі від мене треба?

Дівчина: Мені нічого не треба, це тобі чогось треба.

Парубок: Мені?

Дівчина: Так, я не маю що сказати.

Парубок ходить по кімнаті, розмірковує.

Парубок: Так, мені потрібна відповідь.

Дівчина: Яка?

Парубок: Чому ти тоді не прийшла?

Дівчина: В мене її немає.

Парубок: Чому?

Дівчина: Тому що ти питаєш в себе.

Парубок: Напевно. Але чому саме зараз?

Дівчина: Бо ти скоро отримаєш цю відповідь, якщо вона тобі потрібна.

Парубок: І тоді ти зникнеш?

Дівчина: Ні, я зникну зараз.

Дівчина йде геть.

Парубок: Залишись. Мені не потрібна відповідь. Мені потрібно те, що зараз. Мені ще не було так добре...

Парубок залишається один на сцені.
Затемнення.

ДІЯ 2.

Сцена 1.

Офісне приміщення, декілька столів. Багато паперів на столах, малюнки. Заходить Парубок.

Парубок: Знов не поскладав все на місце.

Приводить до ладу папери. Вони скручуються.

Парубок: Я не можу так більше. Як я хочу спати і як боюсь заснути. Ні, не заснути. Лячно мені від думки, що прокинусь вночі, а вона не сидітиме поруч.

Весь час говорить, що піде, якщо вважатиму, що зайва. Весь час говорю їй про те, як звик без неї жити.

Лишається, не вірить. Дійсно, знов без неї тяжко. А сьогодні взагалі казала... Що ж казала? Згадав, отримаю я скоро відповідь.

Можливо знов щось скаже, але чому раніше не казала, чому мовчала.

Боже, я тільки про неї й думаю. Визнав її частиною життя. Вона ж мара. Не може ніхто приходити до тебе у замкнений будинок.

Сцена 2.

Заходить Співробітник, Парубок різко обертається, він знервований.

Співробітник: Ранку доброго. Погано виглядаєш.

Парубок: Привіт. Дякую.

Співробітник: Гарнюща не дає вночі спокою.

Парубок: Залиш дурні жарти.

Співробітник: З кожним днем ти стаєш все сумнішим. Ти жахливо нецікавий. Ти старієш, мій хлопче.

Парубок: Пішов ти.

Співробітник: Знов загадки вирішуєш?

Парубок: Які?

Співробітник: Я чув ти питає хто може приходити до тебе у замкнений будинок...

Парубок: Це я так, розмірковую.

Співробітник: А я думав, вірші пишеш.

Парубок: До чого тут вірші?

Співробітник: А ти послухай. У замкнений будинок, замкнувся де від світу, мене не залишають на самоті. Приходить хтось, говорить. Їх знаю і лякаюсь. Минуле й сьогодні влаштували полювання.

Парубок: Це хоку?

Співробітник: Майже.

Парубок: Вірш не поганий, але для хоку зavelикий. Якщо не хоку, то риму загубив.

Співробітник: Не відчуваєш ти силу слова.

Парубок: Дуже відчуваю. Зараз прийде Керівник. Його слова всі будуть

влучні. І знов отримаю за розгартіяш.

Співробітник: До речі, знаєш останню новину. Керівник одружується.

Парубок: Та ти що? Здурів? Так йому ж?

Співробітник: Ти дійсно в якихось стереотипах живеш. Він ще чоловік хоч куди.

Парубок: Хто це тобі сказав?

Співробітник: Секретарка Керівника.

Парубок: Про що саме?

Співробітник: Не зрозумів.

Парубок: Що вона сказала – що він чоловік хоч куди? Чи про те, що він одружується?

Співробітник (регочучи): Та про те і про те.

Парубок: Тоді тобі залишається Секретарка.

Співробітник: Та пішов ти. Я взагалі маю інші плани.

Парубок: Які?

Співробітник: Наприклад, відбити в тебе Гарнюню.

Парубок: Мрій.

Співробітник: Ти мене недооцінюєш. Але облишмо балачки. Треба попрацювати.

Парубок: Тоді давай працювати.

Співробітник: Минулого разу я пропонував план головному архітектору.

Парубок: От і чудово.

Співробітник: Цього разу твоя черга.

Парубок: В тебе ж вийшло, спробуй ще раз.

Співробітник: Ні, мене змучили питаннями. Тепер почуй і ти, що нездара.

Парубок: Так прийняли ж.

Співробітник: Що з того? Працюй, скажи Гарнюні, щоб дала спокій.

Парубок: А сам хотів відбити її в мене. Її ти втримати не зможеш.

Співробітник: Для неї готовий і звільнитись.

Парубок: Залиш Гарнюню в спокої.

Співробітник: Не любиш ти її.

Парубок: Що ти можеш знати?

Співробітник: Якби поруч мене була така жінка, в мене б вирости крила і я б літав.

Парубок: Крила. Мрій. Вона не прийде в останню мить.

Співробітник: Що з тобою?

Парубок: Нічого, сусіди не давали вночі спати.

Співробітник: Ти не правий, Гарнюня може дати крила.

Співробітник йде. Парубок залишається.

Сцена 3.

Парубок: І цей торочив про крила. Полетіти на крилах кохання, як я її чекав. А Співробітник, невже Гарнюню вподобав. Вона всім подобається.

Всім... Що я кажу? Кохаю я її. Вона моя і з нею разом добре, як ні з ким.

Вона справжня. Навіщо від кохання мучитись зайвий раз?

Як Дівчина з'явилась, тепер я мучусь вдень і вночі. Не можу жити так.

Когось мені обрати треба.

Обрати?! Легко. Між теплою і пристрасною і спогадом з минулого. Тут немає вибору. Весь час обманював я себе.

Парубок в запалі скидає всі папери на підлогу, потім починає прибирати.

Сцена 4.

Забігає Співробітник.

Співробітник: Що за гуркіт? Що сталося?

Парубок: Хотів все це прибрати до того, як побачить Керівник.

Співробітник: Тому все скинув на підлогу?

Парубок: Можеш, допоможи, інакше не заважай.

Співробітник: Давай.

Вдвох пхають папери за стіл.

Парубок: Дякую.

Співробітник: Прошу, а твій план парковки теж там?

Парубок: Раніше не можна було сказати?

Співробітник: Якось не спало на думку.

Парубок знову витягає папери, починає шукати.

Парубок: Смішно?

Співробітник: Щось не дуже.

Парубок: Знайшов.

Співробітник: Я тебе щось хотів запитати.

Парубок: Питай.

Співробітник: Ти дуже дивно смикнувся, коли я сказав про крила.

Парубок (намагається бути байдужим): Я?

Співробітник: Так.

Парубок: Я і не помітив.

Співробітник: Щось сталося?

Парубок: В сенсі?

Співробітник: Ми жартували про Гарнюню. А потім ти різко сказав, що вона не прийде в останню мить.

Парубок: Ти все не правильно зрозумів.

Співробітник: Мені можеш не брехати. Я бачу, що останні тижні ви не разом і ти став засмучений.

Парубок: Ти просто робиш хибні висновки.

Співробітник: Ти освідчився і вона дала тобі відкоша?

Парубок: Гарнюня?

Співробітник: Так. І тому ти на себе не схожий.

Парубок: Досить вигадувати. З Гарнюнею в мене усе гаразд. Дійсно, проблеми вдома, тому такий. Не сплю.

Співробітник: Ти ж живеш один?

Парубок: Сусіди пиячать, сваряться. Поки все це не скінчилось, Гарнюні краще до мене не ходити.

Співробітник: А мені здалося...

Парубок: Тобі б обов'язково все сказав і повідомив, що шлях вільний.

Співробітник: Як ти можеш так про Гарнюню!

Співробітник йде.

Сцена 5.

Парубок: А вона його дійсно зачіпила. Поки я зі своїм минулим бавлюсь, тут сьогодні намагаються відбити. Не вийде. Нехай і не мріє.

Пішов, не допоміг.

Парубок складає папери.

Парубок: Вразливим Співробітник став останнім часом. Та я теж гиркаю на усіх. Не вертається?

Парубок дивиться в той бік, куди пішов Співробітник.
Парубок (сам до себе): Знов один. Працювати не хочеться. Ще одинадцятої немає, Гарнюня прийде пізніше. Треба з нею поговорити. Може і вона собі щось в голову втовкмачила. Її втрачати не збираюся.
Навколо неї завжди залицяльників достатньо. Та вибрала мене. Хоча останні дні на неї зовсім не маю часу. Треба виправлятися, їй нічого не поясниш. У п'яниць-сусідів не повірять, треба вигадати щось вагоме. Але чому я тепер не почуваю себе на самоті?

Сцена 6.

Парубок повертається і дивиться в затемнену частину сцени. Звідти виходить Дівчина.
Парубок: Знову ти?
Дівчина: Я.
Парубок: Я марю вдень?
Дівчина: Не знаю.
Парубок: А що ти знаєш, крім зради.
Дівчина: Хто така Гарнюня?
Парубок: Тобі що до того?
Дівчина: Ти на неї так само дивишся?
Парубок: Як?
Дівчина: Як зараз і тоді на мене.
Парубок: Тобі що з того?
Дівчина: Цікаво.
Парубок: Тобі цікаво. Зараз. Тоді ти не хвилювалась де я, з ким. Ти не знайшла мене.
Дівчина: А ти хотів, щоб розшукала?
Парубок: Не знаю. Зайве все.
Дівчина: Тоді чому весь час мене питаєш?
Парубок: Відповіси, залишу в спокої.
Дівчина: Не маю що тобі сказати.
Парубок: От і добре. Згинь, мара.
Парубок закриває обличчя руками. Дівчина теж закриває обличчя руками і йде в затемнений куток сцени.

Сцена 7.

Парубок відкриває обличчя, дивиться на всі боки. Дівчину не бачить.
Парубок: Пішла. Треба щось робити, вона вже і вдень мені ввижається. Коли вже прийде Гарнюня.
Ходить по сцені.
Парубок: Чому саме зараз? Все ж так добре з Гарнюнею, принаймні було. Теж мені Тінь батька Гамлета.

Сцена 8.

В кімнату вбігає Гарнюня. В неї чудовий настрій, вона кидається на шию Парубку. Обцілює його.
Гарнюня: Любий мій, як я скучила. А ти за мною скучив?... Бо я так за тобою скучила... Як ти змарнів... Знов не виспався, чи працював довго. ...Як я скучила, а ти за мною скучив?

Парубок: Так.

Гарнюня: Що так?

Парубок: Все. Я скучив за тобою. Як з тобою добре.

З затемнення виходить Дівчина, роздивляється Гарнюню.

Гарнюня: Я так скучила, так змучилась.(цілує його).

Парубок: Ми бачились тільки вчора ввечері.

Гарнюня: Так вчора. Чому ми не пішли до тебе? Ти ж знаєш до мене не можна. Сестра з дітлахами.

Парубок: До мене поки не можна. (помічає Дівчину, здригається.) Поки не можна.

Гарнюня: Ти готуєш мені сюрприз?

Парубок: Авжеж.

Гарнюня: Ти мій любчику (притискається до нього).

Парубок: В тебе є крила?

Дівчина починає тихо плакати.

Гарнюня(здивовано): Які крила, любчику?

Парубок(тихо): Крила кохання.

Гарнюня: Ти мариш, але нічого. Мені Співробітник сказав, що ти дуже змучений.

Парубок: Що ще він тобі сказав?

Гарнюня: Що тобі вночі заважають спати сусіди-п'яниці.

Парубок: І ти йому повірила?

Гарнюня: Я здивувалась, що він про тебе так турбується.

Парубок: І сказала це йому?

Гарнюня: Авжеж. Тільки які п'яниці? Над тобою живуть двоє стареньких. Мені здавались вони тихими.

Парубок: До них онук приїхав, тільки-но з армії.

Гарнюня (кидається Парубку на ший): Який ти в мене уважний. Ти хочеш, щоб я зайвий раз не турбувалась.

Парубок: Так, я хочу щоб ти ночувала в себе вдома.

Гарнюня: Ти чимось засмучений?

Парубок: Я? Зовсім ні. Я в чудовому настрої.

Гарнюня: Я теж в гарному настрої. Давай вальсувати. А потім будемо шукати крила кохання, про які ти говорив.

Парубок: Вальсуй сама.

Гарнюня починає вальсувати одна, потім до неї приєднується Дівчина. Вони вальсують навколо Парубка.

Парубок: Я божеволію.

Гарнюня з Дівчиною припиняють вальсувати.

Гарнюня: Я теж божеволію, від кохання до тебе.

Дівчина(тихо): Я теж.

Гарнюня: Ти мій любчику, я люблю тебе. Йди до мене.

Гарнюня та Дівчина обіймають Парубка.

Парубок: Досить. Не варто. Як хтось зайде?

Гарнюня: Про нас і так всі знають. До речі, я тобі там смачненьке приготувала.

Парубок: Я не зголоднів. Чому ти весь час мене годуєш?

Гарнюня: Мені не тяжко. Цілком природньо і приємно. Пішли, пригощу.

Парубок: Пішли.

Парубок і Гарнюня йдуть. Дівчина дивиться, як вони пішли, потім закриваючи обличчя руками теж йде.

Сцена 9.

Парубок з Співробітником заходять.

Парубок: Я не міг так помиляться.

Співробітник: Твій проект суцільна помилка.

Парубок: Чому раніше не сказав?

Співробітник: Бо хвилювався, що ти, любчику, схуднеш.

Парубок: Досить.

Співробітник: Я повторив за Гарнюнею. Але в тебе поганий проект.

Парубок: Не може бути.

Співробітник: Може.

Парубок: Гарнюня мені нічого не сказала, їй все сподобалось.

Співробітник: А що вона могла тобі ще сказати. (передражнюючи) Любчик, все чудово, як добре, я за тобою скучила.

Парубок: Не схоже.

Співробітник: Вона ніколи не скаже тобі поганій новини.

Парубок: Але це ж робота. Що вона собі думає? Хоче щоб я вилетів звідси шкереберть?

Співробітник: Це лялька, а ти до неї так не ставишся. Мене б на твоє місце, я би дав їй раду. І ніколи б її не зустрів з таким обличчям.

Парубок: Навіть не мрій і взагалі не чіпай Гарнюню. Отримаєш по пиці.

Співробітник: Можемо змінити тему. Керівник сьогодні приведе свою наречену.

Парубок: Секретарка?

Співробітник (кивнув): Буде хизуватись своїм володінням.

Парубок: Теж мені плантатор, а ми його найкращі здобутки.

Співробітник: Про тебе я б таке сьогодні не сказав.

Парубок: Я все перероблю. Що там з нареченою?

Співробітник: Треба бути дуже уважними. Майбутня Керівниця.

Парубок: Чому?

Співробітник: Невже ти думаєш, що вона йде заміж тільки за чарівні волошкові очі Керівника.

Парубок: А що вони волошкові?

Співробітник: Я звідки знаю, я йому в очі не дивився.

Парубок: Тоді спитай у своєї Секретарки.

Парубок і Співробітник регочуть.

Співробітник: А ти лихий на язик.

Парубок: Ти теж мовчун.

Співробітник: Є таке.

Парубок: Давай дивитись, що з цим планом не гаразд.

Співробітник та Парубок схиляються над паперами.

Сцена 10.

Співробітник з Парубком вовтузяться з паперами. Входить Керівник з Коханою.

Співробітник: Може це сюди віднести?

Парубок: Подивись на масштаб.

Керівник: А тут в нас кращі кадри.

Парубок та Співробітник озираються та підходять до Коханої.

Співробітник: Керівник, в нас нова працівниця?

Керівник: Знайомтесь, Кохана.

Співробітник: Дуже приємно, ви зайшли в кімнату і сонце засяяло.

Парубок: Дуже приємно.

Кохана: Мені також.

Парубок уважно дивиться на Кохану, ніби намагається її згадати. Кохана теж починає дивитись на Парубка. Ніби впізнає його.

Керівник: Підемо далі?

Кохана: Звичайно.

Співробітник: Якщо ви не проти, я б пішов з вами.

Керівник: Так, не будемо заважати Парубку. В нього є над чим попрацювати. Чи не так?

Парубок: Цілком вірно.

Керівник, Співробітник та Кохана виходять втрьох.

Сцена 11.

Парубок стоїть розгублений, здригається від того, що падає стілець. Поряд зі стільцем стоїть Дівчина.

Парубок: Чого бешкетуєш?

Дівчина: Бовдур.

Парубок: Ти чого?

Дівчина: Бовдур, бовдур, чого ти чекаєш? Йди за нею.

Парубок: За ким?

Дівчина: За нею, за мною, це ж я.

Парубок: Ні, так не можливо.

Дівчина (підходить і ніжно гладить його по обличчю): Все можливо.

Парубок: Як це?

Дівчина: Ти ж хотів мати відповідь, йди і спитай.

Парубок: Я не можу, як це буде виглядати.

Дівчина: Тобі стане легше.

Парубок: А ти впевнена?

Дівчина: Я тобі це кажу.

Парубок: Але ж пройшло стільки років. Чи варто?

Дівчина: Не розумію, що ти хочеш?

Парубок: Ти це ти. Тебе я знаю. А вона...

Дівчина: Вона це я!

Сцена 12.

Рвучко входить Кохана, вона не помічає Дівчину – дивиться на Парубка.

Кохана: Вибачте, але мені здалося я вас знаю.

Дівчина відходить від Парубка, підходить до Коханої.

Дівчина: Бачиш, якою я стала.

Парубок: Що вам здалося?

Кохана: Я майже впевнена, що бачила вас раніше.

Парубок(втомлено): Можливо.

Кохана: Ви не можете мене пригадати, я була молодша?

Дівчина показує на себе.

Парубок: Не можу, або не хочу. Не має значення. Вибачте, мені треба працювати.

Дівчина(перелякано): Що ти робиш? Зупини, спитай.

Кохана: Перепрошую, я певно помилилась.

Кохана розвертається щоб йти.

Парубок: Чому ти не прийшла раніше?

Кохана: Коли?

Парубок: Коли потрібні крила.

Кохана: Знала, що не помилилась.

Дівчина: А я що тобі казала?

Парубок: Нам треба поговорити.

Дівчина: Звичайно.

Кохана: Так, обов'язково, але не тут.

Парубок: Тут недалеко є парк.

Кохана: Я прийду.

Парубок: Я чекатиму.

Кохана швидко виходить.

Сцена 13.

Дівчина: Що я тобі казала?

Парубок: Такі зустрічі не можливі.

Дівчина: Все можливо.

Парубок: Що далі?

Дівчина: Ти отримаєш свою відповідь.

Парубок: А ти?

Дівчина: Що я?

Парубок: І далі приходитимеш щоночі?

Дівчина: Не знаю, напевно ні. Я ж тебе змучила?

Парубок: До тебе звик. Що далі?

Дівчина: Не знаю. Та дізнаєшся про все ти дуже скоро.

Затемнення.

Дія 3.

Сцена 1.

Невеликий скверик, декілька поламаних лав. Одна ціла. На лавці сидить Кохана. Роздивляється на всі боки.

Кохана: Що я роблю? Як я йому все поясню? Чи захоче мене взагалі чути?

Боже, чому Парубок запізнюється. Я ж сказала Керівнику, що перед кіно хочу поговорити з однокласником.

З однокласником, а що ще я могла сказати? Взагалі, яке це має значення зараз.

Як я могла впізнати його через стільки років? Очі, його погляд, на мене так ніхто в житті більше не дивився.

Може його затримав Керівник? Але ж він не маленький. Парубок повинен щось вигадати. Я ж тут сиджу і чекаю. Чекаю на нього. Він не може не прийти.

Навіщо мені все це? Не встояла? Але від чого... Відчула себе дівчиною.

Побігла.

Чому Керівникові сказала так? Все було чудово. Прокидалась від думок про крила, але жила далі. А зараз всередині усе пече. Я хочу бачити іншого.

Якщо не прийде, теж добре.

Чого мене понесло на зміни та розмови? Завжди була розважлива. Ще трохи почекаю і піду. Так не можна.

Сцена 2.

Кохана збирається йти, але підходить Парубок.

Парубок: Ти тільки прийшла?

Кохана: Ні, збиралась йти.

Парубок: Я запізнився.

Кохана: Помітила. Тебе Керівник затримав?

Парубок: Ні. Я просто розмірковував.

Кохана: Розмірковував?

Парубок: Чи варто? Можливо, треба було зробити вигляд, що я тебе не впізнав.

Кохана: Я знала, що це ти. Я не могла тебе не впізнати, навіть через стільки років. Таке не забувається.

Парубок: Оце вже точно.

Кохана: Мені здається ти не змінився.

Парубок: А ти змінилась.

Кохана: Дуже?

Парубок: Не знаю, ти не така, якою тебе запам'ятав.

Кохана: Це погано?

Парубок: Я хотів тебе запитати, але не знаю, чи ти маєш час говорити. Керівник буде тебе шукати.

Кохана: Не буде, питай. Я сказала, що ти мій однокласник, якого я не бачила багато років. Він дозволив нам потеревеніти. Питай.

Парубок: Ти йому розповіла про нашу зустріч?

Кохана: Це природньо. Питай.

Парубок: Чому ти тоді не прийшла?

Кохана: Я боялась і чекала цього. Я знала, що ти мене про це запитаєш і ти запитав.

Парубок: Чому?

Кохана: Мати не пустила.

Парубок: Ми вже дорослі, скажи правду, зараз це просто цікаво.

Кохана: Просто цікаво?

Парубок: Звичайно. А за стільки років чого ти чекала?

Кохана: Добре.

Парубок: Невже так важко було прийти, тоді?

Кохана: Ми були підлітками. Це були бздури.

Парубок: Я вірив тобі.

Кохана: Це була глупота.

Парубок: Але ти обіцяла.

Кохана: Я злякалась, що ти стрибнеш. ...що ми стрибнемо. Стрибнемо і розіб'ємось.

Парубок: Ні.

Кохана: Так.

Парубок: Коли коханню потрібні крила. Ми б просто полетіли.

Кохана: Не будь бовдуром. Літати від кохання неможливо. Та жити в любові можна.

Парубок: Я тобі ніколи не пробачу. Ніколи.

Кохана: Ніколи – безмежне слово. А якщо б?

Парубок: Що?

Кохана: Якщо я тобі принесу ці крила?

Парубок: Крила кохання?

Кохана: Так.

Парубок: Коли вони були потрібні, ти їх не схотіла дати, чого згадувати зараз.

Кохана: Це було безглуздо. Розмовляти зараз, про те, що давно минуло. Вибач.

Кохана йде.

Сцена 3.

Парубок: Наша зустріч зараз - помилка. А що ще ти можеш сказати?

Дівчина була права, я отримав відповідь на своє питання. Навіщо?

Вона злякалась, що ми розіб'ємось. Я не це хотів почути. Стільки років жити в невідомості, щоб зараз так по-дитячому все зникло.

Коли я ромовляв з Дівчиною, все було інакше. Я вірив, що все могло бути інакше.

А зараз, ця розмова не вартувала стількох років очікування.

Сцена 4.

До Парубка підходить Кохана.

Кохана: Вибач, що я так себе поводила.

Парубок: Ти повернулась?

Кохана: Так, я цілком згідна, ця наша розмова не вартувала стількох років очікування.

Парубок: Ти підслуховувала?

Кохана: Ні, я це почула, коли верталась. Давай поговоримо.

Парубок: Ти думаєш цього разу все вийде?

Кохана: Ми спробуємо.

Парубок: Може не варто, може початись дощ.

Кохана: В мене є парасоля. Колись ти любив дощ.

Парубок: Він навіює смуток.

Кохана: Колись ти казав, що дощ теплий і ніжний, як мої цілунки і ще він сховає нас від усіх.

Парубок: Дивно, що ти усе це пам'ятаєш.

Кохана: Деякі спогади не варто забувати.

Парубок: А ти намагалась?

Кохана: Ні.

Парубок: Чому прийшла саме зараз?

Кохана: Я теж над цим думала? Чому саме зараз з усіх людей зустрілись ми удвох.

Парубок: Чому?

Кохана: Думала, усе в минулому.

Парубок: А що змінилось?

Кохана: Нічого. Просто пам'ятаю усе. Мене ти більше не хвилюєш, мучиш.

Парубок: Я й сам казав таке.

Кохана: Ти згадував про мене?

Парубок: Останні ночі. Мара. Я відчував, що знов зустрінемось.

Кохана: Це дійсно дивно, бо я не думала про тебе зовсім.

Парубок: Я хотів почути відповідь, чому тоді ти не прийшла.

Кохана: Почув і стало легше?

Парубок: Я стільки чекав, напевно, хотів почути щось більше. Ти мені болиш і досі.

Кохана: Вибач, я не знала. Я думала Гарнюня...

Парубок: До чого тут вона?

Кохана: Я маю вуха. І секретарка Керівника...

Парубок: Зрозуміло.

Кохана: Це не моя справа.

Парубок: Звичайно.

Кохана: Я не про це. Ти казав про крила кохання.

Парубок: Не варто.

Кохана: Я не можу дати їх Керівникові. Не дивись так, ти тут ні до чого. І не думала про них. Але це дійсно страшно. Ось ти для Гарнюні можеш дати крила?

Парубок: Тебе це не стосується.

Кохана: А відпустити до того, хто дасть.

Парубок: Зайві розмови.

Кохана: Ти не уважний.

Сцена 5.

Німа.

По боках сцени стоїть Парубок та Кохана з різних боків.

З протилежних боків на сцену виходять Гарнюня та Співробітник. Вони підходять один до одного. Починають вальсувати. Поки вони вальсують, на сцену виходить Дівчина, вона повільно тягне два великих крила. Кладе їх на підлогу, перепочиває.

Гарнюня та Співробітник зупиняються в танці. Підходять до Дівчини.

Дівчина з Співробітником допомагають вдягти крило на Гарнюню. Потім Гарнюня з Дівчиною вдягають друге крило на Співробітника. Дівчина полегшено зітхає і йде геть.

Гарнюня з Співробітником беруть одне одного за руку, на якій немає крила і йдуть вглиб сцени.

Затемнення.

Сцена 6.

Парубок сидить поряд з Коханою.

Парубок: Не знаю, що в інших, які думки.

Кохана: Ти так хотів почути правду.

Парубок: Чого згадувати зараз.

Кохана: Вибач.

Парубок: Я стільки років жив без тебе. Я звик так жити. Тепер ти з'явилась.

Кохана: Я біль спогадів тобі принесла знову.

Парубок: З болем відчуваю, що живу.

Кохана: Чи варто стільки болю?

Парубок: Тобі що не болить?

Кохана: Я не прийшла тоді...

Парубок: А зараз?

Кохана: Не знаю. Колись чекав і вже я не прийшла.

Парубок: Не треба про це зараз.

Сцена 7.

Входить Керівник, він в чудовому настрої.

Керівник: Мушу перервати вашу зустріч однокласників. Треба ще встигнути до кравчині.

Кохана: Приємно було тебе побачити, через стільки років.

Парубок: Навзаєм.

Керівник: От і добре, тепер більше будете спілкуватись. Люба, я ще хотів нагадати...

Кохана: Я пам'ятаю, на сеанс ще встигнемо. Це швидко.

Керівник: Завтра на роботу. Твій макет тебе чекає, Парубче.

Парубок: Так, гарно провести час.

Керівник та Кохана йдуть.

Сцена 8.

Парубок: Поговорили. З Дівчиною було краще. Вона не знала усіх відповідей. Кохана знає все. І тому вона з іншим.

Почув все що хотів. Напевно, Дівчина вже не прийде. Сьогодні не варто прокидатись уночі. Я буду сам.

Почекаю ще ніч та другу і потім знов Гарнюню покличу.

Сцена 9.

Підходить Кохана.

Парубок: Що сталося?

Кохана: Сказала, що кульчик загубила.

Парубок: Допомогти шукати?

Кохана: Він у моїй кишені.

Парубок: Не розумію.

Кохана: Хотіла я сказати, що більше розмовляти нам не треба. Це тільки біль. Ми житимемо як і жили. Бувай.

Парубок: До завтра.

Кохана йде, махає рукою.

Кохана: Знайшла.

Затемнення.

ДІЯ 4.

Сцена 1.

Кімната Парубка.

Парубок: Ось і все. Усе скінчилось. Чому я не можу оговтатись? І Керівник дуже швидко, дивовижно швидко з усім погодився. Звичайно, мені потрібен відпочинок.

Два тижні ніхто не знав де я і не хотів дізнатись.

Я просто збиравсь з думками. Мені повинно бути легше. Але мені тільки стало... Як стало... Змирився, звик. Напевно.

Дзвонять у двері.

Сцена 2.

До кімнати входить Гарнюня.

Парубок: Ти тут?

Гарнюня: Знала, що приїхав.

Парубок: Радий, що ти пам'ятаєш.

Гарнюня: Ти втомлений і виснажений. Де ти був?

Парубок: Допомогавав батькові на будівництві. Якраз вчасно знадобилась моя допомога.

Гарнюня: Тому й не розповідав.

Парубок: Не думаю, що це було доречним.

Обоє замовкають.

Парубок похмурий і не уважний. На краєчок ліжка кокетливо сідає

Гарнюня, вона не може звернути його увагу на себе.

Гарнюня: Не будь таким нудним та похмурим. Я тебе покину!

Парубок(не уважно): Звичайно.

Гарнюня: Ти слухай про що я кажу. Я тебе покину.

Парубок(з гіркотою): Ти тільки обіцяєш.

Гарнюня: Нарешті, розмовляєш як колись.

Парубок: Гарнюня, що ти в мені знайшла?

Гарнюня: Свою загибель.

Парубок: Я серйозно, що ти в мені знайшла?

Гарнюня: Ти хороший, добрий, навіть буваєш веселий.

Парубок: Але ж є кращі за мене. Співробітник, щоб далеко не ходити.

Гарнюня зістрибує з ліжка і починає нервово говорити.

Гарнюня: Хто тобі сказав, от бісова баба. Це було одного разу, для сміху, поцьомкались та й все.

Парубок: Заспокойся, я нічого не знав. Мені нічого ніхто не казав. Я так, для прикладу, не знав що влучив.

Гарнюня горнеться до нього.

Гарнюня: Нічого не влучив, це так. Я хотіла щоб ти ревнував.

Парубок: Я ревную. (байдуже) Дуже.

Гарнюня: А ти б міг йому за мене пику натовкти?

Парубок: Якщо треба, як скажеш.

Гарнюня: Не правильно, це повинно бути твоє особисте бажання.

Парубок: Добре. А хто бісова баба?

Гарнюня: Секретарка, вона мене знищити хоче. З того часу як Керівник мене вподобав.

Парубок: Що?

Гарнюня: А ти думав - поїхав, а світ стоїть на місці.

Парубок: Не знаю.

Гарнюня: Це і не вчора почалось.

Парубок: А коли?

Гарнюня: Ти взагалі щось навколо себе помічаєш?

Парубок: Напевно ні.

Гарнюня: Так от, після того як він посварився зі своєю нареченою, він переключився на мене повністю.

Парубок: Посварився з Коханою?

Гарнюня: Так. Так ось він мені життя не дає. Каже, що мріяв тільки про мене. Як можу відшиваю його, але якщо тобі байдуже. Він чоловік ще нічого, і в нього такі зелені очі.

Парубок: Зелені, а я думав волошкові.

Гарнюня: Я тобі кажу зелені.

Парубок: А ти звідки знаєш?

Гарнюня: Краще не питай. Хочеш я тобі плітки перекажу.

Парубок: Перекажи.

Гарнюня: Ця бісова Секретарка хоче крутити з Співробітником, а сама мріє про Керівника. Так от...
Затемнення.

Сцена 3.

Гарнюня: Ти мене чуєш?
Парубок: Вибач.
Гарнюня: Тобі ця поїздка зовсім на користь не пішла.
Парубок: Я знаю.
Гарнюня: Вибач, я піду. Сидіти і балакати не маю бажання.
Парубок: А що в тебе були інші плани?
Гарнюня: Раніше в тебе були інші думки, і мені не доводилось стільки розмовляти. Ти знаєш, де мене знайти.
Парубок: Пробач, я в такому стані.
Гарнюня: Завтра побачимось. Па.
Гарнюня йде, не обертаючись.

Сцена 4.

Парубок: Як я себе з Гарнюнею повів. Правильно казав Співробітник, нецікавий я став.
Не можна таку жінку з таким обличчям зустрічати.
Сама прийшла до мене. А я? Розмовляти почав, плітки слухати. З глузду з'їхав. Все раніше інакше було.
Сьогодні вперше сказала мені, що покине. А я не кинувся, не вмовляв, щоб не робила.
Нам було добре вдвох. Якщо вирішила піти — нехай йде. Це її вибір.
А я? Сам не знаю, чого хочу.
Добре було ці два тижні. Втоплювався, аж тіло гуло. Прокидався вночі — нікого. І знов життя зрозумілим здалося.
Завтра буде інший день. Якщо Гарнюня схоче — разом будем.
Парубок лягає на ліжку.

Сцена 5.

На ліжку до Парубка сідає поряд Дівчина.
Парубок: Знов ти? Чому?
Дівчина: Не знаю.
Парубок: Невже це я хотів почути? Тому і побачив Кохану.
Дівчина: Ні, але ти хотів правди.
Парубок: Я хотів іншого, я не хотів цієї правди.
Дівчина: Розумію.
Парубок: Як ти мене могла зрадити?
Дівчина: Ми були підлітками. Це були бздури.
Парубок: Ти у це віриш?
Дівчина: Ні, але це правда. Вона ж тобі сказала. Тобто я.
Парубок (встає, починає ходити по сцені): У тому то й справа. Ти це не вона, вона не ти.
Дівчина: Я. Просто виросла. Не варто нагадувати жінці що вона змінилась. Ти назвав її, нас, старою.
Парубок: Невже так важко було прийти, тоді.

Дівчина: Це була глупота.
Парубок: Я вірив тобі.
Дівчина: Я злякалась, що ти стрибнеш. Ми стрибнемо і розіб'ємось.
Парубок: Але ти обіцяла?
Дівчина: Так.
Парубок: Коли коханню потрібні крила. Ми б просто полетіли.
Дівчина: Ні.
Парубок: Я їй ніколи не пробачу.
Дівчина: Мені.
Парубок: Ні, їй, тобі б я міг пробачити, а їй ні.
Дівчина: Але вона це я. Я піду, пробач.
Парубок: Назавжди? Ніколи не повернешся.
Дівчина: Ніколи не повернусь. Парубок: Ніколи – яке безмежне слово.
Дівчина йде геть, Парубок її не спиняє.

Сцена 6.

Парубок: Її я вигнав. Чому жінки всі йдуть від мене? Дівчина вже тиждень, як пішла. А я щодня згадую, як вона пішла.
Добре, що хоч на роботі все гаразд. Проект прийняли. Гарнюня кудись поїхала і Співробітник відпустку взяв. Цей паркінг всіх нас виснажив.
Все буде добре. Все.
Стукіт у двері.
Парубок: Цікаво, хто про мене згадав?

Сцена 7.

Парубок пропускає вперед себе Кохану.
Парубок: Що ти тут робиш? Як ти мене знайшла?
Кохана: Ноги привели.
Входить Дівчина.
Дівчина (передражнює): Ноги привели. (пихато) Це я тебе сюди привела.
(тихо) Ми разом прийшли.
Парубок: Що ти хотіла?
Парубок не помічає Дівчину.
Кохана і Дівчина (говорять разом): Я хотіла тобі щось дати.
Кохана відкриває руки, в руках в неї маленькі крила.
Кохана: Вони не потрібні мені без тебе. Мені не страшно. Я прийшла.
Парубок йде на зустріч Коханій, вони цілуються довго.
В цей час Дівчина біжить за куліси і пристрибуючи вибігає тягнувши два великих крила.

Завіса.

Жовтень 2011.

*

БОГОВИДА

Дійові особи:

Радана - боговида Мокоші, мати Івана.

Іван (Верба) - син Радани. Хлопець десяти років у першій дії, потім дорослий чоловік.

Характерник - вік не має значення, з проникливим голосом.

Крут - правитель.

Силена - та, що пророкує для боговид.

Орлан - хлопець десяти років у першій дії, потім дорослий чоловік.

Яромисл - старший за Крута, боговид Перуна.

Лада - молода дівчина.

Яруня - донька Яромисла, молодша за Ладу.

Боревен.

Годин.

Жителі селища.

Дія відбувається на території давньої України, час: до приходу християнства.

Дія 1.

Сцена 1.

ГОЛОС РАДАНИ: Крут, навіщо ти мене сюди привів?

Сцена освітлюється. На сцені стоїть Радана - багато вдягнена жінка. Поряд з нею КРУТ в одязі, який підкреслює, що він правитель. Вони на язичницькому капищі, присвяченому Мокоші.

КРУТ: Радана, ти що не бачиш де ми?

РАДАНА: Чому ти привів мене до Мокоші? Я все тобі сказала. Твоя дружина була мені сестрою. Палак тільки-но загинув, я ще відчуваю його дихання вночі.

КРУТ: Жінко, я все розумію. Ніхто тебе силувати не буде. Відкинь своє скавучання. Я не тому тебе привів.

РАДАНА: А чому?

КРУТ: Ти повинна стати боговидою.

РАДАНА: Ти мстишся. Я була дружиною правителя. В мене є син - Верба, одного віку він з твоїм Орланом. Я не можу бути боговидою.

КРУТ: Я сказав і будеш.

РАДАНА: Ніхто не прийме твого слова.

КРУТ: Силена запитає у Мокоші.

РАДАНА: Мокоша не дасть згоди.

КРУТ: Тоді Силена загине від гніву Перуна.

РАДАНА: Не треба. Я не зможу.

КРУТ: Ти сказала, що нікому не зможеш бути жінкою. Ти відмовляєшся від слова?

РАДАНА: Ні.

КРУТ: Тоді завтра ти станеш боговидою. Залишаю тебе тут. Вночі вернеш тихо до себе. А ранком я покличу до жертovníка Силену і вона назве боговиду.

Крут йде, обертається, Радана стоїть нерухомо.

Сцена 2.

РАДАНА: Чекав, що кинусь в ноги. Зайняв місце Палака. Верба став яким сумним. Тужить за батьком. А я? Була вірною дружиною Палака. Він весь час воював, а я була сама. Крут був поряд - грізний для зрадників, суворий для усіх. Орлан такий сильний, а Верба такий кволий. Крут правий - не стане він гідним сином Палака. Може краще бути боговидою, я зможу його захистити.

Мокоша, ходила до тебе, коли Палака зустріла. Палак загинув, мене знов до тебе привели. Не прошу в тебе жіночої долі, прошу в тебе: збережи мого сина. (стає навколішки) Я не можу бути боговидою. Я не хочу, щоб Силена загинула. Нехай Перун завтра мене покарає, Мокоша. Не порушуватиму твоєї волі.

(поволі піднімається)

Тихо тут, спокійно, гай шумить далеко. Була дружиною правителя, тут Мокоша в нас долі подібні. І дитина в мене є. Але не буде він правителем, як Палак. Буде поряд мене на старість, тихо доживатиму віку, горя не знаючи від дитини рідної.

(віддалено чути грім та блискавку)

Перуне - ти, я кликала і ти почув. Виріши мою долю зараз. Мокоша, дякую. (лягає долілиць)

Сцена 3.

Входить ХАРАКТЕРНИК, бачить Радану, нахилиється до неї, чи жива.

РАДАНА (з зойком): Знов ти, Характерник.

ХАРАКТЕРНИК: Впізнала.

РАДАНА: Чого прийшов? Знов долю віщувати?

ХАРАКТЕРНИК: Пішли, вже дощ почався.

РАДАНА: Ні, я залишусь. Перун прийшов по мене.

ХАРАКТЕРНИК: Добре, я поряд почекаю.

РАДАНА: Ти не боїшся гніву Перуна?

ХАРАКТЕРНИК: Ти ніби теж його чекаєш. Тож поки побазікаємо.

РАДАНА: Чого приходиш все до мене?

ХАРАКТЕРНИК: Допомогти.

РАДАНА: Вже пізно.

ХАРАКТЕРНИК: Тобі казати про смерть Палака я не хотів.

РАДАНА: І це ти знав?

ХАРАКТЕРНИК: Знав. Але не прийшов. Ти цього сама хотіла.

РАДАНА (сідає поряд): Так, я просила тебе не приходити до мене більше у житті.

ХАРАКТЕРНИК: Я не про це.

РАДАНА: Тоді про що?

ХАРАКТЕРНИК: Хотіла щоб Палак не повертався. Піти хотіла з сином. Покохала Крута, але злякалась, коли сестра померла. (Радана підхоплюється, хоче бігти, але не знає куди) Тому тепер чекаєш гнів Перуна.

РАДАНА: Це все брехня.

ХАРАКТЕРНИК: Пішли вже звідси, зараз буде сильний дощ.

РАДАНА: В Мокоші я просила гнів Перуна і дочекаюсь.

ХАРАКТЕРНИК: Ох, ці мені жінки. Дружиною Крута не стала. Тепер ти хочеш вмерти. Хотіла, щоб Палак помер. Ні, я тебе не розумію. Як Іван?

РАДАНА: Тихо. (дивиться навколо) Тихо.

ХАРАКТЕРНИК: Що з Іваном?

РАДАНА: Тихо. Про якого Івана ти говориш. В мене син Верба.

ХАРАКТЕРНИК: Як. А де Іван? Помер?

РАДАНА: Ще наврочиш. Він живий, але ім'я його Верба.

ХАРАКТЕРНИК: Тебе зустрів, коли дитина була квола. І ти мене просила його врятувати і я тобі сказав назвати сина - Іваном, буде помилуваним. А зараз ти його називаєш Вербою?

РАДАНА: Називаю Вербою. Іван це дивне ім'я.

ХАРАКТЕРНИК: Але ж пророче.

РАДАНА: Не має значення.

ХАРАКТЕРНИК: І як він зараз. Потіха матері, сильний як Палак?

РАДАНА: Так, він моя потіха, але кволий.

ХАРАКТЕРНИК: Бо він Верба.

РАДАНА: Не треба, я подумки завжди його зову Іваном.

ХАРАКТЕРНИК: Слабка ти жінка. Яка з тебе боговида. Сором та й усе.

РАДАНА: Ти підслуховував мою розмову з Крутом?

ХАРАКТЕРНИК: Я знаю все. Чекай на Перуна. Слабка істота, загинеш ти на місці. Якщо би ти хотіла, я врятував би ще твою дитину. Але я не вчасно. Мокоша, чоловік твій забарився.

РАДАНА: Я слабка? Поки Палак кров лив я керувала, я скарги слухала, всіх від пожежі рятувала.

ХАРАКТЕРНИК: Ти слабодуха, не може бути така жінка боговидою. Завтра загине Силена за наказом Крута і ти, від страху перед життям. Ти миша польова, а не правителя дружина.

РАДАНА: Ти... ти... (кидається на коліна перед Мокошею) Мокоша, чуєш, я сильна. Я не слабодуха, не вір йому. Якщо на це буде твоя воля, я стану боговидою.

Характерник посміхається, виходить зі сцени, Радана цього не помічає.

РАДАНА: Я стану боговидою, Перуне чуєш. І мій Іван... (обертається, не бачить Характерника) Ти де, моє страждання? Пішов. Але ти чуєш, мій Іван, він стане гідним свого батька. Палака всі забудуть, Іван залишиться назавжди. Перуне, чуєш, не гнівись.

Радана виснажена падає. Грім припиняється.

Затемнення.

Сцена 4.

Радана встає, навколо тихо.

РАДАНА: Ти де мій рятівник й губитель? Знову зник, але відчуваю, що з'явиться він згодом. Назвати сина знов Іваном? Як зможу? Але він настільки кволий. Що ж мені робити? Завтра Силена звернеться до Мокоші. Якщо Крут дотримається свого слова - я стану боговидою. Тоді, рятівник мого сина, я назву його уголос так, як ти сказав. Скажу, що так мені наказала Мокоша. Силена погодиться, погодиться у всьому, поки є десь Крут.

Радана йде зі сцени рішуче.

Затемнення.

Сцена 5.

На сцену виходить СИЛЕНА. Припадає до ідола Мокоші. За нею трохи на відстані йдуть жителі поселення. Жінки теж припадають до Мокоші, але Силени не заважають. Чоловіки стоять осторонь. Бачимо Крута, приходить Радана з ІВАНОМ, поряд з Крутом ОРЛАН. Характерник теж серед людей. Стоїть так, щоб усіх бачити. Останнім входить ЯРОМИСЛ.

ЯРОМИСЛ: Перун нам сповістив, що його дружина знайшла вже боговиду. Мокоша, прийшли до тебе, щоб всі почули вибір твій. Силено - говори.

СИЛЕНА (екзальтовано): Всі долілиць.

Всі поволі, стають на коліна. Характерник все ще роздивляється навколо. На нього здивовано дивиться Крут, тоді Характерник стає як усі.

Яромисл і Крут залишаються стояти.

Силена впадає в транс, щось бурмоче. Трохи піднявши голову Характерник споглядає за ними.

СИЛЕНА (уривчасто): Мокоша... чую я тебе... кажи... Кажу, я її обрала.

Боговида Радана. Радана. Радана... Ми почули, Радана йди.

Недовірливий шепіт.

Яромисл здивовано дивиться на Силену, потім на Крута. Крут задоволений. Характерник теж посміхається.

СИЛЕНА: Радана йди.

ІВАН: Мамо йди. Тебе Мокоша кличе.

РАДАНА: Мокоша, тебе я чую. Зараз, синку.

Радана поволі йде до Силени. Невдоволений шепіт стає гучнішим. Яромисл дивиться на Крута. Крут киває головою. Яромисл поволі підходить до Силени.

ЯРОМИСЛ: Перуне, чуєш, дякуєм. Твоя дружина нам показала боговиду. Шепіт стихає.

ЯРОМИСЛ (трохи схиляється перед Раданою, Силена стає перед нею навколішки): Приймаємо тебе.

Крут дивиться на людей, що стоять навколо.

КРУТ: Приймаємо тебе.

ВСІ: Приймаємо.

ЯРОМИСЛ: Свої моління до Мокоші тепер зверне нова боговида.

РАДАНА: А що казати, Перуне, поможи.

СИЛЕНА: Кожна боговида каже своє моління.

РАДАНА (тихо): Добре. (потім починає голосніше говорити, в кінці переходить на повну силу, голос бринить): Мокоша - велика віра моя в Тебе, життя Тобі присвячую своє. Ти мені як рідна мати єдина, освячуюсь Тобою, люблю Тебе. Немає життя без крові, немає дерев без коріння, з ім'ям твоїм Мокоша, живу. Душа моя без Тебе, як земля без світла. Слава Тобі!

ВСІ: Слава тобі.

СИЛЕНА (втомлено): Мокоша почула. Сьогодні, у жертovníка Крута, буде свято на честь нової боговиди.

Починають розходитись. Жінки так само припадають до Мокоші, чоловіки йдуть. Радана бачить Характерника, ще сильніше притуляє до себе Івана.

Яромисл шукає погляда Крута, але Крут намагається піти раніше. Яромисл залишається.

Сцена 6.

Яромисл дивиться чи всі пішли. На сцені залишились Силена, Радана, Іван.

ЯРОМИСЛ: Силена, ти сьогодні швидко так почула богині голос.

СИЛЕНА: На все воля Перуна.

ЯРОМИСЛ: Силена, невже мене боїшся.

СИЛЕНА (зламаним голосом): Ні. Я ще не закінчила моління. (знов припадає до Мокоші, але уважно слухає подальшу розмову).

ЯРОМИСЛ: Радана, була дружиною Палака, тепер ти боговида. Дивно.

РАДАНА (майже спокійно): Це воля Перуна.

ЯРОМИСЛ: Тепер Мокоші служиш ти.

РАДАНА: Яромисл, я пам"ятаю, що ти Перуну служиш.

ЯРОМИСЛ: Не гоже хлопцеві тут буде жити.

РАДАНА: Я знаю.

ЯРОМИСЛ: Віддай його Перуну, запалюватиме багаття.

РАДАНА: Він дуже кволий.

ЯРОМИСЛ: Я бачу, не буде гідним сином Палаку.

ІВАН (різко): Я буду великим. Ще всі почують, про Вербу, Палака сина.

РАДАНА: Тихо, синку.

ЯРОМИСЛ: Різкий і запальний, як батько. Пішли зі мною. Радана, всі тебе чекають.

РАДАНА: Йди, синку. Яромисле, ще раз скажу моління я Мокоші, і дожену.

Яромисл з Іваном йдуть.

Сцена 7.

Радана стоїть мовчки, задумлива.

СИЛЕНА: Чого мовшиш?

РАДАНА: Що?

СИЛЕНА: Сама сказала Мокоші моління будеш казати.

РАДАНА: Я вже сказала.

СИЛЕНА: Коли?

РАДАНА: Подумки.

СИЛЕНА: Ти брешеш.

РАДАНА: І що з того? Ти заздриш, бо не стала боговидою.

СИЛЕНА: Хто, я? Тобі? Віщунка не може бути боговидою.

РАДАНА: А ти все пророкуєш?

СИЛЕНА: Поки все гаразд.

РАДАНА: Злякалась Крута? Тому мене назвала, як він хотів.

СИЛЕНА: Я Крута не боюсь, боюсь я гніва Перуна й Мокоші.

РАДАНА: Ти думаєш нас покарають?

СИЛЕНА: Як завжди. А ти цим поки не переймайся. Тобі я допоможу.

РАДАНА: Чому?

СИЛЕНА: Поки Крут за тебе, ми можемо мати владу, як Яромисл. Звичайно. боговид він Перуна, але і нам дещиця влади знадобиться.

РАДАНА: Тобі потрібна влада. Як це сумно.

СИЛЕНА: Я не керувала, як ти, поки Палака вдома не було, і не прислухалась до порад Крута.

РАДАНА: Ти про що?

СИЛЕНА: Ти кепкувала з вибору сестри. Він був нікому не потрібний воїн. А зараз, він на місці Палака. І ти промовчала, через Івана.

РАДАНА: Що ти сказала?
СИЛЕНА: Я назвала сина твого Іваном.
РАДАНА: Чому?
СИЛЕНА: Бо подумки його так звеш.
РАДАНА: Звідкіля ти знаєш?
СИЛЕНА: Не забувай, що я віщунка.
РАДАНА: Молю, нікому не кажи.
СИЛЕНА: Сама ж хотіла слави і здоров'я для сина.
РАДАНА: Так.
СИЛЕНА: Будь рішучою.
РАДАНА: Він кволий, а Орлан...
СИЛЕНА: Орлан в батька, займе він згодом місце Крута.
РАДАНА: Ти віщуєш? А мій син?
СИЛЕНА: Йому ти долю обереш сама. Бо різні долі в Івана та Верби.
РАДАНА: Порадь!
СИЛЕНА: Пішли, не час для цього, нас всі чекають.
Йдуть зі сцени.

Сцена 8.

Радана вдягнена як боговида, несе квіти уквітчати ідол Мокоші. Починає уквітчання. Приходить Яромисл.

ЯРОМИСЛ: Вітаю сонце, ліс і трави. Від боговида Перуна тобі вклоніння, Мокоша. Радана.
РАДАНА: В нас завтра свято, ти прийдеш.
ЯРОМИСЛ: Тобі потурає Крут. Ще трохи й Перуна забуде, але нам все це не минеться.
РАДАНА: Що ти верзеш? Перун завжди з нами. Його найвища воля.
ЯРОМИСЛ: Я прийшов поговорити про Вербу.
РАДАНА: Ти говориш про Івана?
ЯРОМИСЛ: Що за дивне ім'я, не можу я запам'ятати.
РАДАНА: Силена віщувала.
ЯРОМИСЛ: Знаю все про її віщування. Він дивний хлопець, мовчазний.
РАДАНА: Це ж добре, потіха матері.
ЯРОМИСЛ: Тобі все добре. Але Орлан поряд з ним.
РАДАНА: І що?
ЯРОМИСЛ: Не гоже сину правителя теревенити, йому зброя потрібна.
РАДАНА: Ти забув, що Іван син Палака.
ЯРОМИСЛ: Він ножа боїться.
РАДАНА: Що ти хочеш?
ЯРОМИСЛ: Воїнів.
РАДАНА: Що, знову воювати? В нас тільки мир і спокій почались.
ЯРОМИСЛ: Воїну не треба спокою. Чому стільки квітів?
РАДАНА: Дарунок від Мокоші.
ЯРОМИСЛ: Який?
РАДАНА: Я ще не знаю, Силена пророкувала.
ЯРОМИСЛ: Я дуже прошу, віддай хлопців мені. Мені потрібні воїни, збираю я Перуна військо.
РАДАНА: Вони ще діти.

Сцена 9.

Вбігають Іван та Орлан. Відбирають один від одного клумок.

ЯРОМИСЛ: Що знову?

Іван та Орлан перелякано зупиняються.

РАДАНА (підбадьорююче): Що в вас?

ОРЛАН: Я знайшов.

ІВАН: Це я знайшов, її собі залишу.

ОРЛАН: Ні, вона моя.

ІВАН: Моя.

ЯРОМИСЛ: Тихо. Що в вас?

Радана підходить, бере клумок.

РАДАНА: Так це ж дитина!

ЯРОМИСЛ (дивиться): Дитина!

РАДАНА: Дарунок, що Силена віщувала.

ЯРОМИСЛ: Якщо це хлопчик, беру у військо Перуна, якщо з цими не виходить.

РАДАНА (розгортає клумок): Це дівчинка, вона залишиться в Мокоші.

ЯРОМИСЛ: Перуне, чуєш, вони дітей колишуть. Я воїнів шукаю, не дівчат.

Яромисл лихий йде.

Сцена 10.

Входить Силена.

РАДАНА: Силена, дарунок від Мокоші.

Силена підходить.

СИЛЕНА: Добре, дівчинка.

РАДАНА: Чия вона?

СИЛЕНА: Тепер твоя, моя, Мокоші.

РАДАНА: Гарненька.

СИЛЕНА: Ти назвеш її Ладвою.

РАДАНА: Чудово.

ОРЛАН: Моєю дружиною буде....

ІВАН: Ні моєю...

Починають чубитись.

РАДАНА: Припиніть.

СИЛЕНА (екзальтовано починає говорити, всі дивляться на неї): Не буде дружиною жодному з вас. Буде бідвою лихою поміж вами ходити. Боговидвою стане після тебе, Радано.

РАДАНА: Що ти кажеш? Якою бідвою, дивись яка вона чудова.

СИЛЕНА: Чудова, але в серці матері зламане кохання в дитині залишилось. Кохатиме, страждатиме.

РАДАНА: Я виховую її в любові.

СИЛЕНА: Ти долі змінюєш усім? (криво всміхається, йде).

Затемнення.

Сцена 11.

ІВАН (перелякано): Так чиєю вона дружиною буде.

ОРЛАН: Я нічого не зрозумів.

РАДАНА: Мала ще вона і ви малі, щоб про дружин думати, хутко біжить до

Крута - розкажіть, який дарунок Мокоша принесла.

ОРЛАН: Ми тут побавимось, батько знов змусить на зброї тренуватись.

РАДАНА: А ти не хочеш?

ОРЛАН: Я порізався.

РАДАНА: Де?

ОРЛИН: Ось.

Показує їй поріз, Радана цілує його.

РАДАНА: Так легше?

ОРЛАН: Як від мами.

РАДАНА: Йдіть до Крута.

ІВАН: Добре.

Поволі йдуть, бешкетуючи.

Радана кладе клумок з дитиною.

Сцена 12.

Радана прислухається до галасу.

РАДАНА: Що там знову? Невже Крут на полюванні. А я хлопців до нього вислала. Щоб лиха не наробив. Дуже гарячий, коли полює.

З одного боку сцени йде Характерник, він йде дуже непевно, він поранений.

Радана помічає його, кидається до нього. З іншого боку сцени йде швидко

Крут. Радана повертається до Крута, Характерник ховається.

КРУТ: Вітаю, боговида.

РАДАНА: Не галасуй.

КРУТ: Що знову сталося, вже всі твої вимоги виконую.

РАДАНА: Так, тобі заборонила на коні бути біля Мокоші, що з того.

КРУТ: Я тільки біля Перуна був пішки.

РАДАНА: Тихо.

КРУТ: Що сталося?

РАДАНА: Дивись, дарунок від Мокоші.

Радана підводить Крута до дитини.

КРУТ: Дитина?

РАДАНА: Так.

КРУТ: Звідки?

РАДАНА: Діти наші знайшли.

КРУТ: Хлопець?

РАДАНА: Лада.

КРУТ (розчаровано): Дівчинка. Мені потрібні воїни для Перуна.

РАДАНА: Тобі не вдосталь крові.

КРУТ: Орлан повинен вміти воювать.

РАДАНА: До чого тут він?

КРУТ: Яромисл скаржиться, що ти виховуєш дівчат із них.

РАДАНА: Брехун.

КРУТ: Він з Дандарії.

РАДАНА: Що з того, я теж з Дандарії та Яромисл брехун.

КРУТ: Мене це не стосується.

РАДАНА: Що вполював?

КРУТ: Людину.

РАДАНА: Лихий, чому?

КРУТ: Я думаю він ворог, дуже спритний.

РАДАНА: А я до чого?

КРУТ: Може прихистку шукати у жертвників. Побачиш, скажеш, тоді його я вб"ю.

РАДАНА (перелякано): Ти думаєш когось сховаю.

КРУТ: Занадто добра, мені потрібний мужній син.

РАДАНА: Не розумію, що ти хочеш?

КРУТ: Орлан від сьогодні буде зі мною. Виховуватиме його Яромисл.

РАДАНА: Що я тобі зробила?

КРУТ: Мені потрібен воїн. Івана виховай, як хочеш. Як добре, що Палак цього не бачить.

Характерник знов з"являється та ховається.

РАДАНА (стримуючи лют): В нас дарунок від Мокоші. Дитина стане боговидою.

КРУТ: Силена віщувала?

РАДАНА: Так, прошу тебе поблизу не полювати. І лиха нам не приведи.

КРУТ: Я можу взагалі тут не з"являтися.

РАДАНА: От і добре, побачимось на святі Перуна.

КРУТ: Але ж це...

РАДАНА: Шукай здобич не в святому лісі.

Крут розлючений йде.

Сцена 13.

Радана швидко йде до Характерника, допомагає йому йти.

РАДАНА: Тебе поранив?

ХАРАКТЕРНИК: Ти думала без крові я живу, ширяю птахом в небі.

Радана ствердно киває.

ХАРАКТЕРНИК: Бува й таке. А зараз я тварина, яку рука жорстока поранила.

РАДАНА: Тебе я вилікую.

ХАРАКТЕРНИК: Крут повернеться.

РАДАНА: Тебе йому я не віддам, хоч з Перуном прийде.

ХАРАКТЕРНИК: Лиха на нього через сина.

РАДАНА: Ти чув усе.

ХАРАКТЕРНИК: І що з Іваном.

РАДАНА: Не знаю. Такий він милий, добрий, не ласий битв і крові, як батько.

ХАРАКТЕРНИК: Ти хочеш щоб він став правителем?

РАДАНА: Помовч, тебе повинна лікувати.

ХАРАКТЕРНИК: Хочеш?

РАДАНА: Орлана люблю, коли б його сама я годувала молоком.

ХАРАКТЕРНИК: Скажи правду, Радана, ніхто нас не почує. Якщо помру, і не дізнаються.

РАДАНА: Хочу я слави сину, хочу щоб став володарем, але не відпущу.

ХАРАКТЕРНИК: Якщо мене врятуєш, Івана зроблю найкращим воїном, навчу всього, що вмю сам.

РАДАНА: Я не знаю звідки ти узявся.

ХАРАКТЕРНИК: Не має значення. Я був завжди і буду. Ти хочеш долю синові, чи знову стане він Вербою.

РАДАНА: Я хочу щоб ім"я його гриміло, як блискавка у Перуна. Я хочу, щоб чули про нього навіть у Пелазгів.

ХАРАКТЕРНИК: Він буде воїном, ти втратиш вдома сина.

РАДАНА: Я боговида. Я завжди одна. Я хочу долю сину.
ХАРАКТЕРНИК: Тоді лікуй.
Затемнення.

Сцена 14.

Радана колише дитину. Перед нею вимахують зброєю Характерник та Іван.
Характерник піддається.

ІВАН: Переміг, перемиг, мамо ти бачила?
РАДАНА: Бачила, синку.
ХАРАКТЕРНИК: Гарний воїн виросте.
ІВАН: А я стану таким розумний як Каскісім?
РАДАНА: Про кого він каже?
ХАРАКТЕРНИК: Це мої оповідки. Ти будеш вміти багато, дуже багато.
Головне не зневажай тих, які цього не вміють.
ІВАН: Але якщо я спритніший?
ХАРАКТЕРНИК: Але таким ти був не завжди.
ІВАН: Що з того?
ХАРАКТЕРНИК: Ти венет, і повинен поважати своїх друзів.
ІВАН: Орлан зрадив.
РАДАНА: Не зі своєї волі. Він батька слухає.
ІВАН: І Яромисла.
ХАРАКТЕРНИК: Він гідний воїн Перуна.
ІВАН: І я не гірший, я буду кращий, і ще подивимось... син я Палака і учень твій. (притуляється до Характерника).
ХАРАКТЕРНИК: Добре, йди до річки.
Іван вибігає.

Сцена 15.

Радана дивиться за сином.

ХАРАКТЕРНИК: Чому такий неспокій в тебе?
РАДАНА: Тобі здалося.
ХАРАКТЕРНИК: Мене ти не обдуриш.
РАДАНА: Ти чув його слова?
ХАРАКТЕРНИК: Які? Говорить вдосталь.
РАДАНА: Він не простив Орлану.
ХАРАКТЕРНИК: Він ще дитина.
РАДАНА: Чим вправнішим стає, все більш лихим. Нікого він не любить, і серце його до жінки не пристане. Я відчуваю.
ХАРАКТЕРНИК: Тебе він любить і поважає, в тебе шукатиме поради. Радь йому важливе.
РАДАНА: Ти йдеш.
ХАРАКТЕРНИК: Ще ні, але невдовзі.
РАДАНА: Мені так тяжко одній.
ХАРАКТЕРНИК: Тобі? Ти врятувала мене. В тебе буде син-воїн, його ім'я почують скрізь.
РАДАНА: А я платитиму за це сльозами серця.
ХАРАКТЕРНИК: Ти мати, так буде завжди.
РАДАНА: Ти не залишишся?

ХАРАКТЕРНИК: Прийду як завжди в лиху годину. Але вітер не можна втримати в руках.

РАДАНА: Я це розумію.

ХАРАКТЕРНИК: Піду до Івана. До тебе йдуть.

РАДАНА: Хто, де?

ХАРАКТЕРНИК: Зараз, зачекай.

Характерник йде.

Сцена 16.

Поважно входить Яромисл.

ЯРОМИСЛ: Все ще дитину бавиш, боговида.

РАДАНА: Вітаю, той що бачить Перуна.

ЯРОМИСЛ: А де Іван?

РАДАНА: На річці.

ЯРОМИСЛ: Росте твоя Лада?

РАДАНА: Чому ти не привів Яруню до Мокоші.

ЯРОМИСЛ: Мала ще.

РАДАНА: Тому вона весь час біля Перуна.

ЯРОМИСЛ: Я не про це прийшов казати.

РАДАНА: Я слухаю.

ЯРОМИСЛ: Крут хоче воювати з калліпідами.

РАДАНА: Знову.

ЯРОМИСЛ: Вони не поважають владу Крута.

РАДАНА (гордовито): Їх перемиг Палак, не Крут.

ЯРОМИСЛ: Всі воїни Перуна йдуть нагадати про венетів перемогу.

РАДАНА: Ти теж?

ЯРОМИСЛ: Ні. Але Крут бере з собою Орлана.

РАДАНА: Він ще малий.

ЯРОМИСЛ: Вже воїн.

РАДАНА: Івана не віддам.

ЯРОМИСЛ: Його не кличуть.

РАДАНА: Тоді, чого прийшов.

ЯРОМИСЛ: Від Крута. Там буде кров. І Крут, він войовничий, але Перун його теж може до себе забрати.

РАДАНА: Що я повинна зробити?

ЯРОМИСЛ: Якщо згине Крут, чи Орлан...

РАДАНА: Ні.

ЯРОМИСЛ: На все є воля Перуна. Ти віддаш Івана, щоб став правителем.

РАДАНА: Куди віддати?

ЯРОМИСЛ: Мені на виховання.

РАДАНА: Він буде воїном без тебе.

ЯРОМИСЛ: Присягнись.

РАДАНА: Присягаюсь Мокошей й Перуном, віддам його тобі.

ЯРОМИСЛ: От і добре. Я чув Силена пророкувала Ладі бути боговидою.

РАДАНА: Так.

ЯРОМИСЛ: Тоді виховуй її подалі від усіх.

РАДАНА: Я так і роблю.

ЯРОМИСЛ: Її з"ява таки розділила Івана й Орлана.

РАДАНА: Всі віщування в Силени пророчі.

ЯРОМИСЛ: Спитай її про цей похід.

РАДАНА: Не хочу.
ЯРОМИСЛ: Спитай.
РАДАНА: На знання про смерть не чекай.
ЯРОМИСЛ: Як хочеш...
Яромисл йде.

Сцена 17.

РАДАНА: Ось по що приходив. Потрібно Силени пророцтво. Спитати? Може сама все скаже. Невже мій син правителем стане? Всі казали тільки про воїна. Що я верзу, звичайно, не хочу смерті Круту чи Орлану. Але вони зайняли місце мого сина. Лада, щось на серці в мене не спокійно. Не віддам Івана Яромислу. Завтра свято Перуна, а потім знову воювати... Крут не з'являвся, як і обіцяв. Піду, спитаю у Силени - що буде далі. Пробач Мокоша, твій голос я не чую, так само як і Яромисл не чує Перуна. Зараз, дізнаюсь долю, а потім пригорну Івана...
Завіса.

Дія 2.

Сцена 1.

На сцені Радана та Силена. Ідол Мокоші прикрашений дорогоцінним металом.

РАДАНА: Бачиш, Іван сказав, що принесе жертву, прикрасив як Мокошу за перемогу над гамірами.
СИЛЕНА: Бачу. Він на коні кращий цих гамірів.
РАДАНА (задоволена): Це точно.
СИЛЕНА: А Яромисл знов лихий.
РАДАНА: Йому все мало. Привіз він срібні блискавки для Перуна.
СИЛЕНА: Не тому він лихий, а тому що першим Іван приходить і досі до Мокоші, та і Орлан за ним.
РАДАНА: Вони до мене йдуть.
СИЛЕНА: Ти боговида, а потім мати.
РАДАНА: Та пам"ятаю.
СИЛЕНА: Де знову Лада?
РАДАНА: На полюванні.
СИЛЕНА: Де?
РАДАНА: Іван і Орлан закликали, я відпустила, вона дитя.
СИЛЕНА: Дитя, а буде боговида.
РАДАНА: Поки є і я. Нехай пустують.
СИЛЕНА: Вони мужі дорослі, з дівчатами не треба пустувать. Дружину ти Іванові обрала?
РАДАНА: Чому мене питаєш? Сам обере.
СИЛЕНА: Він байдужий. Про полонянок знаю я усе.
РАДАНА: Він просто ще не покохав.
СИЛЕНА: А діти?
РАДАНА: Це ж від полонянки. Не визнаю ніколи.
СИЛЕНА: Не від одної. Кого йому в дружини хочеш?
РАДАНА: Я не знаю.

СИЛЕНА: Жодну.
РАДАНА: Що ти говориш?
СИЛЕНА: Син твій полюбляє війну та полювання, з жінок поважно ставиться до тебе. Він губить іншим долі.
РАДАНА: Не вірю.
СИЛЕНА: Орлан хоче забрати Ладу.
РАДАНА: Ладу, навіщо?
СИЛЕНА: Дружиною зробити.
РАДАНА: Вона ж дитя.
СИЛЕНА: Як дивиться на неї, бачиш.
РАДАНА: Так, але цього не буде нічого не буде. Сама казала в неї доля боговиди.
СИЛЕНА: Так, боговиди. Але очима Івана їсть.
РАДАНА: Я не вірю.
СИЛЕНА: Не хочеш. І пам"ятай вона розділить Івана й Орлана.

Сцена 2.

На сцену входить задумлива Лада.

СИЛЕНА: Що сталося?
ЛАДА: Нічого.
РАДАНА: Була на полюванні?
ЛАДА: Так, Іван повіз Перунові в жертвовник вепра.
СИЛЕНА: А Орлан?
ЛАДА: Теж із ним.
РАДАНА: Чого сумуєш?
ЛАДА: Вони хочуть знову воювати.
СИЛЕНА: З ким? Невже їм полонених мало.
ЛАДА: З масагетами.
РАДАНА: А Крут се знає?
ЛАДА: Все знає, і схвалює за побажання крові.
СИЛЕНА: І Яромисл Перуна хвалить за воїнів його.
ЛАДА: Так, і сумно. Вони знов поїдуть. Залишусь з вами.
РАДАНА: Тобі погано з нами?
ЛАДА: Не весело.
СИЛЕНА: Ти будеш боговидою, не до забав тобі.
ЛАДА: Не знаю.
РАДАНА: Чого не знаєш?
ЛАДА: Не хочу все життя як ви. Тут сумно. Рідко хто приходить, невесело. Забави біля Перуна.
СИЛЕНА: Забави? Ти будеш боговидою.
ЛАДА: Не хочу, я не хочу. Я чоловіка хочу, бавити дітей. Я бачила на святі, всі дівчата... Я не хочу, чому мене ви прирікли на уквітчання... Мокоші не потрібна я...(заливається слізьми, вибігає).

Сцена 3.

СИЛЕНА (звертається до Мокоші): Пробач її, в неї розбите серце матері, тепер потрощене своє.
РАДАНА: Що з нею?
СИЛЕНА: Кохання.

РАДАНА: Я не вірю. Якщо так любить Орлана, нехай. Непевна чоловіча доля, може потім і стане боговидою, як ти пророкувала.

СИЛЕНА: Якби. Орлан ні до чого, Іван потрібний їй.

РАДАНА: То може він?

СИЛЕНА: Не любить він нікого, тільки слова про себе його бентежать й тішать.

РАДАНА: Брешеш, він Круту помічник.

СИЛЕНА: Сама ти знаєш все. Як Крут прийде шукать дружину для сина - віддай Ладу. Не зможеш, ожени Івана.

РАДАНА: Івана оженить - навіщо. Він у війську. А Лада, щоб Орлана дружиною стала?

СИЛЕНА: Боїшся, що вона правителькою стане.

РАДАНА: Все байдуже мені.

СИЛЕНА: Окрім Івана.

РАДАНА: Як прийде Орлан, з ним я поговорю.

СИЛЕНА: Вислухай, але нічого не кажи.

РАДАНА: А Крутові?

СИЛЕНА: Йому скажи всю правду. Запропонуй йому в невістки Яруню.

РАДАНА: Доньку Яромисла? Ніколи.

СИЛЕНА: Я так і знала, її ти хочеш за Івана.

РАДАНА: Не знаю. А ти, що навіщуєш?

СИЛЕНА: Яруня добра, лагідна, покірна. Чекатиме Івана кожен раз. І головне для тебе, не стане для нього важливішою ніж ти.

РАДАНА: Мені це байдуже.

СИЛЕНА: Для тебе в світі син важливіший за Перуна. Я йду.

Силена виходить.

Сцена 4.

РАДАНА: Віщунка, що напророкувала. Син важливіший за Перуна. Я гнів Перуна бачила. А за сина болить мені щодня. Лада Івана покохала. Знайда, хоче стати рівною синові Палака. Невже Силена все це знає. Яруня тиха, мовчазна. Вона буде поруч зі мною. І Яромисл нічого Іванові тоді не зробить.

А Орлан? Навіщо Лада йому. Відмовлю Крута, хай обере собі він іншу. Лада каже, що тяжко з нами. Володаркою стане, мститись буде. Цього я не допущу. Як же такою стала. Силена каже розбите серці матері у ній. В якій мати серце не розбите?!

Оженю Івана на Яруні. Він погодиться. А Лада нехай приймає долю боговиди, або йде куди захоче. Дівчисько, боговидою Мокоші не хоче бути. Добре, йду до Перуна, Іван там буде жертву воїна складати. Затемнення.

Сцена 5.

На сцені Лада, вона на когось чекає. Приходить Іван.

ЛАДА: Нарешті, я думала, ти забув, про що ми домовлялись.

ІВАН: Я пам'ятаю, зустрітись тут хотіла. Але чому?

ЛАДА: Радана...

ІВАН: Що з матір'ю?

ЛАДА: Нічого. Вона засмучена, що йдеш на масагетів з новим військом.

ІВАН: Я воїн, моя це доля.
ЛАДА: Я теж засмучена.
ІВАН: А що тобі?
ЛАДА: Мене забув.
ІВАН: Я вже не дитина і тільки бавитись не можу.
ЛАДА: Знов гарних полонянок приведеш.
ІВАН: Що з того.
ЛАДА: Завтра всі скаладатимемо Перуну жертву.
ІВАН: Як завжди.
ЛАДА: Пам"ятаєш, ти пообіцяв мене навчити полювати уночі.
ІВАН: Обіцяв.
ЛАДА: Навчи.
ІВАН: Коли?
ЛАДА: Сьогодні.
ІВАН: Ти впевнена?
ЛАДА: Чого чекати?
ІВАН: Але сьогодні Орлан з батьком.
ЛАДА: До чого знов цей Орлан.
ІВАН: На полювання йти.
ЛАДА: Сам впораєшся. Згоден?
ІВАН: Ти дивна.
ЛАДА: І ти не розумієш?
ІВАН: Ні. В жінок завжди дурні думки. Пішли на полювання чи чогось чекаєш?
ЛАДА: Пішли. Вже скоро зорі перші з"являться.
Обое виходять.

Сцена 6.

Входить Радана й Силена.

РАДАНА: Такий неспокій в серці.
СИЛЕНА: Знов матері серце тебе хвилює.
РАДАНА: Завтра знову йде. Але не через те.
СИЛЕНА: Завжди хвилюєшся за сина.
РАДАНА: Це доля матері. Я через Ладу.
СИЛЕНА: Змирилася, притихла.
РАДАНА: Мене це непокоїть, замислила своє.
СИЛЕНА: Біди не зробить.
РАДАНА: Та й радості не принесе.
СИЛЕНА: Я тобі не можу віщувати про неї.
РАДАНА: Чому?
СИЛЕНА: Не вчасно це. Що про Яруню мислиш?
РАДАНА: Коли Іван повернеться, скажу йому свої думки.
СИЛЕНА: Погодиться, ти не хвилюйся. Як завжди.
РАДАНА: Боюсь, що скоро матір слухати не буде.
СИЛЕНА: У цьому він залишиться незмінним, повір мені - віщунці Мокоші.
РАДАНА: Я вірю.
Силена йде.

Сцена 7.

Радана припадає до Мокоші.

РАДАНА: Мокоша, я боговида. Молю Перуна і тебе, залиште сина. Він єдине, що важливе зараз у житті. Врятуй Орлана і Крута, без них загинемо від влади Яромисла. Почуй Мокошо, мій син сильний, тобі дарунки й жертви робить. Нехай він знов повернеться до мене.

Радана плаче навколішках.

Затемнення.

Сцена 8.

Лада підходить до Мокоші, щось співає, задоволена. Орлан підходить до неї непоміченим.

ОРЛАН: Тебе я думав вже не дочекаюсь?

ЛАДА (перелякано): Се ти. Що ти тут робиш?

ОРЛАН: Тебе чекав всю ніч. Казала, молитимеш Мокошу про перемогу війську Перуна.

ЛАДА: Так, але...

ОРЛАН: Була на полюванні ти з Іваном.

ЛАДА: Як знаєш все, чого ти хочеш?

ОРЛАН: Поговорити.

ЛАДА: Я втомилась, сьогодні ще в Перуна свято. Відкладемо на потім.

ОРЛАН: Від чого втомлена?

ЛАДА: Від роси, вона така холодна.

ОРЛАН: Добре. Мене ти вислухаєш зараз.

ЛАДА: Може, після повернення.

ОРЛАН: Я воїн, а воїни не завжди повертались.

ЛАДА: Ти не загинеш.

ОРЛАН: Тобі я не байдужий?

ЛАДА: Боговида завжди молиться за синів Перуна.

ОРЛАН: Загинути я можу, так само і Іван.

ЛАДА: Неправда.

ОРЛАН: Лиш він тебе бентежить. Се погано. Але якщо мені даш слово, коли я повернусь - тебе візьму дружиною.

ЛАДА: Я боговидою буду. Чоловік мені не потрібен.

ОРЛАН: Потрібен, ти скиглиш тут. Радана довго буде боговидою. Даєш мені ти слово?

ЛАДА: Навіщо я тобі, я знайда. І Крут не схвалить.

ОРЛАН: Ти хочеш або ні? Тебе я звідси заберу. Тебе всі будуть поважати.

Коли мене не буде поряд, ти зможеш правити. Бо після Крута я стану володарем.

ЛАДА: А Іван?

ОРЛАН: Він славний син Палака, чудовий воїн, але не правитель.

ЛАДА: Чому?

ОРЛАН: Ти не була з ним у бою. Він...

ЛАДА: Що?

ОРЛАН: Тобі цього не треба. Кажі мені чи хочеш бути моєю?

ЛАДА: Не знаю.

ОРЛАН: Іван тебе не обере ніколи, Яруня стане його дружиною по поверненні з походу.

ЛАДА: Брешеш.

ОРЛАН: Спитай у Яромисла або в Радани. Тебе ніколи я не зраджу.
ЛАДА: Легко тобі казати.
ОРЛАН: Якщо дізнаюсь після слова про твою зраду ...
ЛАДА: То що?
ОРЛАН: Цього не буде?
ЛАДА: Якщо повернешся з виправи, назвеш дружиною, я присягаю. Якщо ти схочеш.
ОРЛАН (хоче обійняти її): Лада, люба.
ЛАДА: Припини, тут ніяких любовщів. Святе це місце.
ОРЛАН: Лада.
ЛАДА: Йди. Зустрінемося на святі Перуна.
Орлан щасливий йде.

Сцена 9.

ЛАДА: Йому дала я слово бути дружиною. А що могла зробити? Якщо Іван своєю не назве... залишусь тут назавжди. А якщо дружиною Орлана стану - в далекі походи спроваджуватиму Івана. Нехай загине, кров'ю заплатить, за всі ті сльози. Але сьогодні, на полюванні... Невже і після цього дружиною мене не зробить. А якщо зробить, відмовлю Орлану. Яруня хоче стати дружиною Івана, вона ж мала. Радана не дозволить. А чи погодиться на мене? Мене так любить, як свою доньку. Ні, кривди не зробить. Щастя буде, коли повернеться Іван і назве мене дружиною. Так і буде. А Орлан? Силена віщувала, що розділю я їх. Нехай все буде так, як пророкувала. Наспівуючи йде зі сцени.

Сцена 10.

Входять Крут з Раданою.

КРУТ: Бачила Орлана, який щасливий.
РАДАНА: Так, невже це через Ладу.
КРУТ: А ти що проти?
РАДАНА: Нехай живуть, як хочуть.
КРУТ: Тобі байдуже.
РАДАНА: Я не знаю. Силена віщувала Ладі бути боговидою.
КРУТ: Ти нею стала, а в тебе був і чоловік і син.
РАДАНА: Правда.
КРУТ: Після перемоги буде свято біля Перуна. Тоді і Орлана оженим.
РАДАНА: Знову перемога, кров і полонені.
КРУТ: Життя таке в венетів.
РАДАНА: Лада не кохає Орлана.
КРУТ: Чому мені се кажеш? Хочеш, щоб дружиною Івана стала?
РАДАНА: Ні, не хочу. Я хочу щоб ти не обманював себе.
КРУТ: Я знаю це. І Орлан знає.
РАДАНА: Тоді чому?
КРУТ: Вперся, я не знаю.
РАДАНА: Вмирає Лада за Іваном.
КРУТ: Силена віщувала, що вона розлучить цих братів.
РАДАНА: Тоді їх зупини.
КРУТ: Перун для кожного вже має долю. Коли повернемося, Орлан ожениється.

РАДАНА: Я хочу ожениць Івана.

КРУТ: На Яруні?

РАДАНА: Так.

КРУТ: Зв'язати злість у Яромисла?

РАДАНА: Так, Івану щоб не шкодив.

КРУТ: А він погодиться?

РАДАНА: У цьому я прошу твоєї допомоги.

КРУТ: Я зроблю все. Сьогодні буде моління біля Перуна.

РАДАНА: Я знаю, як завжди тобі я зичу щасливу долю.

КРУТ: А Орлану?

РАДАНА: Для мене рідний, йому я зичу щастя, тому не хочу як дружину Ладу.

КРУТ: Він вже вирішив усе.

РАДАНА: І це його загуба.

Затемнення.

Сцена 11.

Радана дуже схвильована, метушиться.

РАДАНА: Цього не може бути, як вона могла. Іван з Орланом повернулись з перемогою. Масагетів вони перемогли. Стільки полонених. Щедрії дари для Перуна й Мокоші. Вигукнула перед усіма. Я вимагаю суду над Іваном. Погодився на сеє Крут. Добре, що хоч тут, біля Мокоші, не перед усіма. Лада згуба, чому її вовки не з'їли, тоді, малою. Я її ростила. Як Орлан зблід, а він ще кров втрачає з ран. Його лікує Яромисл. Мокоші моління приношу я за його здоров'я. І слова Орлана не дотримала. Судить Івана через те, що дитина буде в неї. Так не можна. Зараз прийдуть всі. Мокоша, врятуй мені ти сина вдома, від заздрощів й біди. Його від крові врятувала - врятуй від жінки.

Сцена 12.

Входить Іван, він підтримує Орлана, який з біллю сідає. Радана кидається до них.

РАДАНА: Сини мої. Орлане, синку, тобі так важко, навіщо.

ОРЛАН: Я мушу бути тут.

РАДАНА: Не вір ти жінці.

ОРЛАН: Я все хочу почути сам. Я чую зраду.

РАДАНА: Жінка, як вона могла.

ОРЛАН: Це теж почути хочу.

ІВАН: Мамо, не треба. Орлан великий воїн, йому не треба співчуття.

ОРЛАН: Спасибі, брате.

РАДАНА: Відпочинь, тобі води я принесу.

Радана виходить.

Сцена 13.

ОРЛАН: Хвилюється за тебе.

ІВАН: Не варто. За жінку, що мене обмовила.

ОРЛАН: Ти з нею був, тоді на полюванні?

ІВАН: Був. Але я не знав, що вона тобі слово дала. Я цього не знав. Інакше би, ніколи. Ти мій брате.

ОРЛАН: Заспокойся. Ти з нею був вночі, вона мені се слово вранці дала.

ІВАН: Тоді вона всіх зрадила, не я?

ОРЛАН: Назвеш її дружиною?

ІВАН: Ніколи. А ти?

ОРЛАН: Ні. Я знаю, що ся битва була в мене останньою, але не хочу мати зрадницю дружиною.

ІВАН: Ти ще одужаєш.

ОРЛАН: Перун великий, та я помру. Хотів ще бути в тебе на весіллі.

ІВАН: Будеш.

ОРЛАН: Якщо одружишся ти завтра.

ІВАН: Чому?

ОРЛАН: Бо більше я не протягну.

ІВАН: Не гніви Дажбога.

ОРЛАН: Тебе прошу - пообіцяй.

ІВАН: Я Ладу дружиною не візьму.

ОРЛАН: Знаю. Пообіцяй, що батькові - Круту ти сином рідним станеш замість мене.

ІВАН: Одужаєш.

ОРЛАН: Пообіцяй!

ІВАН: Я присягаю.

Сцена 14.

Радана приносить воду Орлану, він п'є. Входить Яромисл поважно, поряд з ним перелякана Яруня, молода дівчина. Потім заходить лихий Крут, він тягне Ладу за собою.

ЛАДА: Ні, я не хочу.

КРУТ: Все скажеш тут.

ЛАДА: Чому не перед усіма венетами?

КРУТ: Достатньо бруду вже сказала ти перед Перуном. Ти боговидою будеш, Силена віщувала.

ЛАДА: Я жінка зраджена. Я хочу щоб усі почули.

КРУТ: Або ти скажеш тут, або ніколи.

ЛАДА: Добре.

Сцена 15.

Приходить Силена, стає осторонь.

ЯРОМИСЛ: Починай.

ЛАДА: Від тебе згоди я не потребую.

РАДАНА: Говори вже і не роби біду ти гірше.

ЛАДА: Я звинувачую перед усіма Івана, що зрадив він мене. Його дитину я чекаю.

ЯРУНЯ: Його дитину?

ЛАДА: Так, а що хотіла, щоб вірний був тобі?

ЯРУНЯ: Чому мені?

ЛАДА: Тебе дружиною своєю він обрав.

ЯРУНЯ: Тато, Іване, се правда?!

ІВАН: Це правда. І якщо ти схочеш, після всього, що ти про мене чути будеш, від свого слова не відмовлюсь.

ЯРУНЯ: Батько?!

ЯРОМИСЛ: Яруня, потім.

РАДАНА: Яромисле, ти відмовляєшся від своїх слів.

ЯРОМИСЛ: Своє тримаю слово, але зараз нехай все скаже Лада.

ЛАДА: Мене він зрадив, буде дитина від нього. Ти не відмовляєшся, що дитина ця твоя.

ІВАН: Моя дитина, її я визнаю, як і дітей від полонянок.

ЛАДА: Ви чуєте!

ІВАН: Тебе не зраджував.

ЛАДА: Зрадив.

КРУТ: У чому зрада?

ЛАДА: Він не назвав мене дружиною.

КРУТ: А обіцяв?

ЛАДА: Коли лягав зі мною, готовий визнати був дружиною.

ІВАН: Ніколи.

ЛАДА: Ти зрадник.

ОРЛАН: Мене ти зрадила!

Всі обертаються на Орлана.

ЛАДА: Чим?

ОРЛАН: Мені дала ти слово.

Орлан хоче встати, але Яромисл його зупиняє.

ЯРОМИСЛ: Сиди. Своє ти слово скажеш й так.

ОРЛАН: Мені дала ти слово.

ЛАДА: Дитина буде від Івана.

ОРЛАН: Ти вже лежала з ним, коли себе мені пообіцяла.

ЛАДА: Я ж не знала.

ОРЛАН: Що з ним була?

ЛАДА: Що він мене дружиною не визнає.

ОРЛАН: Тому в мене ти слово взяла. Ти зрадниця.

ЛАДА: Ні, це я покинута.

ОРЛАН: Я зрадженим помру, Перуне, твою чекаю волю.

Всі замовкають.

ЯРОМИСЛ: Моління звернемо ми до богів. Всі на коліна.

Всі стають на коліна.

ЯРОМИСЛ: Перуне, просвіти.

РАДАНА: Помилуй нас, Мокоша.

Всі затихають у молитві.

Сцена 16.

Яромисл дивиться на Силену, вона йому ствердно киває. Він посміхається, дивиться на Радану. Радана плаче.

ЯРОМИСЛ: Як боговид Перуна - його я волю проголошу. Лада не визнається зрадженою, бо Іван не обіцяв дружиною своєю називати.

ЛАДА: Так не можна.

ЯРОМИСЛ: Се справедливо. Лада зрадила Орлана. Дала йому вона від себе слово не правдиве, з лихою думкою.

ЛАДА: Не знала про дитину.

ЯРОМИСЛ: Ти зрадила Орлана і він вирішить долю твою. Він володар твого

слова - йому тебе карать.

ЛАДА (кидаючись до Орлана): Помилуй.

ОРЛАН: Я помираю. Не мав дружини. Сина я не мав. Я зраджений тобою. Тебе кохав. Ти заслуговуєш на смерть.

ЛАДА: Ні.

ОРЛАН: Але життя тобі ще гіршу долю провіщає. Тому ти житимеш.

ЛАДА: Орлане!

ОРЛАН: Дитина теж.

ЛАДА: А Іван?

ОРЛАН: Іван одружиться з Ярунею вже завтра.

ЛАДА: Ні.

ОРЛАН : І ти це сприймеш мовчки. Шлюбу не спаплюжиш. Залишишся біля Мокоші. Станеш боговидою, коли на се буде воля Перуна. І поки я живий у селищі не з"явишся.

ІВАН: Тобі напророкують боги довгу долю!

ОРЛАН: Не вірю. Яромисл, ти згоден.

ЯРОМИСЛ: Твоєю мудрістю Перун керує.

ОРЛАН: Готуй весілля.

КРУТ: Суд скінчено. Йдемо.

Яруня з Іваном беруть під руки Орлана. За ними йде Яромисл. Крут бере під руку Радану, вони йдуть зі сцени.

Сцена 17.

Лада дивиться навкруги. Бачить Силену.

ЛАДА: Чому промовчала, віщунка?

СИЛЕНА: Так має бути.

ЛАДА: Я зраджена, покинута.

СИЛЕНА: Ти знала, що Іван твоїм не буде.

ЛАДА: Знала, тому я слово Орлану дала. Тепер мене він вигнав з селища.

СИЛЕНА: Не переймайся, ще дитя не вродиш, як Орлана серед живих не буде.

ЛАДА: Що з того? Іван одружиться.

СИЛЕНА: А ти чого хотіла? Щоб син Палака зі знайдою залишивсь?

ЛАДА: Так, знайда я. Але що з того?

СИЛЕНА: Яруня донька боговида Перуна і їй належить дружиною Івана бути.

ЛАДА: Яруні мати зникла, може теж є знайдою.

СИЛЕНА: Помовч, чого не знаєш - не кажи. Всі знають про Яруні матір.

ЛАДА: Що з дитиною мені одній робити? Як матір кинула мене, залишити так само.

СИЛЕНА: Як буде дівчинка, плекатимеш її біля Мокоші.

ЛАДА: Навіщо.

СИЛЕНА: Завжди дитина буде поруч.

ЛАДА: А якщо син?

СИЛЕНА: Віддаш його у військо Перуна.

ЛАДА: До Яромисла?

СИЛЕНА: Так.

ЛАДА: Не хочу, Іванові дружиною я стати хочу.

СИЛЕНА: Забудь, так буде краще.

ЛАДА: Ні.

СИЛЕНА: Яка ти вперта, моли в Мокоші прощення за зраду. Ти ж будеш боговидою.

ЛАДА: Молити? Я не вмію.

СИЛЕНА: Ти будеш боговидою, своє складеш моління. Я піду у селище, весілля готувати.

ЛАДА: Силена!

СИЛЕНА: Що?

ЛАДА: Чому мене не захистила, промовчала.

СИЛЕНА: Я не могла.

ЛАДА: Але чому?

СИЛЕНА: Яромисл Перуна волю мовив.

ЛАДА: Не через це? Чому?

СИЛЕНА: В Яруні мати є, вона доньки не зрадить.

ЛАДА: До чого тут Яруня?

СИЛЕНА: Я Яруні мати. Прости мені, Мокошо.

Силена йде.

Сцена 18.

ЛАДА: Залишили мене одну. Дитя, нікому не потрібне. Іван одружиться. Силена зрадила, Радана сина захищала. Орлан мене прирік назавжди бути тут. Я знала, що Іван мене залишить. Орлану я навіть слово дала. Якби і з ним лягла, була би вже його дружиною. Тепер я буду тільки боговидою, і донька буде поряд. Вона так житиме, як завжди я жила. Не знатиме нічого, крім Мокоші. Але буде зі мною. Я хочу доньку, щоб її оберігати.

Силена мовила, що стану боговидою. А кожна боговида склада своє моління. Добре, спробую.

Лада стає на коліна перед Мокошею.

ЛАДА: Мокоша, Білий Світ Єдиний, дитина світу я. Ти тіло живиш хлібом і водою. Ти світ твориш сльозою і росою. Я вірю в таїни Твої. Вислухай мою молитву. Щоб дитя моє лягаючи спати посміхалось і вранці усміхалось. Дай долю, якої я не мала. Дай сили. Хай це буде син!

Завіса.

Дія 3.

Сцена 1.

На сцені Крут та Іван. Крут намагається рівно триматись, але помітно що він хворий. Ідол Мокоші виблискує щедрими дорогоцінними дарами.

КРУТ: Ти впевнений в гамірах. Вони допоможуть?

ІВАН: У нас немає виходу.

КРУТ: Завжди війна жорстока. Я залишаюсь, але тебе чекатиму.

ІВАН: Я знаю.

КРУТ: Коли помер Орлан від ран глибоких, ти сином став мені.

ІВАН: Тебе завжди я поважав як батька, якого я не пам'ятав.

КРУТ: Знову мати буде проти твоїх походів.

ІВАН: Вона змирилась. Життя воїна у мене.

КРУТ: Коли мене не стане, правителем ти станеш.

ІВАН: Перун тобі дарує довгу долю.

КРУТ: Тебе нехай охороняє. Піду я. Сліз твоєї матері не хочу бачити. Вона вмовлятиме. І я її послухаю, тебе не відпущу.

ІВАН: Вона змирилась.

КРУТ: Тоді чого сумний?

ІВАН: Не знаю чи я верну. А сина в мене так нема.

КРУТ: Як нема?

ІВАН: Від полонянок діти не можуть бути визнані моєю кров'ю.

КРУТ: А дитина Лади?

ІВАН: То буде воїн Перуна. Але народжений обманом, його ніколи не прийму.

КРУТ: А Яруня вже третю доньку народила.

ІВАН: І я сумний, якщо не верну...

КРУТ: Вернеш і в тебе буде син.

ІВАН: Твої слова Мокоша щоб почула. Он мати йде.

КРУТ: Чекаю тебе в себе.

Крут йде.

Сцена 2.

Входить Радана.

РАДАНА: Синку, ти ж був на полюванні з Крутом?

ІВАН: Так, але я прийшов до тебе.

РАДАНА: Де Крут?

ІВАН: Зі здобиччю він повернувся в селище.

РАДАНА: Мене він уникає.

ІВАН: Ні, просто, важко йому протистояти твоїм вмовлянням.

РАДАНА: Моїм вмовлянням?

ІВАН: Так.

РАДАНА: В який похід ти знов зібрався?

ІВАН: Я не про це прийшов поговорить.

РАДАНА: Я слухаю.

ІВАН: В країну Пелазгів.

РАДАНА: Перуне всесильний, він збожеволів.

ІВАН: Сама ж хотіла, щоб Пелазги знали, який я вправний воїн.

РАДАНА: Що ти можеш знати?

ІВАН: Коли я був малим, повторювала це.

РАДАНА: Можливо. Ти вдома зовсім не сидиш.

ІВАН: Я воїн. І сусіди наші не чекатимуть, як я собі відпочиватиму.

РАДАНА: Ти Ладу бачив?

ІВАН: Змарніла, і що з того.

РАДАНА: Її ти сина визнаєш?

ІВАН: Ніколи.

РАДАНА: Якщо Яруня ще доньку народить?

ІВАН: Тому й сюди прийшов, не про похід казати.

РАДАНА: Про що?

ІВАН: Мені потрібне Силени віщування.

РАДАНА: Вона стара і кволла.

ІВАН: Я не одружуватись хочу, слова мені її потрібні.

РАДАНА: Боїшся, що не вернеш?

ІВАН: Мене це не обходить. Про іншу долю я турбуюсь.

РАДАНА: Як схочеш, я її покличу.

Сцена 3.

Радана хоче йти, але Силена йде їй назустріч.

СИЛЕНА: Хотів ти бачити мене?

ІВАН: Так, віщунка.

РАДАНА: Як дізналась?

СИЛЕНА: Я вмру вже скоро, а ти не віриш, що я віщунка.

РАДАНА: Вірю.

СИЛЕНА: Тоді помовч, не заважай. Я слухаю, Іване.

ІВАН: З походом до Пелазгів.

СИЛЕНА: Шлях далекий для свого війська ти обрав. Хвилюєшся, чи вернеш?

ІВАН: Мені байдуже.

СИЛЕНА: Вернеш. Ти будеш зрадженим, ти зрадиш всіх, але живим ти вернеш.

РАДАНА: Син мій зрадить, що кажеш ти, Силена.

СИЛЕНА: Гіркую правду, яку я не побачу.

ІВАН: Я не про це прийшов питати.

СИЛЕНА: А про дитя, яке твоя дружина носить знов під серцем?

ІВАН: Дитя, я не знав.

СИЛЕНА: Вона також не знає.

ІВАН: Тоді скажи!

СИЛЕНА: Так, тебе боги почули. Се буде син. Він буде біля тебе, пишатимешся ним.

ІВАН: Перуне всемогутній, яке polegшення.

СИЛЕНА: Ти жінку мусив боронити, а не воювати.

ІВАН: Я не розумію.

СИЛЕНА: Лада, вона Яруні ворог.

ІВАН: Вона їй нічого не зробить.

СИЛЕНА: Я знаю, вона скривдить тебе, не мою доньку.

ІВАН: І що мені робити?

СИЛЕНА: Моїх порад не слухатимеш. Роби що вмієш краще за усіх.

РАДАНА: Знову воювати?

СИЛЕНА: Йому обрала долю ти Івана, а не Верби, він буде воювати.

ІВАН: Віщунка, дяка за слова твої пророчі. Якої плати хочеш ти за добру новину?

СИЛЕНА: Правду!

ІВАН: Яку?

СИЛЕНА: Чи любиш ти Яруню?

ІВАН: Тебе обманювати я не буду. Жодна жінка не є володаркою мого серця.

СИЛЕНА: Там тільки меч живе.

ІВАН: Се правда. Але Яруню не покину, дружиною залишу до кінця.

СИЛЕНА: Дякую тобі за це, тепер я можу й вмерти. Пробач, що не вітатиму тебе і в цей я раз. Мене не буде вже.

РАДАНА: Не кажи дурниць.

СИЛЕНА: Радана, я сина доньки не побачу. Тобі казала це. Прощайте, лягу, відпочину, втомилась я.

Силена виходить.

Сцена 4.

ІВАН: Нарешті буде син!

РАДАНА: Якщо радієш так, то залишись.

ІВАН: Ти знаєш, я не можу.

РАДАНА: Потішила тебе Силена. А чутки про Ладу?

ІВАН: Я знаю, що вона знущалася з Яруні, що та не народила сина. Тепер цього не буде.

РАДАНА: Ти жінку зовсім не кохаєш?

ІВАН: Я присягнув мечу. А жінка, вона добра, до неї завжди повертаюсь.

РАДАНА: Не забуваючи ніколи полонянок.

ІВАН: Тобі що з того. Боговида ти, мої всі діти тебе вже не обходять.

РАДАНА: Ти звинувачуєш мене?

ІВАН: Ні. В Яруні є батько - Яромисл і Крут вже поруч, з того часу, як нема Орлана. Все буде добре.

РАДАНА: Коли збираєшся в дорогу?

ІВАН: Вже завтра. Нема чого лишатись.

РАДАНА: Ти чув слова Силени?

ІВАН: Так, усі.

РАДАНА: Тебе як зрадять, сам не зраджуй. Не носи лиха зради в дім.

ІВАН: Я спробую.

РАДАНА: Краще кров, ніж зрадником залишитись для всіх.

ІВАН: Тобі я присягаю. Але Перун веде мій меч і що там буде у Пелазгів, не знаю я.

РАДАНА: Синку!

ІВАН: Сьогодні жертву Перунові я приношу. Ти прийдеш?

РАДАНА: Синку, я як завжди буду поруч із тобою.

Іван йде.

Затемнення.

Сцена 5.

Засмучена Радана, до неї підходить Характерник. Характерник не міняється на вигляд.

ХАРАКТЕРНИК: Чому засмучені твої ясні очі?

РАДАНА: Це знову ти! Давно тебе не було.

ХАРАКТЕРНИК: Щось з Іваном?

РАДАНА: Я не знаю. Іван з військом у Пелазгів.

ХАРАКТЕРНИК: Далекий путь.

РАДАНА: Силена вмерла.

ХАРАКТЕРНИК: Та віщунка?

РАДАНА: Так.

ХАРАКТЕРНИК: Прийшов їй час.

РАДАНА: Я знаю.

ХАРАКТЕРНИК: Тоді чому сумуєш?

РАДАНА: Лада залишилась при мені.

ХАРАКТЕРНИК: Мені казала, буде боговидою.

РАДАНА: Так. Але вона ненавидить Івана.

ХАРАКТЕРНИК: Та в неї ж син Івана.

РАДАНА: І це ти знаєш.

ХАРАКТЕРНИК: Знаю.

РАДАНА: Іван його не визнав. І Ладу він дружиною не називав.

ХАРАКТЕРНИК: І вона йому мстить.

РАДАНА: Знущається з Яруні, його дружини.

ХАРАКТЕРНИК: Яруня народить скоро сина і це припиниться.

РАДАНА: Ти теж віщуєш се.

ХАРАКТЕРНИК: Знаю.

РАДАНА: Тоді усе пророцтво Силени справдиться.

ХАРАКТЕРНИК: Що саме?

РАДАНА: Мій син Іван напевно склав обітницю Стрибогу. Його тепер не бачу, він як вітер. Силена обіцяла, що його зрадять і він зрадить. Такої долі не знесу.

ХАРАКТЕРНИК: Коли Іван повернеться, я буду поруч.

РАДАНА: І що зробити зможеш ти?

ХАРАКТЕРНИК: Багато.

РАДАНА: І знову хочеш мого ти сина врятувати.

ХАРАКТЕРНИК: Все що завгодно, лиш не краєлось би твоє серце.

РАДАНА: Ти мій помічник і рятівник.

ХАРАКТЕРНИК: Знаю.

РАДАНА: Пообіцяй мені ще дещо.

ХАРАКТЕРНИК: Що?

РАДАНА: Коли прийде моя остання хвиля, ти будеш поруч.

ХАРАКТЕРНИК: Тобі щасливу долю пророкували.

РАДАНА: Пообіцяй.

ХАРАКТЕРНИК: Триматиму тебе за руку. Пішли вже звідси.

РАДАНА: Чому?

ХАРАКТЕРНИК: Вже темно, і багато лиха навкруги.

Затемнення.

Сцена 6.

На сцену швидко виходить Лада, за нею йде Яруня.

ЯРУНЯ: Мене ти вислухаєш!

ЛАДА: Ні не буду! Хто ти така?

ЯРУНЯ: Я Яромисла донька, Іванова дружина. Мене ти вислухаєш.

ЛАДА: Ти забула нагадати про матінку Силену.

ЯРУНЯ: Яка лиха ти! Я тобі заборонила приходити в поселення.

ЛАДА: Керує Крут усім, мені такого не казав.

ЯРУНЯ: Іван йому як син.

ЛАДА: Ще побачимо, коли повернеться, як він поставиться до нього.

ЯРУНЯ: Ти знаєш щось?

ЛАДА: Нічого. Але Силена віщувала, що стане зрадником Іван.

ЯРУНЯ: Ні.

ЛАДА: Так. І тоді тебе нічого не врятує, проклянуть твоїх дітей за чоловіка.

ЯРУНЯ: Тут ми рівні прокльони будуть в мого сина, як в твого.

ЛАДА: Залиш Вербу в спокої.

ЯРУНЯ: Чого хвилюєшся? Лиха ще й досі, що тебе він кинув.

ЛАДА: Я б не погодилась піти за нього.

ЯРУНЯ: А хто тут плазував тоді, чекаючи його дитину.

Лада дає Яруні ляпаса.

ЯРУНЯ (спокійно): Можливо ти станеш боговидою, але коли я стану дружиною правителя - тебе я знищу.

ЛАДА: До того знеславлю я Івана і покидьків твоїх від нього.
Яруня дає ляпаса Ладі.
ЯРУНЯ: Залиш моїх дітей. Інакше вб"ю тебе.
ЛАДА: Я ж боговида.
ЯРУНЯ: Поки ні, вб"ю я тебе і не кліпну оком. Я попередила тебе.
ЛАДА: Я теж. Йди геть з святого місця.
ЯРУНЯ: Перун не буде більше добрим до Верби, бувай.
Яруня йде.

Сцена 7.

ЛАДА: Вже й сина народила, Іван ще не вертався. Може вже й загинув там. Але якщо ні, цього разу я не дарую йому зради, бо зрадив він венетів, не мене.
Яруня, ти будеш плакати, за свою дитину, як плакала і я. А Іван, він визнає дві жінки - Зброю і Радану. У цьому рівні ми, покинуті з тобою.
Яруня, я відчуваю, Іванова лихая слава вже йде. Коли він буде тут, знов буде суд. Я відчуваю це, бо буду боговидою.
Затемнення.

Сцена 8.

На сцені Крут обіймає Радану за плечі. Радана плаче.

РАДАНА: Ні, цього не може бути. Ти можеш відвернути цю наругу.
КРУТ: Боревен вимагає суду.
РАДАНА: За зраду.
КРУТ: Так.
РАДАНА: Яке ж се лихо.
КРУТ: Йому відмовити не можу, хоч переможений він Годином, а є венетів побратимом.
РАДАНА: Як міг зрадити Іван?
КРУТ: Не знаю. Війна це завжди лихо.
РАДАНА: Тепер що буде?
КРУТ: Суд буде тут. Бо присягався він Мокоші. Яромисл прийде сюди.
РАДАНА: Краще біля Перуна, я вмру, не витримаю.
КРУТ: Така в Івана доля.
РАДАНА: А в мене?
КРУТ: Як зможу, захищатиму. Йому я смерть не заподію. Тобі я обіцяю се. Чекай, сюди всі придуть. Я відпочину трохи.
Крут сідає осторонь від Радани, він втомлений.

Сцена 9.

РАДАНА: Силена лихо се пророкувала. Тепер нема віщунки. Хто захистить, в кого спитати долю сина. І Характерник обіцяв, як буде суд він прийде. На нього розраховую. Івана зрадником назвати... Невже це правда. З ним не говорила. Він тільки сумно споглядав мене здаля. О синку мій, моє дитя. Яке ти лихо знов накоїв?

Сцена 10.

На сцену виходить Лада, дуже вдоволена і злостива. Яруня засмучена допомагає йти Яромислу. Входить Боревен, за ним Іван, жителі селища. Яромисл встає в центрі.

ЯРОМИСЛ: Венети, брати мої і сестри, зібрались ми сьогодні не на свято. В нас тут буде суд над сином Палака, Іваном.

ЛАДА: Вже вкотре.

Радана гнівно дивиться на неї.

ЯРОМИСЛ: Боревен, ти звинувачення у зраді приніс на наше плем'я, говори.

БОРЕВЕН: Перуне буде мені свідок, як брати жили з венетами. Ми з Крутом й Орланом бороли ворогів. Іван також мені був ближчий брата та дружини.

КРУТ: Твої слова правдиві.

БОРЕВЕН: З Пелазгів краю повертались, нас з військом перестрів Годин.

ЯРОМИСЛ: У нього войовнича кров.

БОРЕВЕН: Ми воїнів втрачали у борні. Вже гідно смерть зібрались зустрічати, як зник Іван. Я думав, втратили його. І раптом їде він з Гоудином. Шепіт здивування.

БОРЕВЕН: Так, поряд він з Гоудином, який з військами нас вбивав. І пропонує нам життя за нищівну поразку. Це зрада, я вимагаю страти.

Шепіт: Страти.

КРУТ: Ти усе сказав, що ми почути мусили?

БОРЕВЕН: Брехні ні слова я не вимовив.

ЯРОМИСЛ: Повинні вислухати Івана.

ЛАДА: Навіщо це, його провину чули. Нарешті, дочекаємось ми гніву Перуна для цього зрадника.

РАДАНА: Помовч, закон ти не порушуй.

ЛАДА: Твій закон, щоб врятувати сина.

КРУТ: Замокни, Лада, бо першою тебе я страчу за неповагу до святого місця.

Лада замовкає, але ще більше сердиться.

ЯРОМИСЛ: Іван, чи маєш що сказати?

ІВАН: Маю. Все що сказав тут Боревен се правда.

Шепіт здивування.

ІВАН: Він не брехав, але не знав, що було в мене в серці, коли пристав до Година.

КРУТ: Розкажи нам, синку.

ІВАН: Я воїн, завжди до зброї я вірнішим був ніж до дружини. Я син Палака, якого я не пам'ятаю, бо батько цілий час із військом був в поході. Я теж постійно на коні, і кров'ю бороню я рідну землю. Крут став мені за батька.

Орлан був брат мені, і він загинув, від твого війська Боревен. Та побратались ми, знов зажили чудово. А ти хотів земель і полонених.

БОРЕВЕН: Я володар, ти воїн.

ІВАН: Так воїн, не володар. Мої всі воїни як я, кров проливали за твої бажання, не від сусідів боронились ми.

БОРЕВЕН: Сусідів ми перемогли.

ІВАН: Мої всі воїни вмирили, втомились від твоїх походів. І що тоді сказав, коли Годин став нас перемагати.

БОРЕВЕН: Не пам'ятаю.

ІВАН: Не пам'ятаєш, тоді тобі я нагадаю. Ти мені сказав - боронись, як знаєш.

БОРЕВЕН: А ти пішов на зраду.

ІВАН: Так, замість смерті. Ти не жалів нікого. Навіщо вмерло стільки?

БОРЕВЕН: Ти сам ніколи не хвилювався за війська. Чому тепер таким ти милостивим став?

ІВАН: Я боронився, зі смертю я не загравав. Вмирати через тебе я не збирався, живим хотів до сина повернутись.

ЛАДА: До котрого?

ЯРУНЯ: Мовчи, і пригадай, що я тобі сказала.

БОРЕВЕН: Ти зрадив військо, нас взяли в полон.

РАДАНА: Так ти ж живий, чого ще репетуєш.

БОРЕВЕН: Так, я живий, але знеславлений. Я вимагаю суду. Якщо венети Івана судити не зможуть, його я заберу до себе, там буде щирий суд.

КРУТ: І тут в нас є слово честі й побратима. Буде чесним суд. За зраду кара є завжди і всюди.

БОРЕВЕН: Нагадую, я вимагаю смерті для зрадника при війську.

ЯРОМИСЛ: Спитаємо в богів, вони вершать всі долі.

Сцена 11.

На сцені з'являється ГОДИН у супроводі Характерника. Їх першою помічає Радана.

РАДАНА: Прийшов, згадав, врятуй Івана.

ГОДИН: Вітаю всіх, чи не спізнився я на страту зрадника?

БОРЕВЕН (гірко): Встиг.

ЛАДА: Питали вирока в богів, хто ти такий, що нам завадив?

ГОДИН: Я Годин, побратим Івана і переможець Боревена.

КРУТ: Славний воїн, що ти хотів сказати, в нас тут суд.

ГОДИН: Я знаю, мене він сповістив. (показує на Характерника)

КРУТ: Чому прийшов ти?

ГОДИН: Через правду.

КРУТ: Кажі.

ГОДИН: Про вдачу Орлана й Івана знав давно. Не воювали ми ніколи.

Прийшов до мене Боревен...

БОРЕВЕН: Ти брешеш!

ГОДИН: Угоду пропонував. Коли вертатимуть з Пелазгів краю, я нападу на ціле військо. Загине більшість, це нічого. Венетів військо знищить, а потім завоюють державу, де зараз Крут старий керує.

ЯРОМИСЛ: І ти прийшов для цього?

ГОДИН: Та війна була лихою. Прийшов Іван до мене, просить помилування для людей.

БОРЕВЕН: Ти мене зрадив тут, Године!

ГОДИН: Я поважаю воїнів, які цінують військо. Якщо такий воїн був готовий принизитись за життя своїх братів, він викликав в мені повагу. Йому я побратимом став і вирішив не захоплювати край, де володарює Крут.

ЯРОМИСЛ: Іван, це правда?

ІВАН: Ми друзів змінюємо, коли дізнаємось, що ворог серед них.

ГОДИН: Тому ми взяли полонених у Боревена, і знищили його поселення.

ІВАН: Війна се.

БОРЕВЕН: Твою душу й кості мої діти проклянуть за таку неволю.

РАДАНА: Замокни, зраднику підступний.

ЯРОМИСЛ: Чи є комусь ще щось сказати?

ЛАДА: Невже і зараз за зраду стане він героєм, його це буде свято...

ЯРОМИСЛ: Немає що казати, чекаємо на волю Перуна.
Всі встають навколiшки.
ЯРОМИСЛ: Мокоша яви нам волю Перуна й свою.

Сцена 12.

Характерник щось кидає, ідол Мокоші освітлюється яскраво.

РАДАНА (екзальтовано): Пробачила!

ЯРОМИСЛ (здивовано): Побачили твоє бажання. Ти визнала того, хто щедріі дари тобі приносив. Іван зрадив товарища не вірного. А це за зраду ми не визнаєм. Тепер ми побраталися з народом Година. Боревен зрадив нас. Немає приводу для суду. Боревен ти зраджений і зрадив, тому тебе живим ми залишаєм, твою вирішить долю твій народ.

БОРЕВЕН: Я відчуваю змову.

КРУТ: Перун і богovid його брехні не скажуть слова. Тебе Годин приймаю в себе, не через кров зустрілись, визнаю. Івана замість себе я поставлю, він керуватиме венетами, бо врятував від сплюндрування. Чи згідні ви на волю Крута?

Всі: Згідні.

ЯРУНЯ (кидається до Івана): Любий.

ІВАН (визволяється з обіймів Яруні, стає навколiшки перед Раданою):

Пробач.

РАДАНА: Ти біль моя, моє ти щастя, ти сину мій. Вставай з колін, не гоже правителю вклонятись, навіть богovidі.

Іван встає, грізно дивиться на Боревена.

ЛАДА: Невже так завжди буде. Він лихий, його рятують знову, ніхто його не покарає. Скоро, дуже скоро я богovidою стану і тоді, Іване, тебе ніхто вже не врятує. Коли се буде?

Затемнення.

Сцена 13.

Далекий гамір святкування.

ЛАДА: Крут поставив Івана замість себе. Щедріі дари приніс Перуну. Всі радіють. Ніхто не бачить, що він зрадник. Верба теж тішиться за батька. Як він міг пристати до нього, як оповіла йому усе. Казав, що той вчинив негідно, як кинув він мене. Але як воїн він найкращий, пишається, що батько це його.

Годин залишився на свято, поряд із Іваном. Звідки взявся він на лихо. Той, чоловік, який його привів, його Радана знає. Знову змова, щоб відплата не зустріла її сина. Боревен повернеться до себе, принижений і зраджений, як я.

Після Силени немає в нас віщунки. Що буде далі? Яка доля в сина буде?

Нічого я не знаю, Радана вже стара. Коли її не стане, про Мокошу забудуть всі - накаже так Іван. І буду одинока - богovidа, нікому не потрібна.

Але якщо боги будуть прихильні до мене, тоді помщусь Івану, при першій же нагоді. За зраду, сльози, біль, я присягаюсь. Почуйте ви мене і за страждання відплатіть, Перун, Мокоша, вас я кличу.

Сцена 14.

На сцену виходить Іван, вдягнений як правитель.

ІВАН: Чому тебе нема на святкуванні?

ЛАДА: Ти? Тут?

ІВАН: Я запитав. Чому ти не прийшла на святкування?

ЛАДА: Сам помітив, чи тобі сказали?

ІВАН: Сам, і тому прийшов.

ЛАДА: Не варта я уваги.

ІВАН: Ти не рада, що замість Крута провідником венетів став.

ЛАДА: Звичайно ні. І це тобі минулось.

ІВАН: Про що ти?

ЛАДА: Ти знову зрадив, за це тебе не стратили - правителем оголосили.

ІВАН: Мені ніколи не пробачиш?

ЛАДА: Ні за що.

ІВАН: Ти будеш боговидою, чому така лиха.

ЛАДА: Всі поважали лиш Радану, як і зараз. Коли її не стане, жертovníк всі забудуть.

ІВАН: Богів не забувають.

ЛАДА: Чого прийшов сюди? Не хвилювання змусили долати шлях.

ІВАН: Тобі хотів сказати дещо, що мав сказати вже давно.

ЛАДА: Ти хочеш вибачитись?

ІВАН: Тобі я зла не вчинив.

ЛАДА: Знову.

ІВАН: Так, Орлан помер не від крові, а від твоєї зради.

ЛАДА: Ти також у цьому винний.

ІВАН: Може бути. Я інше мусив вже давно зробити.

ЛАДА: Якщо не вибачення, що?

ІВАН: Вербу на святі визнав своїм сином.

ЛАДА: Сьогодні, зараз?

ІВАН: Я хотів, щоб ти дізналася про це.

ЛАДА: Так само, як дітей від полонянок?

ІВАН: Їх не цураюсь. Але Вербу проголосив найстаршим сином.

ЛАДА: Тоді?

ІВАН: Як станеться зі мною щось, він новим правителем венетів стане.

ЛАДА: Чому?

ІВАН: Так мусить бути. І ще.

ЛАДА: Я слухаю й дивуюсь.

ІВАН: Знов наше військо йде в похід.

ЛАДА: Скільки можна.

ІВАН: Ми з Годином йдемо помститись зрадливому Боревену і я Вербу беру з собою.

ЛАДА: Він ще малий, мій син.

ІВАН: Він вже дорослий, і гідний воїн Перуна. Я ним пишаюсь. Він буде поруч мене воювать, як це годиться - батько й син.

ЛАДА: В мене крається серце за сина долю.

ІВАН: Він буде гідним сином боговиди й онуком Палака. Ти рада чуть такі новини?

ЛАДА: Я не знаю. Коли похід?

ІВАН: Як скінчим святкування.

ЛАДА: Я проведу вас в цей путь.

ІВАН: Чекатиму.

Іван йде.

Сцена 15.

Лада розгублена. До неї підходить Радана.

РАДАНА: Ти тут? Не бачила тебе на святі.

ЛАДА: А мені що там робити?

РАДАНА: Дізналася би новину.

ЛАДА: Вербу Іван визнав за сина.

РАДАНА: Ти звідки знаєш? Невже віщунки дар є в тебе?

ЛАДА: Віщункою була Силена. Іван сказав.

РАДАНА: Коли?

ЛАДА: Він приходив, вже пішов.

РАДАНА: Ти задоволена?

ЛАДА: Не знаю. Спочатку він дитя не визнав, залишив нас.

РАДАНА: Тому Вербу віддала Яромислу у військо Перуна?

ЛАДА: А що могла зробити?

РАДАНА: Він стане правителем опісля Івана.

ЛАДА: Я знаю, він цього вартує, він гідний воїн. Я піду.

РАДАНА: Куди?

ЛАДА: На свято. Сина обійму.

РАДАНА: Добре, що згадала, йди. Якщо Іван прийшов до тебе, не мусить бути ворожнечі поміж вами. Його пробачила?

ЛАДА: Дружиною мене не визнав...

РАДАНА: Знов за своє. В тебе син дорослий. Скоро він дружину приведе. Ти станеш боговидою. Пробач його заради сина.

ЛАДА: Я намагалась, не виходить.

РАДАНА: Тоді пробач коханням, яке живе ще в тебе в серці.

ЛАДА: Коханням?

РАДАНА: Любов найкраща плата, вона всі сльози сушить. Повір мені.

ЛАДА: Я спробую, я обіцяю. Піду я до Верби.

РАДАНА: Йди.

Лада поспіхом виходить.

Сцена 16.

РАДАНА: Заради сина зробить все, а чи Іванові пробачить?

Входить Характерник.

РАДАНА: Ти прийшов, моя хвилина вже прийшла.

ХАРАКТЕРНИК: Ні, житимеш ти довго. Я дочекався, поки всі підуть, з тобою я хотів побути.

РАДАНА: Не треба зараз, там ще свято.

ХАРАКТЕРНИК: Набридло все мені. Я радий за Івана.

РАДАНА: Ти врятував його.

ХАРАКТЕРНИК: Пусте. Тобі обіцяне я виконав.

РАДАНА: Я відчуваю, знов піде в похід.

ХАРАКТЕРНИК: За це вже не хвилюйся.

РАДАНА: Його повернення не дочекаюсь, я відчуваю це.

ХАРАКТЕРНИК: Пусте. Силена довгі роки віщувала!

РАДАНА: А ти?

ХАРАКТЕРНИК: Я не віщун, ти знаєш. Яке полегшення, Вербу Іван визнав.

РАДАНА: Я не знаю, чи вийде це на краще.

ХАРАКТЕРНИК: Чому?

РАДАНА: Зрадливе серце Лади пробачити не хоче та не має сили.

ХАРАКТЕРНИК: Не переймайся цим. Роса вже випадає, знов буде холодно.

Пішли, вже час відпочивати.

РАДАНА: На вічний спокій ти мене ведеш.

ХАРАКТЕРНИК: Ні, ще ні. В нас ще є час. (в бік) Хоча б до ранку.

РАДАНА: Пішли, втомилась я.

Характерник та Радана виходять поволі.

Сцена 17.

На сцену виходить Боревен, він чекає на когось.

Входить Лада.

БОРЕВЕН: Я думав вже тебе не дочекаюсь.

ЛАДА: Боревен, тебе не стратив Яромисл, що робиш тут?

БОРЕВЕН: Була на святі. Зраднику вклонялась.

ЛАДА: Я не була на святі, тільки в селищі.

БОРЕВЕН: Вітала сина.

ЛАДА: Сина? Про якого сина кажеш ти.

БОРЕВЕН: Про Вербу, Івана й твого сина.

ЛАДА: Звідки знаєш?

БОРЕВЕН: Я маю вуха, а люди язика.

ЛАДА: Верба мій син, що з того.

БОРЕВЕН: Як легко зраду ти пробачила.

ЛАДА: Що хочеш ти від мене?

БОРЕВЕН: Я, нічого.

ЛАДА: Чому прийшов, чекав.

БОРЕВЕН: Я знаю новину про похід Івана.

ЛАДА: Він сам мені сказав, це вже не новина.

БОРЕВЕН: І знаєш ти, що вони йдуть вбивати моє плем'я.

ЛАДА: Від мене співчуття ти не очікуй.

БОРЕВЕН: Вербу бере з собою.

ЛАДА: Я знаю все. Що хочеш ти, кажи?

БОРЕВЕН: Іван Вербу правителем мого народу зробити хоче.

ЛАДА: Невже? Чудово.

БОРЕВЕН: Я ще живий, повернусь воювати за свою землю.

ЛАДА: Погрожуєш мені?

БОРЕВЕН: Ні, ніколи. Кажу тобі, Іван Вербу прирік на смерть швидко від воєн.

ЛАДА: Але ж його він визнав!

БОРЕВЕН: Лиш для того, щоб скоріше на смерть і кров його він міг наразити. Тоді вже син Яруні стане правителем після Івана.

ЛАДА: Тобі не вірю.

БОРЕВЕН: Віриш, Іван зрадливим був завжди. Робити будеш що?

ЛАДА: Я не знаю. Йди геть.

БОРЕВЕН: Тобі я можу допомогти.

ЛАДА: Як?

БОРЕВЕН: Спочатку можу вбити я Івана, Вербу залишити живим.

ЛАДА: Ти хочеш, щоб я обирала?

БОРЕВЕН: Навіщо, я знаю, що тобі дорожче. Скажи лиш слово.

ЛАДА: Хай Верба верта.
БОРЕВЕН: Я знав. Вже йду.
Боревен виходить.

Сцена 18.

ЛАДА: Невже Іван зрадливий й далі. Що наробила, його на смерть я прирекла. Ні, ні, я рятувала сина. Якщо Верба не верне? Життя мені не буде далі.
Радани дні останні, я відчуваю. Я стану боговидою. Що робить?
Мокоша, я присягаюсь: якщо Іван не верне, то буду славити його я як героя. Мені однаково ким мій буде син. Як знатиму, що він живий, прийму любу я долю.
Як верне Іван живий, як боговида суд над ним вчиню. Він зрадив багатьох і зраджувати буде. Перун твоя це воля, ким він стане - героєм або зрадником. Я все прийму. Я боговида, в мені вся воля світу й матері любов.

Завіса.

Серпень-жовтень 2010

*

КОЛЬОРИ ЖИТТЯ.

П"еса — дипломант конкурсу "Коронація Слова 2012".

Дійові особи:

Діти: Василько.
Тарасик.
Софійка.
Ігорко.
Маруся.

Чарівниця.
Верблюденя.
Мати Верблюденя. Верблюдиця.
Жовта Фарба.
Краб.
Дельфін.
Синя Фарба.
Зайчатко.
Вовк.
Зелена Фарба.
Чорна Фарба.
Кицька.
Півник.

Біла Фарба.
Червона фарба.

Всі Фарби може грати один актор чи акторка.

Сцена 1.

Великий квітник, у квітнику бавляться діти. Ігорко, Маруся, Василько, Софійка, Тарасик. Перед ними великі жбани фарб.

ТАРАСИК: Невже вони все це забули, Софійка?

СОФІЙКА: Тарасик, Мама казали, що вони потім заберуть. Тут тільки залишки.

ІГОРКО: Дійсно, Василько. (заглядає усередину). Там внизу залишилось. Немає чим бавитись.

ВАСИЛЬКО: Що я знайшов! Маруся! (показує великі пензлики)

МАРУСЯ: Можна фарбувати!

СОФІЙКА: А що?

ТАРАСИК: Паркан.

Діти підходять з пензлями до паркану який стоїть на передньому плані. Кожен фарбує, не видно в який колір.

ІГОРКО: В мене фарба красивіша.

ТАРАСИК: Ні, в мене, Ігорко.

ВАСИЛЬКО: В мене краща.

Василько замальовує те, що помалювали Тарасик та Ігорко.

МАРУСЯ: Так не можна.

ТАРАСИК: Не можна. В мене була краща фарба. (починає плакати)

ІГОРКО: В мене теж була гарна фарба, але я не буду плакати.

Ігорко штовхає Василька.

СОФІЙКА: Зупиніться!

ВАСИЛЬКО: Він перший почав.

МАРУСЯ: Навіщо ти замалював те, що він зробив?

ВАСИЛЬКО: В мене фарба краща!

ІГОРКО: В мене краща!

ТАРАСИК: В мене! (Знов плаче).

СОФІЙКА: Так не можна, ми ж друзі.

ВАСИЛЬКО: Друзі.

МАРУСЯ: Вибачся.

ВАСИЛЬКО: Добре, більше не буду.

ТАРАСИК: Правильно, бо в мене була найкраща фарба.

ІГОРКО: В мене!

СОФІЙКА: Знову.

ТАРАСИК: Ми не будемо сваритись через дурні фарби.

ІГОРКО: Так, яка різниця. Вони всі потекли і стали негарними.

ВАСИЛЬКО: Більше не будемо бавитись в фарби.

СОФІЙКА: Так, вони погані.

МАРУСЯ: Якщо через них ми сваримось, краще їх би зовсім не було.

ВАСИЛЬКО: Краще їх би зовсім не було, а ми бавитися будемо.

За ним всі повторюють.

ВСІ: Краще фарб зовсім не було би, а ми бавитися будемо.

Діти починають стрибати. Піднімається вітер.

Сцена 2.

МАРУСЯ: Краще фарб би не було, бавимось і так добре.

Жбани з фарбами починають трястися.

СОФІЙКА: Ой, що це?

Діти завмирають. З кожного жбана вискакує фарба. Жовта фарба, синя фарба, зелена фарба, чорна фарба, біла фарба, червона фарба. Розбігаються в різні боки від здивованих дітей.

На квітник спускається хмаринка. На хмаринці Чарівниця.

ЧАРІВНИЦЯ: Що ви нарobili? Тепер повтікали кольори. Ви подумали про інших дітей? Як вони будуть малювати? Йдіть і шукайте кольори.

ІГОРЧИК: Стільки галасу через фарби.

ВАСИЛЬКО: Ми і так через них посварились.

ТАРАСИК: Так, краще без них.

ЧАРІВНИЦЯ: Ви образили не фарби, а кольори життя. Ви не повернетесь додому доки не виправите свою помилку.

Піднімається вітер.

Затемнення.

Сцена 3.

Пустеля, діти розгублено дивляться на всі боки.

МАРУСЯ: Ми де?

СОФІЙКА: Не знаю, але я боюся.

ТАРАСИК: Немає чого боятися.

ВАСИЛЬКО: Так, які фарби шукати?

ІГОРКО: А якщо Чарівниця сказала правду?

СОФІЙКА: Невже ми знову зробили щось погане?

МАРУСЯ: Мама буде сварити.

ТАРАСИК: До того, як буде сварити, треба додому вернути.

СОФІЙКА: Я боюся.

ВАСИЛЬКО: Не плач.

СОФІЙКА: Але...

ІГОРКО: Треба не плакати, а думати. Сідаємо і думаємо. Хто перший придумає - говорить.

Всі сідають долу. Важко зітхають і напружено думають.

МАРУСЯ: Ну що?

ВАСИЛЬКО: Нічого.

ІГОРКО: Краще думай.

ВАСИЛЬКО: Я думаю, як можу.

ТАРАСИК: Треба ще думати.

СОФІЙКА: Дорослі, коли думають, кажуть, щоб було навколо тихо.

Тяжко зітхають і знов напружено думають.

Сцена 4.

ТАРАСИК: А ми ні в чому не винні!

СОФІЙКА: Як це так?

ТАРАСИК: Це не ми залишили фарби.

ВАСИЛЬКО: Так. Їх залишили маляри. Ми тут ні до чого. Вони перші почали.

ІГОРКО: Але ж ми знайшли пензлики і почали малювати?

МАРУСЯ: Так, ми хотіли щоб паркан був веселий, яскравий.

ВАСИЛЬКО: Вийшло погано.

СОФІЙКА: Ми навіть посварилися.

ТАРАСИК: Треба все це пояснити Чарівниці. Може тоді вона нас пробачить і поверне додому.

ІГОРКО: Фарби повтікали від нас, а не від малярів. Все одно нам доведеться їх розшукувати. Знати б тільки як.

МАРУСЯ: Ми і так над цим думаємо.

СОФІЙКА: А в нас нічого не виходить.

ТАРАСИК: Треба кликати на допомогу!

ВАСИЛЬКО: Кого?

ІГОРКО: Яка різниця, головне кликати.

СОФІЙКА: Допоможіть!

МАРУСЯ: Ми заблукали!

ІГОРКО: Ми більше не будемо!

ВАСИЛЬКО: Ми тут!

ТАРАСИК: Що це?

Один з барханів в пустелі починає ворухитись. Діти скупчуються разом.

Сцена 5.

Бархан перестає ворухитись. Це Верблюденя, яке повертає до них голову.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Ви хто?

ТАРАСИК: А ти хто?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Я Верблюденя. Ви так кричали, що я прокинувся. Ви хто?

ІГОРКО: Я Ігорко.

МАРУСЯ: Я Маруся.

СОФІЙКА: Я Софійка.

ТАРАСИК: Я Тарасик.

ВАСИЛЬКО: А я Василько.

ІГОРКО: Чому ти тут?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Пустеля мій дім.

МАРУСЯ: Але тут немає ні вікон, ні дверей.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Що це?

СОФІЙКА: Де?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Вікна та двері. Для чого вони?

ВАСИЛЬКО: Бо так треба.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: У вас вони є? Вікна, двері.

ВАСИЛЬКО: Є. Тільки вдома.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: А покажіть мені?

СОФІЙКА: Не можемо.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Не хочете?

МАРУСЯ: Хочемо, і я тебе запрошую до себе в гості. Сподіваюсь, мама не буде проти.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Добре, я прийду. Де твій дім?

МАРУСЯ: Я не знаю.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: А що ви тут робите?

ІГОРКО: Блукаємо.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Як в пустелі можна заблукати? Тим більше ви стоїте на місці.

ТАРАСИК: Стоїмо. Бо не знаємо, куди йти.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Повертайтеся, звідки прийшли. Мені так завжди мама каже

робити. Щоб я не заблукав. Зараз я вже не блукаю. А коли я був маленьким верблюденям. Як страшно було. Вертайте туди, звідки прийшли.

ВАСИЛЬКО: Ми не знаємо.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Чого?

ІГОРКО: Ми сюди не прийшли.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Але ж ви тут. Як ви тут опинились?

ТАРАСИК: Це довга історія.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Я люблю довгі історії, мені мама завжди їх оповідає ввечері. Тоді я краще засинаю. І ще, коли довго йдемо пустелею, мама розповідає історії, щоб мені було цікаво.

СОФІЙКА: Ми бавились вдома. У дворі.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Там є вікна і двері?

МАРУСЯ: Повно вікон і дверей.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Як цікаво, а в нас жодного.

СОФІЙКА: Ми бавились в квітнику.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Я люблю квіти, вони смачні і соковиті.

ІГОРКО: Не знаю.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Ви не їсте квіти і траву?

ВАСИЛЬКО: Ні.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Не дивно, що ви заблукали. Що було після квітника?

ТАРАСИК: Ми знайшли фарби. І вирішили пофарбувати паркан.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Паркан? Його ви мені теж покажете.

МАРУСЯ: Обов'язково.

ТАРАСИК: Ми почали фарбувати паркан. Кожен своєю фарбою. Моя фарба була найгарніша.

ВАСИЛЬКО: Ні, моя.

ІГОРКО: Не слухай їх, в мене була найкраща.

СОФІЙКА: Ми посварились і потім вирішили помиритись. Ми сказали, що наша дружба важливіша від фарб.

МАРУСЯ: Так, краще цих фарб би зовсім не було. Фарби почули це і втекли від нас у різні боки.

ТАРАСИК: З'явилась Чарівниця і сказала, що ми повинні відшукати всі фарби і вибачитись перед ними.

ІГОРКО: І тільки після цього ми повернемо додому.

ВАСИЛЬКО: Так ми опинились тут. І ми не знаємо, куди йти далі.

Верблюденя починає плакати.

СОФІЙКА: Ти так розчулився через нашу історію?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Так. А ще... я теж заблукав і я не знаю, де мама.

МАРУСЯ: Халепа.

ІГОРКО: Треба нам усім подумати і допомогти Верблюденяті знайти маму. Маруся і Софійка заспокоюють Верблюденя. Хлопці напружено думають.

ТАРАСИК: Чому ти не можеш піти туди, звідки прийшов?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Дійсно. Ти правильно кажеш. Та я не пам'ятаю, звідки прийшов.

СОФІЙКА: Як це?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Я йшов з матусею, вона мені розповідала цікаву історію і я так захопився, що зовсім не дивився на усі боки.

МАРУСЯ: І заблукав?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Виходить, що так.

ІГОРКО: А в твоєї матусі дім теж пустеля?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Так.

ТАРАСИК: Тоді треба її погукати голосно-голосно. І вона тебе почує.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Мамо!!
ДІТИ: Мати Верблюденя!!
Великий бархан ворухиться.

Сцена 6.

Великий бар

хан це Мати Верблюденя.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Мама!

Мати Верблюденя підходить до Верблюденя.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Злякався?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Так. Але оці діти, вони мої друзі.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Я чула. Ігорко, Тарасик, Софійка, Маруся.

ВАСИЛЬКО: І Василько.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Так, і ти Василько. Я не хотіла вам заважати.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Вони допомогли мені тебе знайти. І вони ще запросили мене в гості.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Це дуже добре.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Я побачу вікна, двері і паркан.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Побачиш. Але чому твої друзі засмучені?

ТАРАСИК: Ви усе чули?

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Так, як ви образили фарби. Це погано.

ВАСИЛЬКО: Знаємо.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Треба вибачитись перед фарбами.

ТАРАСИК: Ми б хотіли.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Тоді чому цього не робите?

СОФІЙКА: Де нам їх шукати?

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Подивіться навколо.

МАРУСЯ: Пустеля.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Вам подобається?

ІГОРКО: Так, дуже гарно. Але фарби не можуть схватись у пустелі. Тут усе як на долоні.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Мене і Верблюденя ви не помітили.

ВАСИЛЬКО: Так.

СОФІЙКА (починає стрибати на місці): Я знайшла! Знайшла.

ТАРАСИК: Що?

СОФІЙКА (захоплено): Жовту фарбу.

ІГОРКО: Де?

СОФІЙКА: Скрізь.

МАРУСЯ: Навколо жовта фарба, ми в пустелі. Жовта фарба!

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Молодці. Тепер, що треба зробити.

ТАРАСИК: Жовта фарба...

ІГОРКО: Ми дуже...

МАРУСЯ: Ми дуже і дуже...

ВАСИЛЬКО: Вибачаємось...

СОФІЙКА: І більше так казати не будемо. Ми любимо жовту фарбу, бо вона гарна.

Сцена 7.

Піднімається пісок, вистрибує Жовта Фарба.

ЖОВТА ФАРБА: Я пробачаю. Я вірю вам. Шукайте інші.

Жовта Фарба робить колесо і зникає.

ТАРАСИК: Як добре.

МАРУСЯ: Але ми ще не вдома.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Вам треба знайти ще інші фарби і вибачитись.

ІГОРКО: А де їх шукати?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Мамо, я їм покажу де море.

МАТИ ВЕРБЛЮДЕНЯ: Добре, але потім вертай додому.

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Обов'язково. Верну, звідки прийшов.

ВАСИЛЬКО: А що море?

ВЕРБЛЮДЕНЯ: Море велике. Там багато моїх друзів. Вони вам допоможуть. Бо мої друзі стануть вашими.

Діти і Верблюденя виходять. Мати Верблюденя киває їм головою. Діти махають у відповідь.

Затемнення.

Сцена 8.

Діти на піску біля берега моря. Велике каміння, пісок.

ТАРАСИК: Верблюденя був правий, тут дійсно море.

МАРУСЯ: Яке воно велике.

ІГОРКО: Сподіваюсь, Верблюденя не заблукає.

СОФІЙКА: Гадаю ні. Він знає куди вертати.

ВАСИЛЬКО: І мама знає, де він. Нам що робити далі?

ІГОРКО: Море ми не перейдемо, воно дуже велике.

МАРУСЯ: Я плавати вмю, але не настільки добре.

ТАРАСИК: Може повернемо в пустелю.

ВАСИЛЬКО: Без інших фарб ми не повернемо додому.

СОФІЙКА: Ми не можемо море пройти і перепливати.

МАРУСЯ: Не можемо.

СОФІЙКА: Тоді давайте його обійдемо.

Діти йдуть, море рухається, але залишається на своєму місці.

ІГОРКО: Щось в нас не виходить.

ТАРАСИК: Може швидше треба.

Діти починають бігти, море рухається, але залишається на своєму місці.

ВАСИЛЬКО: Море велике, ми не можемо його оббігти.

МАРУСЯ: Я втомилась.

СОФІЙКА: Треба шукати інший шлях.

ІГОРКО: Верблюденя казав, що в нього у морі багато друзів. Давайте попросимо їх про допомогу.

ТАРАСИК: Друзі Верблюденя!

ІГОРКО: Друзі Верблюденя, нам потрібна ваша допомога.

Сцена 9.

Один з каменів ворухиться. Це великий Краб.

КРАБ: Хто кликав друзів Верблюденя?

ІГОРКО: Ми кликали.

КРАБ: А де Верблюденя?

ТАРАСИК: Він повернувся до матусі, щоб знову не заблукати.

КРАБ: Погано, я хотів просити його допомоги.

СОФІЙКА: Що сталося?

КРАБ: Рибки бавились у морі, стрибали, хто далі. Дельфін переміг.

Вистрибнув на берег. Треба повернути його до води. Я не можу, я маю

гострі клешні. Можу зашкодити. Хотів просити Верблюденя допомогти, він мій друг.

МАРУСЯ: Ми теж друзі Верблюденя і ми допоможемо.

КРАБ: Правда?

ВАСИЛЬКО: Куди йти?

КРАБ: За мною.

Діти йдуть за Крабом.

Сцена 10.

Діти повертаються, попереду Краб. Діти тягнуть маленького Дельфіна.

СОФІЙКА: Це ж треба було так далеко застрибнути.

ДЕЛЬФІН: Я переміг.

КРАБ: Ти трохи біди собі не наробив.

ІГОРКО: Тяжко.

ВАСИЛЬКО: Зараз покладемо його, а потім потягнемо далі.

Діти кладуть дельфіна.

ДЕЛЬФІН: Води.

МАРУСЯ: Зараз.

Маруся підбігає до моря, потім біжить і поливає водою на Дельфіна.

ДЕЛЬФІН: Дякую, так краще.

ТАРАСИК: Зараз все буде добре. Вперед, перепочили.

Діти беруть Дельфіна і тягнуть до моря. Потім Дельфін виринає у морі.

ДЕЛЬФІН: Як добре, дякую вам. Ви справжні друзі. Дякую і тобі, Крабе.

КРАБ: Це друзі Верблюденя.

ДЕЛЬФІН: Друзі Верблюденя тепер мої друзі.

Дельфін випускає фонтан води.

СОФІЙКА: Як гарно.

Дельфін знову випускає фонтан води.

ДЕЛЬФІН: Я вам дуже дякую за допомогу, але тепер розкажіть про себе. Я Дельфін, я вище всіх і найдалі стрибаю у морі.

КРАБ: Але буваєш необережним і вистрибуєш на пісок.

ДЕЛЬФІН: Це сталося випадково. Так от далі про себе, в мене є друзі. Краб, який попрохав вас врятувати мене і Верблюденя з яким ми бавимось на березі моря. А ще я хочу, щоб ви стали моїми друзями. Так хто ви?

ІГОРКО: Я Ігорко.

МАРУСЯ: Я Маруся.

СОФІЙКА: Я Софійка.

ТАРАСИК: Я Тарасик.

ВАСИЛЬКО: Я Василько.

ДЕЛЬФІН: Дуже приємно.

КРАБ: Я радий з вами познайомитись.

ТАРАСИК: Ми теж раді новим друзям.

КРАБ: А що ви тут робите, раніше я вас тут не бачив.

ВАСИЛЬКО: Ми тут раптово опинились.

ДЕЛЬФІН: Я думав вас до моря привів Верблюденя.

ІГОРКО: Так, привів, але з пустелі. А в пустелі ми раптово опинились.

КРАБ: Як це?

СОФІЙКА: Ми теж бавились і...

ДЕЛЬФІН: Розповідайте, теж стрибнули на пісок.

МАРІЙКА: Не зовсім.

СОФІЙКА: Ми бавились вдома. У дворі. Ми бавились в квітнику.

ТАРАСИК: Ми знайшли фарби. І вирішили пофарбувати паркан.

ДЕЛЬФІН: Паркан? А що це?

МАРУСЯ: До нас в гості завітає Верблюденя і потім тобі все переповість.

ДЕЛЬФІН: А мені в гості не можна?

ВАСИЛЬКО: Можна, але я не думаю, що ти вмістишся в моєму акваріумі.

ДЕЛЬФІН: Де?

ВАСИЛЬКО: Акваріум це маленьке море для маленьких риб.

КРАБ: Для крабів є теж акваріуми?

ТАРАСИК: Звичайно.

КРАБ: Як цікаво. Хоча я не знав, що може бути маленьке море для маленьких риб. І що було з фарбування?

ВАСИЛЬКО: Ми почали фарбувати паркан. Кожний своєю фарбою. Моя фарба була найгарніша. Ігорко думав, що в нього краща. А Тарасик, що в нього.

СОФІЙКА: Ми посварились і потім вирішили помиритись. Ми сказали, що наша дружба важливіша від фарб.

МАРУСЯ: Так, краще цих фарб би зовсім не було. Фарби почули це і втекли від нас у різні боки.

ТАРАСИК: З'явилась Чарівниця і сказала, що ми повинні відшукати всі фарби і вибачитись перед ними.

ІГОРКО: І тільки після цього ми повернемо додому.

ВАСИЛЬКО: Так ми опинились в пустелі. І ми не знали, куди йти далі.

Почали гукати по допомогу. Позналились з Верблюденям. Потім Верблюденя загубило матусю.

КРАБ: Знову?

СОФІЙКА: Так. Але ми голосно кричали і його матуся знайшлась.

МАРУСЯ: Потім ми дивились на всі боки і знайшли Жовту Фарбу в пустелі. Вибачились перед нею.

ІГОРКО: Тепер нам треба знайти інші фарби, сказати, що ми більше так не будемо.

ВАСИЛЬКО: Ми хотіли обійти море, щоб знайти шлях, але ми не знаємо де шукати інші фарби.

ДЕЛЬФІН: Зараз.

Дельфін зникає у морі.

Сцена 11.

Дельфін виринає, робить фонтанчик з води. Слідом за ним у морі з'являється Синя Фарба.

СОФІЙКА: Дивіться, Синя Фарба.

ІГОРКО: Звичайно, вона сховалася в морі.

ВАСИЛЬКО: Ми б її довго шукали. Море глибоке і велике.

СИНЯ ФАРБА: Дельфін мені оповів, як ви його врятували. Ви молодці.

ТАРАСИК: Ми більше не будемо.

ВАСИЛЬКО: Синя Фарба теж дуже красива.

МАРУСЯ: І море дуже гарне. Ми не будемо ображати кольори.

СИНЯ ФАРБА: От і добре. Шукайте інших. Успіхів.

Синя Фарба робить колесо і зникає.

Сцена 12.

ІГОРКО: Нам треба йти далі і шукати інші фарби.

КРАБ: Добре, я вкажу вам шлях до лісу. Там є Зайчатко. Він може вам вказати шлях далі.

ДЕЛЬФІН: Я залишаюсь в морі, успіхів вам, друзі.

ТАРАСИК: Ще побачимось.

Діти махають руками, Дельфін робить фонтанчик води. Діти йдуть за Крабом.

Затемнення.

Сцена 13.

Густий ліс, перед ним стоять діти.

ТАРАСИК: А тепер куди?

ІГОРКО: Треба знайти зайчатко.

СОФІЙКА: Ліс великий, де його шукати?

З лісу вибігає зайчатко, на ньому майка з написом 35, він оббігає дітлахів.

МАРУСЯ: Зайчатко.

ВАСИЛЬКО: Дивись.

Слідом за зайчатком на великій швидкості вибігає вовк. Тарасик хапає зайчатко, затуляє йому рота і ховає позаду себе. Інші дітлахи закривають його. Зайчатко пручається.

Вовк зупиняється і з подивом дивиться на всі боки.

ВОВК: Дітлахи, що тут робите, заблукали?

ІГОРКО: Ні, ми просто бавимось.

ВОВК: У лісі? Самі? Без дорослих?

ВАСИЛЬКО: Ми вже й не маленькі.

ВОВК: Зайчатко не бачили?

СОФІЙКА: Зайчатко?! Ми? Звідки?

ВОВК: Дійсно не бачили?

МАРУСЯ: Маленьке зайчатко беззахисне... ні, ми такого не бачили.

ВОВК: Куди він міг подітись з маршрута?

ІГОРКО: Може до моря втік.

ВОВК: Це проти правил.

Тарасик втрачає рівновагу і падає шкереберть відпустивши руки. Зверху нього Зайчатко.

ВОВК: Ось ти де.

ЗАЙЧАТКО: Я прошу не зараховувати результат. Я мав перепони. Мені закрили рота!

ВАСИЛЬКО: Дурник, він тебе з'їсть.

МАРУСЯ: Ми тебе хотіли врятувати, а ти до нас так ставишся.

ЗАЙЧАТКО: Врятувати? Від кого?

ТАРАСИК: За тобою біг вовк!

ЗАЙЧАТКО: І що з того?

ІГОРКО: Ти від нього втікав.

ВОВК: Від мене?

СОФІЙКА: А чому ви так здивовані?

ЗАЙЧАТКО: Я тренуюсь на першість лісу.

ВАСИЛЬКО: Першість лісу?

ЗАЙЧАТКО: Так, першість лісу з бігу.

ІГОРКО: А вовк?

ЗАЙЧАТКО: Мене тренує. В мене був непоганий результат. Поки ви не...

ТАРАСИК: Як же ми могли знати про таке.

ЗАЙЧАТКО: Всі чули про змагання на першість лісу.

ВАСИЛЬКО: Ми не чули, ми нетутешні.
ВОВК: Дійсно, я вас ніколи не бачив.
МАРУСЯ: Хто ще змагається на першість лісу?
ЗАЙЧАТКО: Усі. А на суперфінал повинна приїхати черепаха.
ІГОРКО: Черепаха?
ВОВК: Кажуть вона перемогла у себе.
СОФІЙКА: Це неможливо.
ЗАЙЧАТКО: Ніхто не знає, але я повинен тренуватись.
ВОВК: Режим для перемоги це головне.
ЗАЙЧАТКО: Так, знову та ж дистанція.
СОФІЙКА: А ми хотіли просити вас про допомогу.
ВОВК: Яку допомогу?
ІГОРКО: Дельфінчик сказав, що Зайчатко допоможе.
ЗАЙЧЕНЯ: Що ж ви не сказали, що друзі Дельфінчика.
ТАРАСИК: Ми не встигли.
ВОВК: Добре, ми вас вислухаємо. Хто ви і чому потрібна наша допомога?
СОФІЙКА: Ви точно добре ставитесь до Зайчатка?
ВОВК: Як до рідного. Слухаємо.
ІГОРКО: Я Ігорко.
МАРУСЯ: Я Маруся.
СОФІЙКА: Я Софійка.
ТАРАСИК: Я Тарасик.
ВАСИЛЬКО: Я Василько.
ЗАЙЧАТКО: Приємно познайомитись.
ВОВК: Мені теж з вами познайомитись приємно.
ТАРАСИК: Ви можете бути нашими новими друзями?
ЗАЙЧАТКО: Аякже. Я навіть запрошую вас на сьогоднішні перегони на першість лісу.
ІГОРКО: Ми прийдемо. Ми не хотіли вам заважати.
ВОВК: А що ви тут робите?
ВАСИЛЬКО: Ми тут раптово опинились. Ми бавились і...
ВОВК: Розповідайте.
СОФІЙКА: Ми бавились вдома. У дворі, в квітнику.
ТАРАСИК: Ми знайшли фарби. І вирішили пофарбувати паркан.
ВАСИЛЬКО: Ми почали фарбувати паркан. Кожний своєю фарбою. Моя фарба була найгарніша. Ігорко думав, що в нього краще. А Тарасик, що в нього.
СОФІЙКА: Ми посварились і потім вирішили помиритись. Ми сказали, що наша дружба важливіша від фарб.
МАРУСЯ: Так, краще цих фарб би зовсім не було. Фарби почули це і втікли від нас у різні боки.
ТАРАСИК: З'явилась Чарівниця і сказала, що ми повинні відшукати всі фарби і вибачитись перед ними.
ІГОРКО: І тільки після цього ми повернемо додому.
ВАСИЛЬКО: Так ми опинились в пустелі. І ми не знали, куди йти далі. Почали гукати на допомогу. Познайомились з Верблюденятком. Потім Верблюденя загубило матусю. Але ми голосно кричали і його матуся знайшлась.
МАРУСЯ: Потім ми дивились на всі боки і знайшли Жовту Фарбу в пустелі. Вибачились перед нею.
ВАСИЛЬКО: Ми хотіли обійти море, щоб знайти шлях. Побачили Краба, він нас попросив, щоб ми допомогли віднести Дельфінчика знов у море.

ЗАЙЧАТКО: Він стрибнув далі усіх?

ТАРАСИК: Якнайдалі. Ми його притягнули у море і Дельфінчик знайшов у морі Синю Фарбу. Вибачились і перед нею. Тепер шукаємо далі фарби.

МАРУСЯ: Ви нам допоможете?

ВОВК: Звичайно, але скоро вже почнуться перегони. Після перегонів ми вам допоможемо.

ЗАЙЧАТКО: Так, я вам покажу шлях з лісу. Там недалеко вже буде паркан. А за ним квітник, а там може вже й інші фарби сховались.

СОФІЙКА: Було б добре, додому хочемо.

ЗАЙЧАТКО: Це далеко. В нас там, біля паркану, фініш.

ВОВК: Я їх проведу, а ти зроби ще одне коло, щоб потренуватись.

ЗАЙЧАТКО: Добре, до зустрічі на фініші.

Зайчатко біжить.

Затемнення.

Сцена 14.

Ліс, паркан, напис "фініш". Дітлахи стрибають.

ІГОРКО: Зайчатко!

МАРУСЯ: Так, переміг.

ВАСИЛЬКО: Молодець.

ТАРАСИК: Ти бачила, скільки моркви йому подарували?

СОФІЙКА: Бачила.

ТАРАСИК: Вони так святкують. Не хочу їм заважати.

МАРУСЯ: А додому?

ІГОРКО: Не треба нікому заважати, ось паркан. Далі квітник. Ми знайдемо дорогу самі.

СОФІЙКА: Та жодної фарби ми не знайшли у лісі.

ТАРАСИК: Знайшли!

ВАСИЛЬКО: Де?

ТАРАСИК: Зелена Фарба. Ми вибачаємось.

Зелена Фарба вистрибує з лісу.

ЗЕЛЕНА ФАРБА: Молодці, знайшли. А тепер швидше. Шукайте далі, скоро вечір.

Зелена Фарба стрибає і йде зі сцени.

СОФІЙКА: Ніч. Скоро буде ніч.

МАРУСЯ: Тільки вечір.

ІГОРКО: Фарби, де ви, вибачте...

ТАРАСИК: Ой, як усе темніє...

Світло над сценою потроху згасає.

Сцена 15.

ІГОРКО: Чому так темно?

ЧОРНА ФАРБА: Ви мене кликали, я прийшла.

ТАРАСИК: Хто ти?

ЧОРНА ФАРБА: Я чорна фарба, що ви хотіли?

МАРУСЯ: Я боюся.

СОФІЙКА: Мені моторошно.

ЧОРНА ФАРБА: Самі звали, а потім лякаєтесь.

ВАСИЛЬКО: Чорна фарба, ми більше не будемо, але нам страшно.

МАРУСЯ: Ми додому хочемо.

ЧОРНА ФАРБА: Вибачаю.
На чорному тлі починають блищати зорі.
СОФІЙКА: Дивись.
МАРУСЯ: Це наше небо, як гарно.
ЧОРНА ФАРБА: Бачите красу ночі?
ІГОРКО: Дуже гарно.
ЧОРНА ФАРБА: Я піду, щоб вас не лякати.
Чорна Фарба йде. Сцена стає яскраво освітленою.

Сцена 16.

Діти мружаться від сонця. На паркані сидить чорна кицька.
ТАРАСИК: Чорна кицька.
ІГОРКО: Так.
КИЦЬКА: Що ти таке кажеш?
Кицька струшує з себе усе, стає сірою.
СОФІЙКА: А що це на тобі було чорне?
КИЦЬКА: Я вночі гуляла і забруднилась від неба.
МАРУСЯ: А ти так близько біля неба ходиш?
КИЦЬКА: Я ходжу де хочу. І з вами розмовляти я не маю часу.
Кицька зістрибує з паркану.

Сцена 17.

МАРУСЯ: Як вона могла від неба забруднитись?
На паркан сідає півник.
ПІВНИК: Не вірте їй. Вона в багнюці забруднилась. Я ближче всіх до неба.
СОФІЙКА: Невже?
ПІВНИК: Не до неба, але до сонця. Я заспіваю - воно визирає.
ІГОРКО: Я не чув як ти співав.
Півник кукурікає.
ПІВНИК: Бачите, як сонячно стало.
ТАРАСИК: Я думав це від того, що чорна фарба пішла.
ПІВНИК: Чого ж ви такі недовірливі? Взагалі хто ви і чому тут?
ІГОРКО: Я Ігорко.
МАРУСЯ: Я Маруся.
СОФІЙКА: Я Софійка.
ТАРАСИК: Я Тарасик.
ВАСИЛЬКО: Я Василько.
ПІВНИК: Рад усіх вас бачити.
ТАРАСИК: Ти можеш нам допомогти?
ПІВНИК: Розкажіть у чому, я спробую. Що ви тут шукаєте?
ВАСИЛЬКО: Ми тут раптово опинились. Ми бавились і...
СОФІЙКА: Ми бавились вдома. У дворі, в квітнику.
ТАРАСИК: Ми знайшли фарби. І вирішили пофарбувати паркан.
ВАСИЛЬКО: Ми почали фарбувати паркан. Кожний своєю фарбою. Моя фарба була найгарніша. Ігорко думав, що в нього краще. А Тарасик, що в нього.
СОФІЙКА: Ми посварились і потім вирішили помиритись. Ми сказали, що наша дружба важливіша від фарб.
МАРУСЯ: Так, краще цих фарб би зовсім не було. Фарби почули це і втекли від нас у різні боки.

ТАРАСИК: З'явилась Чарівниця і сказала, що ми повинні відшукати всі фарби і вибачитись перед ними.

ІГОРКО: І тільки після цього ми повернемо додому.

ВАСИЛЬКО: Так ми опинились в пустелі. І ми не знали, куди йти далі. Почали гукати на допомогу. Познайомились з Верблюденям. Потім Верблюденя загубило матусю. Але ми голосно гукали і його матуся знайшлась.

МАРУСЯ: Потім ми дивились на всі боки і знайшли Жовту Фарбу в пустелі. Вибачились перед нею.

ВАСИЛЬКО: Ми хотіли обійти море, щоб знайти шлях. Побачили Краба, він нас попросив, щоб ми допомогли втягнути Дельфіня знов у море. Ми його притягнули у море і Дельфінчик знайшов у морі Синю Фарбу. Вибачились і перед нею.

СОФІЙКА: Потім ми пішли до лісу. Там зустріли зайчатко, він тренувався на першість лісу з бігу.

ПІВНИК: І знову переміг.

ТАРАСИК: Так, у нього гарний тренер - вовк. Ми не хотіли заважати йому святкувати, бо самі знайшли паркан.

МАРУСЯ: А ще у лісі ми побачили зелену фарбу і також перед нею вибачились.

ІГОРКО: Потім почали гукати всі інші фарби. Прийшла чорна фарба і ми злякались.

СОФІЙКА: Так, ми думали, що це вже ніч, а ми ще не вдома. Ми вибачились і вона пішла.

ВАСИЛЬКО: Допоможи і ти нам, півник, знайти фарби.

ПІВНИК: Фарби? Я викликаю білий день, а про фарби не чув.

МАРУСЯ: Біла Фарба, ми так більше не будемо.

Сцена 18.

Біла Фарба виходить з-за паркану.

БІЛА ФАРБА: Добре, що і про мене згадали.

СОФІЙКА: Ми такі винуваті. Ми більше не будемо.

БІЛА ФАРБА: Я впевнена у цьому. Щастя вам.

ТАРАСИК: А де шукати інші фарби?

БІЛА ФАРБА: Ви майже прийшли.

Біла Фарба робить колесо і йде.

Сцена 19.

ІГОРКО: Куди ми прийшли?

ПІВНИК: Подивіться за паркан.

ВАСИЛЬКО: І що? Там квітник.

ПІВНИК: Далі ви самі.

Півник злітає з паркана.

Затемнення.

Сцена 20.

Діти в великому квітнику, як у першій сцені.

СОФІЙКА: Що він говорив?

МАРУСЯ: Навколо нас квіти!

ВАСИЛЬКО: Бачу.
МАРУСЯ: В кожній квіточці схована фарба.
ІГОРКО: Правда!
Діти нахиляються до квітів і вигукують назви кольорів.
ТАРАСИК: Помаранчева.
ВАСИЛЬКО: Жовта.
СОФІЙКА: Блакитна.
ІГОРКО: Фіолетова.
МАРУСЯ: Коричнева.
ВАСИЛЬКО: Брунатна.
МАРУСЯ: Рожева.
ТАРАСИК: Скільки їх тут?
СОФІЙКА: Вони сховались, а ми їх знайшли.
ІГОРКО: Ми їх знайшли і вибачились.
ВАСИЛЬКО: Як добре.
МАРУСЯ: Як гарно.

Сцена 21.

Червона Фарба виходить з квітника.
ЧЕРВОНА ФАРБА: Ви знайшли фарби, молодці. Більше так не будете казати?
МАРУСЯ: Ніколи.
ТАРАСИК: Всі фарби важливі.
ВАСИЛЬКО: Так, потрібні всі кольори життя.
ЧЕРВОНА ФАРБА: Мені приємно, що ви це зрозуміли. Щастя вам.
Червона фарба йде, махає дітям.

Сцена 22.

З'являється Чарівниця.
ЧАРІВНИЦЯ: Я була впевнена, що ви впораєтесь з завданням.
ІГОРКО: Чарівниця!
ВАСИЛЬКО: Ми знайшли всі кольори життя.
ЧАРІВНИЦЯ: Молодці.
ТАРАСИК: Ми вибачились перед фарбами за свої слова.
ЧАРІВНИЦЯ: Ви все зробили правильно.
МАРУСЯ: Якщо ми впорались з завданням, чому ми не вдома?
ЧАРІВНИЦЯ: Ви вдома, подивіться. Цей сад з квітами посадили ваші матусі і бабусі. І тільки тепер ви побачили, що він наповнений усіма кольорами життя.
СОФІЙКА: Ми вдома!
МАРУСЯ: Вдома.
Діти співають. На задньому плані з'являється величезна кольорова веселка.
ДІТИ: Веселка, веселочка.
Світи яскраво сонечко.
Веселка, веселочка.
Бався в нас на віконечку.
Веселка, веселочка.
Подаруй нам сонечко.
Веселка, веселочка.
Танцюй з нами, пісенько.

З а в і с а.

Вересень 2011

*

БОЖЕВІЛЬНЯ ДЛЯ ЖУРНАЛІСТІВ.

П"еса увійшла в лонг-ліст фестивалю "Тиждень актуальної п"еси 2011".

ДІЙОВІ ОСОБИ:

Андрій - чоловік за 40 років.

Тренер - чоловік, трохи старший за Андрія.

Ірина - жінка, трохи за 30 років.

Ольга - дівчина близько 20 років.

Галина - жінка, до 40 років.

Богданович - чоловік, за 60 років.

Зиновій - чоловік, близько 35 років.

Сцена 1.

На сцені стоїть стіл, півколом біля стола багато офісних стільців. Заходять двоє чоловіків. Продовжують розмову.

АНДРІЙ: Ви впевнені, що вони сприймуть це нормально?

ТРЕНЕР: Повірте моему досвіду, пане Андрію. Десять років у божевільні роблять кожного дуже тактовним у ставленні до оточуючих.

АНДРІЙ: Лікар, ні, краще їм не знати ким ви працювали, будьте для них Тренером.

ТРЕНЕР: Добре, тренер, що проводить тренінг по кар'єрному зростанню.

АНДРІЙ: Кар'єрне зростання. Ні, це буде занадто, ще подумають чогось. Захочуть на моє місце.

ТРЕНЕР: Вас це не повинно турбувати. Тепер ви медіа-магнат.

АНДРІЙ: Я власник. Просто власник декількох медіа. Їм теж не варто про це казати.

ТРЕНЕР: Вони що не знають, хто головний?

АНДРІЙ: Лікарю, це все непевно. Ви знаєте світ в якому ми живемо. Прийде нова влада, все зміниться.

ТРЕНЕР: Ми ж домовились - тренер, ніяких лікарів. В нас тут і санітарів немає. Тільки помічники у проведенні тренінга. А по-друге, про владу? Ви щось таке чули чи знаєте?

АНДРІЙ: Я? Ні? А ви?

ТРЕНЕР: Звідки мені. Скільки чоловік група?

АНДРІЙ: Ще не знаю. Оберемо тих, на яких найбільше скарг від колег та родичів.

ТРЕНЕР: Добре, це організаційне. Суму рахуватимемо пізніше. Але ви мені скажіть, чим викликана така нагальність.

АНДРІЙ: Знаєте, лікарю, я мав на увазі, тренере, журналістика зараз переживає не найкращі часи.

ТРЕНЕР: Ми всі переживаємо не найкращі часи.

АНДРІЙ: У вас робота завжди буде.

ТРЕНЕР: Постукайте по дереву, щоб не наврочити.

АНДРІЙ: Тут скрізь пластик. А ви забобонні?

ТРЕНЕР: Я? Ні. Боронь Боже.

АНДРІЙ: Так я про журналістику.

ТРЕНЕР: Ви не проти, якщо я буду занотовувати.

АНДРІЙ: Як вам зручніше.

Тренер сідає за стіл і починає писати.

АНДРІЙ: Я ще нічого не сказав, а ви вже пишете.

ТРЕНЕР: Це для історії хвороби... Я хотів сказати це для історії тренінга. Слухаю.

АНДРІЙ: Журналіст, це завжди посередник, завжди передавач.

ТРЕНЕР: Чого?

АНДРІЙ: Інформації, думок. Знаєте, як це чудово переказувати широкому загалу те, що сказала мені поважна людина.

ТРЕНЕР: І коли ви відчули комплекс меншовартості? Я хотів спитати, коли ви захотіли бути журналістом.

АНДРІЙ: Завжди.

ТРЕНЕР: А дитиною?

АНДРІЙ: Я дитиною хотів в телевізор.

ТРЕНЕР: Нарцисизм.

АНДРІЙ: Що тренере?

ТРЕНЕР: Кажу завжди приваблював вас нарратив.

АНДРІЙ: Безумовно. А зараз всі ці блогери, соціальні мережі. Демократія зі свободою слова, як кість у мешті для професіонала.

ТРЕНЕР: Який тиран вам ближче до серця?

АНДРІЙ: Титан, який ближче... (Тренер смикається, хоче щось сказати, але мовчить.) Американці, знаєте, війна для першої шпальти, а потім ще список пасажирів "Титаніка".

ТРЕНЕР: Так що вас не влаштовує?

АНДРІЙ: Світ змінюється.

ТРЕНЕР: Навряд чи я можу тут зарадити.

АНДРІЙ: Треба змінюватись і професійно, відходити від штамтів, уникати кліше, нехай вільно струменить чисте і правдиве слово журналіста.

ТРЕНЕР: Коли ви перестали писати вірші?

АНДРІЙ: У тринадцять.

ТРЕНЕР: Була психологічна травма?

АНДРІЙ: Ні, почав ходити у гурток журналістів. Там вірші не були потрібні,

там потрібно було слово, що йде з серця і бринить у просторі.

ТРЕНЕР: Я так і подумав.

АНДРІЙ: А зараз заповнили усе. Чим нам займатись? Всі відомі особистості мають свої думки в щоденниках або на чвириньку, або ще в якомусь місці, куди їх завела доля. Знаєте, що найгірше?

ТРЕНЕР: Вже не уявляю.

АНДРІЙ: Вони спілкуються між собою.

ТРЕНЕР: Масова комунікація. Чим ви незадоволені?

АНДРІЙ: Вони спілкуються між собою, масово, але без нас.

ТРЕНЕР: Ви впевнені, що самі не хочете пройти цей тренінг.

АНДРІЙ: Дякую, мені це зовсім не потрібно.

ТРЕНЕР: Ви впевнені?

АНДРІЙ: Мені болить журналістика загалом, а не моя доля в ній.

ТРЕНЕР: А ваших колег?

АНДРІЙ: Вони бентежаться за себе.

ТРЕНЕР: Зрозумів. Для початку достатньо, далі будемо працювати.

АНДРІЙ: А скільки це займе часу?

ТРЕНЕР: Знаєте, це дуже індивідуально. Лікування складне, подивимось, які ще будуть аналізи.

АНДРІЙ: Тренер, які аналізи?

ТРЕНЕР: Аналізи результатів тестів, ми всіх їх протестуємо. Проведемо бесіду. Але в найкращому разі декілька годин.

АНДРІЙ: А я зможу продивитись відповіді?

ТРЕНЕР: Тут на тренінгу, ми як лікарі, повна конфіденційність. Ви приводьте.

АНДРІЙ: Завтра, як домовлялись, до зустрічі.

ТРЕНЕР: Побачимось.

Андрій виходить.

Сцена 2.

ТРЕНЕР: Чи не погарячкував я зі зміною професії? Лікар це стабільність. А проводити тренінги це відомість. Хтось же мені підказав, почни з журналістів. Я і зробив дев'яносто відсоткову знижку. Андрій обіцяв телебачення, газети. А якщо в мене не вийде? Понаписують Бог знає що. Потім виплутуватись. З чого ж почати, треба якось їх зацікавити. Кожному приділити увагу, але це ж не обхід, це спільна робота.

Тренер схоплюється на ноги.

ТРЕНЕР: Може це бути пасткою. Вони будуть верзти мені казна-що. Я відповідатиму, вони потім все змонтують і я виглядатиму дурнем. Чому завжди журналісти? Я пам'ятаю мого першого пацієнта. Була зима.

Журналістка на високих підборах. Зламала ногу. Молода, як вона верещала, коли ми - санітари пхали її у швидку. Така ожеледиця, а вона на підборах.

Божевільна. Ні, краще заангажована в професію. Її оператор, поки ми везли її сказав тільки два речення. Перше - в вас тепло. І друге - курити можна.

Це була моя перша зміна. Я їх запам'ятаю на усе життя. Ось зараз вирішив підзаробити - і знову ці журналісти.

Вона торохтіла і питала чи зняв усе Михайло. Хай тобі грець, ім'я і досі пам'ятаю. Він знімав, як я гіпс накладав в лікарні. Що я тоді вмів? Наклав, мене знімали. Потім отримав за те, що втік з швидкої. Наступного дня показали по телевізору. Мене всі впізнавали. Особливо, коли я допомогав журналістці йти сходами. Тієї зими я дуже мерз і саме тоді вирішив йти в

психіатрію. Лікувати тіло можуть усі, я хотів лікувати душу. І бажано в теплому приміщенні.

Тепер глибокий видох. Говорю, говорю. Звичка. А що робити, коли пацієнт розхитується на стільці? Тренер, тренер, коуч. Навчу поважати себе, знайду, яких цілей домагатись. Яких цілей треба домагатись в журналістиці? Подзвонити Андрію. Ні, сам дам собі раду. Краще нехай вони мені розкажуть. Визначу діагноз. Ні, знайду правильну стратегію по виходу з кризи. Треба занотувати.

Тренер сідає за стіл, пише.

Затемнення.

Сцена 3.

Заходить молода жінка, сідає на один зі стільців. Не звертає уваги на Тренера. Тренер встає, розминає руки.

ТРЕНЕР: Шановна, ви до мене? Шановна, ви на тренінг?

ІРИНА: Ви до мене?

ТРЕНЕР: Так, до Вас, як звати?

ІРИНА: Мене? Ірина.

ТРЕНЕР: Дуже добре, чого прийшли?

ІРИНА: Це 356 кімната?

ТРЕНЕР: Так.

ІРИНА: От і добре.

ТРЕНЕР: Ви мене слухаєте, чи чуєте?

Ірина демонстративно виймає з вух навушники плеєра.

ІРИНА: Чого ви хочете?

ТРЕНЕР: Ви ж прийшли на тренінг.

ІРИНА: Так. Знаю, що ще рано. Але мені зручніше сюди пішки. Я розумію, що Андрій просив зачекати його на вулиці. Але поки він сюди приїде. Потім на вулиці дощ, яка різниця де мені на нього чекати. Тому я і тут.

ТРЕНЕР: Зрозуміло. Але чому ви саме тут?

ІРИНА: Що вже місця зайняті? А де ж таблички? Ні, мені і тут зручно. Далі мій диктофон не візьме.

ТРЕНЕР: Ірино!

ІРИНА: Я вас слухаю.

ТРЕНЕР: Коли я запитав чому ви тут, я мав на увазі, що вас сюди привело.

Яку мету ви досягаєте перебуванням тут?

ІРИНА: Андрій сказав, дав запрошення. Ви знаєте Андрія?

ТРЕНЕР: Знаю.

ІРИНА: От і добре.

ТРЕНЕР: А ви знаєте, хто проводитиме тренінг?

ІРИНА: Ні.

ТРЕНЕР: Я.

ІРИНА: Чудово, можна, поки ще усі не зібрались, ви мені відповісте на декілька питань.

Ірина починає щось шукати в торбинці.

ТРЕНЕР: На жаль, ні. Я відповідатиму на питання в присутності всіх і тільки після тренінгу. Домовились.

ІРИНА: Без проблем. Тоді ви не проти.

Ірина вдягає навушники і починає бавитись з телефоном.

ТРЕНЕР: За що це мені? Спокійно, будуть інші. Де цей клятий Андрій?

Сцена 4.

Заходить молода дівчина, боязко озиряється навкруги. Бачить Ірину, полегшено зітхає.

ОЛЬГА: Ірина, ти вже тут.

ІРИНА: Привіт, Олька. А де всі?

ОЛЬГА: Андрій допомагає підняти Галині Іванівні.

ІРИНА: Ти диви, дошкультигала і до тренінгів.

Тихенько сміються.

ТРЕНЕР: Я вам не заважаю?

ІРИНА: Олька, це наш тренер. Але відповідати на питання він буде потім.

ОЛЬГА: Добрий день.

ТРЕНЕР: Вітаю, шановна.

ОЛЬГА: Поки є час, я трохи повчу?

ТРЕНЕР: А що ви вчите? Вибачте за цікавість.

ОЛЬГА: Готуюсь до лекції.

ТРЕНЕР: І яка ж тема захопила вас у полон?

ОЛЬГА: Когерентність тексту.

ТРЕНЕР: Що?

ОЛЬГА: Вибачте, я зовсім дурна. Не туди подивилась. Я вчу: емоційно-оцінні, образні, посилювально-експресивні елементи в інформативно-аналітичному тексті.

ТРЕНЕР: Божевільня. Я кажу треба мати гарну пам'ять, щоб все це знати.

ОЛЬГА: Працюю над цим.

ІРИНА: Вирішила вчитись далі!

ОЛЬГА: Я не можу. Що я батькам скажу?

ІРИНА: Скажеш, що вирішила гроші заробити. Всі ці папірці не мають ваги.

ТРЕНЕР: Ви вважаєте навчання зайвим витрачанням часу?

ІРИНА: Звичайно, стільки років вчитись.

ТРЕНЕР: А чому сюди прийшли?

ІРИНА: По-перше, на вулиці дощ і я це вже вам казала.

ТРЕНЕР: Я пам'ятаю. Але в чому зв'язок.

ІРИНА: На вулиці дощ, в мене дитина в сусідній будинок ходить на музику.

Вчителька не дозволяє чекати в неї дома. Каже, дитина нервується. Як я вже сказала, стою на вулиці, дощ іде. Побачила Андрія, виходив з машини і дав мені запрошення на тренінг, щоб я не стояла під дощем. Зрозуміло?

ТРЕНЕР: Зрозуміло, але спочатку ви розповідали геть іншу історію.

ІРИНА: Я сказала те, що ви хотіли почути. Ви почули і залишили мене в спокої. До речі, коли прийде час, я піду малу заберу.

ТРЕНЕР: А ви повернетесь?

ІРИНА: Якщо буде цікаво.

ТРЕНЕР: Робіть, як хочете. Мені казали, зміниш роботу одразу відчуєш полегшення. Де там, знову як в себе. До того ж на чергуванні.

Сцена 5.

ТРЕНЕР: Пане Андрій, дякувати Богу.

Входить Андрій, за ним шкультигаючи йде жінка, на вигляд близько 40 років.

АНДРІЙ: Проходьте, Галина Іванівна.

ГАЛИНА: Звідки така офіційність. Ми одне одного знаємо сто років.

АНДРІЙ: Ми не перші. Дівчатка вже тут.

ГАЛИНА: Іруся. Оленька.

ІРИНА та ОЛЬГА разом: Доброго дня, Галина Іванівна.

ТРЕНЕР: Вже всі зібрались, мої вітання.

АНДРІЙ: Ще мають підійти.

ГАЛИНА: Тоді, може трохи зачекаємо. Я відпочину.

ТРЕНЕР: Як скажете. Тоді поки є час, давайте знайомитися. Я вестиму цей тренінг.

ГАЛИНА: Галина Іванівна, можна просто Галина. Ви, здається, старші за мене.

ТРЕНЕР: Добре, Галина. А я тренер. І я напевно трохи старший за вас.

Вибачте мою нетактовність, але я не міг не помітити. Ви дуже шкультигаєте. Невдалий гіпс, погано загоєний перелом.

ГАЛИНА: А ви говорите як лікар.

ТРЕНЕР: Було колись. Що в Вас?

ГАЛИНА: Все як ви сказали. Не пощастило, трапився студент медичного на швидкій. Загалом він не мав права, але наклав мені гіпс. Як я страждала. Роки по лікарнях. І нічого. Як його земля носить, напевно і далі людей калічить. А ви ким працювали?

ТРЕНЕР з жахом: Я... Я терапевтом... Але знаєте психологія... Тренінги це теж дуже важливо. Душу лікувати. Андрію, прошу підігнати інших. Нам вже давно час починати.

Андрій виходить.

Сцена 6.

ТРЕНЕР: Допоки Андрій збирає інших, може поспілкуємось, неформально.

ІРИНА: Ви на наші питання не хочете відповідати. А ми на ваші повинні.

ТРЕНЕР: У мене є план, я знаю, як проводити тренінги. Але мені хотілося б почути Ваші думки, побажання.

ГАЛИНА: Тренере, знаєте, зараз дуже популярними є соціальні мережі та блоги.

ТРЕНЕР: Знаю, сам навіть думаю завести сторінку.

ГАЛИНА: А що б ви порадили по цьому питанню журналістам.

ТРЕНЕР: В якому сенсі?

ГАЛИНА: Якщо я писатиму в газету. Зараз я веду відділ, і ще матиму блог. Це крім телебачення. Що обирати? Що куди писати? За матеріал мені платять гонорар, а блог невідомо чи читатимуть? Ваше бачення цієї проблеми.

ТРЕНЕР: Проблеми... Я не бачу тут проблеми. (Намагається вгамувати свою нервовість) Дійсно, не бачу. Коли в вас є час та насага, можете писати і туди і туди. Це ви повинні обирати. Завдання мого тренінгу, не так практичні поради з журналістики, як ваше внутрішнє розкриття. Мое завдання, як лікаря дати можливість після терапії жити в середовищі з нормальними людьми.

ІРИНА: Як лікаря?

ТРЕНЕР (з притиском): Звичайно, лікаря. Психолог це і медичний фах. Наше завдання лікувати ваші душі. Додати самовпевненості.

ОЛЬГА: Так, впевненості. Знаєте, я коли приходжу на прес-конференцію, я просто вмираю. Вмираю зі страху. В мене повно запитань, а спитати не можу. Чую, яку дурню говорять інші і нічого не питаю.

ТРЕНЕР: Треба себе переборювати. Даю вам завдання, спробувати поставити хоч одне запитання і потім продовжимо розмову.

ОЛЬГА: І що далі?

ТРЕНЕР: Я ж вам сказав.

ОЛЬГА: Я так робила.

ТРЕНЕР: Бачите, ви можете дати собі раду. І як вам цей досвід.

ОЛЬГА: Коли вставала, питала. Потім не чула ні відповіді, ні що було далі.

Тільки по запису дізнавалась.

ТРЕНЕР: А ви впевнені, що вам подобається журналістика?

ОЛЬГА: Подобається. Тому і вчусь.

ТРЕНЕР: Але треба мати інший характер. Бути наполегливою.

ОЛЬГА: Я намагаюсь.

ІРИНА: Це приходить з досвідом.

ТРЕНЕР: У вас було так само?

ІРИНА: Ніколи в житті. Я завжди питала, що треба.

ТРЕНЕР: Ви відчували схильність до демонстрування себе іншим?

ІРИНА: На телебаченні я пропрацювала п'ять років. Потім народила. Пішла на радіо.

ТРЕНЕР: Чому така зміна?

ІРИНА: Щоб не витратити гроші на дорогий одяг. Малу теж треба вдягати.

ТРЕНЕР: На радіо це не потрібно?

ІРИНА: Слухач мене не бачить. Він не повинен знати, що я погану фарбу купила і в мене голова з зеленим відливом.

ТРЕНЕР: Ви себе соромитесь?

ІРИНА: Ніколи. Просто так вигідніше.

ТРЕНЕР: Зрозуміло.

ГАЛИНА: А я, навпаки, залишилась на телебаченні. Працюю в студії. Сиджу на ранкових ефірах. Розмовляю з гостями.

ТРЕНЕР: На ранкових ефірах? Не зрозумів, ви тут, а ще ранок.

ГАЛИНА: Моя робота вже скінчилась. Це я вдосконалююсь в неробочий час.

ТРЕНЕР: Добре, добре. У вас всіх багато практичних запитань. Моїм завданням я вважаю відкрити вам можливість самим відповідати на всі питання. Можемо починати?

ГАЛИНА: Ще Андрій не повернувся.

ТРЕНЕР: Добре, почекаємо.

Сцена 7.

Заходить Андрій. За ним ще двоє чоловіків. Один старший за 60 років - Борис Богданович. Інший близько 35 - Зиновій, гарно вдягнутий, самозакоханий.

Жінки вигукують тихо, але одночасно.

ГАЛИНА, ІРИНА, ОЛЬГА: Хай тобі грець!

АНДРІЙ: Тренере, вже можна починати.

ТРЕНЕР: А що більше нікого не буде?

АНДРІЙ: Поки що так. Хто зміг, той зібрався. Найкращі.

ТРЕНЕР: А ви казали буде телебачення...

АНДРІЙ: Зараз.

Андрій приносить сумку, ставить її на штатив для камери.

АНДРІЙ: Ось і телебачення.

ТРЕНЕР: Тоді можна знайомитись, з тими, хто до нас приєднався.

БОГДАНОВИЧ: Борис Богданович, журналіст, зараз на пенсії, але ще продовжую працювати в редакції. Займаюсь з практикантами. Всі мене

звуть Богданович. Бо в нас є ще фотограф Борис. Він молодий, йому ще й сорока немає.

ТРЕНЕР: Дуже приємно, що ви ще готові сприймати щось нове, цікавитись.

БОГДАНОВИЧ: А що ти мене нахвалюєш, як стару шкапу, що зібралась у танок? Який твій досвід в журналістиці?

ТРЕНЕР: Жодного.

БОГДАНОВИЧ: Чому ти нас будеш вчити?

ТРЕНЕР: Я не збираюсь вас вчити. Цей тренінг скерований на те, щоб ви самі знаходили вихід зі скрутної ситуації.

ЗИНОВІЙ: Ми і так все це вміємо. Андрій, ти казав буде цікаво.

ТРЕНЕР: А Вас як звати?

ЗИНОВІЙ: Зиновій.

ТРЕНЕР: Приємно. Повторення та навчання ще нікому не завадили.

АНДРІЙ: Зеник, ну залишись.

ТРЕНЕР: Я нікого не тримаю.

ВСІ: То ми можемо йти.

АНДРІЙ: Про відгули можна забути.

Розчаровані зітхання.

ТРЕНЕР: То я можу розпочати.

БОГДАНОВИЧ: Цікаво, чому вас всіх ще можна навчити?

ТРЕНЕР: Ви щось хотіли?

БОГДАНОВИЧ: Дивна ситуація виходить. Вони всі, хто тут, проходили у мене практику.

ТРЕНЕР: Це не можливо.

ГАЛИНА: В нас одна велика газета. Можливо.

БОГДАНОВИЧ: Я їх усіх пам'ятаю, коли вони тільки прийшли в журналістику. А зараз я вчитимусь разом з ними.

ЗИНОВІЙ: Поки тут вечір пам'яті, я сходжу покурити.

ТРЕНЕР зриваючись на крик: Ми так ніколи не почнемо. Можна об'єднати зусилля і вислухати, для чого я вас усіх зібрав.

Потроху, неохоче всі сідають і роблять уважні обличчя, витягають блокноти.

ТРЕНЕР: Дякую, я почну.

Чутно мелодію мобільника.

ТРЕНЕР: Вибачте, це мене. Я на хвильку.

ЗИНОВІЙ: Я покурю.

Тренер та Зиновій виходять.

Сцена 8.

ПРИНА: Андрію, а скільки по часу це триватиме?

АНДРІЙ: Дві-три години. Я точно не знаю, я вперше на тренінгу.

ОЛЬГА: Взагалі?

АНДРІЙ: Я маю на увазі на такому. В твоєму віці я вже на стількох тренінгах був...

ГАЛИНА: В її віці ти писав статті про комсомол та труд з травнем. Про кролів. Якщо пощастить. Які тренінги?

Всі сміються, Андрій злоститься.

АНДРІЙ: Тобі відніше, в тебе досвіду більше.

ГАЛИНА: Я ж молодша за тебе!

АНДРІЙ: Та невже.

БОГДАНОВИЧ: Досвід в професії це не те, через що треба сваритись - це те, чим треба пишати. Я завжди вам казав, у журналістиці немає генералів,

всі ми рядові.

ІРИНА: Є рядові і головний редактор. Все це ми знаємо. Ми тільки дурно час тут проводимо.

АНДРІЙ: Ти хочеш мокнути під дощем і далі?

ІРИНА: Я кажу не про це, Андрію, треба бути спокійнішим.

АНДРІЙ: Я спокійний, це ви всі...

ГАЛИНА: Що ми?

АНДРІЙ: Ви ставитесь до цього, як до розваги. Яка для Вас ще й безкоштовна. Ви зовсім не налаштовані на працю.

ОЛЬГА: Ми налаштовані, ось я повторюю матеріал для навчання.

БОГДАНОВИЧ: І що ти там повторюєш?

ОЛЬГА: Пусте. Це не важливо.

БОГДАНОВИЧ: В журналістиці усе важливе. І твоя легковажність...

ІРИНА: Що ви присіпались до неї? Вчить, вона вчить, хоча я вважаю, що практика набагато важливіша.

БОГДАНОВИЧ: Практика без знань це зупинення розвитку. Тобі доводиться відкривати давно відоме. Ти витрачаєш час марно. Казав тобі, Ірино, займайся, вчись. Подивись на Зиновія.

ІРИНА: Надивилась, очі болять.

АНДРІЙ: Досить повчань. Ми всі тут рівні. Тренінг розрахований на розвиток всіх присутніх.

ГАЛИНА: А чи дасть це результат? Ми всі працюємо, фахівці.

АНДРІЙ: Що Вам не до вподоби?

ГАЛИНА: Ставлення тренера. Він нас ігнорує, втримати аудиторію не може.

АНДРІЙ: Ви такий шанс йому надали?

БОГДАНОВИЧ: Лідеру не потрібен шанс, він керує одразу.

АНДРІЙ: Досить. Обговоримо усе після тренінгу.

ІРИНА: Чому це ти ведеш себе як головний?

АНДРІЙ: Тому що я і є головний... (робить глибокий видих) Я домовився про цей тренінг, тому відчуваю себе відповідальним. Ольга, що ти там вчиш?

ОЛЬГА: Вам вже це не цікаво.

АНДРІЙ: Ми теж вчилися, може щось згадаємо, допоможемо. Говори.

ОЛЬГА: Семантичний обсяг і експресивне забарвлення слів-дублетів.

АНДРІЙ: Вчи, вчи. Згодиться.

ІРИНА: Я тебе прошу. Ти вже не пам'ятаєш різниці між параномазією і перифразом.

АНДРІЙ: Визнавати помилки не соромно. Соромно робити вигляд, що розумніший за інших. Я пам'ятаю як...

БОГДАНОВИЧ: Досить. Нехай Ольга вчить, а ви тихо.

Сцена 9.

Заходить Зиновій.

ЗИНОВІЙ: В нас цей тренер якийсь дивний.

ГАЛИНА: Про це краще знає Андрій. Він в нас головний, він з ним домовлявся.

АНДРІЙ: Що тобі не подобається, ще тренінг навіть не почався.

ЗИНОВІЙ: Я курих, він розмовляв по телефону. Говорив про якісь ліки, процедури. А коли помітив, що я слухаю, почав говорити пошепки і відвернувся.

БОГДАНОВИЧ: Нікому не є приємно, коли тебе підслуховують.

ЗИНОВІЙ: Чесній людині приховувати нічого.

ІРИНА: Та невже?

АНДРІЙ: І що ти таке почув, що тебе так збентежило?

ЗИНОВІЙ: Нічого такого. Він говорив, як справжній лікар.

АНДРІЙ: Я ж тобі казав, що він психолог.

ЗИНОВІЙ: А чому він називає своїх клієнтів хворими та пацієнтами?

АНДРІЙ: Звичка.

ЗИНОВІЙ: Що він про себе розповідав?

ІРИНА: Нічого, відмовляється.

Сцена 10.

Входить Тренер.

ТРЕНЕР: Я перепрошую, але я почув кінець Вашої розмови про мене.

АНДРІЙ: Ми нічого такого...

ТРЕНЕР: Я хочу сказати, що метою мого тренінга не є розповісти про себе. Головна увага мусить бути на знаннях, які ви отримуєте. Мое завдання, щоб ви почували себе впевненіше. Відчули себе в інших ролях, зрозуміли, який ваш потенціал. Ольго, якщо можна, відкладіть підручник. Зараз ваша увага повинна бути на тому, що я говорю. Інакше результату не буде в жодній сфері. Я впевнений, що вам не потрібна моя біографія. Мое завдання зняти ту емоційну напругу, яка є в кожного з вас. Зняти тягар, бар'єр, який вас стримує. Для цього ми проведемо рольові ігри.

ЗИНОВІЙ: А до костюмованих забав дійдемо?

ІРИНА: Ні, всім обов'язково знати, який ти збоченець.

ТРЕНЕР: Увага на тому, що я говорю, а не на тому, що ви там не досварились досі. Ви думаєте, що я вам нічого не можу дати?

БОГДАНОВИЧ: Оце ви вгадали.

ТРЕНЕР: Я не вгадую, я знаю. Я готувався, я знав, що аудиторія буде дивна. Але ви не хочете навіть ввімкнутися в роботу. Тому перед тренінгом ми зніmemo усі заборони, що тримають вас. Почнемо. Пане Андрій, почнемо, якщо можна з вас. Встаньте, назвіть своє ім'я і скажіть, що ви журналіст. Потім це зроблять і усі інші. Почали.

Андрій встає.

АНДРІЙ: Мене звати Андрій, і якщо комусь не відомо - я журналіст.

Андрій сідає.

ТРЕНЕР: Молодець, поаплодуйте йому. Я сказав, поаплодуйте.

Всі аплодують.

ТРЕНЕР: Наступний. Галина Іванівна.

ГАЛИНА: Мені обов'язково вставати?

ТРЕНЕР: Робимо як усі, я чекаю.

Галина встає, спирається на стілець, потім швидко сідає.

ГАЛИНА: Галина Іванівна, журналіст.

Аплодування.

БОГДАНОВИЧ: Борис Богданович, в журналістиці з 14 років. Виховав цілу плеяду журналістів. Крихта з моїх учнів присутні тут.

ТРЕНЕР: Достатньо. Аплодування.

Аплодування.

ІРИНА: Ірина Петрівна, журналіст.

Аплодування.

ОЛЬГА: Ольга, журналіст, студент факультету журналістики.

Аплодування.

ЗИНОВІЙ: Зиновій, журналіст, ведучий авторської програми

журналістських розслідувань. І для чого потрібна була вся ця маячня?

ТРЕНЕР: Аплодування?

Тиша.

ТРЕНЕР: Добре. Це не маячня, це спроба почати тренінг. Мені цікаве ваше ставлення до професії. Я боявся, що ця невпевненість йде від того, що ви не знайшли місце у роботі. Виходить, проблеми у вашій підсвідомості. І ваші проблеми лежать у особистих площинах.

ГАЛИНА: Тренінга не буде?

ТРЕНЕР: Буде.

ЗИНОВІЙ: Але особисті блоки треба знімати з кожним окремо.

ТРЕНЕР: Не обов'язково. Загальна відвертість сприяє.

АНДРІЙ: Чи це потрібно?

ТРЕНЕР: Це необхідно. Намагайся власні вади пізнавати. Петро Могила.

БОГДАНОВИЧ: Хто соромиться визнавати хиби свої, той з часом безсоромно виправдовуватиме своє невігластво, яке є найбільшою вадою. Григорій Сковорода.

ЗИНОВІЙ: Змовчана правда краща од голосної брехні. Пантелеймон Куліш.

ПРИНА: Боги в тім винні, що дали тобі пізнати правду, сили ж не дали, щоб керувати правдою. Леся Українка.

АНДРІЙ: Мовчання іноді говорить більше, ніж слово. Володимир Винниченко.

ОЛЬГА: У кого ризи світлі, у того й мова чесна. Володимир Мономах.

ГАЛИНА: Нема там добра, де нема правди. Пантелеймон Куліш.

ТРЕНЕР: Досить, розумники, досить. Бачу що багато слів знаєте. Але мене як лікаря... як спеціаліста цікавлять ваші думки, а не ваша пам'ять. Всім зрозуміло. Почнемо монолог відвертості. Перший...

АНДРІЙ: Вибачте, в мене термінова розмова.

ТРЕНЕР: Я не чув, щоб ваш телефон дзвонив!

АНДРІЙ: В мене на вібраторі. Я зараз прийду.

Андрій виходить. Всі інші напружено дивляться на тренера.

Сцена 11.

ТРЕНЕР: Я вас ні до чого не примушую. Просто зрозумівши, що всі ви знайомі, думаю вам легше бути відвертими. Один про одного ви знаєте багато пліток і правди. Тому для вас не матимуть значення додаткові подробиці. Я не пропоную вам працювати по двоє чи троє. Вас не багато, тому може бути колективне завдання. Це займе деякий час. Нічого страшного. А потім ми поговоримо про досягнення мети.

Тренер дивиться на усіх присутніх, переводячи погляд з одного обличчя на інше, лише декілька секунд він дивиться уважно на кожного.

ТРЕНЕР: Почнемо, молодь. Оленько, давайте перша.

ОЛЬГА: Може не треба.

ТРЕНЕР: Ви вже були достатньо відвертою. Ви сказали, що лякаєтесь аудиторії. Це так?

ОЛЬГА: Так.

ТРЕНЕР: Розкажіть нам про свій переляк. Тут всі знайомі для вас люди. Починайте.

ОЛЬГА: Я вас не знаю, бачу вперше.

ТРЕНЕР: Зрозуміло. Але я лікар... тренер, я просто ведучий.

ОЛЬГА: Добре, я боюсь говорити перед великою аудиторією. Все.

ТРЕНЕР: Так не годиться. Чого ви боїтесь?

ОЛЬГА: Людей, вони всі дивляться на мене.
ТРЕНЕР: Що вас найбільше лякає в журналістиці?
ОЛЬГА: Нічого.
ТРЕНЕР: Яка професія вас лякає?
ОЛЬГА: Жодна.
ТРЕНЕР: Ви боїтесь?
ОЛЬГА: Так.
ТРЕНЕР: Чого?
ОЛЬГА: Так.
ТРЕНЕР: Швидко відповідай і тобі одразу стане легше.
ОЛЬГА: Ні.
ТРЕНЕР: Швидко.
ОЛЬГА: Телебачення. Ой.
ТРЕНЕР (лагідно): Чудово. Коли знаємо з чим маємо справу, легко дамо собі раду.
ОЛЬГА: Не знаю.
ТРЕНЕР: Чого ви боїтесь в телебаченні?
ОЛЬГА: Людей.
ГАЛИНА: Яких людей, перед тобою оператор і все. Максимум редактор. Чого боятись?
ОЛЬГА: Тих людей, що мене побачать.
ТРЕНЕР: Добре, треба зняти цей блок, поки в відкритому стані.
БОГДАНОВИЧ: А це необхідно робити тут і зараз?
ТРЕНЕР: Тільки так, а не інакше. В когось є мікрофон?
ЗИНОВІЙ: У камері. Але Андрія немає.
ТРЕНЕР: Візьміть самі. В нас немає часу.
Зиновій підходить до торби з камерою, витягає звідти мікрофон, дає Тренеру.
ТРЕНЕР: Не мені, Ользі.
ОЛЬГА: Не варто.
ТРЕНЕР: Вперед.
Тренер дає Ользі мікрофон, випихає її на середину. Ольга розгублено дивиться навкруги, починає щось буркотіти, потім починає гризти мікрофон.
ТРЕНЕР: Не гризи мікрофон, ти вже доросла.
ОЛЬГА: Я нервуюсь.
ТРЕНЕР: Розумію, але все одно не гризи.
ОЛЬГА: Я не можу.
ТРЕНЕР: Що ти там буркотіла?
ОЛЬГА: Коли я нервуюсь, то повторюю правила.
ТРЕНЕР: Повторюй їх вголос.
ОЛЬГА: Це не правильно.
ТРЕНЕР: Я тобі кажу, що говорити. Вперед. Не важливо що, ти повинна відчувати впевненість. Зрозуміла?
ОЛЬГА: Так.
ТРЕНЕР: Що ти нам розкажеш?
ОЛЬГА: Типологія журналістських помилок.
ГАЛИНА: Це безглуздо.
ТРЕНЕР: Не заважайте. Що саме?
ОЛЬГА: Типові логічні помилки.
ТРЕНЕР: Починай.
Ольга починає говорити тихо. Потім голосніше, потім розпалюється, важко

дихає, говорить пристрасно, збуджено.

ОЛЬГА: Підміна тези. Зсув плану розповіді з однієї сфери в іншу. Контактно-виразні суперечності в тексті, як наслідок порушення закону суперечності.

Дистантно-виразні суперечності в тексті, як наслідок порушення закону суперечності. Порушення причиново-наслідкового зв'язку у тексті.

Недостатня обгрунтованість тези належною кількістю аргументів.

Пропущення потрібної ланки в ланцюгу логічних розмірковувань.

Поєднання як однорівневих, однопланових, однорідних тих понять, які такими не є. Наведення аргументів, які по суті...

Ірина починає сміятись. Ольга зупиняється в нерішучості.

ЗИНОВІЙ: Я її хочу.

Ольга починає плакати, кидає мікрофон, вибігає геть.

ГАЛИНА: Ти всіх хочеш, бовдуре.

Ірина заходиться сміхом так, що плаче. Богданович нервово збирає папери, підбирає мікрофон. Сідає на місце.

Тренер розгублено дивиться на присутніх.

Сцена 12.

ТРЕНЕР: Вона завжди так реагує?

ГАЛИНА: Ви ж хотіли, щоб вона відкрилась. Була відвертою. Тепер йдіть її заспокоювати.

ТРЕНЕР: Не треба, зараз це буде максимально недоречно. Ви розумієте, зараз в неї катарсис. Я маю на увазі очищення.

БОГДАНОВИЧ: Все ми розуміємо. Вам це треба було. Вона гарно вчиться, старанно. А ви? Навіщо це було.

ТРЕНЕР: Я запропонував як краще. Чого ви мене вчите. Я сам психіатр. І як психолог я вам кажу, це тільки на краще. В неї вже не буде цього страху.

Ірина, припинить плакати, це вже зайве.

ІРИНА (стримуючи схлипання): Все, все, зі мною все гаразд. Але ж то правда повна маячня.

ГАЛИНА: А ти що, ніколи дурного тексту не казала?

ІРИНА: Все, заспокоїлась. Казала. Просто вона так усе серйозно сприйняла.

ТРЕНЕР: Вона виконала мою настанову.

ЗИНОВІЙ: Знаєте, тренере, давайте свої тренінги, не треба нас виховувати.

ТРЕНЕР: Я не виховую, я відкриваю вас для самих себе. І ви повинні заздрити Олі, що вона ще так емоційно сприймає дійсність, вона не заскарузла в штампах і цинізмі.

ІРИНА: Ви вважаєте, що зрозуміли всіх нас.

БОГДАНОВИЧ: Це передчасний висновок, я згоден. Хоч ви і тренер, але мислите психологічними канцеляризмами. Ви хотіли відвертості. Буде вам. Кожний розповість, що в нього на душі, ви згідні колеги.

ГАЛИНА: Це зовсім не важко.

Сцена 13.

Заходить Андрій, з ним Ольга, вона спокійна.

АНДРІЙ: Лікарю, ви щось перемудрували. Довели дівчину до істерики.

ТРЕНЕР: Тренер, називайте мене тренер. А щодо пацієнтки - це катарсис та зустріч зі своїми комплексами. Звичайно це досягається за кілька занять, а тут така результативність.

ОЛЬГА: Вибачте, що я так зреагувала. Просто я не очікувала.

БОГДАНОВИЧ: Тепер тобі краще?

ОЛЬГА: Набагато, те що я зараз пережила. Такого у найгіршому сні я навіть не уявляла. Тепер мене нічого не злякає.

ЗИНОВІЙ: Твій виступ був переконливий.

ІРИНА: Може досить? Ведіть свій тренінг далі.

ТРЕНЕР: Краще би було проаналізувати те, що сталося. Але ми повинні йти далі. Підсумуємо потім. Наше сьогоднішнє завдання навчитись вчитись через переживання досвіду.

ГАЛИНА: Ви хочете, щоб ми по черзі проливали сльози?

ТРЕНЕР: Ні, пережили свій досвід. Змирились з ним і могли йти далі. Ваші конфліктні ситуації в праці пов'язані саме з тим.

ГАЛИНА: Хто вам сказав про негаразди на роботі?

ТРЕНЕР: Для того, щоб це зрозуміти не треба нікого питати. Я і так усе бачу. Ваша нервовість, невпевненість.

ІРИНА: Я впевнена у собі.

ТРЕНЕР: Боротьба за успіх зробила вас навіть самовпевненими.

АНДРІЙ: Давайте далі про навик навчання.

ТРЕНЕР: Щодня ви отримуєте багато нової інформації.

БОГДАНОВИЧ: Ми так живемо.

ТРЕНЕР: Мое завдання, навчити вас, щоб ця інформація стала частиною вашого досвіду.

ЗИНОВІЙ: Як репортаж про суддю, яку взяли за хабар може стати частиною мого досвіду?

ГАЛИНА: Дійсно, чи розмова з диригентом. Я не зможу керувати хором.

ТРЕНЕР: В вас говорить ваша упередженість.

ІРИНА: А я думала - здоровий глузд.

ТРЕНЕР: Вислухайте мене. Тільки набуваючи досвіду від інших ви продовжите свою кар'єру. Ваше завдання зробити вашу роботу такою, що запам'ятається та стане довготривалою.

БОГДАНОВИЧ: Журналістика - це те, що пишуть на піску і його змиває перша ж хвиля. Волтер Ліппманн. ГАЛИНА: Журналістика - давно відомі слова в давно відомому порядку.

ЗИНОВІЙ: Журналіст - людина, яка має талант щодня заповнювати порожнечу.

ТРЕНЕР: Досить цитат! Зиновій, ви скажете, хто автор і ми підемо далі.

ОЛЬГА: Джеймс Ребекка Вест.

ТРЕНЕР: Дякую, Ольга. Тепер до тренінгу. Я хотів попрацювати над вмінням працювати в команді. Але думаю, ми підемо далі.

ІРИНА: А ви скажіть, в декількох словах, нам це цікаво.

ТРЕНЕР: Добре. Це повинен бути танок або коло єнота.

БОГДАНОВИЧ: Єнота?

ТРЕНЕР: Так, всі учасники беруться за руки і танцюють колом.

АНДРІЙ: Я не думаю, що це доречно.

ТРЕНЕР: Згідний, основне завдання на чітке злагодження дій. Але в вашому випадку це неможливо, кожен хоче грати головну роль, зайняти своє місце ви не можете.

ІРИНА: Які ще ігри в вашому арсеналі?

ТРЕНЕР: Похід по карті, з виконанням командних завдань. Там отримуються бонуси або покарання.

ЗИНОВІЙ: Які покарання?

ТРЕНЕР: Уявні травми або втрата права ходити в грі.

АНДРІЙ: Краще повернемось до відвертості.

ІРИНА: Мені вже треба йти за малою.

ТРЕНЕР: Скільки в вас ще часу?

ІРИНА: Хвилин п'ятнадцять.

ТРЕНЕР: Тоді почнемо з вас.

ІРИНА: Плакати я не збираюсь.

ТРЕНЕР: Що вас зупиняє в професії?

ІРИНА: Нічого.

ТРЕНЕР: Ви казали про фінансові негаразди.

ІРИНА: Тоді я коротко. Я незадоволена, що працюю голосом на радіо. Мені набридло розповідати анекдоти, дурні новини і оголошувати рекламу. В мене все.

ТРЕНЕР: Але ви нічого не хочете змінювати?

ІРИНА: Я не можу. Я виховую дитину сама. Мені потрібні гроші.

ТРЕНЕР: Чоловік вам не допомагає.

ІРИНА: Я розлучена. Батько дитини допомагає, та не живе з нами. Тому я намагаюсь організувати малій найкращі умови життя.

ТРЕНЕР: Це чудова мета. І як матір, я вас розумію.

ІРИНА: У вас є діти?

ТРЕНЕР: Не дай Боже. Я маю на увазі, ви занижуєте професійний статус, але підносите жіночий. Чим ви раніше займались?

ІРИНА: Працювала над журналістськими розслідуваннями.

ТРЕНЕР: Вам набридло?

ІРИНА: Я вважаю що в дитини в живих повинен залишитись хоча б один з батьків, і краще це буде мати. Вибачте, я пішла.

ТРЕНЕР: Дякуємо за відвертість. Вам стало краще?

ІРИНА: Так само. Всім па-па.

Ірина йде.

Сцена 14.

ТРЕНЕР: Добре Ірина все сказала. Коротко. При цьому достатньо відверто.

ЗИНОВІЙ: Ірина каже те, що думає, її вмовляти не треба.

ТРЕНЕР: Безумовно, але якось сумно все.

АНДРІЙ: А що ви, тренере, чекали побрехеньок, як оператор побився з фотографом.

ТРЕНЕР: Буває й таке?

ГАЛИНА: Усіляке буває, але я думала ви нас розпитуватиме для нашої користі - не для задоволення своєї цікавості.

ТРЕНЕР: Зовсім не так.

БОГДАНОВИЧ: Той, хто розповідає тобі про чужі вади, розповідає іншим про твої. Дені Дідро.

ТРЕНЕР: Знову впряглись. Я теж готувався. Журналістові пальця в рот не клади - він що-небудь з нього висмокче.

АНДРІЙ: Тренере, що ж ви так засумували. Як казав Бісмарк: Виснажує не праця, а відповідальність.

ТРЕНЕР: Продовжимо. Тільки наголошую, це не гра в розумників. Давайте далі, Борис Богданович, що вас бентежить.

БОГДАНОВИЧ: Радикуліт, особливо на дощ, сил немає.

ТРЕНЕР: Досить! Я казав про журналістику. Це праця над вашою спеціальністю, а не поліклініка.

ЗИНОВІЙ: Зрозуміло, ми зовсім не лікарі - ми біль.

ТРЕНЕР: Борис Богданович, я уважно вас слухаю.

БОГДАНОВИЧ: Я вже кілька десятиліть у професії. Весь час з молодими. Колись в мене вийшло. Так і залишилось на усе життя. Всі вони. (робить широкий жест рукою). Всі вони мої учні. Я стежу за їхніми здобутками. Пишаюсь, коли вони інколи заглядають до старого Богдановича.

ТРЕНЕР: Я дуже тішуся, що у вас усе гаразд. Більш оптимістично треба дивитись на життя. Чудово, давайте наступним буде...

БОГДАНОВИЧ: Я ще не закінчив.

ТРЕНЕР: Невже? Перепрошую, шановний.

БОГДАНОВИЧ: Мене бентежить майбуття нашої професії. Ми вже старі, нас це не лякає. Але молодь. Навіщо ми як ланка у відображенні громадської думки. Тепер кожен пише, незалежно від того - має що сказати, чи ні. У всіх щоденники, записники. Скрізь вони пишуть. Журналіст ще не сформулював питання, а вони вже написали варіанти відповідей.

ТРЕНЕР: Ви проти свободи висловлювань, за повернення деспотії?

БОГДАНОВИЧ: Хай тобі грець, таке казати. Чому говорять всі ті, кому не треба говорити. Перед тим як сказати, подумай, сформулюй. Це ж неможливо читати. Якись уривки, посмішки, бігають зайчики та інша сарана і це на сайті газети. Неприпустимо. Я вчив їх писати лід, аргументувати думки.

АНДРІЙ: У двадцять п'ять років кожен може бути талановитим. Вся складність у тому, щоб бути талановитим у п'ятдесят.

ОЛЬГА: Едгар Дега.

БОГДАНОВИЧ: Так, мала. Вони вчаться, прагнуть чогось, а потім переписують прес-релізи. Це знущання над нашою професією, це змова проти правди.

ТРЕНЕР: Дуже дякую вам за відвертість. Але за декілька годин тренінгу ми не в змозі змінити світ.

БОГДАНОВИЧ: Торохтію, тобі це байдуже.

ТРЕНЕР: Шановний, я попрошу.

БОГДАНОВИЧ: Зеник, пішли покуримо?

ЗИНОВІЙ: Залюбки.

ТРЕНЕР: Ніяких розповзань. Зиновій ще не висловлювався.

БОГДАНОВИЧ: Тоді я піду сам.

Богданович виходить, Зиновій смикається за ним, але потім сідає на своє місце.

Сцена 15.

ТРЕНЕР: Зиновій, ми чекаємо вашої оповідки.

ЗИНОВІЙ: Я краще останнім.

ТРЕНЕР: Ви боїтесь і визнали це. Перший крок вже зроблено.

ЗИНОВІЙ: Я не люблю говорити похапцем. Я сформулюю свої думки і потім ви мене почуєте, не переймайтесь.

АНДРІЙ: Можна я почну.

ТРЕНЕР: Пане Андрію, це не обов'язково. Ви ж самі не хотіли брати участь у тренінгу.

АНДРІЙ: Не хвилюйтеся, лікарю, я змінив свою думку.

ТРЕНЕР: Мене це тішить, але називайте мене тренером.

АНДРІЙ: Звичайно. Знаєте, чого мені не вистачає в журналістиці - боротьби, конкуренції.

ТРЕНЕР: Вам не вистачає конфліктів?

АНДРІЙ: Яких конфліктів Я хочу бачити й читати різні новини. Якби я був

керівником, я би їх всіх поразганяв.

ТРЕНЕР: Вас не влаштовує об'єктивність?

АНДРІЙ: Мене вбиває одноманітність. Дивишся новини, всі журналісти показують той самий кадр, беруть інтерв'ю у тої самої людини. І пишуть про те ж саме. Мурахи які йдуть один за одним, і хиблять так само. Мені потрібні різні погляди. Я, як власник, весь час через це сварюсь з редакторами. А вони мені що? Такий матеріал принесли. Редагують, ріжуть, але все одно це одна й та сама пісенька. Ольга, здався тобі будівельник.

ОЛЬГА: Але ж мені здалося, це буде цікавіше, ніж керівник.

АНДРІЙ: Добре. Здалося. А ви Галино Іванівно, вряди-годи виповзли на живе включення. Коли я зрозумів, що цей той самий будівельник мене трохи не... Добре, я дуже рознервувався. Він вам обом, що одружитись запропонував?

ОЛЬГА: Ні.

ГАЛИНА: Андрію, що ви таке кажете.

АНДРІЙ: Чого ви в нього вчепились як п'явки в дупу у болоті?

ЗИНОВІЙ: Це просто співпало.

АНДРІЙ: Добре, співпало. А оце зазначив, зацентував, підсумував. Коли вже напишете правду: бовкнув дурість та по всьому.

ТРЕНЕР: Не треба так близько до серця це сприймати.

АНДРІЙ: Кому це треба? Хто буде пережовувати те саме. Новини повинні бути різними.

ТРЕНЕР: Так і є.

АНДРІЙ: Брехня! Ви подивіться: цабе виходить і говорить. Що при цьому роблять акули та піран'ї цифрових диктофонів? Сідають перед ним навколішки. Стають півколом. І дають піти, коли він не хоче відповідати.

ГАЛИНА: І що ти пропонуєш? Вкусити його за руку?

АНДРІЙ: Поставити йому запитання, щоб в нього чи в неї очі повилазили, він хотів би тебе задушити і слова полились рікою, як кров.

ОЛЬГА: Це не можливо. Як дізнатись, чим допекти?

АНДРІЙ: Вчитись, пробувати. І таке питання не починається "На Вашу думку...". Я вже з острахом дивлюсь новини.

ТРЕНЕР: Вас бентежить нова інформація.

АНДРІЙ: Ні, я чекаю, що після того, як вони встануть навколішки, почнеться ще гірше.

ТРЕНЕР: В вас є фантазії на цю тему?

АНДРІЙ: Так, я боюсь, що вони ще складуть їм в ноги квіти та дари лісів. Язичники, а не журналісти. Пси демократії, ага. Дивиться де знайти миску та будку теплішу.

ЗИНОВІЙ: Я з тобою не згоден.

АНДРІЙ: Таких як ти, Зеник, одиниці. Інші поприходили в телевизор чи газету, бо гарні твори у школі писали. Які твори, це життя?

Відповідальність, врешті-решт, за свої слова, а не переляк, що можеш розлютити хазяїна.

ТРЕНЕР: В вас серцевих нападів не було?

АНДРІЙ: Ні.

ТРЕНЕР: Але все ж таки попрошу сісти і випити водички.

АНДРІЙ: Мені є що ще сказати.

ТРЕНЕР: Я не сумніваюсь, але й іншим треба висловитись.

Сцена 16.

Заходить Богданович. БОГДАНОВИЧ: Андрію, все чув. Згоден. А я, старий дурню сумнівався у молоді. Думав, нікому наша справа вже не потрібна. Добре, що ти є.

Богданович підходить і обнімає Андрія.

БОГДАНОВИЧ: Молодець. Ольга, слухай. Не будь вертихвісткою, що милується собою в кадрі. Журналістика не для цього. Тут серцем писати треба, душу відкривати, а не помадою матеріали підписувати.

ОЛЬГА: Я все зрозуміла. Хиби можуть бути у всіх початківців.

ГАЛИНА: Так, що ви присіпались до дитини.

ТРЕНЕР: Так, це було занадто яскраво.

АНДРІЙ: Ви ж хотіли чесності й відвертості.

ТРЕНЕР: Так, їх я і отримав.

ГАЛИНА: А що для вас чесність, тренере?

ТРЕНЕР: І ось знову я цікавлю вас більше ніж ви самі себе. Це не правильно.

ГАЛИНА: Для вас чесність це вада, а відвертість це злочин.

ТРЕНЕР: Маячня.

ГАЛИНА: Вам є що приховувати?

ТРЕНЕР: Аж ніяк, але я не на сповіді.

ГАЛИНА: Тоді чому мене хочете висповідати?

ТРЕНЕР: Якщо вам це не до вподоби, будь ласка, мовчіть. Вас ніхто не примушує.

ГАЛИНА: В мене складається враження, що ви боїтесь почути, що я маю сказати.

ТРЕНЕР: Мені що до того? Мав на увазі, що відвертість психологічна, я ніякої користі з цього не матиму. Це буде краще тільки для вас. Все почуте залишиться в мені, як в могилі.

ОЛЬГА: А вас часто просили помовчати про щось?

ТРЕНЕР: Знов мене. В кожного є такі випадки. Знаєте таємниця. І потім я лікар, а не базікало.

ЗИНОВІЙ: Щирість у невеликих дозах небезпечна, у великих - смертоносна.

ТРЕНЕР: Ви зараз зачитували Уайльда, скільки можна хизуватись.

БОГДАНОВИЧ: Галина, якщо тобі є що сказати, кажи. Тренере, якщо ви не проти.

ТРЕНЕР: Я тільки й чекаю цього, я ж сам просив вас усіх про це. Зиновій, може ви вже готові.

ЗИНОВІЙ: Нехай Галина.

ГАЛИНА: Ви мене боїтесь!

ТРЕНЕР: Аніскільки.

ГАЛИНА: Ви мені нагадуєте одну людину...

ТРЕНЕР: Ми ніколи не зустрічались з вами.

ГАЛИНА: В мене ніколи не має такої впевненості щодо інших. Багато років тому, вже майже двадцять. Рік чи два не дотягує. Зі мною сталася халепа. Я була ще молода журналістка. Знімали ми один сюжет. В нас була машина - звукооператор, редактор. Жахлива величезна камера і я.

ТРЕНЕР: Якщо вам важко не оповідайте.

ГАЛИНА: Знаєте, теж хочеться катарсису або забуття. Була зима, доріжки не посипані. Я впала. Біль була дика. Викликали швидку. Оператор поїхав зі мною, взявши нову касету. Редактор з машиною монтувати сюжет. Мені було дуже погано, як потім мені пояснили в іншій лікарні - больовий шок. Я верзла нісенітниці. Я примусила санітара зі швидкої накладати гіпс. Він не розбудив чергового лікаря, не зробив рентген, навіть не зробив запису.

ТРЕНЕР: І що ви думаєте про нього зараз?

ГАЛИНА: Від моїх прокльонів він мусив вмерти. Але я не знаю. Шукала його, вимагала. Потім зупинилась. Подумала, він скалічив мене - я помщуся. Може саме зараз він рятує життя іншим. Я не маю права. Мое одне життя. Я дала собі раду - а якщо вони без нього не зможуть. Відступилась. Не мала права, нехай одна помилка не знищує все добро. Тренере, ви плачете?

ТРЕНЕР: Вибачте. Я ніколи такого не чув. І я думаю, що той кого ви так ненавидіте, зрозумів би все і подякував вам.

БОГДАНОВИЧ: Іуда так і не зрозумів.

ТРЕНЕР: Одна помилка...

ЗИНОВІЙ: Але занадто дорого...

ТРЕНЕР: Дати шанс це важливо.

ОЛЬГА: Чи завжди правильно попускати злу?

ТРЕНЕР: Що ви таке говорите?

Стук у двері.

ТРЕНЕР: Заходьте.

Сцена 17.

Входить Ірина.

ІРИНА: Ви вже скінчили?

ЗИНОВІЙ: Ще ні.

ТРЕНЕР: Ще одна людина не висловилась.

Ірина сідає на своє місце.

ІРИНА: Отже, слухаємо вас, тренере.

ТРЕНЕР: Мене? Ви щось сплутали, мені немає вам що сказати про журналістику.

БОГДАНОВИЧ: Тоді чому беретеся за тему, яка вам не цікава.

ТРЕНЕР: Ні, це ви повинні говорити, не я.

ГАЛИНА: А відплатити за відвертість відвертістю?

ТРЕНЕР: Це не сповідь, чи засідання парткома. Ви сплутали. Я повинен був проводити тренінг по командній співпраці.

АНДРІЙ: Чому не зробили цього?

ТРЕНЕР: Я би зробив, але вже на другому занятті.

ОЛЬГА: А що вам заважає сьогодні?

ТРЕНЕР: Без образ, але мушу сказати правду. Зміст тренінгу змусили змінити мене ви.

ОЛЬГА: Через те, що я плакала?

ТРЕНЕР: Ні, не ви конкретно. Аудиторія. Такої різної аудиторії, з якою повинен був працювати ще не мав. Це не можливо, щоб кожен був у ворожій опозиції до всіх інших. Ви усе заперечуєте.

АНДРІЙ: Можливо, ви помиляєтесь і зробили неправильний висновок.

ТРЕНЕР: Я ставлю на це свою лікарську репутацію.

ГАЛИНА: Колись я чула такі слова. А якщо буде доведено зворотнє?

ТРЕНЕР: В мене досвід.

ЗИНОВІЙ: Отож ви не збираєтесь розповідати нам про свої негаразди та болі.

ТРЕНЕР: Не збираюсь, і це загально зайве.

ЗИНОВІЙ: Добре, тоді я маю що сказати.

ТРЕНЕР: Уважно слухаємо.

ЗИНОВІЙ: Ви знаєте, чим я займаюсь. Веду журналістські розслідування.

БОГДАНОВИЧ: Ще на практиці він тільки й писав викривальні матеріали.

Точнісінько, як Ірина.

ЗИНОВІЙ: Так, я прийшов в журналістику заради правди. Мої програми журналістських розслідувань виходять не щодня. Я витрачаю величезну кількість часу, щоб підготуватись, знайти документи. Розмови зі свідками, чималий шар роботи. Але чекаю я тільки кульмінації. Того моменту, коли я буду розмовляти, з тією людиною, яку маю викрити.

ТРЕНЕР: В вас зародки тирана і садиста. Та це часто співпадає. Що далі?

ЗИНОВІЙ: Я вірю, що коли людина дізнається, хто я і чим займаюсь, в неї прокинеться сумління.

ТРЕНЕР: Злочинець попросить вас забрати його в Царство Боже? Ви себе точно переоцінюєте.

ЗИНОВІЙ: Я не бачу злочинця. Зазвичай це людина, така, як ви.

ТРЕНЕР: До чого тут я?

ЗИНОВІЙ: Шанований, впевнений у собі. Він ніколи не боїться, що його таїна комусь відома. І він живе далі. Поки не приходжу я. Але я тільки остання ланка ланцюга. Перший крок до нашої зустрічі він робить сам.

ТРЕНЕР: Яким чином?

ЗИНОВІЙ: Не визнавши своєї провини.

ТРЕНЕР: Ви хочете бути катом, тому спочатку даєте людині надію на спасіння, а потім добиваєте фактами. В родині теж були прояви жорстокості?

ІРИНА: Нічого не було. Не лізьте до нього. І взагалі, ви що не зрозуміли, що йдеться про вас.

ТРЕНЕР: Про мене?

БОГДАНОВИЧ: Якщо вже б'єш, не бий упівсили, Зеник.

ЗИНОВІЙ: Той, хто може довести, вже нічого не боїться.

ТРЕНЕР: Ви божевільні, усі. Андрій був правий, з вами може спілкуватись тільки лікар-психіатр.

ГАЛИНА: Вдосталь маячні.

ТРЕНЕР: Я зараз викличу санітарів.

ОЛЬГА: Ви не в лікарні.

ЗИНОВІЙ: Добре, я швидко. Галина розповіла вам свою історію, ви розчулились, але не визнали, що то ви спричинились до її каліцтва.

ТРЕНЕР: Це треба довести. Минуло вісімнадцять років, що я тоді вмів.

ОЛЬГА: Добре, що ви її впізнали.

ТРЕНЕР: Я? Кого я впізнав? Вам потрібний винний - ви його знайшли.

Ерині, заспокоїлись. Я за неї отримав догану. Зеник, задоволені, я визнав, можу просити про вибачення чи спокуту. Досить.

ГАЛИНА: Ви не чули, що я говорила. Я вас пробачила. Я дала вам можливість працювати далі.

ТРЕНЕР: Вона дала можливість! Сама не знайшла... і тільки випадок... Якщо ви робите такі розслідування, тому зрозуміло, чому від телевізора тхне. Як і від вашої історії, все вже запліснявіло.

ІРИНА: І вас більше нічого не бентежить?

ТРЕНЕР: Я думаю, як про вас усіх забути.

ЗИНОВІЙ: Тоді, якщо ваша ласка, я нагадаю.

ТРЕНЕР: Вам не досить?

ЗИНОВІЙ: Так само, як і вам. Чому ви не дали свідчення проти головного лікаря за випробовування препаратів на душевнохворих.

ТРЕНЕР: Вам заплатив адвокат?

ЗИНОВІЙ: Мені ніхто не платив. Ви все одно постанете перед судом, як свідок. Бо ваш керівник, пішов з роботи так само як і ви.

ТРЕНЕР: Втомленість від професії. Справу закрито.

ЗИНОВІЙ: Ви так думали до останнього часу. Але ваш керівник днями почав давати свідчення.

ТРЕНЕР: Маячня, геть звідси, усі. Тихо!!!

Тренер закриває руками вуха. Світло над усією сценою гасне. В стовпі світла залишається стояти він один. Всі інші, хто знаходяться на сцені в темряві.

Сцена 18.

Тренер говорить не забираючи рук від вух.

Тренер: Все скінчилось. Навколо мене мара. Що вони верзуть? У чому звинувачують? Я ніколи не давав і не дам ніяких свідчень. Що я знаю? Що я мушу знати? Я сказав, що відповідаю званням лікаря. Він розсміявся мені в обличчя. Це ж божевільні, хто з тебе питає. Вони і обличчя твого не згадають.

Такі самі і ці, захоплені тільки собою. Один одному не довіряють, думають тільки про себе. Божевільня для журналістів. Я їх ще жалів, викладаються, пишуть. Я цього не вмю, можу занотувати тільки історію хвороби. Зробити припис.

Скільки я лякався, коли бачив кожного в швидкій. Думав, а як вони дізнаються? Вона була права, нічого не записав. Сказав, що зробив усе сам. Не казав про гіпс. Сказав, що перекинув. Дійсно, бруду розвів. Була потім догана. Я пішов зі швидкої, пообіцяв, нікому не нашкоджу.

Головний казав, що хворим буде тільки краще. Хто його знає, приїдять меценати, щось привозять. Ти призначаєш, вони п'ють, щось допомагає - щось ні. А ти пишеш сторінку за сторінкою.

Це не правда. Я був проти. Я нічого не призначав. Тільки й не заперечував. Які свідчення можу дати, я пішов з лікарні. Я думав, тут я чим можу нашкодити. Кому потрібна та правда. Кому вона потрібна ваша правда!

Сцена 19.

ТРЕНЕР: Кому вона потрібна ваша правда!

Забирає руки від вух, над сценою запалюється світло.

ЗИНОВІЙ: Правда потрібна вам. Я зроблю цей репортаж. Ви дійсно не винні. Ви стояли осторонь. Чомусь такий вибір призводить до жахливих випадків.

ТРЕНЕР: Я втрачу професію.

ГАЛИНА: Ви її зрадили. Хоча ви ще можете прислужитись - допомагати німічним, рятувати свою душу.

ТРЕНЕР: Найрозумніша.

ІРИНА: Зовсім ні! Просто вам немає що робити в психології. Ви зовсім не розумієтесь на людях.

ТРЕНЕР: Я все про вас розповів. Вам не сподобалось. А коли цей почав мене пристиджувати, ви погодились. Та це триватиме кілька хвилин, потім ви знову станете роздробленими та безпорадними.

БОГДАНОВИЧ: Хибно розмірковуєте.

ТРЕНЕР: Я чув, все що ви говорили. Тут не було брехні, я знаю всі ваші вразливі місця.

ОЛЬГА: Але не все знаєте про нас.

ТРЕНЕР: Збіговисько випадкових людей.

БОГДАНОВИЧ: Коли мені надійшов в редакцію лист про вашу лікарню, я обурився. Але нічого зробити не міг. Всі журналісти відскакували від вас як горох.

ТРЕНЕР: І ви вирішили зробити суд?

БОГДАНОВИЧ: Дізнатись правду. Я зібрав своїх учнів, з якими ми в чудових стосунках. Галина прочитала і впізнала ваше прізвище. Вона зробила декілька перевірок.

ГАЛИНА: Я вірила, що то була єдина помилка.

ТРЕНЕР: Я стояв осторонь.

БОГДАНОВИЧ: Ми зрозуміли. Андрію, він володіє декількома ЗМІ. Але в душі він журналіст, не власник. Він погодився. Зеник почав збирати інформацію.

ЗИНОВІЙ: Ви не така погана людина. Це мене дуже засмутило. Я не хочу ламати вам життя, прагну тільки зупинити.

ТРЕНЕР: Вам вдалося. Практика тренера зникла як вчора.

АНДРІЙ: Ви так легко погодились на рекламу через журналістів. Далі одна ввімкнута камера і все.

ТРЕНЕР: Дозвольте, ви самі казали, що вони невірноважені. І я пересвідчився у цьому.

ОЛЬГА: Ви побачили нашу слабкість у відданості до професії?

ТРЕНЕР: А ти всього боїшся!

ОЛЬГА: Я не мушу. Я вчусь на редактора. Ви повинні були зрозуміти це з моїх промов.

ТРЕНЕР: Але ж матеріали, острах.

ОЛЬГА: Я потім піду працювати в редакцію. Та батько каже, що перед тим, як виправляти, я маю зрозуміти, що це за професія.

БОГДАНОВИЧ: Слухняна вона в мене.

ТРЕНЕР: Ви до чого тут? Зачекайте, вона ваша донька... Мати Божа. Ви мене розіграли.

АНДРІЙ: Ні, ви не побачили нашої сили. Галина моя дружина, і вона найгарніша у світі.

ТРЕНЕР: А ви обидва: Ірина та Зеник, ви ж не сумісні.

БОГДАНОВИЧ: Найкращі представники журналістських розслідувань. Працювали тільки разом.

ТРЕНЕР: Але ж посварились?

ЗИНОВІЙ: Ні, народилась донька і я вирішив: обом не можна ризикувати.

ІРИНА: Як ви сказали, обрала статус матері.

ТРЕНЕР: Мені що робити?

ЗИНОВІЙ: Наступного вівторка буде передача в ефірі. В коридорі сидить прокурор і чекає ваших свідчень. Ви володар своєї долі.

ТРЕНЕР: Це божевільня. Невже я стаю таким самим? Я не вірю, що совість може бути такою? Це смішно.

Тренер виходить.

Сцена 20.

Всі герої, крім Тренера, стають в одну лінійку, в кожного в руці мікрофон. Говорять одночасно і злагоджено.

ВСІ: В вас все тепер вийде. Тренінг закінчено. Тепер ви можете повертатись до роботи. Ви бачили, читали, слухали, виставу про те, як журналісти працюють. Моїм колегам з любов'ю, глядачам з побажанням розуміння. Завіса.

ЗАВІСА.

Серпень-вересень 2011.

*

НЕ ДОЧЕКАЛИСЬ

П'єса ввійшла до Лонг-листу конкурсу "Драма на драбині 2011".

Дійові особи:

Горпина — жінка приблизно 50 років, виглядає набагато старшою, змучена.

Гнат — син Горпини та Макара, приблизно 30 років, п'яниця.

Макар — чоловік Горпини, пияк.

Тамара — донька Горпини та Макара, 18-20 років.

Семен — спочатку коханець, потім чоловік Тамари, приблизно 30 років.

Поводиться як "крутелик", але насправді він водій.

Сцена 1.

Сцена поділена на дві нерівні частини. Більша частина це кімната бідного помешкання, у кімнаті три ліжка. Друга частина сцени не освітлена з початку.

ГОРПИНА входить до кімнати, вмикається світло.

ГОРПИНА: Вставайте, ледацюги, вставайте, я вже все за вас зробила.

На крики Горпини ніхто не відгукується.

ГОРПИНА: Вставайте, я вам сказала.

На одному ліжку хтось ворухиться, висувається рука, кидає подушку.

Горпина звично ухиляється. Подушка падає на інше ліжко.

ГНАТ: Батько, ти що збожеволів?

На обидвох ліжках починають ворухитись. Сідає на ліжку ГНАТ.

ГНАТ: Батьку, чого ти знов?

МАКАР сідає теж на ліжку. Тримається за голову. У обох синці.

МАКАР: Я чого? Хто вчора пив і мені не давав спати?

ГНАТ: Це ти мені не давав спати.

Горпина бере подушку і б"є обидвох чоловіків, вони не чинять опору.
Погано координують свої рухи.

ГОРПИНА: Ах ви, сволота, обидва. Хто кому не давав спати вчора? П"яниці, нехай би вже мені не прокидались, трикляті тварюки.

Горпина витирає сльози рукою, виходить.

Сцена 2.

Обидва чухаються, Макар намагається покласти на місце подушку, в нього нічого не виходить. Залишає подушку на підлозі.

МАКАР: Бачиш до чого батьків довів, п"яниця.

ГНАТ: Я п"яниця? На себе подивись. Хто вчора п"яний додому приплентався.

МАКАР: Що з того? Яке діло? Я заробляю.

ГНАТ: Пенсія за інвалідністю це не заробіток.

МАКАР: А ти й такого не маєш.

ГНАТ: Чому мати була обох?

МАКАР: Лиха вона жінка.

ГНАТ: І сильна. (потирає забиті місця). Але ж ти вчора напився.

МАКАР: Я? Напився? Напився. Тобі що з того?

ГНАТ: А мати була нас обох.

МАКАР: Була... Треба думати, ото арифметика.

Деякий час сидять мовчки.

МАКАР: Ти теж був п"яний.

ГНАТ: Чому?

МАКАР: Горпина жінка справедлива, лиха робити зайвий раз не буде.

ГНАТ: Не буде. Дійсно, може я був п"яний. А в тебе синець під оком. Ти був п"яніший.

Гнат п"яно регоче.

Макар піднімає подушку з підлоги, кидає в Гната. Гнат припиняє реготати.

МАКАР: В тебе теж синець. Це ти з кимось побився.

ГНАТ: З ким?

МАКАР: А я з ким?

Сцена 3.

Входить Горпина. В неї в руках каструля. Ногою витягає на середину кімнати стілець. Ставить на стілець каструлю.

ГОРПИНА: Їжте, свині. П"яниці, життя мені занастили.

МАКАР: Жінко, не репетуй. Ти краще нам допоможи.

Горпина встає руки в боки.

ГОРПИНА: Годувати вас не буду. Якщо руки не слухаються, їжте як свині.

ГНАТ: Мамо, які ми свині?

МАКАР: Замокни, мати треба слухати. Допоможи, Горпинонько.

ГОРПИНА: Що вам ще треба?

МАКАР: Я вчора прийшов п"яний.

ГОРПИНА: Прийшов, сволота. Все життя мені занастив.

ГНАТ: І я прийшов напідпитку?

ГОРПИНА: Ти п"яний був як батько. Малим тебе голубила, пестила.

Синочка ростила, а тепер. За що мені це лихо?

МАКАР: Не галасуй. Ти часом не знаєш, бува, хто нас з Гнатом так побив?

ГОРПИНА: Ви ж лиходії, серце ви мені все виїли, кров випили. Йдіть до біса.

МАКАР: Що, це ти нас побила?

ГНАТ: Обидвох.

ГОРПИНА: За що мені кара така, чи я поганою дружиною та матір'ю була? Ви один одного вчора били. Пили разом, разом прийшли, а потім битися почали.

ГНАТ: От тобі і арифметика.

Затемнення.

Сцена 4.

Та ж кімната. На ліжку сидить Горпина, в ногах в неї плаче ТАМАРА.

Навпроти них на другому ліжку сидять поруч Макар та Гнат. Вони намагаються бути уважними, але помітно, що вони знов після п'ятики.

ТАМАРА: Матусю, може не треба?

ГОРПИНА: Тамаро, дівчинко, ти знаєш, в мене немає вибору. Я мушу їхати.

ТАМАРА: Забери мене з собою, я не хочу жити з цими.

МАКАР: Дівчино, будь вихована. З цими... Я твій батько, а він твій брат. Ми про тебе попклуємось.

ГНАТ: Так, мамо, все буде гаразд.

ТАМАРА: Це мені доведеться про вас піклуватись. Мамо, поїхали разом.

ГОРПИНА: Ні, люба. (гладить Тамару). Я не можу тебе взяти. Тобі немає ще 18 років. А як депортують? Чи ще чого - у в'язницю... Ні, доню.

ТАМАРА: Але це ж Італія, сонячна Італія.

ГОРПИНА: Чи побачу я це сонце, дитина? Працювати доведеться багато. В нас таки борги.

ТАМАРА: Тоді, може нехай вони їдуть. Вони борги зробили, самі будуть відробляти.

МАКАР: В мене інвалідність. Як ти можеш, німецького батька...

ГОРПИНА: Ти п'яниця.

ТАМАРА: Матусю.

ГОРПИНА: Годі, ти вже доросла. На тебе все залишаю. Час прощатися.

Всі плачуть, обійми.

Затемнення.

Сцена 5.

Горпина йде з валізою на затемнений бік сцени. Світло вмикається. Над більшою частиною сцени світла немає. Куточок нагадує невелику кімнату.

Ліжко, телевізор. Велике вікно позаду ліжка. Краєвид з вікна - Везувій.

ГОРПИНА: Ось і приїхала. Італія. Боже мій, як там мої. Ліля казала, що можна дзвонити раз на тиждень. Дорого.

Лілі добре, вона вже тут п'ять років. Знайшла собі старого. Він її любить.

Правда, каже що до ліжка її примушує щодня. Я її спитала: Як можеш?

Сказала, як відшила. А ти свого терпіла чоловіка і цього навчилась би....

Боже, і мови не знаю. Казали мені: покаже тобі шмату, назве, знатимеш, що то шмата. А як же. Стара в мене німа. Колись писала свої вимоги, тепер не тримає олівця. Виходить, обидві мову не знаємо. Нічого, прибиратись я вмю. За сином і чоловіком прибирала, дякую ніколи не сказали - а тут ще й євро платять. Ліля сказала, що відкладати навіть можна. Не треба все відсилати додому.

Боже, захисти мою Тамару. Залишила бідацтво з п'ятиками. А що я мала робити? Жити треба.

Сцена 6.

Вмикається світло на усій сцені. Тамара і Горпина розмовляють, кожна робить свої справи на своїй частині сцени. Одна на одну не дивляться. Тамара порпається біля ліжка.

ТАМАРА: Мамо, а це правда, що з свого вікна ти Везувій бачиш?

ГОРПИНА: Так, доню. Ліля вже зробила фото. Скоро його отримаєш.

ТАМАРА: Гарно?

ГОРПИНА: Гора.

ТАМАРА: Як Карпати?

ГОРПИНА: Ні, як Везувій. Тут все чуже.

ТАМАРА: Італійську вже знаєш?

ГОРПИНА: Тільки престо й пронто.

ТАМАРА: Тебе не ображають.

ГОРПИНА: Що ти, дитина, хто мене образить? (втирає сльози) Всі мене люблять.

ТАМАРА: А господиня?

ГОРПИНА: Добра жінка, весь час мене хвалить.

ТАМАРА: І ти все розумієш, що вона каже?

ГОРПИНА (стримуючи сльози): Біда всьому навчить. Не говірка вона в мене. Розумію усе.

ТАМАРА: Коли подзвониш?

ГОРПИНА: За тиждень.

ТАМАРА: Тобі тяжко?

ГОРПИНА: Нічого, доню, нічого. (втирає сльози) А тобі?

ТАМАРА: Вони мене слухаються. (втирає сльози) Мамо, коли ти зможеш приїхати?

ГОРПИНА: Як борги поверну.

Світло над "італійською" частиною сцени гасне.

Сцена 7.

Тамара втирає сльози.

ТАМАРА: Вставайте, ледацюги, вставайте, я вже все для вас зробила.

Вставайте, я вам сказала.

На одному ліжку Макар ворухиться, висувається рука, кидає подушку.

Тамара ухиляється. Подушка падає на інше ліжко.

ГНАТ: Батьку, ти що збожеволів?

На обидвох ліжках починають ворухитись. Сідає на ліжку Макар, потім шукає по підлозі подушку.

ГНАТ: Батьку, чого ти знов?

Гнат тримається за голову.

МАКАР: Я чого?

ГНАТ: Хто вчора пив і мені не давав спати?

МАКАР: Це ти мені не давав спати.

Тамара бере подушку і б'є обидвох чоловіків, вони не чинять опору.

ТАМАРА: Ах ви, сволота, обидва. Хто кому не давав спати вчора? П'яниці, нехай би вже мені не прокидались, трикляті тварюки.

Тамара кидає подушку Макару, він її вправно ловить, кладе на ліжко.

Тамара ногою витягає на середину кімнати стілець, на ньому каструля.

ТАМАРА: Їжте, свині. П'яниці, життя мені занапали.

ГНАТ: Мала, не репетуй.

ТАМАРА: Затули пельку. Лиходії, серце ви мені все виїли, кров випили.

Йдіть до біса.

Тамара витирає сльози, виходить.

Затемнення.

Сцена 8.

На сцені з'являється Тамара.

ТАМАРА: Почекай трохи, зараз я все тут подивлюсь.

Входить за нею СЕМЕН. Поводить себе з викликом, як "крутелик". Весь час крутить в руці ключі від машини.

СЕМЕН: Я тобі можу допомогти.

ТАМАРА (обертаючись): Я ж просила, не заходити сюди.

СЕМЕН: Який тут сморід! Гидота!

ТАМАРА: Я прибираю щодня, а вони паскудять. Гнат ще вчора привів песика.

СЕМЕН: І де ти його поділа?

ТАМАРА: Гната поклала спати. Тихше, ще прокинуться, мерзотники.

СЕМЕН: А песик?

ТАМАРА: Залишила на вулиці, може хтось його забере.

СЕМЕН: Яка ти в мене не чуйна. Йди до мене, дай цьом.

ТАМАРА: Тут? Пішли звідси.

СЕМЕН (оглядаючись навкруги): Дійсно, пішли. Як ти тут спиш?

ТАМАРА: Я тут не сплю.

СЕМЕН: А третє ліжко?

ТАМАРА: Це для матері. Я сплю на кухні.

СЕМЕН: Зрозуміло, чому намагаєшся ночувати в мене щоночі. Боїшся їх?

ТАМАРА: Анітрохи. Я не мати. Життя на них витратити не збираюсь. Гидую.

СЕМЕН: Сьогодні шефа не буде. Пішли до мене, ще маємо час.

ТАМАРА: В мене перша пара.

СЕМЕН: На другу тебе відвезу. Пішли.

ТАМАРА: Пішли.

Виходять.

Сцена 9.

Оглядаючись, встає з ліжка Гнат. Прислухається.

ГНАТ: Сестричко, так розважаєшся. Так родину пильнуєш, поки мати в Італії. Матері це не сподобається. Спить з Семеном. Матері скажу, отримаєш.

(Чухається, намагається застібнути сорочку).

Хоча, коли там мати приїде, цього довго чекати. Кричати буде, та грошей не дасть. Мене це не влаштовує. Краще поговорю з Семеном. Скільки вже можна брати гроші в батька на горілку. Семен буде платити, я всіх буду пригощати.

Гнат встає, підходить до іншого ліжка.

ГНАТ: Батьку, вставай. Вставай. Нікого, ну добре. Нічого не буду розповідати. Просто пригощу. Я не повинен усе пояснювати.

Гнат підходить до стільця з каструлею, відкриває кришку.

ГНАТ: А де їжа? Ну, Тамарка, ти отримаєш. Загралась, про дім забула. Хоча, краще, нехай твій Семен за усе платить.

Гнат регоче і виходить.

Сцена 10.

На сцену ввалюється Семен, він тримає за барки Гната. Їх намагається розборонити Макар. Тамара верещить поруч.

СЕМЕН: Тварюка, ти що зробив. Падло, знаєш, що тобі за це буде.

ГНАТ: Я тебе попередив. (Гнат виривається) Ти сам обіцяв. Базікало.

ТАМАРА: Відпусти його. (кидається до Семена)

СЕМЕН: І що мені тепер робити?

ТАМАРА: Ми виправимо.

СЕМЕН: Знаєш, скільки коштує фарбу зняти з машини!

МАКАР: Я все зроблю, це не дорого.

СЕМЕН: П"яниця, ти збожеволів? Я тобі машину не дам. З мене вистачить того, що зробив твій покидьок. Це не моя машина, це машина шефа. Він мене на лічильник поставить.

ТАМАРА: Скільки грошей треба?

СЕМЕН: Я не знаю, що з того.

ТАМАРА: Скільки? Я можу заплатити.

СЕМЕН: Ти?

ГНАТ: Мати за все заплатить.

ТАМАРА: Замовкни, тварино.

СЕМЕН: Добре, я дізнаюсь на сервісі скільки це буде коштувати. Потім додам скільки з мене здере шеф. Скажу тобі - зможеш - заплатиш. Ні, він піде до в"язниці.

ТАМАРА: Я все зроблю.

Дзвінок у двері.

МАКАР: А це хто?

СЕМЕН: Я викликав міліцію.

ТАМАРА: Але ж ти сказав?

СЕМЕН: Гроші заплатиш, не буде питань.

МАКАР: Доню, з ким ти сплуталась.

ТАМАРА: Тобі яке діло.

Сваряться і виходять.

Сцена 11.

Світло над "італійським куточком". Горпина лежить на ліжку. Потім поволі сідає.

ГОРПИНА: Неділя сьогодні, навіть до церкви немає сили йти. Як руки болять. Яка стара тяжка. Боже, ще трошки, майже всі борги віддала. Як до дому хочеться. Єдина розрада - церква. Новини дізнаюсь, зі своїми поспілкуюсь. Скільки тут наших. Запрошують мене на тиждень на море відпочити. Яке море, який відпочинок? Кажуть, звикнеш. Чим менше з домом спілкуєшся, тим краще себе почуваш.

Вдома тільки біди, проблеми. Дівчата кажуть, що не чекають нас там. Від нас потрібні гроші і більше нічого. Це все казки, що нам є куди вертати. А я не вірю. Не можна так тяжко працювати і не мати за це повагу. Вони, вдома, розуміють. Не з власного бажання живемо тут. Ми навіть не служниці, наймички. Нас взагалі в законі немає. Обіцяли цього року можна буде зробити пермесу. Це теж гроші коштує. А я так хотіла додому поїхати. Скучила. Грошей привезу, зібрала трохи.

Тамарі важко, залишила її з ними. Вона ще дитина. Ще трошки, заберу її до себе. Гроші висилатиму як і раніше пані Стефі. В неї тримати надійніше. Щось дома ніхто слухавку не бере. Може ці мерзотники знов телефон зіпсували. Тамара не каже, але пиячать. Не хоче мене засмучувати. А в мене і так серце крається, болить. Я здогадуюсь, та й люди переповідають. Тяжка доля, такий хрест. А вдома я таких грошей не зароблю. Добре, ще раз подзвоню.

Сцена 12.

Чутно телефонний дзвоник. На сцену виходить Тамара. Вона розмовляє з Горпиною, не дивиться в її бік.

ТАМАРА: Слухаю.

ГОРПИНА: Доню. Це ти? Що сталося, я дзвонила. Вдома нікого не було. Мені поганий сон наснився. Що сталося?

ТАМАРА: Все гаразд.

ГОРПИНА: Не бреш. Я хочу все знати.

ТАМАРА: Чому всі грошові перекази підписуєш ім'ям Ірина?

ГОРПИНА: Тут ніхто не знає як писати моє ім'я. Сміються. Я називаю себе Іриною. Не тому ти сумна. Розповідай.

ТАМАРА: Тільки не хвилюйся.

ГОРПИНА: Що сталося?

ТАМАРА: Батько в лікарні. Я була в нього.

ГОРПИНА: Що з Макаром?

ТАМАРА: Роблять аналізи, швидка його забрала.

ГОРПИНА: Грошей тобі вистачає?

ТАМАРА: Поки.

ГОРПИНА: Якщо щось, зайти до пані Стефі. Ти знаєш, більшість грошей в неї. Щоб ці п'яниці...

ТАМАРА: Тітка Стефа теж у лікарні.

ГОРПИНА: Тиск?

ТАМАРА: Її побили.

ГОРПИНА: Що за навалоч? Як так можна? Хто? Як це сталося? Пані Стефа така обережна. На вулиці напали?

ТАМАРА: Гнат.

ГОРПИНА: Що Гнат? Ти мені розкажи про Стефу.

ТАМАРА: Я й кажу про Стефу, Гнат її побив.

ГОРПИНА: Господи Помилуй. Був п'яний.

ТАМАРА: Тверезий.

ГОРПИНА: Але ж чому, що сталося?

ТАМАРА: Я тобі не казала...

ГОРПИНА: Нічого ти мені не казала.

ТАМАРА: Гнат пообливав фарбою машину Семена.

ГОРПИНА: Звідки в Семена машина?

ТАМАРА: Це не його, це шефа.

ГОРПИНА: Але чому?

ТАМАРА: Семен не дав йому грошей на пляшку.

ГОРПИНА: І правильно зробив.

ТАМАРА: Гнат його покарав, зіпсував машину. Довелось платити.

ГОРПИНА: Багато?

ТАМАРА: Шістсот євро.

ГОРПИНА: Боже. Чому стільки?

ТАМАРА: Ця тварина вилила фарбу для фарбування металу, вночі. До ранку вона висохла, було тепло.

ГОРПИНА: Ти заплатила?

ТАМАРА: Так.

ГОРПИНА: До чого тут Стефа?

ТАМАРА: Гнат дізнався де всі гроші. Він просив у Стефи гроші. Вона відмовила.

ГОРПИНА: Як вона?

ТАМАРА: Житиме. Галас підняла. Нічого не станеться.

ГОРПИНА: І що тепер?

ТАМАРА: Я плачу за всі ліки їй та окрему палату у лікарні. Дякувати Богу, вони з батьком в одній лікарні.

ГОРПИНА: Чому мене не дочекався? Казала йому, що скоро приїду. Грошей привезу.

ТАМАРА: Так кажуть всі "італійки", а гроші потрібні щодня.

ГОРПИНА: Не дочекався, не повірив, матері не повірив. Де він зараз?

ТАМАРА: Зараз затриманий. Скоро буде у в'язниці.

ГОРПИНА: Гнат!!!

ТАМАРА: Так.

ГОРПИНА: Але чому? Не можна було нічого зробити? Я тут можу позичити, потім борг відроблю. Завжди можна домовитись.

ТАМАРА: Нехай сидить.

ГОРПИНА: Як ти можеш таке казати?

ТАМАРА: Можу. Стефа просила п'ять тисяч євро, щоб забрати заяву з міліції.

ГОРПИНА: Я назбираю.

ТАМАРА: А щоб забрати позов з суду десять.

ГОРПИНА: Десять. Добре, я все знайду.

ТАМАРА: Ти не зрозуміла, не всього десять. Всього п'ятнадцять.

ГОРПИНА: Це страшні гроші.

ТАМАРА: І я про це. Нехай сидить у в'язниці.

ГОРПИНА: Не кажи так.

ТАМАРА: Два роки його будуть годувати і одягати, мені легше буде.

ГОРПИНА: Доню...

ТАМАРА: Вибач, мамо, але тут все інакше. Ми не в Італії.

ГОРПИНА: А якщо я вернусь?

ТАМАРА: А жити ми на що будемо?

ГОРПИНА: Тамара, що робити?

ТАМАРА: Не хвилюйся, я дам собі раду. Все буде гаразд. Я обіцяю.

Дзвінок у двері.

ТАМАРА: Вибач, хтось прийшов. Тобі дорого дзвонити. Дзвони десь через два тижні, раніше новин не буде.

Ще один дзвінок у двері.

ТАМАРА: Я вже йду. Бувай.

ГОРПИНА: Поцілуй всіх від мене. Бувай.

Тамара йде зі сцени.

Сцена 13.

Горпина ходить по своєму куточку.

ГОРПИНА: Боже, як таке могло статися? Гнат знала, що п'є. Тому й дружина від нього пішла. Але щоб бив через гроші. Дякувати Богу, на

смерть не забив. Боже, соромно мені як вертати. Як пані Стефі в очі дивитись? Стефа теж добра. Я їй плачу, щоб мої гроші були в неї. Знає, скільки я заробляю. П'ятнадцять тисяч. Скільки мені років тут доведеться працювати?

Макар хворий, знаю, тяжко працював. Потім став пити, казав, що так менше в нього руки болять. А в мене як болять руки? Пити не можу, виженуть з роботи.

В кого можуть бути такі гроші? Були в Лілі. Та як її старий помер, діти його вигнали Лілю з дому. Ніяких прав не мала - коханка старого. Тепер на ці гроші житиме вдома. Сказала, більше сюди не верне. Напрацювалась. Син одружився, має хату в селі. Нехай живуть як знають. Чула, до неї навіть чоловік вернув. Кинув молоду дружину, вернув до "італійки".

Мені до кого вертати? Гнат у в'язниці. Може, Тамара правильно каже. Що робити, може там іншим стане. Хоча б не буде пити.

Боже, заснути і не прокидатись. Що за життя. Як їхала, думала, все інакше буде.

Інакше все, але така біда. Така біда. Бідна Тамара, як вона встигає ще вчитися, бідолаха.

Горпина лягає на ліжку. Повертається обличчям до вікна.

ГОРПИНА: А може цей Везувій ще раз вибухне. Тоді вмить нічого і нікого. Ніяких спогадів. Не вертати, не плакати.

Ні, так не можна. Як вони без мене. Тільки я їх надія і підтримка.

Господи, дай мені сили.

Світло над "італійським" куточком гасне.

Сцена 14.

На сцену заходить Тамара, в неї в руках рулони шпалер. Кидає їх на ліжко. За нею заходить Семен, тягне картату сумку.

ТАМАРА: Так, залиши тут.

СЕМЕН: Посеред кімнати?

ТАМАРА: Яка різниця.

СЕМЕН: Ти все вирішила?

ТАМАРА: Коли ще така нагода буде? Батько у лікарні, брат у в'язниці. Я нарешті зможу зробити нормальний ремонт в квартирі.

СЕМЕН: А цю кімнату?

ТАМАРА: В останню чергу. Хоча сенсу немає. Поки вони тут. Сморід не знищу.

СЕМЕН: Правду кажеш.

ТАМАРА: Завтра прийде сантехнік.

СЕМЕН: Я вже бачив, що ти обрала на кухню.

ТАМАРА: Класне усе.

СЕМЕН: Так. І посудомийна машина.

ТАМАРА: Набридло мені руки бруднити. Весь час прибираюсь. Зроблю кухню. Поставлю диван.

СЕМЕН: До речі, я вже замок купив.

ТАМАРА: Добре. Завтра привезуть міцні двері на кухню, замок зроблю. Буду жити собі.

СЕМЕН: А годувати їх збираєшся?

ТАМАРА: Коли вернуть, доведеться. Залишатиму їм їжу у цій кімнаті.

СЕМЕН: Їститимуть холодне?

ТАМАРА: Вони не їдять, вони закушують. Пішли. Я покажу тобі фіранки для

кухні.
Виходять.

Сцена 15.

На сцену заходить Горпина, з нею Тамара. За ними понуро йдуть Макар та Гнат.

ГОРПИНА: А тут не встигла?

ТАМАРА: Мамо, ремонт це таке діло. Почати можна, закінчити - ніколи. Грошей все потребує, багато грошей.

ГОРПИНА: Я відсилала скільки могла, тільки на білет собі залишила.

ТАМАРА: Я все розумію. Але ж на цих двох грошей пішло багато.

ГОРПИНА: Зараз вони вдома.

ТАМАРА (тяжко зітхаючи): Це так.

ГОРПИНА: Ти був в пані Стефи, перепросив?

ГНАТ: Був.

МАКАР: Ми всі були. Ми їй бульбу садили.

ГОРПИНА: Якщо винний.

ГНАТ: Якби ти приїхала скоріше.

ГОРПИНА: А ти не дочекався, синку.

ТАМАРА: Він тварюка.

ГОРПИНА: Не треба.

ГНАТ: Хто тварюка? Ти нас не годуєш, кухню закрила на замок. Мамо, на замок.

ГОРПИНА: Що ти кажеш.

МАКАР: Тепло ми не їли давно.

ГОРПИНА: Тамара, як це може бути?

ТАМАРА: Може. Поки я приходжу, вони вже сплять. Я йду, вони ще сплять. Я їм усе залишаю.

ГОРПИНА: Але ж підігроти, в батька виразка.

ТАМАРА: Вони всю хату сплять.

ГОРПИНА: Треба якось все зробити інакше.

ТАМАРА: Залишайся і роби.

ГОРПИНА: Я не можу, доню, не можу. (починає плакати).

ТАМАРА: Вибач, я не через це. Я просто втомилась. Все буде добре, я буду все їм гріти. Ремонт тут зроблю. Нові ліжка куплю, ти тільки не хвилюйся.

ГОРПИНА: В мене так серце за вас крається.

ТАМАРА: Знаю, мамо, знаю.

МАКАР: Горпинька, ти точно вирішила?

ГОРПИНА: Так, Макар. Не маю вибору. Ми мусимо розлучитись, мені потрібне нове прізвище. Я ім'я теж зміню, тепер буду Іриною. Оформлю пермесу, приїжджатиму коли захочу.

ГНАТ: Залишитись вдома не збираєшся?

ГОРПИНА: Не можу. Треба ще грошей заробити. Тамара вчиться.

ГНАТ: В неї є де гроші брати.

ГОРПИНА: Що ти кажеш?

ТАМАРА: Замовкни, базікало. Мамо, кого ти слухаєш. Він верзе Бог зна що. Я закінчу - ще два роки залишилось. Потім поїду з тобою.

ГОРПИНА: Може тут роботу знайдеш?

ТАМАРА: Все одно там більші гроші.

ГОРПИНА: Так. Пішли на кухню, я вас пастою нагодую. Готую її тепер як італійка.

Всі виходять.

Сцена 16.

Горпина йде через усю сцену до "італійського" куточка.

ГОРПИНА: Вернула. Нове ім'я. Нове прізвище. Тепер в мене пермеса. Стара померла, поки мене не було. В неї син добрий, оселив тут іншу стару, свою тітку. Тепер за нею буду доглядати.

З'їздила додому - серце роз'ятрила. Як схуд Гнат, тепер оформлює інвалідність, як батько. В'язниця його знищила. Коли була вдома - не пив. Макар, був першим красенем, зараз дідуган. І я молодшою не стала. Тамара, як подорослішала. Вона весь час з ними мучиться. Як інакше. Господи, хоч би заміж вийшла за гідного хлопа. Жила окремо. Я може вернула би.

Знов італійські казки. Дівчата кажуть, завжди такі думки як вертаєш з дому. Потім звикаєш і розумієш, що твоя домівка з вікнами на Везувій. Затемнення.

Сцена 17.

Тамара на сцені, притримує рукою великий живіт вагітної. Горпина у своєму "італійському куточку", під час розмови заламує руки.

ГОРПИНА: Як це могло статись, дитино?

ТАМАРА: Мама не вмикай знов старе. В тебе двоє дітей - ти знаєш, як це могло статись.

ГОРПИНА: Може, зачекаєш?

ТАМАРА: Ми це обговорювали. Я тебе достатньо чекала, в мене живіт величезний. Де я знайду таку сукню?

ГОРПИНА: Може через тиждень?

ТАМАРА: Ні тижня, ні місяця. Мені байдуже. Я все зробила. Ти не хочеш бути на моєму весіллі.

ГОРПИНА: Я не можу. Я роблю все можливе. Семен сказав, що розуміє.

ТАМАРА: Йому легко розуміти - це не йому потрібна сукня на повітряну кулю.

ГОРПИНА: Ти не так виглядаєш, ти перебільшуєш. Це ж шостий місяць.

ТАМАРА: Ти мене вмовляєш, ти їм скажи.

ГОРПИНА: Кому їм сказати?

ТАМАРА: Я ходила до лікаря, іншого. Живіт великий. Думала, не правильно визначили строк.

ГОРПИНА: помилились?

ТАМАРА: Так.

ГОРПИНА: Як це?

ТАМАРА: У кількості. Їх там двоє.

ГОРПИНА: Радість яка.

ТАМАРА: Радість радістю, гроші мені вишлеш?

ГОРПИНА: Якщо не зможу їхати. То завтра перешлю.

ТАМАРА: Домовились, гроші вишлеш. Я вже вільнонок купила.

ГОРПИНА: Може дочекаєшся матері?

ТАМАРА: Добре, даю тобі ще два тижні.

Тамара виходить.

Сцена 18.

ГОРПИНА: Онуки, двійко. Щастя яке. А якщо не встигну на весілля? Чи побачу я взагалі своїх онуків? Хто їх буде пестити, з ким вони будуть бавитись? Щоб вони жили нормально, доведеться мені ще деякий час попрацювати. Але це приємно. Рідні, онуки, радість, можна і працювати. Спробую домовитись, все буде гаразд. Встигну. Не може забути про матір. Дочекається. Усе буде добре. Знайдемо їй сукню і все буде гаразд. Горпина йде зі сцени.

Сцена 19.

Входить Семен, за ним Горпина.

СЕМЕН: Привіз вас, все добре, може краще в мене будете жити?

ГОРПИНА: Яка різниця, в одному будинку живемо.

СЕМЕН: В одному, але з цими п'яницями.

ГОРПИНА: Така доля. Малюки чудові.

СЕМЕН: Так, Тамара з ними бігає.

ГОРПИНА: Вона на мене не ображається?

СЕМЕН: З дітьми не до цього.

ГОРПИНА: Хто ж міг подумати?

СЕМЕН: Так, передбачити, що білу сукню такого розміру заберуть.

ГОРПИНА: Банк затримав гроші на один день.

СЕМЕН: Так, затримав. Тамарка з цим білим вільоном і в рожевій сукні...

ГОРПИНА: Вона була найгарніша.

СЕМЕН (прокашлявшись): І я про це. Телефон знаєте, якщо що, то гримайте сусідам в стінку, вони прибіжуть. Я всіх попередив.

ГОРПИНА: Все одно мені не спокійно, не була в доньки на весіллі.

СЕМЕН: Нічого страшного, як змогли - приїхали. Тут вже онуків побачили.

ГОРПИНА: Так. Ти їй не засмучуй.

СЕМЕН: Я? Після цих п'яниць ніхто до неї ставитись так більше не буде.

ГОРПИНА: Вони її ображали?

СЕМЕН: Вона теж сказати у відповідь може. Весь час за ними як прибиральниця. А вони вскакують у всіляки халепи. Як же можна так жити.

ГОРПИНА: Я змушена була... Не було виходу.

СЕМЕН: Хто вам що каже. Ви живете там, ми тут. Яюсь разом грошей назбираємо.

ГОРПИНА: Я онукам буду передавати гроші.

СЕМЕН: Зрозуміло. І поки ви там будете ми тут ремонт швиденько зробимо, наступного разу вернете і в цій кімнаті буде гарно.

ГОРПИНА: Так, було б добре.

СЕМЕН: Буде. Поки ви можете у кухні оселитись. Тамара там все облаштувала. Ось і ключ.

Семен віддає ключа Горпині.

ГОРПИНА: А де другий?

СЕМЕН: Навіщо? Загубите, чи ці знайдуть. Добре, ви відпочивайте, я піду. Тамарка сварити буде.

ГОРПИНА: Так, не затримую.

Семен виходить.

Сцена 20.

Входить Гнат.

ГНАТ: Пішов цей?

ГОРПИНА: Чим тобі не подобається Семен?

ГНАТ: Усе через нього.

ГОРПИНА: Що саме, синку?

ГНАТ: Я був у в'язниці через нього.

ГОРПИНА: Але ж Семен тут ні до чого? Другий раз він ні до чого.

ГНАТ: Він винний. Спочатку перша помилка, а потім вже й друга. Якби гроші Тамара йому не віддала. Звідки б я знав, що вони в тітки Стефи?

Добре, що померла вже.

ГОРПИНА: Дякувати Богу.

ГНАТ: Знав, що тобі теж не подобалась.

ГОРПИНА: Я не про це, а про те, що ти був у в'язниці вдруге, коли це сталося. А то розмов би було.

ГНАТ: Так, забула вимкнути газ. Мене за це весь час Тамарка сварить. Тому і кухню зачиняє.

ГОРПИНА: Сьогодні я приготую смачненьке.

Горпина збирається виходити.

ГНАТ: Мамо, скільки ви ще будете тут?

Горпина обертається.

ГОРПИНА: Поки Макар з лікарні не вийде. Пішли, буду готувати їсти.

Виходять вдвох.

Сцена 21.

Макар поволі йде, сідає, за ним заходить Горпина.

ГОРПИНА: Може ляжеш?

МАКАР: Ні, усе добре.

Заходить Семен з Гнатом, вони тягнуть великі картаті сумки. За ними йде Тамара, трохи не перечеплюється за речі, що стоять посередині кімнати.

ТАМАРА: Позабирайте, пройти не можна.

ГНАТ: Під ноги дивитись треба.

ГОРПИНА: Досить.

МАКАР: Добре вдома.

ГОРПИНА: Так, лікар сказав, усе буде добре. Нічого страшного.

МАКАР: Тепер ти поїдеш?

ГОРПИНА: Мушу. Мушу заробити ще грошей.

МАКАР: Я маю пенсію за інвалідністю.

ГНАТ: Я теж. В нас достатньо грошей.

ТАМАРА: Мамо, кого ви слухаєте. Якби не ви, усі б пропали.

ГОРПИНА: Я повернусь, тепер я часто буду приїздити.

ТАМАРА: От і добре.

Затемнення.

Сцена 22.

На сцені ті ж самі, крім Макара. В Горпини та Тамари в руках чорні хустки.

ГОРПИНА: От і все.

ТАМАРА: Гарно відспівали.

ГНАТ: Так, батькові б сподобалось.

СЕМЕН: Що ти верзеш? Кому сподобаються власні похорони?

ГОРПИНА: Я з ним розмовляла. Він був тверезий.

ТАМАРА: Так, останній тиждень зовсім не пив.

ГНАТ: Не прокинувся.

СЕМЕН: Ти мусив помітити ще ввечері, що він не дихає.

ГНАТ: Той вечір я взагалі не пам'ятаю. Коли прокинувся, запропонував їсти, а він вже...

ГОРПИНА: Ось і приїхала скоро, скучити не встигли. Так і вмер не дочекавшись, поки я верну.

ТАМАРА: Ти весь час з ним сварилась.

ГОРПИНА: Він був моїм чоловіком.

СЕМЕН: Ви ж розлучились.

ГОРПИНА: Це вас не стосується. Нікого. Йдіть геть, не хочу вас бачити.

ТАМАРА: Добре, мамо, ми підемо.

Горпина кидається їй на шию.

ГОРПИНА: Пробач, доню. Пробач, тобі і так важко. А я дурна.

СЕМЕН: Пішли до нас, з онуками побавитесь. Чорні думки зникнуть.

ТАМАРА: Пішли, мамо.

Тамара з Горпиною виходять. Гнат затримує Семена.

СЕМЕН: Що ще тобі? Грошей на горілку не дам.

ГНАТ: В мене батько помер...

СЕМЕН: Ні.

ГНАТ: Добре. Семен, я теж скоро помру.

СЕМЕН: Замовкни, п'яниця. Матері і так важко, якщо їй скажеш, я тебе поб'ю.

ГНАТ: Я не про це. На поминки стільки грошей. Це все зайве.

СЕМЕН: Так годиться.

ГНАТ: Семен, а дали б одразу мені всі ці гроші. Я б прогуляв. Хоч якась приємність.

СЕМЕН: Пішли.

Семен виштовхує Гната поперед себе зі сцени.

Сцена 23.

На сцену входить Горпина. Тягне за собою валізу.

ГОРПИНА: Чи є хто вдома? Нікого. Навіть Гната немає. Скільки на кордоні чекали. Сказала, що приїду сама. Але знов ніхто мене не дочекався.

Горпина роздивляється на всі боки.

ГОРПИНА: Знов ремонт не встигли зробити. Помер Макар, потім часу не було. Казала, що встигнуть до мого приїзду. Не встигли. Добре, цього разу не поїду назад, поки хату до ладу не приведу.

Горпина підходить до ліжка. Піднімає папірець.

ГОРПИНА: "Ми на дні народження. Їжа в холодильнику. " Знов не дочекались.

Чи чекали мене? Чи помітять мою присутність, чи сумуватимуть, як поїду...

Завіса.

Травень 2011.

*

Недописані листи

П'єса ввійшла до Лонг-листу конкурсу "Драма на драбині 2010".

Дійові особи:

У л я н а – молода дівчина, студентка, до 20 років.

Г а л и н а – молода дівчина, студентка, до 20 років, двоюрідна сестра Уляни.

Д а н и л о – хлопець Галини, 25-30 років.

Б а б ц я – бабця Уляни та Галини, за 65 років.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и. – Може бути на сцені та поза нею.

Зовнішність і вік не мають значення. Головне - гарний голос.

Сцена 1.

Кімната в багатоквартирному будинку. Вікно, два ліжка, стіл, стілець, двері. Помітно, що там жили дві молоді дівчини.

Відчиняються двері, до кімнати заходить У л я н а святково вдягнена, знімає з голови хустку. Сідає на стілець посеред кімнати.

У л я н а: Тепер усе. Як від серця відлягло. А Петрик такий гарненький і так схожий на нього. Ой, Данило, Данило ти мене не загубив...

Уляна встає, витягає з-під ліжка коробку. Сідає з коробкою в руках, відкриває її. Поки говорить, витягає з коробки аркуші списаного паперу.

У л я н а: Скільки ж їх? (порпається в коробці, намагається дістатись дна).

Глибоко. Скільки ж цих листів? Напевно, всю кімнату можна ними завішати, або будиночок. Кожен, хто схоче, може почитати недописані листи і їх історію кохання. (кладе листи назад до коробки). І що ж мені з ними робити. Якщо хтось знайде...(пауза) вже не знайшли і не знайдуть. Може й самій почитати. (Витягає аркуш, починає читати) Любий Данило, кохання моє... Не можу, не можу.

Уляна встає, кладе коробку на місце. Повертається до зали.

У л я н а: А як все починалось! Хто ж знав, що в мене залишиться тільки купа паперу.

Кохання буває різним: щасливим та не дуже. Кохання буває веселим та сумним, а ще буває кохання, про яке він не знає. І вже не дізнається.

Сцена 2.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Привіт, ми сьогодні тільки познайомились. Я просто захотіла тобі написати – привіт. Я дуже тішусь, що ми познайомились.

Галинка теж, напевно, зраділа. Але мені дуже захотілось написати лист. Знаєш, я ніколи не писала першому зустрічному листа. Дивно, а тут раптом захотілось.

Ще раз привіт, побачимось у ...

Сцена 3.

Уляна сама ходить по сцені. Торкається речей з сумною посмішкою.

У л я н а: Не розпочата історія кохання. Я так її і не дописала. Можливо, нічого не відбулось, бо я не отримала жодної відповіді на лист?

Яке тепер це має значення. Так важко на серці, коли неважливе стає важливим та навпаки. Все здавалось іншим.

Затемнення.

Сцена 4.

Та сама кімната. Одна за одною вбігають на сцену Уляна та Г а л и н а. Вони веселі.

Г а л и н а: Ти знаєш, я на хвилику навіть злякалась, невже роз'їдемося. Ну звичайно, я дурна.

У л я н а: Не така вже й дурна. Мені теж на мить здалось, що вони хочуть подбати про нас.

Г а л и н а: Було б дивно. Уяви собі – ми потрібні нашим батькам.

У л я н а: Не можу.

Г а л и н а: Ти завжди тверезо дивишся на речі. А я така ж мрійниця як і в 10 років. Думала, що поживу в бабці тільки на канікулах, а вже більше 10 років провела у цій кімнаті.

У л я н а: Немає нічого більш постійного ніж тимчасове.

Г а л и н а: Хто б казав, сама вмовляла матір, щоб вона забрала тебе з собою. А потім плакала вночі.

У л я н а (гнівно): Такого не було!

Г а л и н а (дражливо): Було, було, плаксійка!

У л я н а: Дурна була, дурна й залишилась.

Сидять якусь хвилику мовчки, кожна на своєму ліжку, ображені. Потім одночасно підхоплюються і кидаються в обійми одна одній.

У л я н а та Г а л и н а: Не будемо сваритися, не будемо сваритися.

У л я н а: Вибач, я знов стала вважати себе старшою.

Г а л и н а: Буває, ти ж тут більше на рік.

У л я н а: Так, мої розлучилися швидше. А потім ці нескінчені переїзди, налагодження життя. Інколи мені здавалось, що мене загубили на вокзалі, як річ.

Сцена 5.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Вчора тебе не було, позавчора теж.

Сподіваюсь, завтра ти вже прийдеш.

З тобою та легко, ти так зрозуміло говориш. Навіть не намагаєшся показати, що ти розумніший. Просто у всіх оточуючих природно виникає така думка.

Дуже сумно без тебе. Коли ти прийдеш...

Сцена 6.

Відкриваються двері, до дівчат входить Бабця.

Б а б ц я: Дівчатка, ви як?

Г а л и н а та У л я н а: Все гаразд.

Б а б ц я: Ой, втомили мене ваші батьки. Їх весілля, розлучення, тут і серіал не потрібен. Тільки нерви залізні.

Г а л и н а: Бабцю, а чому вони знов не захотіли нас забирати. Звичайно ж ми не діти. Ось уже й студентки, але чому вони не захотіли нас брати.

Б а б ц я: Я й сама не знаю.

У л я н а: Та це ж твої діти.

Б а б ц я: Знаю і це мучить мене дуже. (пауза, не знає як сказати) Я думаю через молодших дітей.

Г а л и н а: Вони вже не такі й маленькі.

Б а б ц я: Знаю, але в них зараз перехідний вік, вони вразливі.

У л я н а: І ти їх захищаєш?

Б а б ц я: Ні, ні, скільки я сварилась, скільки переживала. А їм все ні до чого.

Г а л и н а: Ми і самі знаємо, що нас любиш тільки ти.

Б а б ц я: Не кажи так.

Затемнення.

Сцена 7.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Привіт, знаєш, що я сьогодні зрозуміла? Звідкіля, але я тобі поясню. Мені раптом спало на думку, що я виходжу на вулицю тільки в сподіванні - тебе зустріню.

Пам»ятаєш, тебе не було два тижні. Мене теж не було, ніде не було. Я була вдома, погано себе почувала.

Навіщо було кудись йти, якщо тебе все одно не побачу.

Дивні думки, чи не так?

Але навіщо кудись йти, скрізь бути, бо тебе не зустріню.

Напевно, це...

Сцена 8.

Галина та Уляна розмовляють замріяно.

Г а л и н а: Уля, а ти віриш в кохання?

У л я н а: Що з тобою?

Г а л и н а: Тобі важко відповісти?

У л я н а: Ні. Я вірю в любов, пристрасть, ніжність і в кохання загалом. Чого питаєш?

Г а л и н а: Так, замріялась. Знаєш, в мене всередині якась тиха музика.

У л я н а: Це в сусідів щось лунає.

Г а л и н а: Нічого ти не розумієш. А знаєш, що найжахливіше в коханні?

У л я н а: Відчуваю, ти мені зараз поясниш.

Г а л и н а: Не хочеш, не слухай. А коли знаєш, вгадай.

У л я н а: Коли він йде до іншої?

Г а л и н а: Банально. Найстрашніше, коли ти не наважуєшся сказати про свої почуття. І в тебе аж холоде всередині від переляку, що він правди не

дізнається.

У л я н а: Можливо. Але іноді лячно почути відповідь - ні. Набагато страшніше, ніж наважитись це загалом сказати.

Галина виходить з кімнати.

Сцена 9.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Коли тебе бачу в мене поліпшується настрій.

Тому дуже добре, коли бачу тебе ранком. Тоді цілий день в мене добрий і веселий.

А може ти добра прикмета? Приносиш оточуючим щастя.

Хтось тобі про це вже казав, що ти приносиш щастя і успіх. Ніхто?

Звичайно, ніхто не скаже, що ти гарна прикмета. Щоб не наврочити. А я можу сказати. Впевнена, якщо ти знатимеш, нічого не зміниться.

Принаймні я так само...

Сцена 10.

Уляна сама, перебирає папери.

У л я н а: Папір, білий як сніг. Як тоді, коли ми познайомились.

Здогадається чи ні? Нагадає йому цей папір щось? Зараз так по-дурному йому це писати. Але потім, коли ми будемо поряд, він усе це прочитає. Йому буде дуже приємно дізнатись, як я його кохаю.

Сцена 11.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Мені наснився дивний сон сьогодні.

Дивний, бо вперше ти мені наснився.

Я заблукала, ти мені допоміг вийти з цього мороку, а потім знов кудись зник.

Не це дивно. Дивно як я тебе гукала, яка пустка огорнула мене, коли ти зник.

Я прокинулась з таким острахом. Це було дуже сумно. В кімнаті було темно і тепло. А в мене була трясовиця та обличчя палало.

Так лячно стало, коли ти пішов. Ніби для мене це важливо. Ми ж просто друзі і твоя підтримка дуже багато важить для мене. Більше нічого, чи мені важлива твоя присутність? Я не знаю, що думати...

Сцена 12.

Уляна тримає двері.

Г а л и н а (за дверима): Впусти мене.

У л я н а: Ти ж не хочеш мене бачити! (відпускає двері)

Г а л и н а (входить): Це мені вирішувати кого і коли бачити.

У л я н а: Навіщо?

Г а л и н а: Я не можу тебе зараз кинути. Достатнього того, що наші батьки нас кинули. Я не буду така сама.

У л я н а: Але ж я...

Г а л и н а: Знаю, ти лиха на цілий світ. Мені так само тяжко і моторошно. Скільки разів ти мене заспокоювала, тепер моя черга тебе підтримати.

У л я н а: А Бабця?

Г а л и н а: Як ми і домовлялись, я нічого їй не сказала. В тебе проблеми в навчанні. Викладач нагримав, от ти і засмутилась.

У л я н а: Дякую.

Г а л и н а: Просто треба захищати тих, кого ми любимо і тих, хто любить нас.

Сцена 13.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Сьогодні я повела себе дуже негарно. Я ніколи б раніше не зважилась на таке...

Просто коли я, ми тебе побачили вранці, ти був такий заклопотаний. Але все одно посміхнувся нам. Мені так тепло і весело стало.

Та не про це ти будеш згадувати.

Так, в тебе завернувся комірець і Галина вирішила це виправити. А я, я відштовхнула її і сказала, що вона все погано робить. І сама це зробила.

Потім побігла швидко. Ви залишились, але вашої розмови я не чула. Галину не питала, що ти їй сказав про мене.

Галина навіть мене пожаліла, вирішила, що я така знервована через розмову з батьками. Вона ще мені поспівчувала, що сама не знаходить собі місця після таких розмов.

Як вона не зрозуміла...

Батьки тут ні до чого, просто я не могла бачити, що вона торкається до тебе... Бо ти... ти мій... ти мій коханий...

Сцена 14.

Г а л и н а: Я розмовляла з батьками.

У л я н а: З ким?

Г а л и н а: З кожним. Вони хочуть все поміняти.

У л я н а: Бути разом?

Г а л и н а: Ні, просто вони обое перелякані – куди я подінусь після навчання.

У л я н а: В якому сенсі?

Г а л и н а: В кого буду жити, коли закінчу.

У л я н а: А ти що відповіла?

Г а л и н а: Сказала, що вийду заміж і залишусь у місті.

У л я н а: А вони що?

Г а л и н а: Так зраділи, що навіть не спитали за кого і коли.

У л я н а: Можливо, просто боялись наврочити.

Г а л и н а: Твоя правда.

Сцена 15.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Найважче було вчора. Тоді я вперше назвала тебе коханим. Тепер набагато легше. Все стало таким простим та зрозумілим.

Я хочу бачити тебе щодня, я хочу щоб ти мені посміхався. Я хочу бути поряд з тобою. Мені хочеться більше часу проводити з тобою.

Якщо чесно, я весь час хочу бути поряд з тобою. Постійно, бо ти мій коханий...

Сцена 16.

Г а л и н а: Що ти весь час пишеш?
У л я н а: Думки, спогади для нащадків.
Г а л и н а: Даси почитати.
У л я н а: В жодному разі.
Г а л и н а: Так ти там щось про мене погане пишеш.
У л я н а: В жодному разі. Про тебе можна писати тільки правду.
Г а л и н а: Я ж кажу погане. До речі, пам'ятаєш що завтра?
У л я н а: Ні.
Г а л и н а: Наш ювілей.
У л я н а: Який?
Г а л и н а: Вже десять років, як ми тут живемо.
У л я н а: Жахливо.
Г а л и н а: Чому?
У л я н а: Бо я тут живу вже одинадцять років.
Г а л и н а: Так, спочатку твої батьки вирішили, що це гарна думка – тобі пожити окремо, на час їх розлучення.
У л я н а: Так, а потім твої батьки вирішили зробити так само.

Сцена 17.

Ж і н к а, я к а ч и т а е л и с т и: Коханий, в тебе такі чудові очі. Мені здається, що вони сині як небо, чорні як прірва, над якою я стою, коли ти не поруч. Твої очі зелені як ліс, в якому ти шукав і знайшов мене. Мені подобається коли ти трохи примружувешся, тоді ти хочеш бути дотепним. Ти широко відкриваєш очі, коли здивований, як дитина. Мене лякають твої очі, коли вони не дивляться на мене. Я розгублена, я нікому не потрібна, я сумна. Але коли твій запитальний погляд зустрічає мій благаючий, я заспокоююсь. Ти знаєш тепер про все це, коханий...

Сцена 18.

Г а л и н а: Я так втомилась вчитись.
У л я н а: Я чую це щодня.
Г а л и н а: У цьому я більш ніж послідовна.
У л я н а: Будеш погано вчитись, завалиш сесію. Що будеш робити, їхати до когось з батьків.
Г а л и н а: Ніби іншого виходу немає?
У л я н а: Так, пам'ятаю. Ти заміж збиралась. Когось вже знайшла, мене на весілля покличеш?
Г а л и н а: Якби в мене хтось був, ти б дізналась першою. Але я від своїх слів не відмовляюсь.
У л я н а: Ти вперта в матір.
Г а л и н а: Не ображай мене.
У л я н а: Добре, ти вся в батька.
Г а л и н а: Ще ліпше. Мені і так вчитись не хочеться, а ти мене ще засмучуєш.
У л я н а: Добре, замовкаю і не заважаю твоєму навчальному процесові.
Г а л и н а: Одразу б так.

Сцена 19.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Коханий, як добре що ми зустрілись. Ми познайомились. І я бачу тебе майже щодня. Інколи навіть по декілька разів на день. Що дивно, Галина, завжди така неуважна, все частіше бачить тебе першою...

Я така замріяна тобою, що не одразу помічаю, коли ти приходиш. Мені здається, ти завжди поруч.

Сцена 20.

У л я н а: Ти впевнена, що нам варто йти?

Г а л и н а: Звичайно.

У л я н а: Але це так несподівано.

Г а л и н а: Нічого страшного. Скільки ми Данилу знаємо?

У л я н а: Достатньо.

Г а л и н а: Він ніколи нічого поганого не зробив і не сказав.

У л я н а (перелякано): Жодного разу.

Г а л и н а: Тому хоч раз ми втрюх кудись зможемо сходити. Це досить природньо і ніхто не образиться.

У л я н а: Так, головне, щоб ображених та не потрібних не було.

Сцена 21.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Коханий, як добре було вчора.

Дякую за твою уважність. Ми провели вечір утрюх. Я, ти та Галина. Добре, що вона не сумувала одна. Ти такий уважний і тактовний. Це найгірше, що можна уявити - почуватись зайвою поряд з кимсь.

Я намагалась бути веселою, щоб нікого не засмучувати. Сподіваюсь, наступного разу ти будеш більш рішучим і ми разом кудись... Разом, це ми тільки удвох. Більше нікого, коханий.

Сцена 22.

У л я н а: Чого ти така весела?

Г а л и н а: Настрій гарний.

У л я н а: Після бібліотеки?

Г а л и н а: Здається я зрозуміла всі переваги розумних книг.

У л я н а: З якого дива?

Г а л и н а: Вони так рівнесенько стоять на полицях, відгороджують тебе від цікавих очей.

У л я н а: Ти зараз про що?

Г а л и н а: Про радість відкриття знання та вміння!

У л я н а: В тебе хтось є?

Г а л и н а: Я поки нічого не можу сказати напевно.

У л я н а: Ти не хочеш нічого сказати мені?

Г а л и н а: Поки що мені немає нічого сказати навіть собі.

У л я н а: Як хочеш.

Г а л и н а: Дай мені трохи часу.

У л я н а: Для чого?

Г а л и н а: Щоб переконатись.

Сцена 23.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Коханий, твої вуста... Твої вуста ніколи не торкались моїх...

Коханий, я більше так не хочу. Коханий, коли ти говориш, я майже нічого не чую, а потім сумую, що не можу повторити кожне сказане тобою слово. Сьогодні Галина прийшла така весела з бібліотеки. В неї хтось з«явився. Вона така весела, що навіть не помітила, як я ховала лист до тебе, мій любий. Дуже добре, я за неї рада. Мені навіть було її шкода, вона була така сумна. А в мене є ти...

В мене є думки та мрії про тебе. Трохи згодом вони стануть правдою. Коханий, твої вуста ніколи не торкались моїх...

Сцена 24.

У л я н а: Тобі точно треба їхати?

Г а л и н а: Так. Але я не надовго. Я скоро повернусь.

У л я н а: А якщо й справді?

Г а л и н а: Не будь дурною. Ти щось від мене набралась дурошів. Будь розумною, якою завжди була.

У л я н а: Чому саме зараз?

Г а л и н а: Бо лікарі призначили операцію за три дні.

У л я н а: Коли вона заспокоїться?

Г а л и н а: Напевно ніколи. Зараз в неї є гарний привід, їй будуть оперувати апендицит.

У л я н а: Минулого разу було так само, коли їй зуби лікували.

Г а л и н а: Така вона вже є.

У л я н а: А що каже батько?

Г а л и н а: Така вона вже є. Вона любить просити пробачення і всіх доводити до сліз.

У л я н а: Знову буде вибачатись, що позбавила тебе батьківської любові.

Г а л и н а: І скаржитись, що вона винна у тому, що батько більше любить молодших дітей ніж мене.

У л я н а: Ти їй віриш?

Г а л и н а: В жодному разі.

У л я н а: От і добре, пішли за валізою.

Обидві виходять.

Сцена 25.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Коханий, ти якийсь дивний сьогодні, засмучений, далекий. Ніби щось тебе гнітить. Мені було теж сумно, ще й Галинка поїхала та там захворіла, я така самотня, а ти сьогодні мене не розрадив.

Навіть ти мене не розрадив... Не знаю, чим ти засмучений, але мені дивно бачити тебе таким. І в мене теж настрій зіпсувався.

Коханий, чому ти не відвертий зі мною. Звичайно, як я можу тебе звинувачувати, сама така. Так і не наважилась відправити тобі жодного листа... Нічого, я скажу тобі це в обличчя, дивлячись в твої глибокі очі.

Сцена 26.

Замріяна Уляна дивиться у вікно. Її думки далеко. Відчиняються двері, влітає захекана Галина.

Г а л и н а: Уля! Це просто супер.

У л я н а (розгублено): Що, а це ти? Що сталося?

Г а л и н а: Він тільки сьогодні мені сказав, що помітив мене одразу і просто боявся підійти.

Галина дуже весела, Уляна не уважно слухає її гомоніння.

Г а л и н а: Порадь, що одягнути? Хочу його вразити. Сьогодні в нас особлива дата.

У л я н а: Про кого ти торочиш, чого це все супер?

Г а л и н а: Я ж тобі кажу - Данило запросив на ювілейне побачення.

У л я н а (приголомшено): Данило? Який?

Г а л и н а: Уляна, ти сьогодні взагалі нічого не розумієш. Що в нас багато знайомих Данил? Ми ще з ним познайомились на кафедрі, коли шукали викладача. Такий високий, гарний. Ходили з ним разом у кіно. Згадала?

У л я н а (пошепки): Аспірант.

Г а л и н а: Згадала. Ось і добре. Як він тобі?

У л я н а (приголомшено): Хто?

Г а л и н а: Правда ж Данило красень.

У л я н а (повільно, на відміну від запальності Галини): Мрія кожної жінки.

Г а л и н а: Я теж так думаю. ...Спідницю чи сукню, я піду пошукаю.

Галина вибігає. Уляна стоїть одна, ніби її облили холодною водою.

У л я н а: Цього не може бути. Тільки не вона. Тільки не вона з ним.

Затемнення.

Сцена 27.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Я не могла писати. Хотіла знищити усе, що було. Я не думала, що взагалі прокинусь. На жаль, це сталося.

Я бачила тебе вчора з нею. А потім вона... Вона сказала, що це не вперше. Не вперше ти її ведеш до дому і гаряче цілуєш.

Чому ти мовчала? Кричала я на неї. Вона злякалась, а потім розсміялась.

Так щасливо сміялась, я ладна була її вбити. Таке щастя ти приніс їй. Вона сильніша, в неї є ти. Як ти міг обрати Галину. Ти що не бачив, як я дивлюсь на тебе...

А вона, в неї хтось є... Я не зраджу, я буду поряд.

Коханий, твої руки стискали мою зимну від переляку руку. Ти щось розповідав про різні привітання і взяв мою руку. Так було зручніше, щоб побачила Галина...

Чому мене раніше не торкався? Чому, чому я хочу і далі кликати тебе коханим, а ти обрав не мене...

Сцена 28.

Уляна одна в кімнаті, ходить з кутка в куток. На підлозі зім»яті аркуші паперу.

У л я н а: Я повинна їй все сказати, я мушу. Я можу її попросити, я благатиму навколішки. (говорить ніби до когось). Галина, вибач, але я люблю Данилу. Мого Данилу, я перша його побачила. Мені аж млосно зробилось коли його побачила, саме він мені снився. Про нього я мріяла. Чекала його. Віддай мені його Галина, віддай!

Відчиняються двері, заходить Бабця, оглядає кімнату.

Б а б ц я: Ти одна, мені здалось ти з кимсь розмовляєш. Думала Галинка вже прийшла.

У л я н а (приходючи до тями) Думки вголос. Галина ще на побаченні. Вона взагалі розум втратила від свого Данила.

Уляна нахилиється і починає збирати папір.

Б а б ц я: А що так тяжко порадіти за неї – такий хлоп. Я б хотіла щоб і ти собі такого знайшла.

У л я н а (зі злістю): Такого? А може мені собі його забрати, щоб не витратити час на пошуки.

Б а б ц я (здивовано): Дитино, що ти кажеш. Що сталося?

У л я н а (оговтавшись): Нічого, це так – настрої поганій. З батьками спілкувалась.

Бабця сідає на ліжку.

Б а б ц я: Ну йди до мене.

У л я н а: Я вже доросла, витримаю.

Б а б ц я: Дорослим теж любов потрібна.

Уляна сідає поруч з Бабцею, та її голубить.

Б а б ц я: Все минеться.

У л я н а: Добре, щоб так і було.

Затемнення.

Сцена 29.

Уляна щось пише за столом.

У л я н а: Як це я одразу не здогадалась. Я все йому напишу. Він усе прочитає і зрозуміє. Бо сказати: «Данило, я тебе кохаю», дивлячись у його ясні очі не зможу. А Галина усе зрозуміє і віддасть мені його. В неї ще буде їх десятки, а мені потрібен тільки Данило.

Уляна починає читати вголос лист.

У л я н а: Коханий, мені так легко називати тебе, коханий. Моя любов до тебе, це найкраще що було в моєму житті. Коханий, пробач, що так довго соромилась написати тобі. Звичайно, я намагалась, але весь час мене переривала Галина... Ні, не так. Але весь час мені заважали. У мене так вони і залишились недописаними, листи, потім я дам тобі їх прочитати. Коханий я люблю тебе. Я...

Відчиняються двері, влітає Галина. Уляна похапцем ховає лист в шухляду. Галина цього не помічає.

Г а л и н а: Уля, вгадай що сьогодні сталося.

У л я н а: Не знаю, але судячи з твого задоволеного обличчя, щось гарне.

Г а л и н а: Я виходжу заміж.

У л я н а: Що?

Г а л и н а (кричить): Я виходжу заміж!

У л я н а: Ні.

Г а л и н а: Так, так.

Сцена 30.

Двері відчиняються, заходить Бабця.

Б а б ц я: Дівчата, що за галас?

Г а л и н а: Я виходжу заміж!

Б а б ц я: Ти?

Г а л и н а: Я.

Б а б ц я: Не може бути?

Г а л и н а (поспіхом): Може, може. Я тільки хотіла вам сказати, зараз ми з Данилом йдемо у кафе святкувати. А потім вже з вами посидимо. Я така щаслива.

Уляна стоїть приголомшена, але цього ніхто не помічає.

Б а б ц я: Чому такий поспіх? Ви ж так недовго зустрічаєтесь.

У л я н а (механічно): Двадцять побачень.

Г а л и н а (не зважаючи на репліку Уляни): Знаю, але ми хотіли жити разом. Та його батьки не дозволять. В них в родині черниця або священник. То ж без шлюбу вони мене не пустять у дім. А сюди йому приходити нема куди. Улянка ж ще не заміжня. І гуртожиток не робитимемо. Ну все, я побігла, Данило там чекає.

Галина виходить.

Сцена 31.

Бабця та Уляна в кімнаті. Обидві трохи розгублені.

Б а б ц я: Ти диви, яка швидка. Заміж зібралась. Думаю він гарний хлопець. Уленько, як ти вважаєш? Я бачила його тільки два чи три рази.

У л я н а: Він найкращий.

Б а б ц я (замислено): Ти так вважаєш?

У л я н а: Я це знаю.

Б а б ц я: Дитино, щось ти занадто серйозно сприйняла Галинину новину.

У л я н а (як сама до себе): Данило одружується.

Б а б ц я: Уляно, ти його так любиш.

У л я н а (розгублено): Я... кого...

Б а б ц я: Кого, кого Данила твого. Світ на ньому скінчився. Думаєш я стара, так нічого не бачу. Це він, йолоп, не бачив, як на нього дивляться. Що дивляться на нього обидві дівчини закохано. Галина знає?

У л я н а: Ні вона, ні він нічого не знають. Спочатку не наважувалась, гадала що ще маю час.

Б а б ц я: І що тепер?

У л я н а: Не знаю, кинусь Галині в ноги, буду молити віддати його мені.

Вона добра, вона усе зрозуміє. Я його кохаю так сильно.

Б а б ц я: А Данило?

У л я н а: Що Данило?

Б а б ц я: Данилу ти теж будеш благодіти навколішки, щоб він тебе полюбив.

У л я н а (вражена): Що ти таке кажеш?

Б а б ц я: Я правду кажу. Галина може віддасть його тобі, вона для тебе все що завгодно зробить...

У л я н а: Ти вважаєш, що я повинна віддати їй його?

Б а б ц я: А він колись був твоїм, що ти його віддаватимеш?

У л я н а: Але я його кохаю.

Б а б ц я: Хто крім мене про це знає? Ти щось казала Данилові?

У л я н а: Ні.

Б а б ц я: Будеш говорити?

У л я н а: Так! Ні! Що мені робити?

Б а б ц я: Тут нема чого поради слухати. Все вирішуєш ти.

Затемнення.

Сцена 32.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Коханий, відстань між нами стає все більшою. Сьогодні ти сидів поряд мене. Розповідав щось, намагався бути уважним. Галина поїхала, всього на декілька днів. І ти зі мною. Приглянь за ним, вона сказала. Хоч ти не повертайся, бажала подумки я. Коханий, ти зі мною. А я безпорадна. Що мені робити? Як твоє серце знову пригорнути.

Коханий. А я тобі колись подобалась? Ні, не наважилась спитати. Поряд з тобою я гублю весь світ. Бо для мене ти весь світ. Коханий, чому не я, коханий...

Сцена 33.

Уляна одна в кімнаті. Робить прибирання. Мимоволі зачіпає коробку з листами. Витягає, витирає з неї порохи. Ставить на місце.

У л я н а: Як вмерла, чи він вмер. Не можу написати ні рядка. Після їх шлюбу. Обидва були такі щасливі. Зібрались усі родини. Я посміхалась, посміхалась. Аж сил не було. Та наважилась все одно два слова написати, хоча знала, ніколи...

Сцена 34.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Я була готова на все, але коли про це почула... Я просто вмерла. Стало темно так перед очима. І пуста так поглинула мене. Стояла в галасі самотня, і світ губила. Зникли кольори, пропали квіти і серце зупинилось. Навіщо мені жити, коли ти не зі мною. Я жила кожною хвилиною поряд з тобою. А тепер, про що мені жити. Ти не мене обрав. Назавжди. Напевно, цей лист останній. В останнє я скажу тобі, пробач коханий.

Сцена 35.

Уляна в кімнаті. Дзвінок у двері.

У л я н а: Хто б це міг бути?

Уляна виходить, потім заходить до кімнати разом з Данилом.

Данило дуже схвильований.

Д а н и л о: Не завадив?

У л я н а: Прибирання скінчити не можна.

Данило сідає на ліжку, трохи не збивши коробку з листами. Данило бере в руки коробку.

Д а н и л о: Нічого цінного?

У л я н а (поспіхом забирає у нього коробку): Дівчачі забавки.

Д а н и л о: Як справи, довго не був у тебе.

У л я н а: Все гаразд. У вас з Галиною своє життя, що ще й на мене час витратити.

Д а н и л о: Галина, так. Саме про це я і хотів тобі сказати.

Данило встає, кидається до Уляни і сильно її обнімає.

Д а н и л о: Галина вагітна, в нас, в неї, в мене буде дитина. Я такий радий.

У л я н а: Так, так я теж.

Стоять обійнявшись. Уляна замріяна, вона мріяла про ці обійми дуже довго.

Сцена 36.

Заходить Бабця, Уляна бачить її здивування.

У л я н а (виправдовується і розмикає обійми Данила): В Галини буде дитина.

Д а н и л о (до Бабці, обнімає її): В нас буде дитина. І я прийшов просити Улю, щоб вона була хресною. Бо вона найдорожче що в мене є ...в Галини... в нас.

У л я н а: Це так несподівано.

Д а н и л о (бере Уляну за руку): Я тільки хочу щоб ти сказала так.

У л я н а: Так.

Затемнення.

Сцена 37.

Ж і н к а, я к а ч и т а є л и с т и: Душа згоріла, попіл її вже не зогріває. У відчаї хотіла все сказати. Знищити і зіпсувати. Та мене зупинили.

Кажуть, що заздрість, це не тоді коли хочеться мати те, що в іншого.

Хочеться, щоб у іншого цього теж не було. Неправда, брехня. Мені потрібен ти, а ти тепер із нею.

Тепер усе, пробач і прощавай назавжди.

Сцена 38.

Уляна в кімнаті сама перед коробкою. Як в першій сцені.

У л я н а: Хрестити його дитину. Звичайно, Петрик племінник. Але він син Данила. Мого коханого (посміхається) який ніколи не дізнався про моє кохання. Всі ці аркуші були сповнені ніжністю, пристрастю, болем. Як я ридала, коли він йшов з Галиною на побачення. Я ладна була її задусити, коли вона розповідала як їй з ним добре. З моїм Данилом. Я списала стільки паперу. Спочатку весь час хтось заважав і у всіх листах не було крапки.

Потім я вже звикла так писати. Щоб не наврочити, ніколи не ставила в кінці крапку. Кінець залишався завжди відкритим. Я мріяла, що в мене з Данилом вийде гарний роман, а того що було може й не вистачить на одноактну п'єсу. Побачив, покохав іншу, так про мене нічого і не зрозумів.

Уляна запускає руку в коробку, витягає – в руці попіл.

У л я н а: Я таки наважилась їх спалити. Тільки сьогодні, коли тримала на руках його дитину, зрозуміла, що усе закінчилось. Данило, коханий, я дякую Богові що тебе зустріла. Я була такою щасливою, поки кохала тебе. А тепер все скінчилось.

Уляна дмухає на попіл на руці, він розсипається.

У л я н а: Я вільна, я зустріну нове кохання. Я йду до тебе, мій невідомий коханий.

З а в і с а.

Редакція за лютий 2010

*

СУСІДКИ.

Ідея березень 2009, текст листопад 2011, редакція за жовтень 2014.

Дійові особи:

Денис - чоловік близько 30 років.

Тоня - дружина Дениса, молодша за нього.

Юліана - ровесниця Дениса.

Ніка - старша за Дениса.

Герман - 40 років.

Дія 1.

Сцена 1.

На сцені стіл у вітальні. Стільці, диван. Чотири двері.

Входить ДЕНИС, у нього в руках тарілки, які він ставить на стіл. За ним йде ТОНЯ, у неї теж руки зайняті тарілками.

ТОНЯ: Куди ти поставив?

ДЕНИС: Тоня, куди ти сказала.

ТОНЯ: Денис, я сказала на стіл. А ти все поставив в одному кутку, мені ставити немає де.

ДЕНИС: Тобі все не так. Може не з цього починати?

ТОНЯ: Що ти знову мені вказуєш?

ДЕНИС: Розібрала б речі.

ТОНЯ: Виходить, я тобі погана господиня.

ДЕНИС: Я такого не казав.

ТОНЯ: Ще цього не вистачало!

ДЕНИС: Я хотів сказати, що може спочатку познайомимось.

ТОНЯ: Горілочка в холодильнику, їжа на столі, зараз прийдуть і швидко познайомимось.

ДЕНИС: Минулого разу, коли ти зробила свинину по-татарськи ...

ТОНЯ: Хто ж знав, що вони свинину не їдять, вегетаріанці хрінові.

ДЕНИС: Тоня, я вже тобі говорив, справа не в їжі. Це релігія.

ТОНЯ: Ну от знову, не пропустив нагоди нагадати, що твоя дружина дурепа неосвічена. Тільки не розумію, чому нових сусідів не почекав. Нехай всі знають, яку ти дуру неосвічену з Алушти привіз.

ДЕНИС: Тонечко, не треба. Ти ж там тільки працювала.

ТОНЯ: Що не треба? Тільки переїхали, я Ілька помила, нагодувала. А ти знов нагадав, що я з Радехова.

ДЕНИС: Не варто. Так, Ілько вже ліг спати.

ТОНЯ: Саме так, аж змучилась дитина з дороги. І якщо б не твоя мати. Скільки ми будемо страждати ...

ДЕНИС: Ти сама не хочеш жити з моєю матір'ю.

ТОНЯ: А жити з нею як?

ДЕНИС: Може тобі просто потерпіти?

ТОНЯ: Потерпіти? Як тільки хтось до неї приходять, вона всім каже, що я працювала в Ялті на пляжі.

ДЕНИС: Хіба мама бреше?

ТОНЯ: Могла б відразу сказати, це Антоніна, моя невістка, неосвічена дурепа.

ДЕНИС: Не гіперболізуй.

ТОНЯ: Ось знову. Що ти мені сказав?

ДЕНИС: Ти все не вірно витлумачуєш.

ТОНЯ: Тебе влаштовує таке життя. У матері твоєї двокімнатна у Києві. А ти? Ти хочеш, щоб ми винаймали кімнату і жили з іншими людьми.

ДЕНИС: Так нам вдається уникати конфліктних ситуацій.

ТОНЯ: А може будемо знімати квартиру на іншій гілці метро?

ДЕНИС: Мама в такому стані ...

ТОНЯ: Твоя мати переживе всіх нас, брехуха стара.

ДЕНИС: Не смій у такому тоні, про мою матір!

ТОНЯ: Ну, мене вона переживе це точно. Перестав тарілки нормально, ботанік.

ДЕНИС: Дендролог, можна було вже вивчити.

ТОНЯ: Не чіпляйся.

Тоня виходить.

Сцена 2.

ДЕНИС: Це ніколи не закінчиться. Мені здавалося, все буде інакше. Але Ілько. У мами зовсім немає сил, інакше б я забрав дитину і пішов.

Шоста квартира і тільки в цьому році. Тоня ні з ким не може жити. Добре, що Ілько маленький. Поки для нього це все не так важливо.

Знову стіл накрила. Показує всім, яка гарна господиня. Тепер вже викидає магазинні коробки, а то над нею сміялися.

Чому там здавалося все правильним? Море, сонце. Я там здичавів у

Нікитському саду. Там проходили всі мої практики. Тоня здавалася мені ...

Яка різниця. Треба зателефонувати мамі.

Денис виходить в одну з дверей.

Сцена 3.

Тоня входить з коробкою торта.

ТОНЯ: Куди подівся?

Підходить до дверей, куди вийшов Денис, прислухається.

ТОНЯ: Як же, знову доповідає матусі. Так завжди. Зробив, доповів.

Господи, квартира в Києві - ти зможеш розвиватися. Квартира в Києві - ти зможеш вчитися. І це він мені все говорив, коли вже запліднив.

Ні, Ілько найкращий. Я без нього ...

Не думала. Яке навчання. Рахувати вмю. На базар йти не можна. Не твій це рівень. А який рівень претензій повинен бути у дружини дендролога?

Учитель біології в ліцеї?

Так, тортик. Занадто рівний.

Стає спиною, закриває коробку. Водить руками над столом.

Ось так, вже й домашненькій. Дениса, Дениса!

Сцена 4.

Входить Денис, вже збирається грюкнути дверима, але обертається і тихенько причиняє двері.

ДЕНИС: Антоніна, скільки разів тобі повторювати. Немає такої кличної форми - Дениса.

ТОНЯ: А мені що з того? Іди викинь сміття.

ДЕНИС: Сміттепровід за дверима. Сама впораєшся. Скільки разів вже вибігала.

ТОНЯ: Мені треба переодягнутися.

ДЕНИС: Це ж твоя святкова сукня.

ТОНЯ: І тобі не соромно, що я в ній все роблю?

ДЕНИС (махає рукою): Давай сміття.

Тоня віддає йому коробку від торта. Денис виходить.

ТОНЯ: Котись.

Сцена 5.

ТОНЯ: Все йому не так. Вибирала в магазині тільки те, що він їсть. А як же, я гарна дружина. Не дам приводу, щоб він ще раз сказав, що я не могла купити те, що йому подобається. Мені ж не важко.

Що він зі сміттям затримався? Невже і справді застряг сам. Один раз руку затиснув. Так поки я не прийшла ... (Сміється) Весело було. Що? З ким це він сміється? Ні, мені не почулося.

Сцена 6.

Заходить Денис, разом з ним ЮЛІАНА. Вони сміються.

ДЕНИС: Так, що ніяких по-батькові.

ЮЛІАНА: Добре, Денис Ілліч.

ДЕНИС: Я ж просив!

ТОНЯ: Я не заважаю?

ДЕНИС: Моя дружина, Антоніна.

ТОНЯ: Саме так.

ЮЛІАНА: Я ваша сусідка, Юліана.

ТОНЯ: Привіт, Юль.

ДЕНИС: Юліана це окреме ім'я.

ТОНЯ: Так знаю, я знаю. Просто так зручно.

ЮЛІАНА: Я не проти. А ви вже стіл накрили!

ТОНЯ: А що ж чекати поки ви прийдете?

ЮЛІАНА: Я знала, що нові сусіди, господиня казала. Я дещо купила. Денис вже заніс в кухню.

ТОНЯ: Денис у нас молодець, він усім готовий допомогти.

ДЕНИС: Мені не важко.

ТОНЯ: Звичайно, йому не важко, готувала і на стіл накривала я, чого тобі втомлюватися.

ДЕНИС: Тонечка в мене господиня.

ЮЛІАНА: А як же ви без лампочки?

ТОНЯ: Якої лампочки?

ЮЛІАНА: На кухні не працює.

ДЕНИС: Я подивлюся, що там.

ТОНЯ: А я все зробила ще завидна.

ЮЛІАНА: Так, а ми в темряві. Добре коли чоловік в домі.

ТОНЯ: А що свого ще не завела?

ДЕНИС: Тоня!

ЮЛІАНА: Все ще шукаю ідеал.

ТОНЯ: Ідеал. Лихо ти загнула. Впоратись б з тим, хто дістався.

ДЕНИС: Я піду подивлюся лампочку.

ТОНЯ: Іди, любий. Стілець потримати?

ДЕНИС: Дякую, я сам.
Денис виходить.

Сцена 7.

ЮЛІАНА: Господиня сказала, у вас дитина.
ТОНЯ: Так, але не маля, йому вже три роки. Вночі плаче рідко.
ЮЛІАНА: Нічого страшного. А де він?
ТОНЯ: Вже поклала спати. Втомився від переїздів.
ЮЛІАНА: Розумію. А я от не зважилася.
ТОНЯ: На що?
ЮЛІАНА: Дитину з собою тягати по чужих квартирах.
ТОНЯ: А вашому скільки?
ЮЛІАНА: Моїй десять.
ТОНЯ: І у скільки ж ти народила?
ЮЛІАНА: В сімнадцять.
ТОНЯ: Значить, ти мене на чотири роки старша.
ЮЛІАНА: Напевно.
ТОНЯ: А де вона зараз?
ЮЛІАНА: З мамою.
ТОНЯ: А чоловік?
ЮЛІАНА: Не було в мене чоловіка.
ТОНЯ: Сама народила?
ЮЛІАНА: Він до останнього говорив що одружиться. До сьомого місяця.
ТОНЯ: А потім кинув?
ЮЛІАНА: Яка тепер різниця.
ТОНЯ: І де ти зараз?
ЮЛІАНА: В університеті вчуся, економістом хочу бути.
ТОНЯ: З маленькою дитиною ніякого навчання.
ЮЛІАНА: Так.
ТОНЯ: Як же ти на стипендію живеш?
ЮЛІАНА: Підробляю. А ваш Денис ким працює?
ТОНЯ: Він не працює, він дисертацію пише. Дендролог він у мене.
ЮЛІАНА: На що ж ви живете?
ТОНЯ: Він ще й викладає. Та й мати у нього професор, синові допомагає.
ЮЛІАНА: А чому ви в Києві живете?
ТОНЯ: Так він тут навчається. Та й мати тут.
ЮЛІАНА: Тоді чого ви по чужих квартирах?
ТОНЯ: Подруга, люба, не твого розуму справа.

Сцена 8.

Входить Денис.
ДЕНИС: Все полагодив. Тепер світло є.
ЮЛІАНА: Велике вам спасибі.
ДЕНИС: В одному будинку живемо, це нормально.
ТОНЯ: За стіл сідаємо?
ЮЛІАНА: Зараз вже повинна прийти Ніка з роботи.
ТОНЯ: Ніка?
ЮЛІАНА: Так, вона живе в тій кімнаті. (Показує рукою).
ТОНЯ: Тоді почекаємо і Вероніку.
ЮЛІАНА: Ні, вона просто Ніка.

ТОНЯ: Всі з іменами зібрались.
ДЕНИС: Здається хтось відчиняє двері.

Сцена 9.

Входить НІКА.
НІКА: Привіт всім. Вже в'їхали?
ЮЛІАНА: І стіл накрыли.
ТОНЯ: Я Антоніна, це мій чоловік - Денис, в кімнаті спить наш син - Ілько.
НІКА: Добре, я Ніка.
ДЕНИС: Всі є, сідаємо за стіл.
ЮЛІАНА: Як чоловік скаже, так жінки і зроблять.
Всі сміються, Тоня починає сердитись.

Затемнення.

ДЕНИС: Дівчата, ви напевно втомилися з роботи?
НІКА: Так, ой, пізно вже.
ЮЛІАНА: Зараз я допоможу все прибрати.
ТОНЯ: Що ви, я сама не турбуйтеся.
ДЕНИС: Я допоможу.
НІКА: Який ви правильний.
ДЕНИС: Ніяк не можу перебороти вади виховання.
ТОНЯ: Дівчата, по своїх кімнатах. Завтра всім рано вставати.
НІКА: Дякую за частування. Все було дуже смачно.
ЮЛІАНА: У вас порції як у магазині, все точно відміряно.
ТОНЯ (різко): Це приходить з досвідом.
ЮЛІАНА: А я так і не навчилася готувати.
НІКА: Зараз це не входить в тріумвіат чеснот дружини. На добраніч.
НІКА: На добраніч.
ТОНЯ: Міцних снів.
Ніка і Юліана виходять кожна в свої двері.

Сцена 10.

ТОНЯ: Здається все нормально пройшло.
ДЕНИС: Так, була дуже цікава розмова.
ТОНЯ: Я про жрачку, а не про твою балаканину. Ти мене дістав своїм Кафкою.
ДЕНИС: Я скільки тобі раз казав - почитай сама. Правда, книга у мами, я з собою тягаю лише необхідне.
ТОНЯ: До твоєї матері за книжкою не піду. І взагалі не вказуй, що мені робити.
ДЕНИС: Ти ж сама казала, хочеш вчитися.
ТОНЯ: Хочу. І зараз хочу. Тільки я сама оберу, що і коли мені потрібно, без твоїх порад.
ДЕНИС: Просто в мене досвіду більше.
ТОНЯ: У чому, я ботаніком не буду.
ДЕНИС: У загальній культурі.
ТОНЯ: З мене поки вистачає і середньоосвітньої школи.
ДЕНИС: Але в Києві стільки вузів!
ТОНЯ: Ілько маленький, з ким я його залишу?

ДЕНИС: Так, з садком проблеми. Якщо ми весь час переїжджаємо ...

ТОНЯ: Досить, ти ж сам знаєш. З твоєю матір'ю життя немає.

ДЕНИС: Може спробувати? Дитині скоро до школи. Хоча б там потрібна стабільність. Дитяча психіка вразлива.

ТОНЯ: А на мені воду можна возити? Про це ти з матір'ю і мріяв, коли привіз мене. Я пам'ятаю як ти мене нахвалював — працююча. З малку батькам допомагала по господарству.

ДЕНИС: Антоніна.

ТОНЯ: Набрид. Я пішла спати. Прибери тут.

Тоня виходить, Денис починає збирати зі столу, бере тарілки і виходить.

Завіса.

Дія 2.

Сцена 1.

На сцену входить Юліана, слідом за нею ГЕРМАН.

ГЕРМАН: Ти впевнена, що я повинен чекати тут?

ЮЛІАНА: Герман, я ж тобі пояснювала, до мене в кімнату не можна.

ГЕРМАН: Пам'ятаю, я там можу побачити подарунок до свого дня народження.

ЮЛІАНА: Зачекай ще два дні.

ГЕРМАН: Знову всі кімнати зайняті?

ЮЛІАНА: Ну так, крім великої.

ГЕРМАН: І де твоя Ніка?

ЮЛІАНА: На роботі. Чому ти так хочеш з нею познайомитись?

ГЕРМАН: Ти стільки про неї розповідаєш. Майже не розлий вода. А тепер ще одна подруга з'явилася?

ЮЛІАНА: Антоніна. Не думаю, що ми станемо подругами.

ГЕРМАН: Не твоє коло спілкування?

ЮЛІАНА: Ні, вона живе не одна, а з чоловіком і сином маленьким.

ГЕРМАН: В одній кімнаті?!

ЮЛІАНА: Герман, не всім ремонтувати квартиру з видом на Дніпро.

ГЕРМАН: Мені іноді здається, що тебе більше заводить моя квартира, ніж я.

ЮЛІАНА: Не можна так не довіряти людям.

ГЕРМАН: А тобі я можу довіряти?

ЮЛІАНА (нервово): А ти перевір!

ГЕРМАН: І перевірю.

Герман підходить до Юліані, вони починають палко цілуватися.

ЮЛІАНА: Не тут!

ГЕРМАН: У тебе в кімнаті не можна, тоді де? Чого ти боїшся, у квартирі нікого.

ЮЛІАНА: А Тоня з дитиною?

ГЕРМАН: Діти, діти. Не до них нам.

ЮЛІАНА: Що ти так про дітей?

ГЕРМАН: Не готовий я до цього. Вони плачуть, ниють, шуму від них. Та й жінки над ними з розуму сходять.

ЮЛІАНА: Герман, і що в цьому поганого.

ГЕРМАН: Я хочу, щоб від мене з розуму сходили.

ЮЛІАНА: Тоді я перша.

ГЕРМАН: Рахувати зараз не будемо. Скільки тебе можна чекати?

ЮЛІАНА: Я на хвилику. А потім куди?

ГЕРМАН: До мене.

ЮЛІАНА: Так там же будівельники?

ГЕРМАН: Вижену до біса.

Юліана: Але там нічого немає!

ГЕРМАН: Вибирай екстрим - на бетонній підлозі або в гаражі.

ЮЛІАНА: Герман.

ГЕРМАН: Поки будеш збиратися, вирішиш. Швидше.

Юліана вибігає.

Сцена 2.

Герман дивиться по сторонах, хоче сісти на диван, проводить по ньому рукою. Струшує руки.

ГЕРМАН: Як вона тут живе? Після таких умов і бетонна підлога здасться пуховою периною.

Це друга така у мене в цьому році. З приїжджими простіше. Ніяких зобов'язань. На все готові, як бачать квартиру, зриває дах. Далі все залежить від мене.

Всі пацани іржуть над моєю невідремонтованою квартирою. Не вірять, що за п'ять років ніхто не здогадався, що живу я в іншому місці. Навіть не простежили, кретинки.

Довелося жалюзі повісити, сусідам не подобається дивитися на цей будівельний безлад. Набридне, продам, нехай ремонтує інший господар.

Було весело, але цей притон я ремонтувати не буду.

Двері відчиняються, визирає Тоня, помічає Германа. Закриває рот рукою, ховається за дверима. Герман обертається.

ГЕРМАН: Юліана, або ти виходиш ...

Сцена 3.

Входить Юліана.

ЮЛІАНА: Я готова.

ГЕРМАН: Ти навіть не переодяглася!

ЮЛІАНА: Якщо ти хочеш ...

ГЕРМАН: Я іншого хочу. Ну?

ЮЛІАНА: Квартира.

ГЕРМАН: Я знав. Ковдра в багажнику. Пішли.

Герман і Юліана виходять.

Сцена 4.

Виходить з кімнати Тоня, прислухається.

ТОНЯ: Герман. Як його знайшла Юлька? Яка різниця. Ось це шанс.

Антоніна, не будь дурепою - скористайся. Я їм покажу.

Денис? Може й не дізнається. Взагалі може не прокатить, але я спробую.

Денис залишив гроші платити за наступні три місяці. Я тут жити не збираюся. Мені потрібен апгрейд. Герман ти мені заплатиш! Я спробую, чим чорт не жартує.

Ілько, підемо гуляти, мамі потрібно в салон і по магазинам, я тобі машинку куплю.

Тоня заходить в кімнату.

Сцена 5.

Входить Юліана, ставить тарілки на стіл. Слідом за нею йде Тоня.

ЮЛІАНА: Тоня, це так мило з твого боку.

ТОНЯ: Нічого такого.

ЮЛІАНА: Мені навіть ця ідея в голову не прийшла.

ТОНЯ: Як ти кажеш, що у нього в квартирі ремонт, то де як не тут ти покажеш яка ти господиня.

ЮЛІАНА: Не думаю, що для Германа це так важливо.

ТОНЯ: Важливо, не важливо - справа десята. Головне добре на стіл накрити.

ЮЛІАНА: А якщо він здогадається?

ТОНЯ: Про що?

ЮЛІАНА: Що це я все в магазині купила.

ТОНЯ: Нічого.

ЮЛІАНА: Ти просто звикла все купувати ...

ТОНЯ: Я не звикла. Готувати на чужих кухнях це жах.

ЮЛІАНА: Згодна.

ТОНЯ: А ти вважаєш, краще принести свій згорілий плячик тільки для того, щоб він повірив, що ти доклала до цього руку?

ЮЛІАНА: Не знаю. Може так чесно.

ТОНЯ: Правильно, цілий день стояти на кухні - напрацюватись. А він потім навіть дякую не скаже.

ЮЛІАНА: Мені здавалося, Денис не такий.

ТОНЯ: Звідки тобі знати який Денис. Весь час з чужими. Знаєш, вже не люди, а схеми.

ЮЛІАНА: Так, розумію. От якби у Германа була квартира.

ТОНЯ: А ти ось такими обідами і натякни, яка ти чудова. До речі, ти вже все йому розповіла?

ЮЛІАНА: Про що?

ТОНЯ: Про свій посаг.

ЮЛІАНА: Який посаг?

ТОНЯ: Юль, про доньку він знає?

ЮЛІАНА: Поки що ні. Я навіть натякати йому боюся.

ТОНЯ: Воно і зрозуміло, чужі діти.

ЮЛІАНА: Я хочу йому сказати, коли у нас хоч якась визначеність буде. Може, своя дитина.

ТОНЯ: Жінко, ти що вагітна?

ЮЛІАНА: Ні, я про це навіть і не думаю.

ТОНЯ: Так налякала!

ЮЛІАНА: А тобі що?

ТОНЯ: Мені? Мені, мені нічого. Просто квартира влаштовує, а тут ще один малюк, за ванну лаятися будемо.

ЮЛІАНА: Це точно. Піду ще салати принесу.

ТОНЯ: Ікру витягни з холодильника.

ЮЛІАНА: А чи не рано?

ТОНЯ: Канапки ще треба намастити.

ЮЛІАНА: Так, так.

Юліана виходить.

Сцена 6.

ТОНЯ: Бігай, бігай, метушися. Головне, щоб Герман прийшов. Далі я щось вигадую. Вечеря на двох. Зараз! Там допоможу, тут принесу і все, потім відішлю її за салатиком, мені й п'яти хвилин вистачить. Впевнена, мене-то він не забудь. Ніки сьогодні немає. У Дениса вчена рада на кафедрі. Все складається якнайкраще. Я візьму все в свої руки. Тоня вмикає музику, починає танцювати і співати.

Сцена 7.

Входить Денис.

ДЕНИС: Привіт.

ТОНЯ (різко обертається, змінюється настрої): Що б тобі! (Вимикає музику) Якого чорта ти тут?

ДЕНИС: Тонечка, сама ж не любиш, коли затримуюся на роботі.

ТОНЯ: Не люблю, але тут ти мене попередив.

ДЕНИС: Я не зрозумів, мені піти?

ТОНЯ: Залишайся, біда мені з тобою. Чому рано так? А рада твоя вчена?

ДЕНИС: Перенесли на наступний тиждень. А з якого приводу бенкет?

ТОНЯ: Юліана перед своїм хлопцем рекламну акцію робить.

ДЕНИС: Вона що, вміє готувати?

ТОНЯ: Зараз. Іди мий руки, я тебе на кухні погодую. Потім будеш сидіти в кімнаті, людям не заважати.

ДЕНИС: Коли я кому заважав.

ТОНЯ: Іди, поки я добра.

Денис виходить.

Сцена 8.

ТОНЯ: Вираховувала, мудрувала, і ось - на тобі. Приплентався. Гарзд, про розмову навіть і не мріяти. Хоча б згадав.

Правильно, піду запропоную Юльці вечерю на чотирьох. Вона і так обурювалася, що їжі багато. Так скажу їй, що і Герман не так злякається важливості цієї вечері.

Головне встигнути, поки мій йолоп чого зайвого не бовкнув.

Сцена 9.

Входить Денис.

ДЕНИС: Тоня, Юліана запропонувала і нам з тобою приєднатися до цього бенкету.

ТОНЯ: От розумниця.

ДЕНИС: Чи буде це зручно?

ТОНЯ: Буде, буде. Посидимо по-сусідськи.

ДЕНИС: Може, хотіла певного настрою.

ТОНЯ: Може й хотіла, але злякалася, що перегнула палицю.

ДЕНИС: Так ми погоджуємося?

ТОНЯ: Так, так, що ж до тебе все як до жирафа доходить.

ДЕНИС: Тоня, а ти чого так розхвилювалася?

ТОНЯ: Я. Я? Твоя мама телефонувала.

ДЕНИС: Щось сталося?

ТОНЯ: Поки ще нічого. Хоче Іллька на вихідні забрати.

ДЕНИС: А ти що відповіла?

ТОНЯ: Зайнята я була, сказала, що ти передзвониш.

ДЕНИС: Так, звичайно.

Дзвінок у двері.

ТОНЯ: Іди відчиняй!

ДЕНИС: А мамі зателефонувати?

ТОНЯ: Встигнеш.

Сцена 10.

Входять Герман і Юліана.

ЮЛІАНА: Знайомтесь, Герман. Герман, це мої сусіди Антоніна і Денис.

ДЕНИС: Дуже приємно, багато чув про Вас.

ГЕРМАН: Сподіваюся, тільки гарне.

ТОНЯ: Антоніна. (Простягає руку, як для поцілунку, Герман потискає її).

Можна просто Тоня, я звикла, що в Алушті у нас все по-простому.

ГЕРМАН: Тоня, Алушта ...

ТОНЯ: Герман, а ви любите море?

ГЕРМАН: Любив, дуже, до травми.

ТОНЯ: Не впоралися з керуванням скутером?

ГЕРМАН: Так, але ... Тоді я був не зовсім тверезий. (Герман вдивляється в Тоню, Тоня проводить рукою по волоссю).

ЮЛІАНА: Може, сядемо за стіл.

ГЕРМАН: Звичайно, а то, стоїмо як на дипломатичному прийомі.

ЮЛІАНА: А ти часто буваєш на таких прийомах?

ГЕРМАН: Бував, любя Юліана, бував. Це втомлює і тільки по роботі.

ДЕНИС: І чим ви займаєтеся?

ГЕРМАН: Бізнес, в самому широкому розумінні цього слова. А ви?

ДЕНИС: Я дендролог, але це нікому не цікаво.

ЮЛІАНА: Ну що ви так!

ГЕРМАН: Ви пересилаєте насіння і все таке?

ДЕНИС: У загальних рисах, займаюся і цим.

ГЕРМАН: А правда, що це вигідно?

ДЕНИС: Ніколи про це не замислювався. Деякі зразки висилаються безкоштовно. Ми їх вирощуємо, аналізуємо розвиток в чужому ґрунті.

Напевно, вигідно.

ГЕРМАН: А потім саджанці можна продавати?

ДЕНИС: Загалом так.

ГЕРМАН: Дорого?

ДЕНИС: Не дешево.

ГЕРМАН: Так ви багаті?

ТОНЯ: Ні, ми винаймаємо квартиру.

ГЕРМАН: Так. Ви не з Києва.

ДЕНИС: Чому ж, я все життя прожив у Києві.

ГЕРМАН: Тоді чому?

ТОНЯ: Сідайте за стіл, в ногах правди немає.

Затемнення.

ГЕРМАН: Дякую. Юліана, я не знав, що ти так добре готуєш.

ЮЛІАНА: Не варто. Просто в тебе навіть і кухні немає.
ГЕРМАН: Ти ж знаєш, ремонт. Приємно було познайомитись.
ДЕНИС: Так, мені теж.
ТОНЯ: Добре, що знову побачилися.
ГЕРМАН: Тепер я по-сусідськи часто буду заходити.
ТОНЯ: Приходьте, я цілими днями вдома, завжди каву зроблю.
ГЕРМАН: Всього найкращого. Юліана, може, з'їздимо до мене?
ЮЛІАНА: Вже пізно.
ГЕРМАН: Саме так. Робітники вже пішли.
ЮЛІАНА: Тільки заберу сумку.
ГЕРМАН: Бувайте.
ТОНЯ: До зустрічі.
Герман і Юліана йдуть.

Сцена 11.

ДЕНИС: Тоня, я від тебе цього не очікував.
ТОНЯ: Чого?
ДЕНИС: Гаразд, мене і Ілька так годуєш. Але привчити Юліану. Ти що думаєш, Герман ні про що не здогадався.
ТОНЯ: Я думаю, він собі не кухарку шукає. Юлька не вмє готувати.
ДЕНИС: І що тут такого?
ТОНЯ: Саме так. А тут такий стіл. Взагалі, тобі яка різниця. Ти матері подзвонив?
ДЕНИС: Ні.
ТОНЯ: Так чого ти чекаєш?
ДЕНИС: Вже пізно.
ТОНЯ: Тоді пішли спати.
ДЕНИС: А прибрати все на місце?
ТОНЯ: Гостей приймала Юліана, нехай сама і розбирає.
ДЕНИС: Це не правильно.
ТОНЯ: Іди спати.
Тоня штовхає поперед себе Дениса, вони йдуть до своєї кімнати.
Завіса.

Дія 3.

Сцена 1.

На сцену входить Тоня, за нею Герман.
ТОНЯ: Приємно знову зустрітись.
ГЕРМАН: Зустріч вийшла швидкою.
ТОНЯ: А Юліани немає ще вдома.
ГЕРМАН: Скажеш їй, що приходив за портсигаром.
ТОНЯ: Навіщо?
ГЕРМАН: Якщо запитає.
ТОНЯ: Добре, ще вказівки будуть?
ГЕРМАН: Ти знаєш, що я прийшов до тебе.
ТОНЯ: До мене?
ГЕРМАН: Не скажу, що ти залишилася незабутнім спогадом. Але ту травму я не забуду. Я згадав тебе, Тоня з Алушти. Насправді з Радехова. Ти в

нашому готелі на пляжі була відповідальною за лежаки?

ТОНЯ: Яке це має тепер значення?

ГЕРМАН: Уточнюю, щоб не помилитися.

ТОНЯ: Так, це була я.

ГЕРМАН: Ми весело провели днів дванадцять разом.

ТОНЯ: Десять.

ГЕРМАН: Рахувати ти ще вмієш.

ТОНЯ (грайливо): Так навіщо прийшов, згадати старе?

ГЕРМАН: Майже. Юліана говорила в тебе є дитина?

ТОНЯ: Так, син.

ГЕРМАН: Він зараз вдома?

ТОНЯ: Ні, у бабусі.

ГЕРМАН: А фотки є?

ТОНЯ: Так.

ГЕРМАН: Покажи.

Тоня дістає з сумки фотографію, простягає Герману.

ГЕРМАН: Гарний хлопчик.

ТОНЯ: Весь в батька.

ГЕМА: Скільки йому років?

ТОНЯ: Три року.

ГЕРМАН: Як назвала?

ТОНЯ: Ілько.

ГЕРМАН: Мого батька теж Ільком звать, і свого сина я б теж так назвав.

ТОНЯ: Я пам'ятаю. Як зрозуміла, що вагітна, відразу вирішила, що хлопчика Ільком назву.

Тоня підходить до Германа, цілує його, він не опирається.

Сцена 2.

Входить Денис.

ДЕНИС: Я тут забув папку, Тонь ...

Герман відсторонюється від Тоні, витирає губи рукою.

ГЕРМАН: Денис, тут ...

ДЕНИС: Я зараз, так, зараз.

Денис заходить в кімнату і грюкає дверима.

Сцена 3.

ГЕРМАН: Йому треба пояснити!

ТОНЯ: Не треба.

ГЕРМАН: Так не можна.

ТОНЯ: Що ти знаєш про це?

ГЕРМАН: Тоді, хоча б відповідай ... Три роки ...

ТОНЯ: Ти дорослий хлопчик, даш собі раду.

ГЕРМАН: Твоя поведінка ...

ТОНЯ: Я скажу Юльці, що ти не знайшов портсигар.

ГЕРМАН: Ти мене виганяєш?

ТОНЯ: Ні, я хочу, щоб ти залишився і почалася бійка.

ГЕРМАН: Денис при своєму розумі ...

ТОНЯ: Йди, я тебе прошу.

ГЕРМАН: Ти робиш помилку.

ТОНЯ: Помилкою більше, помилкою менше. Йди.

Герман обурено махає руками, але йде.

Сцена 4.

Тоня смикає двері кімнати, потім починає стукати кулаками.

ТОНЯ: Виходь, кому я сказала. Замикайся в кімнаті, це нерозумно ...

Що ти влаштуєш сцени ... Скільки можна.

Врешті-решт, що я перед тобою принижуюсь. Сиди там, якщо тобі так зручніше.

Тоня сідає на диван і уважно дивиться на двері.

Сцена 5.

Виходить Денис, говорить не дивлячись на Тоню.

ДЕНИС: Я знайшов папку. Можеш не ховатися. Більше без дзвінка я не з'явлюся вдома.

ТОНЯ: Які ми добрі.

ДЕНИС: Добрий! Коли ти вже ... Добре, своє рішення повідомиш ввечері.

ТОНЯ: Що ти мелеш!

ДЕНИС: Врахуй, я все одно буду боротися за дитину. Хоча, я розумію, що дитині потрібна матір ...

ТОНЯ: Ти вважаєш мене поганою матір'ю? Мене?

ДЕНИС: Твоя поведінка, як жінки ...

ТОНЯ: Що ти за батько, який не може забезпечити своїй дитині нормальне життя. В яких умовах ... Та ми тиняємось ...

ДЕНИС: Ти це через гроші ... Але нікому чужа дитина не потрібна.

ТОНЯ: Тебе це не стосується.

Тоня встає і виходить, грюкнувши дверима.

Сцена 6.

ДЕНИС: Невже це через гроші? Треба буде сьогодні ж поговорити з мамою.

Можливо компроміс. Я знаю, вона вже говорила, що поки жива, Тоня не буде жити в її квартирі. Заради Ілька ...

Тоня гарна мати. Вона піклується про нас. Хіба це проблема, що не вміє готувати ...

Але як моя дружина вона не повинна себе так поводити. Нічого такого ж не було? Або якщо б я не прийшов і не завадив. Ні, Тоня не могла. Вона ж не скаржилася.

Я не розумію. Боже, котра година. Мені треба на роботу.

У Тоні час до вечора. Я не знаю. Мені треба йти. Думаю, вона зрозуміє, що дитина ...

Денис махнув рукою і йде зі сцени.

Затемнення.

Сцена 7.

На сцену виходить з кімнати Тоня. З протилежного боку виходить Денис.

ТОНЯ: Ти повечеряв?

ДЕНИС: Ні, спасибі.

ТОНЯ: Я залишила все в холодильнику.

ДЕНИС: Дякую, в кафе годують також.

ТОНЯ: Я сама готувала.

ДЕНИС: Значить, в кафе годують краще.

ТОНЯ: А сказати щось не принижуючи мене?

ДЕНИС: З якого часу правда це образа.

ТОНЯ: На все у тебе відповіді. Будеш знову спати в залі на дивані?

ДЕНИС: Так. Я не бачу необхідності обмежувати тебе.

ТОНЯ: Ідіот.

ДЕНИС: Не хочу заважати твоєму з Германом щастю.

ТОНЯ: Він не з'являвся, заспокійся. Він ще боязкіший ніж ти, якщо це взагалі можна уявити.

ДЕНИС: Ти вважаєш мене боягузом?

ТОНЯ: Добре, ти просто тікаєш від конфліктів. Ілько знову питав про бабусю.

ДЕНИС: І що ти відповіла?

ТОНЯ: Що бабуся поїхала відпочивати.

ДЕНИС: Так не можна. Вона в лікарні, і дитина може сприйняти це як його ігнорування. Що вона не взяла його з собою.

ТОНЯ: Тоді давай говорити з ним як з дорослим. Сходимо з ним до лікарні. Мені не важко.

ДЕНИС: Я не думаю, що це має сенс.

ТОНЯ: Стара сказала, щоб я не з'являлася на порозі. Правда?

ДЕНИС: Не говори так про мою матір.

ТОНЯ: Не захищай її. Вона не хоче мене бачити.

ДЕНИС: У неї можуть бути свої уподобання.

ТОНЯ: Візьмеш Ілька в неділю і відведеш до бабусі. Я йому більше нічого відповідати не буду.

ДЕНИС: Але для дитини це буде велика травма.

ТОНЯ: Скільки йому жити в казці. Нехай приймає реальність, такою, яка є. Тобі це теж буде корисно.

ДЕНИС: Ти ...

Тоня заходить до кімнати, виходить і кидає в Дениса подушкою.

ТОНЯ: На добраніч. Знову до дитини не підійшов. Гірше за стороннього.

ДЕНИС: Я зараз.

ТОНЯ: Досить. Пізно. Нехай спить.

Тоня виходить і гасне світло.

Сцена 8.

У сутінковому світлі, швидше тіні.

Входить Юліана.

ЮЛІАНА: Пішла?

ДЕНИС: Юліана, це ви?

ЮЛІАНА: Це я.

ДЕНИС: Зараз я ввімкну світло.

ЮЛІАНА: Ні, не треба. Мені так легше говорити.

ДЕНИС: Це не правильно.

ЮЛІАНА: Ти другий тиждень ночуєш в залі, це напевно, правильно.

ДЕНИС: Це моя особиста справа.

ЮЛІАНА: Та я все розумію. Тоня хропе, або малюк не спить.

ДЕНИС: Я б не хотів з вами щось обговорювати.

ЮЛІАНА: Я теж не хотіла б говорити. Герман мене кинув.

ДЕНИС: Виходить все вирішено!

ЮЛІАНА: Так. Збожеволів. Я думала, що він дізнався про мою дівчинку.

ДЕНИС: Дівчинку?

ЮЛІАНА: Мою доньку. Поки я не сказала, він і не знав. Ось дурепа.

ДЕНИС: Юліана, ви п'яні.

ЮЛІАНА: Так, я п'яна, а ти самотній. Давай врятуємо один одного хоча б на цю ніч.

Шурхіт, боротьба.

Сцена 9.

Вмикається світло. До кімнати заходить Ніка.

НІКА: Ах ти повія, тобі мало?

ЮЛІАНА (встає з дивана): Що мені мало?

НІКА: Тебе тільки чужі чоловіки збуджують?

ДЕНИС: Ви все не правильно зрозуміли.

НІКА: Ти кобель, як інші. Чи заперечиш.

ДЕНИС: На якій підставі?

НІКА: Особистого досвіду.

ЮЛІАНА: Замокни і не лізь.

НІКА: Хочеш знати, чому тебе кинув Герман?

ДЕНИС: Я не думаю, що тобі варто про це говорити.

НІКА: Скільки можна бігати від правди.

ЮЛІАНА: Ти нічого не знаєш про мене і Германа!

НІКА: Я знаю навіть більше.

ДЕНИС: Тихіше, тихіше. Ви Ілька побудите. Юліана, подумайте про свою доньку. Не кричіть.

НІКА: Юліана, правда тобі не сподобається.

ЮЛІАНА: Котись ти. Ви обоє. Домоглася, він твій.

НІКА: Мій? Ти що собі дозволяєш? Це я можу тобі його віддати.

ЮЛІАНА: Ти хто така, щоб давати мені подарунки? Ненавиджу вас всіх.

Юліана загортаючись у халат виходить.

Сцена 10.

ДЕНИС: На якій підставі ви так про мене говорите. У моїй же присутності.

НІКА (здивовано): Про тебе?

ДЕНИС: Я можу тобі його віддати. Що за даруночок? Ви в своєму розумі?

НІКА: Ти ідіот, Тоня має рацію.

ДЕНИС: При чому тут Тоня. Наші розбіжності ...

НІКА: Я говорила не про тебе.

ДЕНИС: Але тут більше нікого немає.

НІКА: Я говорила про Германа.

ДЕНИС: Це пошесть або епідемія. Що ви знайшли в Германові?

НІКА: Не лізь.

ДЕНИС: Я маю право знати!

НІКА: У тебе немає прав. Ти був зобов'язаний забезпечити нормальне життя сім'ї. Потім ти не хотів дітей, ти хотів кар'єру, навчання.

ДЕНИС: Я. .. Та яке право?

НІКА: Герман, досить, я втомилася від виправдань.

Ніка не обертаючись йде.

ДЕНИС: Вони всі хворі. Хворі Германом. Але Ніка ...

Затемнення.

Сцена 11.

На сцену виходить Тоня.

ТОНЯ: Щось у тебе галасливо було вночі.

ДЕНИС: Тоня, це просто непорозуміння.

ТОНЯ: Ти сам непорозуміння в моєму житті.

Входить Юліана.

ЮЛІАНА: Доброго ранку, я б хотіла вибачитися за вчорашнє.

ДЕНИС: Не варто.

ТОНЯ: Бачиш, він навіть зовсім не проти.

ЮЛІАНА: Зараз це вже не має значення. Я їду. Я повертаюся до себе, додому. У мене є донька і їй потрібна мати.

ТОНЯ: Згадала, красуня. Добре що прокинулася до того, як онуків треба бавити.

ДЕНИС: Дитина, донька, це добре, але як же навчання.

ТОНЯ: Деніса, у людей є мета в житті і крім освіти.

ЮЛІАНА: Ніякого навчання немає, ніякого економічного. Я працюю касиром в хлібному. Нічого страшного, проживу.

ДЕНИС: Це ви через Германа? Те, що він вас покинув, на цьому життя ще не закінчується.

ТОНЯ: Герман тебе кинув? Як цікаво.

ЮЛІАНА: Справа не в Германі. У ньому теж. Я загадала, ще в день нашої з ним зустрічі. Якщо і з ним не вийде, то я повернуся додому. Ось і повертаюся.

ДЕНИС: Але це дитячі розмови!

ТОНЯ: Якщо хочеш, щоб Юлька залишилася так і скажи. Не ходи манівцями.

ДЕНИС: Нічого я не хочу!

ЮЛІАНА: Так буде краще. Я довго думала. Сьогодні-ж візьму розрахунок.

ТОНЯ: А може скажеш мені, де працювала, може мене візьмуть.

ДЕНИС: Ти не будеш працювати в хлібному!

ТОНЯ: Не кричи. Щасливої тобі дороги, Юліана, вибач, якщо що не так було.

ЮЛІАНА: Деніс, і ви мене вибачте, я ... Просто я вважаю вас хорошою людиною. І мені б хотілося, щоб у вас все налагодилося.

ТОНЯ: Не турбуйся. Ти зараз йдеш, ну, я теж з тобою. В магазин треба. Деніса, Ілька погодуй, та й сам поїж.

Тоня і Юліана виходять.

Сцена 12.

ДЕНИС: Тоня щаслива, Герман кинув Юліану. А мені що робити? Невже я повинен піти, щоб не заважати їхньому щастю.

А я? Я звик до Тоні та Ілька ...

Дзвінок у двері.

ДЕНИС: Хтось забув ключі? Напевно, Тоня.

Деніс виходить, потім повертається, слідом за ним йде Герман.

ГЕРМАН: Вибачте, я не вчасно.

ДЕНИС: Вже прийшли.

ГЕРМАН: Минулого разу нам не вдалося поговорити.

ДЕНИС: Я не хотів би нічого слухати.

ГЕРМАН: Я просто розгубився, і вона ...

ДЕНИС: Тоня скоро прийде. Юліана їде з Києва.

ГЕРМАН: Це її справа. У неї, як виявилось, є доросла донька, про яку їй треба піклуватися. А я не запрягався годувати чужих дітей.

ДЕНИС: Тоді ви зрозумієте, що Ілько, це головне в моєму житті.

ГЕРМАН: Я розумію. Але як ти з цим живеш.

ДЕНИС: Тоня не така погана людина.

ГЕРМАН: Але дитина?

ДЕНИС: Я не планував, я не думав. Як Тоня мені говорила, головою треба було думати. Я на дитину не розраховував.

ГЕРМАН: Для тебе це було несподіванкою? Шоком? Як вона пояснила?

ДЕНИС: Новорічним подарунком.

ГЕРМАН: Не зрозумів.

ДЕНИС: Тоня мені сказала, що чекає дитину на Новий рік.

ГЕРМАН: А раніше ти не помітив?

ДЕНИС: Що я міг помітити? Ми в кінці жовтня познайомилися і майже відразу ... Коротше, Ілько це наш роман.

ГЕРМАН: Новий рік, почекай з червня, це повинно було бути ... Липень ... Грудень. Шість. Не можна не помітити. Значить це не ...

ДЕНИС: Пробач не розумію.

ГЕРМАН: Це так не по темі, просто над одним завданням бився. Тепер вирішив нарешті. А чому Ільком сина назвали?

ДЕНИС: Тонина ідея.

ГЕРМАН: І тебе це не здивувало?

ДЕНИС: Вона вирішила, що так моя мама зрадіє.

ГЕРМАН: Чому?

ДЕНИС: Я ж Денис Ількович. Тато мій був Ілько. На честь дідуся.

ГЕРМАН: Дідусі!

ДЕНИС: Так, але мама з татом розлучилися. І говорити у нас про це в будинку не можна було. І коли вона подзвонила з пологового будинку і сказала, що сина Ільком назвала. Коротше, це не поліпшило їх стосунки.

ГЕРМАН: Це чудово.

ДЕНИС: Пробач, я не можу з тобою більше розмовляти. Для мене це не дуже приємна ситуація.

ГЕРМАН: Забудь, це дрібниця.

ДЕНИС: Ти можеш почекати Антоніну і з нею порозумітися особисто. Тільки врахуй, за Ілька я буду боротися.

ГЕРМАН: Не кип'ятися. Я ж вже сказав, я не запрягався чужих дітей виховувати.

Денис виходить.

Сцена 13.

ГЕРМАН: Ну Тонька, ти і сучка. Підкинути мені свою дитину. Я навіть думати почав, що тепер далі робити. Совість з цікавістю подивитися на синочка. Відповідальність прокинулася.

Входить Ніка.

НІКА: Герман, звідки в тебе відповідальність?

ГЕРМАН: Ніка, чорти би тебе забрали. Що ти тут робиш?

НІКА: Ти як завжди щиро вітаєш свою дружину. Живу я тут.

ГЕРМАН: І давно?

НІКА: Уже два роки, як купила цю квартиру.

ГЕРМАН: Значить свій страховий фонд вклала в нерухомість.

НІКА: Страховий фонд, як гарно. До цього ти говорив, що даєш мені гроші, щоб очі тобі не муляла.

ГЕРМАН: Як іноді грубо я формулюю думки. Тільки тебе це влаштувало і на розлучення ти не подала.

НІКА: Ти знаєш, мені подобається бути заміжною.

ГЕРМАН: Живеш тут одна?

НІКА: Та ні. Тут ще мешканці є. Знаєш їх особисто.

ГЕРМАН: Так ти їм кімнати здаєш? Добре придумала.

НІКА: Лаборантка не дуже багато отримує.

ГЕРМАН: Ти все в тому ж інституті?

НІКА: Так, професор запитує, чи не збираєшся і ти повернутись в науку.

ГЕРМАН: Це не моє. Я це давно зрозумів. Зажди, відьма, а як ти організувала, що і Юліана і Тоня живуть тут же.

НІКА: Я не відьма. Юліані віддала своє запрошення на той вечір, де ви і познайомилися.

ГЕРМАН: Звідки ти була впевнена, що це я.

НІКА: Я просто квиток віддала. А далі була лиха доля. Потім вона фото показувала. Це був ти.

ГЕРМАН: І відмовлялася зі мною знайомитись.

НІКА: Так. Ти знаєш, мені в якійсь мірі і шкода Юліану. Мені шкода її як і інших жінок, яким ти життя зіпсував. Посестри по нещастю.

ГЕРМАН: Нехай їде до себе додому. Я чужих дітей годувати не буду.

НІКА: Ти і своїх не дуже хочеш.

ГЕРМАН: А Тоня?

НІКА: Це випадок. Вони прийшли дивитися квартиру. І я її впізнала. Вирішила, що це буде весело.

ГЕРМАН: Впізнала? Весело?

НІКА: Коли я тебе поламаного з Алушти забирала, вона бігла до кінця перону в Семфірополі. Я її добре запам'ятала. Вона мене забула. А весело? Звичайно, ти вже спав з Юліаною і я розуміла, що настане той день, коли вони почнуть тебе ділити.

ГЕРМАН: Один раз захотілося побути над сутичкою.

НІКА: Для різноманітності.

ГЕРМАН: Може, сходимо сьогодні в ресторан.

НІКА: Ти блекоти об'ївся?

ГЕРМАН: Та ні, позбувся сьогодні двох баб з баластом, все одно збирався святкувати. З дружиною розважитися можна. Спробувати щось новеньке.

НІКА: Гарзд. Ти все ще з батьками живеш?

ГЕРМАН: Так. Пішли.

Сцена 14.

Входить Тоня.

ТОНЯ: Герман! Ти прийшов до мене?

ГЕРМАН: Між нами нічого не може бути.

ТОНЯ: А дитина!

ГЕРМАН: Я говорив з Денисом. Нехай сам шукає гроші на свого сина. Ми поспішаємо.

НІКА: Вам доведеться з'їхати.

ТОНЯ: Чого раптом?

НІКА: Господиня починає ремонт.

ТОНЯ: Я так цього не залишу!

НІКА: Тебе спитати забула. Ресторан обираю я?

Ніка бере під руку Германа, виходять.

Сцена 15.

ТОНЯ: Що відбувається? Як це? Бовдур сказав йому. Якби Герман засумнівався, він міг би грошей дати.

Чому я завагітніла від Дениса, де тут справедливість?

Дзвонить телефон.

ТОНЯ: Так, зараз покличу Дениса Ільковича. Зараз. Дениса! Дениса! Тебе до телефону.

Сцена 16.

Входить Денис.

ДЕНИС: А де Герман?

ТОНЯ: Чорт з ним, з Германом.

ДЕНИС: Що ти вирішила?

ТОНЯ: І не сподівайся від мене позбутися. Тебе до телефону.

ДЕНИС: Так, так. Ні, це помилка. Ви впевнені? Годину тому. Так, буду зараз.

Денис кладе трубку.

ТОНЯ: Думала, дівчата пойдуть. Одні тут залишимося, поживемо як люди.

Ні, господиня ремонт починає.

ДЕНИС: Тоня!

ТОНЯ: А попередити? Хоча б за місяць.

ДЕНИС: Тоня, мама померла.

ТОНЯ: Твоя мама?

ДЕНИС: Так. Дзвонили з лікарні. Годину тому, вони нічого не змогли вдіяти.

ТОНЯ: Тобі треба їхати, негайно.

ДЕНИС: Так.

ТОНЯ: Вперед.

Денис вибігає з кімнати. Тоня підходить до дверей їхньої кімнати, відкриває її.

ТОНЯ: Ілько, ми переїжджаємо!

Завіса.

*

ІНГЕГЕРДА.

Квітень 2014, редакція за жовтень 2014.

Дійові особи:

Інгегерда — 21 рік, донька Елісів та Гаральда.

Елісів — 42 роки, мати Інгегерди, донька Ярослава Мудрого.

Олав Гаральдсон — 17 років.
Магнус Гаральдсон — 19 років.

1067 рік.

Сцена 1.

Сцена зображує кімнату в заможному дерев'яному палаці. На сцені дві жінки, вдягнені за модою того часу.

ЕЛІСІВ: Доню, Ингегерда, не твоє серце вирішує тут.

ИНГЕГЕРДА: Знаю, головне тут мир між Данією та Норвегією.

ЕЛІСІВ: Ти усе розумієш!

ИНГЕГЕРДА: Так, але батько хотів захопити Данію.

ЕЛІСІВ: Таких слів не можна чути від майбутньої дружини Олава Данського.

ИНГЕГЕРДА: Але це гідні слова доньки Гаральда Сигурдарсона.

ЕЛІСІВ: Твій батько загинув, весь час шукав він влади.

ИНГЕГЕРДА: Так, тому й стріла пробила йому горло.

ЕЛІСІВ: Хотів здобути він Британію.

ИНГЕГЕРДА: Так, тому Олав тепер уклав із ними мир.

ЕЛІСІВ: Так, Гаральд усе вирішував кров'ю.

ИНГЕГЕРДА: А міг все він робити як Ярицлейв, великий конунг Гардарики — твій батько.

ЕЛІСІВ: Так, мій батько Ярослав одружив своїх дітей з усім світом.

ИНГЕГЕРДА: Політичний союз.

ЕЛІСІВ: Ти знаєш, що я кохала Гаральда.

ИНГЕГЕРДА: Так, тому і страждала, і терпіла Тору.

ЕЛІСІВ: Замокни!

ИНГЕГЕРДА: Вибач, матусю. Але я так не можу. Я...

ЕЛІСІВ: Шлюб буде. Ти прийняла дарунки.

ИНГЕГЕРДА: Чи мене хто питав?

ЕЛІСІВ: Я поїхала за твоїм батьком сюди.

ИНГЕГЕРДА: Бабця зробила те саме, тільки в зворотньому напрямку.

ЕЛІСІВ: Так, Ингегерда, я тобі дала ім'я моєї матері і слава про неї була по всьому світу...

ИНГЕГЕРДА: Бо стала вона дружиною великого конунга і народила йому десятьох дітей.

ЕЛІСІВ: І любила вона батьківщину чоловіка більше ніж свою рідну.

ИНГЕГЕРДА: І тепер мені вважати данський народ рідним, країну, яку батько мріяв поставити на коліна.

ЕЛІСІВ: Ти все зробиш як треба і більше ніяких дитячих розмов. Твоя сестра...

ИНГЕГЕРДА: Не треба.

ЕЛІСІВ: Той Стенфордський міст забрав у мене...

ИНГЕГЕРДА: Доньку та чоловіка. Вже рік пройшов.

ЕЛІСІВ: Для мене було все це вчора.

ИНГЕГЕРДА: Двадцять один рік я бачу тільки кров навколо. Мамо, мій чоловік іще дитя.

ЕЛІСІВ: Він на чотири роки тебе молодший.

ИНГЕГЕРДА: Коли тобі було сімнадцять...

ЕЛІСІВ: Ти шлюб береш не для себе.

ІНГЕГЕРДА: У п'ятнадцять ти мені не дозволила і батько теж. Ти була проти Фіннура.

ЕЛІСІВ: Йому було сімнадцять!

ІНГЕГЕРДА: А зараз що змінилось?

ЕЛІСІВ: Сама ж казала, що бачиш тільки кров.

ІНГЕГЕРДА: Він воїн був, як батько.

ЕЛІСІВ: Як і всі не пережив він тієї битви.

ІНГЕГЕРДА: А Олав вижив.

ЕЛІСІВ: Один милостив до нього. Я хотіла сказати, Христос його захистив.

ІНГЕГЕРДА: А може і твоя молитва гаряча.

ЕЛІСІВ: Ти що сказала?

ІНГЕГЕРДА: Мати, люба, правду.

ЕЛІСІВ: Ти віриш чужим наклепам?

ІНГЕГЕРДА: Я бачу, що Тора раділа менше, коли дізналась, що Олав живий. Ти засмутилась тільки через Марію. А Гаральд, батько...

Елісів дає ляпаса Інгегерді.

ІНГЕГЕРДА: Жінка конунга, донька конунга, та просто жінка.

ЕЛІСІВ: Ніколи ти зі мною не розмовлятимеш так.

ІНГЕГЕРДА: Сподіваюсь у мого майбутнього чоловіка не так багато сторонніх дітей. Мамо, він мене молодший!

ЕЛІСІВ: Ти все не правильно говориш. Я тільки бачу в ньому Гаральда. Того, хто привозив додому багатії дари, щоб серце батька Ярослава перемінити, простого, щирого.

ІНГЕГЕРДА: Казала я про іншого Олава, свого чоловіка, Олава Свейнсона. До речі, чому відмовила його батькові — Свейну Єстридсону, про це розмови теж були. Чи не хотіла нового шлюбу?

ЕЛІСІВ: Нехай втішає його Тора.

ІНГЕГЕРДА: Так мені долю Один написав, що завжди вона десь поруч буде.

ЕЛІСІВ: Ти християнка!

ІНГЕГЕРДА: Тепер мені ти заборониш скальдів слухать!

ЕЛІСІВ: Доню, ми не повинні сваритись. Ти в мене одна лишилась.

ІНГЕГЕРДА: Я знаю, від завтра почнуться весільні пісні. Побачу свого чоловіка. Потім йому дітей я дам, щоб мир був навіки між нашими країнами.

ЕЛІСІВ: Так краще.

ІНГЕГЕРДА: А я б не відмовилась!

ЕЛІСІВ: Доню, ти про що.

ІНГЕГЕРДА: Якщо мого чоловіка вб'ють, і мене заміж знов покличуть — я піду.

ЕЛІСІВ: Тебе не розумію. То цього шлюбу ти не хочеш, то вже цього ховаєш чоловіка.

ІНГЕГЕРДА: Його не люблю, знаєш це. А якщо моя вже доля — політичні шлюби, то вийду заміж вдруге. Не буду голосити і дивитись, як Тора знов місце королеви зайняла.

ЕЛІСІВ: Що з тобою?

ІНГЕГЕРДА: А може мені вийти за іншого Олава?

ЕЛІСІВ: Якого?

ІНГЕГЕРДА: За сина Тори.

ЕЛІСІВ: Бога бійся, дитино, він твій брат. Що сталося з тобою, після Стемфордського моста?

ІНГЕГЕРДА: Ти дійсно в своєму горі не бачиш чужих сліз?

ЕЛІСІВ: Про Фіннура я знаю. Ти втратила сестру і батька, я втратила дитину. Таке горе тобі не зрозуміти...

ІНГЕГЕРДА: І я теж...

ЕЛІСІВ: Дитина Фіннура?

ІНГЕГЕРДА: Так, забрав його з собою.

ЕЛІСІВ: От і добре, Господи, прости.

ІНГЕГЕРДА: Я знаю. Держава долі, не моя.

ЕЛІСІВ: Не тільки держава й війни. З твоїм батьком і я щасливою була.

ІНГЕГЕРДА: Тоді, коли був поряд. Іншу у походи з собою брав.

ЕЛІСІВ: Твій батько був видатним скальдом, його слова залишаться на віки...

ІНГЕГЕРДА: Як і його кривавий меч.

ЕЛІСІВ: Я вірю доню, що шлюб дарунок це для тебе.

ІНГЕГЕРДА: Навіть, якщо мій чоловік складе про мене віси, теж може синів від іншої обрати на місце конунгів.

ЕЛІСІВ: То моя біль.

ІНГЕГЕРДА: Звичайно. Гаральда залишаться слова про те, як дівчина з Гардарики його не любить.

ЕЛІСІВ: Не знаю, чому таке казав, бо знав, що я люблю його.

ІНГЕГЕРДА: Розуміння жінки, яку пошлюбив, не входило у вісім мистецтв, що батько знав.

ЕЛІСІВ: Ти не повинна так казати про батька.

ІНГЕГЕРДА: Ти любиш його й досі, забувши про всі роки, про Тору?

ЕЛІСІВ: Так має бути, нікого вже в моєму серці знов не буде.

ІНГЕГЕРДА: Я в це не вірю.

ЕЛІСІВ: Я вже стара, тобі ще жити й жити.

ІНГЕГЕРДА: Два рази тільки тобі, як мені.

ЕЛІСІВ: Так, все життя позаду. І доля доньки конунга і забутої дружини. Ти тільки починаєш все. Я хочу щоб саме ти стала королевою Данії, а не ця... Тора.

ІНГЕГЕРДА: Так матінка, тому мене ти віддаєш за нього. Але для того, щоб Олав став конунгом замість батька.

ЕЛІСІВ: Що в цьому поганого?

ІНГЕГЕРДА: Він не здобуде слави батька.

ЕЛІСІВ: Чому вважаєш так?

ІНГЕГЕРДА: Він вже миру хоче, тому і твоє серце до нього лине. Ти так втомилася від крові, що тут тебе не зупиняє, що він Тори син.

ЕЛІСІВ: Готова йому я допомагати.

ІНГЕГЕРДА: Тому і залишаєшся ти з ним на місці...

ЕЛІСІВ: Ще раз повториш це!

ІНГЕГЕРДА: Я мала на увазі, порадиці.

ЕЛІСІВ: Він не хоче крові, як батькові твоєму Британія йому не потрібна. Якщо він об'єднає всю Норвегію...

ІНГЕГЕРДА: Матусю, любя, ти забуваєш Магнуса — теж сина батька.

ЕЛІСІВ: Якого не було в тій битві.

ІНГЕГЕРДА: І це йому в провину ставиш.

ЕЛІСІВ: Ні, просто нас взяв із собою. Ми були поруч, як завжди. Відчула я, що все, тоді, як зараз і знову Норвегію відчула я батьківщиною своєю.

ІНГЕГЕРДА: І то тільки для того, щоб батька гідно поховати.

ЕЛІСІВ: Мені було дев'ятнадцять, як я приїхала у цю країну. Мати плакала, що я вертаю туди, звідки вона була.

ІНГЕГЕРДА: Ти батька любила!

ЕЛІСІВ: Я ще дівчиськом його побачила.

ІНГЕГЕРДА: Знаю, він тебе привіз, а потім, забувши про християн обітницю взяв Тору.

ЕЛІСІВ: Ти цього не знаєш!

ІНГЕГЕРДА: Я знаю, як з улюбленої доньки конунга я стала донькою дружини, яку забув Гаральд заради коханки, що дала йому синів.

ЕЛІСІВ: Ти через це своїх братів не любиш?

ІНГЕГЕРДА: Так. Я можу стати королевою в чужій державі, та не в своїй. Як батько жив в Гардариці.

ЕЛІСІВ: Ти маєш називати мою батьківщину Руссю.

ІНГЕГЕРДА: Так, в Київ втік, бо був ніким. Тепер мій шлюб влаштовує мій брат.

ЕЛІСІВ: Він хоче мира!

ІНГЕГЕРДА: Він хоче бути конунгом! Забудь, що в нього очі батька, роздивись бажання влади в ньому.

ЕЛІСІВ: Я все бачу. Так, я стара, але не вмерла.

ІНГЕГЕРДА: Досить, ти ще Олаву дітей можеш дати.

ЕЛІСІВ: Не переповідай...

ІНГЕГЕРДА: Я згодилась на шлюб тільки через тебе.

ЕЛІСІВ: Через мене?

ІНГЕГЕРДА: Так, поки ти будеш поряд з Олавом, я щиро сподіваюсь, що встигне загоїтись кров, що батько лив.

ЕЛІСІВ: Тепер вже ти про Магнуса забула. Зараз Норвегія поділена.

ІНГЕГЕРДА: Мої та твої молитви будуть почуті. Один не довгу долю дасть Магнусу.

ЕЛІСІВ: Ти християнка.

ІНГЕГЕРДА: Ти ж не хочеш, щоб я казала, щоб Господь вкоротив віку моему братові, сину мого батька.

ЕЛІСІВ: Тобі на сповідь треба йти, а не шлюб брати.

ІНГЕГЕРДА: Напевно, та не все повинен знати і духівник мого чоловіка.

ЕЛІСІВ: В тебе кров гаряча, як в Гаральда, тому тебе я прошу.

ІНГЕГЕРДА: Я буду тиха, як вода у фьорді.

ЕЛІСІВ: Ти не допустиш, щоб твій чоловік, поки ви в шлюбі, пішов війною на Норвегію.

ІНГЕГЕРДА: Цього я спробую не допустити.

ЕЛІСІВ: Ти повинна зробити це метою свого життя.

ІНГЕГЕРДА: Знаю, щоб Олав, мій чоловік не вбив Олава, мого брата.

ЕЛІСІВ: Присягнись!

ІНГЕГЕРДА: Я не буду присягати. За себе можу дати присягу, не за нього. Так само й ти в Олаві бачиш тільки сонце, яке було в Гаральді, потім кохався він з мечем, забула.

ЕЛІСІВ: Йому я вірю.

ІНГЕГЕРДА: Тоді пообіцяй, що Олав не піде війною на Данію, де шлюб беру.

ЕЛІСІВ: Я обіцяю.

ІНГЕГЕРДА: Як легко!

ЕЛІСІВ: Я зроблю так, що він одружиться на сестрі твого чоловіка.

ІНГЕГЕРДА: Щоб так мати трон Данії для себе?

ЕЛІСІВ: Він не такий.

ІНГЕГЕРДА: Добре, це вже розмова двох королів, не доньки з матінкою.

ЕЛІСІВ: Ти зможеш все зробити, як захочеш.

ІНГЕГЕРДА: Чому у це ти віриш?

ЕЛІСІВ: У тебе інше виховання, ти гідна конунга. Читати вмієш і писати, як

брат твій Олав.

ІНГЕГЕРДА: Так про це ти і батько піклувались.

ЕЛІСІВ: Ти розум маєш більший, ніж конунг, що керує державою не перший рік.

ІНГЕГЕРДА: Олав Данський. Він такий молодий. Він ще дитя.

ЕЛІСІВ: Не плач ти з того.

ІНГЕГЕРДА: Батько був на вісім років старший, ніж я зараз, коли брав шлюб з тобою. Він став конунгом.

ЕЛІСІВ: Ти плачеш від того, що він молодий, чи тому що не став ще конунгом?

ІНГЕГЕРДА: Я не знаю. Тобі було лиш дев'ять, коли дізналась, що батько мій тебе бере в дружини.

ЕЛІСІВ: Так, було десять років, щоб звикнути до цього.

ІНГЕГЕРДА: Олав знущається наді мною цим шлюбом.

ЕЛІСІВ: Сама поговори про це з ним.

ІНГЕГЕРДА: Це смішно.

ЕЛІСІВ: Кажу тобі.

ІНГЕГЕРДА: Він не змінить рішення.

ЕЛІСІВ: Та знатимеш його думки.

ІНГЕГЕРДА: Не буде зі мною він відвертим, як з тобою.

ЕЛІСІВ: Спробуй.

ІНГЕГЕРДА: Він одного віку з моїм чоловіком.

ЕЛІСІВ: Але вже конунг він.

ІНГЕГЕРДА: Добре.

ЕЛІСІВ: Я поговорю з ним, до тебе прийде.

ІНГЕГЕРДА: Добре, але щоб Магнус не побачив в цьому зради.

ЕЛІСІВ: Він брат твій, тебе зі шлюбом привітати може.

ІНГЕГЕРДА: Роби, як знаєш. Чекатиму.

ЕЛІСІВ: Сама побачиш, що він інший.

Елісів виходить.

Сцена 2.

ІНГЕГЕРДА: Поговорити з Олавом. Про що? Впросити не чинити шлюбу. Запропонувати піти на Данію та Швецію війною?

Мене він слухати не буде. Не мати я, не Елісів.

Як йому я можу допомагати, чи вірити? Та вибору немає. Можливо мати бачить те, чого я не можу бачити, бо бачу в ньому тільки сина Тори.

Сцена 3.

Олав заходить — мужній чоловік, що виглядає молодо.

ОЛАВ: Вітаю в переддень твого шлюбу, моя сестра тебе.

ІНГЕГЕРДА: Мати моя тебе не чує. Тому прохось — сідай, постою поруч.

ОЛАВ: Чому настрої в тебе не веселий. Чи засмутили бідні дарунки від нареченого?

ІНГЕГЕРДА: Дарунки чудові.

ОЛАВ: Чому стоїш?

ІНГЕГЕРДА: Якщо конунг дозволить?

ОЛАВ: Вкусило знов тебе щось?

ІНГЕГЕРДА: Ні. Радію кожен день від того, як кожен з синів мого батька

став конунгом Норвегії.

ОЛАВ: Твої брати ми.

ІНГЕГЕРДА: Не нагадуй, пам'ятаю.

ОЛАВ: Тобі не до вподоби це?

ІНГЕГЕРДА: Марія вмерла, як батька убили.

ОЛАВ: Мені казали — одне серце було на двох.

ІНГЕГЕРДА: А в мене зовсім не має його, тому лиха, як кажеш ти.

ОЛАВ: Я тебе люблю, як свою сестру. Життя змінилося, повинна ти його прийняти.

ІНГЕГЕРДА: Як це зробила моя мати.

ОЛАВ: До чого Елісів тут?

ІНГЕГЕРДА: Я до того, що прийняла вона тебе, як конунга.

ОЛАВ (з притиском): Мене і Магнуса.

ІНГЕГЕРДА: Тут не твої воїни, яким нагадуєш про мир.

ОЛАВ: Що з тобою?

ІНГЕГЕРДА: Вам так потрібен мій шлюб, щоб з Данією мир був?

ОЛАВ: Ніколи не приховував цього від тебе. Це звично, так робив і твій дід Ярицлейв.

ІНГЕГЕРДА: Моя порада, при матінці завжди кажи на мого діда Ярослав.

ОЛАВ: Як звук, так і казатиму.

ІНГЕГЕРДА: Звичайно, але ж прихильність Елісів ти втрачати теж не хочеш.

ОЛАВ: Ти моя сестра. Як ти можеш переповідати огидні балачки.

ІНГЕГЕРДА: Я не переповідаю, я очі маю.

ОЛАВ: Вона...

ІНГЕГЕРДА: Стара для тебе.

ОЛАВ: Забуду, що сестра і я тобі...

ІНГЕГЕРДА: Так, а для мене замолодий чоловік, що обрав ти мені.

ОЛАВ: Елісів дружина батька, і не в віці справа.

ІНГЕГЕРДА: Він мені не подобається.

ОЛАВ: Не бачила його ти.

ІНГЕГЕРДА: Батько п'ятнадцять років воював з Данією.

ОЛАВ: З цього б почала!

ІНГЕГЕРДА: Це зрада його пам'яті.

ОЛАВ: Батько першим домовився з Свейном Олавсоном. Я тільки продовжую його слова.

ІНГЕГЕРДА: Не миру він хотів, державу.

ОЛАВ: Це не важливо зараз.

ІНГЕГЕРДА: Живучі тихо ти не здобудеш слави конунга.

ОЛАВ: Я й не намагаюсь. І з братом я домовився.

ІНГЕГЕРДА: Якщо Один мене почує, не довго буде держава поділена на двох.

ОЛАВ: Що ти сказала?

ІНГЕГЕРДА: Слова які лежать на серці в конунга Олава.

ОЛАВ: Це брехня.

ІНГЕГЕРДА: Так, ти Тори син, такі думки промовить міг тільки син Гаральда.

ОЛАВ: Ти все сказала, я піду. Хотів тебе я з шлюбом привітати, мої дарунки там.

Олав показує рукою позад себе, збирається піти.

ІНГЕГЕРДА: Зажди.

ОЛАВ: Залишусь, коли дурниць не будеш говорити.

ІНГЕГЕРДА: Залишишся і вислухаєш все, якщо ти конунг, не дурний хлопчисько.

ОЛАВ: Я залишусь і буду слухать, та не тому, що конунг, а тому що я твій брат. Слова сестри завжди готовий я послухать.

ІНГЕГЕРДА: Добре. Я знаю, що Норвегії мій шлюб потрібний так само як і Данії.

ОЛАВ: Це ще раз підтвердить домовленість між батьком нашим Гаральдом та Свейном.

ІНГЕГЕРДА: Знаю це. Ти мусиш мені пообіцяти дещо.

ОЛАВ: Якщо це в моїй силі.

ІНГЕГЕРДА: Знайди мені іншого чоловіка!

ОЛАВ: Інгегерда, завтра почнуться святкування, як це можна.

ІНГЕГЕРДА: Зрозуміла, це не можеш.

ОЛАВ: Що тебе вкусило?

ІНГЕГЕРДА: Ти вже питав. Тоді пообіцяй мені те, що можеш обіцяти як конунг.

ОЛАВ: Кажі.

ІНГЕГЕРДА: Поки ти конунгом є тут, в нас вдома ти не підеш війною на Данію. Ти не порушиш договір, який уклали батько наш Гаральд та Свейн. Ти не підеш війною на мого чоловіка, Олава Свейнсона.

ОЛАВ: Тоді я можу обіцяти це, бо мрію тільки я про мир. Але твоє прохання дивне і на тебе не схоже зовсім.

ІНГЕГЕРДА: Чому?

ОЛАВ: Моя, тепер сестра єдина, попросила б краще вбити нелюба, ніж захищала б його не взявши шлюбу ще.

ІНГЕГЕРДА: Ти мудрий. Дійсно. Не моє є це прохання. Про це мене просила мати.

ОЛАВ: Елісів?!

ІНГЕГЕРДА: Я їду, вона лишається при тобі, їй війни не потрібні теж.

ОЛАВ: Мене не тішать твої слова, в них знову гіркота трави чужої.

ІНГЕГЕРДА: Я сказала, як маю. Мені гірко. Наш батько Гаральд загинув. Лишилась мати, а в неї — єдина донька — Інгегерда, названа так на честь матері Елісів, слова якої видаються гіркою травою для брата й конунга.

ОЛАВ: В твоїх словах не бачу злості — тільки біль.

ІНГЕГЕРДА: Коли ви з Магнусом мені цей влаштували шлюб... Я довго плакала.

ОЛАВ: Твій жаль про загибель Фіннура не можна визнати достатнім для того, щоб відкласти шлюб.

ІНГЕГЕРДА: Про це не прошу вже. Я розумію, що не твоя тут воля. Я говорила з матір'ю.

ОЛАВ: Вона теж не може скасувати слова конунга.

ІНГЕГЕРДА: Навіть якщо тебе попросить?

ОЛАВ: Мене... Я не знаю... Ні, слово конунга.

ІНГЕГЕРДА: Просила її їхати зі мною.

ОЛАВ: В Данію?!

ІНГЕГЕРДА: Так, чого злякався, мій братик. Просила. Та відмовила мені.

ОЛАВ: Верта в Гардарику?

ІНГЕГЕРДА: Чого ти так всього боїшся? Ні, на Русь не верне.

ОЛАВ: Залишиться в Норвегії!

ІНГЕГЕРДА: Радій, з тобою.

ОЛАВ: Ти знов мене образила. Чорні думки у тебе, про матір рідну.

ІНГЕГЕРДА: Ні. Не образила. Матір, Елісів, вона вірить, що ти мир принесеш, те чого так не вистачало у житті із батьком.

ОЛАВ: Це правда не хочу більше я війни.

ІНГЕГЕРДА: Добре серце Елісів у всьому винне.

ОЛАВ: У чому?

ІНГЕГЕРДА: Гаральду подарувала тільки доньок.

ОЛАВ: Зрозуміло, якби була ти хлопцем, сама би стала конунгом. Тому для тебе подарунок — син конунга Данії.

ІНГЕГЕРДА: Не ти оцінюєш мої дарунки.

ОЛАВ: Якби ти стала конунгом, відмовилась б від миру.

ІНГЕГЕРДА: Чому такі слова!

ОЛАВ: Я бачу твої очі.

ІНГЕГЕРДА: Я б нагадала міст британцям.

ОЛАВ: Не тільки війни роблять конунга.

ІНГЕГЕРДА: Так, війни роблять тільки славу й згадку на віки.

ОЛАВ: Чого від мене хочеш?

ІНГЕГЕРДА: Ненавиджу тебе. Ненавиджу тебе і Магнуса. Прокльони шлю на голову я Торі. Ніколи батька не пробачу. Ні, не дивись з жалем, я не скінчила. Лилися сльози за батьком та сестрою. Ніколи б тебе конунгом не визнала, якби мене спитали. Та прошу про єдине — я їду. Ніколи більше певно я не верну до домівки. Ти брат мій, син батька мого, ти принесеш мені клятву кров'ю, що тече у нас обох.

ОЛАВ: Інгерда, що ти хочеш?

ІНГЕГЕРДА: Ніколи, ніколи, щоб дня чи хвилини не було, щоб мати, Елісів, пожалкувала, що молила Одина твоє життя урятувать.

ОЛАВ: Один забрав твій розум.

ІНГЕГЕРДА: Обіцяй!

ОЛАВ: Я обіцяю, що не засмучу Елісів. Житиме де схоче, повага буде до неї як до дружини Гарольда. Ніхто не скривдить її, поки я живий.

ІНГЕГЕРДА: Добре, я вірю. Такій клятві я вірю. Якщо збрешеш — кров Гарольда в тобі піском стане і ти помреш. Кохання зрадити легше, ніж кров, яка єднає нас.

ОЛАВ: Не смій.

ІНГЕГЕРДА: Так зупиняй свою дружину, як питатиме, чому сидиш так довго біля старої Елісів.

Олав дає ляпаса Інгерді.

СЦЕНА 4.

Входить Елісів.

ЕЛІСІВ: Як це розуміти?

ОЛАВ: В сестри моєї трохи думки переплутались, я допоміг навести лад.

ІНГЕГЕРДА: Може мені вийти, не заважати вам?

ОЛАВ: Напевно, ще не все впорядкувалось.

ЕЛІСІВ: Досить. Що тут відбулось?

ОЛАВ: Тобі не варто знати це й засмучуватись.

ІНГЕГЕРДА: Так ми обговорювали мій шлюб. Як тяжко буде жити, з тим, кого не любиш.

ЕЛІСІВ: Досить.

ІНГЕГЕРДА: А може доля теж мені коханця молодого подарує?

ЕЛІСІВ: Сама ж ти нарікала, що чоловік для тебе молодий.

ІНГЕГЕРДА: Це зараз.

ОЛАВ: Замовкни.

ЕЛІСІВ: Ти повірила чуткам?

ОЛАВ: Не треба.

ЕЛІСІВ: Тому така ти зі всіма! Ти думала, що зрадила я батька. З ким, з його сином?

ОЛАВ: Не треба.

ІНГЕГЕРДА: Так, не треба.

ЕЛІСІВ: Я б цього нікому не дозволила. Собі тим більш.

ІНГЕГЕРДА: Тоді чому такі розмови.

ОЛАВ: Винен я. Я не ти.

ІНГЕГЕРДА: Не розумію.

ОЛАВ: Як батько вмер, я став конунгом. Я не ти — ти народилась дівчиною, та конунг ти, яким Гаральд міг тільки пишатись. Ти не Марія, яка серцем кипіла і страждала і була батьком тільки по душі, без нього жити не могла.

ЕЛІСІВ: Ти що говориш...

ОЛАВ: Мені поради треба, я меч знаю, та не державу. Тора, мати, ти знаєш, що для неї Магнус. А я? Я згодився на мир, на все. Радники, сьогодні радники, від завтра зрадники. Я вірю тільки Елісів. Її батько ...Ярослав, він керував державою. Вона така розумна. Не тих пісень вона співає, що коханка. Співає те, що конунг мусить чути.

ІНГЕГЕРДА: Вибач, мамо.

Елісів обіймає Інгерду.

ІНГЕГЕРДА: Я думала це батька зрада.

ЕЛІСІВ: Тихо.

ОЛАВ: Але якщо повірила вже ти, то всі гадати будуть так.

ЕЛІСІВ: Що ж робити? Як всіх переконати?

ОЛАВ: Не знаю, нова біда прийшла до нас.

ІНГЕГЕРДА: Нічого.

ОЛАВ: Як так?

ІНГЕГЕРДА: Мовчати.

ЕЛІСІВ: Не можна.

ІНГЕГЕРДА: Нехай всі так думають.

ЕЛІСІВ: Паплюжать твоєї матері ім'я?

ІНГЕГЕРДА: Нехай так буде. Всі знають, що в конунга Олава є слабина — дружина батька. Та ніхто не знає, що сила це його і мудрість.

ОЛАВ: Говорить в тобі конунг, а не жінка, що не хоче заміж.

ІНГЕГЕРДА: Над цим поміркуем потім. Цікаво, чи так само думає і Магнус.

ЕЛІСІВ: А тобі що з того?

ІНГЕГЕРДА: Я думаю, і він прийде, привітати сестру з шлюбом.

ЕЛІСІВ: То в нього випитай, які він думки має.

ОЛАВ: Не треба нам цього.

ІНГЕГЕРДА: Невже не хочеш знати, що про тебе брат говорить?

ОЛАВ: Ні. Йому я вірю.

ЕЛІСІВ: Але тобі б порадила поговорити я з сестрою, як Магнус від неї піде.

ОЛАВ: Не знаю я.

ІНГЕГЕРДА: Втомилась я від балачок.

ОЛАВ: Ми йдемо.

ЕЛІСІВ: Сестри думку варто слухать.

Елісів та Олав виходять.

Сцена 5.

ІНГЕГЕРДА: Магнус прийде, вже чула це. А може він має думки інші. Може він має кров Гаральда і саме він помститись схоче Данії й Британії, на що ніколи не наважиться Олав.

Та ні, мати каже, що зараз всі мріють про мир. Та тільки не Магнус, що державу з братом розділив.

Сцена 6.

Входить Магнус.

МАГНУС: Прийшов до тебе я, сестро, привітати з шлюбом.

ІНГЕГЕРДА: Дякую, дарунки бачила. З тобою поговорити я хотіла.

МАГНУС: Поради перед шлюбом могла ти взяти в Елісів.

ІНГЕГЕРДА: Батька вже рік немає. Я хочу про державу говорити, якої конунг ти.

МАГНУС: Тебе я слухаю.

ІНГЕГЕРДА: Магнус, брат наш — Олав, витер кров зі свого меча, як робив це й батько. Чи ти віриш йому?

МАГНУС: Олав завжди хотів мира, ти ж знаєш, він ще дитя.

ІНГЕГЕРДА: Та конунг, як і ти.

МАГНУС: Так, ми поділили землю.

ІНГЕГЕРДА: А чи тобі вдалось цього?

МАГНУС: Тебе не розумію, сестро. Ще ніколи не розмовляла ти зі мною про держави справи!

ІНГЕГЕРДА: Беру я шлюб із сином конунга.

МАГНУС: Та чоловік твій ще не конунг.

ІНГЕГЕРДА: Я пам'ятаю. До тебе в мене є прохання.

МАГНУС: Я шлюб зупинити твій не маю сили.

ІНГЕГЕРДА: Про це вже знають всі.

МАГНУС: І не боїшся ти, що ці розмови дійдуть до вух твого чоловіка?

ІНГЕГЕРДА: Це тільки-но розмови. Шлюб буде, з ним згаснуть всі балачки.

МАГНУС: Що ти хотіла запитати?

ІНГЕГЕРДА: Просити. Мені потрібна обіцянка конунга.

МАГНУС: Я інших слів нікому не даю.

ІНГЕГЕРДА: Чи можеш обіцяти, поки конунгом ти будеш мир із Данією не порушувати, не йти на Олава війною?

МАГНУС: Ти зараз про брата нашого чи чоловіка свого?

ІНГЕГЕРДА: Про чоловіка.

МАГНУС: Твій шлюб зміцнити мусить домовленість, яку уклав наш батько.

ІНГЕГЕРДА: До цього він п'ятнадцять років кров лив данців.

МАГНУС: Так це тебе спиняє?

ІНГЕГЕРДА: Гаральд миру не хотів.

МАГНУС: А ти?

ІНГЕГЕРДА: А хто мене питає?

МАГНУС: Тому і шлюб тобі не до вподоби.

ІНГЕГЕРДА: А тобі?

МАГНУС: Ти жінка, але в твоїх очах я бачу погляд Гаральда. Ти не Олав, не хочеш миру.

ІНГЕГЕРДА: Як і ти!

МАГНУС: Що в серці у людини Один тільки знає.
ІНГЕГЕРДА: Чому вагаєшся?
МАГНУС: Чи не підбурюєш мене на зраду?
ІНГЕГЕРДА: Кого?
МАГНУС: Домовленості з братом.
ІНГЕГЕРДА: Конунг завжди один володарює.
МАГНУС: Про це постійно каже мати.
ІНГЕГЕРДА: Тора хоче слави для своїх синів.
МАГНУС: Олав героєм був у битві.
ІНГЕГЕРДА: Тому йому ти поступився.
МАГНУС: Так, це справедливо. По першості народження...
ІНГЕГЕРДА: По першості була б я конунгом, якби була я чоловіком.
МАГНУС: В Марії таких думок не було.
ІНГЕГЕРДА: В ній був тільки батька подих.
МАГНУС: Як він помер, вона і не жила.
ІНГЕГЕРДА: Що зупиняє тебе?
МАГНУС: Війни.
ІНГЕГЕРДА: Ти воїн.
МАГНУС: Я не про це. Наш батько, великий Гаральд Сигурдарсон, він знищив все війною. Підняти землю треба нам, ніхто не піде воювати.
ІНГЕГЕРДА: Чи мир несе прибуток?
МАГНУС: Забагато крові на землі. Нехай ця зникне у траві поміж камінням. Тоді вже буде час і для таких розмов.
ІНГЕГЕРДА: Скільки часу тобі на це потрібно?
МАГНУС: На що?
ІНГЕГЕРДА: Щоб об'єднати Норвегію собі, в одних руках.
МАГНУС: Я не збираюсь.
ІНГЕГЕРДА: Поки що. А коли будуть сили? Чи спробуєш відвоювати Данію.
МАГНУС: Таке було бажання батька нашого.
ІНГЕГЕРДА: А Олав в цьому допоможе?
МАГНУС: Напевно ні.
ІНГЕГЕРДА: А якщо Данію лишити в спокої?
МАГНУС: Ти все ж таки хвилюєшся за державу, в якій ти станеш королевою.
ІНГЕГЕРДА: Ні, я про те, щоб об'єднати всю Норвегію.
МАГНУС: Піти проти Олава? Я цього не зроблю.
ІНГЕГЕРДА: А якщо зробить Данія усе?
МАГНУС: Сама ж казала, що мира хочеш.
ІНГЕГЕРДА: Так ти цей мир і зробиш. Запам'ятає тебе змучена війною Норвегія.
МАГНУС: А Олав?
ІНГЕГЕРДА: Як схоче Один.
МАГНУС: Ти дивні речі кажеш, Інгегерда. Ніколи такого від жінки я не чув. Тільки від...
ІНГЕГЕРДА: Тори.
МАГНУС: Так.
ІНГЕГЕРДА: Я донька конунга. Я можу так говорити.
МАГНУС: Я не знаю, мене ти здивувала. Ти так упевнена.
ІНГЕГЕРДА: Я тільки думаю, що чоловік мене послуха, як стане конунгом.
МАГНУС: Чи буде скоро це?
ІНГЕГЕРДА: Не знаю.
МАГНУС: Пройшов ще тільки рік, як батька нашого немає. Не можу я піти

війной на Данію. Немає в нас багатств, що батько мав колись.
ІНГЕГЕРДА: Знаю. Я рада, що вислухав мене ти, брате-конунг.
МАГНУС: Завжди готов прийти до тебе. Раніш мені здавалось, що ненависть тебе до мене зупиняє.
ІНГЕГЕРДА: Ненависть?
МАГНУС: Я, як і Олав, Тори син.
ІНГЕГЕРДА: Нехай про це ридає Елісів.
МАГНУС: І на неї ти лиха. Теж через Олава.
ІНГЕГЕРДА: До чого Олав тут і Елісів?
МАГНУС: Бентежить тебе, що шлюб вони зіграють швидше, ніж ти свій.
ІНГЕГЕРДА: Я тебе не розумію.
МАГНУС: Всі тільки й говорять, що Елісів взяла Олава під свою опіку.
ІНГЕГЕРДА: Можливо, що тебе дивує?
МАГНУС: Він як і я, син Тори. Ти розумієш, що Олав подібний на батька нашого Гаральда і кажуть...
ІНГЕГЕРДА: Що?
МАГНУС: Для матері твоєї вони обидва одним Олавом стали. Кажуть, що у свій почет бере він Елісів. До тебе ж не пішла вона до данських берегів.
ІНГЕГЕРДА: Почет для Елісів, бо конунга дружиною була.
МАГНУС: Себе так заспокой.
ІНГЕГЕРДА: Добре, я втомилась від розмов.
МАГНУС: Пробач. Тобі це не приємно. Я вислухав тебе. Бажаю чоловікові твоєму швидше стати конунгом, тобі королевою і об'єднати державу нашу.
ІНГЕГЕРДА: Так, обов'язково. Нехай тебе почує Один.

Магнус виходить.

Сцена 7.

ІНГЕГЕРДА: Два брати від батька залишились. І обидва від ненависної Тори. Як батько міг, кинути матір заради... Добре, зараз не про це. Великий воїн, був відомий цілому світу він жінками. Кров проливав, та на коханок завжди мав час.

Сцена 8.

Повертається Магнус, з ним Олав.

МАГНУС: Дивись, Інгерда, кого зустрів, як йшов від тебе.
ОЛАВ: Я вже тобі казав, теж я прийшов, щоб сестру з шлюбом привітати.
ІНГЕГЕРДА: Як це важливо для мене бачити вас двох у себе.
ОЛАВ: Братів?
ІНГЕГЕРДА: Двох конунгів.
МАГНУС: Тішить нас твоя повага.
ІНГЕГЕРДА: Чому прийшли до мене?
МАГНУС: Брати тебе ще хочуть привітати зі шлюбом.
ІНГЕГЕРДА: Тоді, чому поважні, як на тінг прийшли.
ОЛАВ: Засмучують нас твої речі.
МАГНУС: Так, не до вподоби це.
ІНГЕГЕРДА: Що саме?
ОЛАВ: Скрізь йдуть розмови, що конунги обрали не гідного чоловіка для Інгерди.

ІНГЕГЕРДА: Радію, що тільки це приносить смуток моїм конунгам-братам.
МАГНУС: В державі мир, з сусідами також.
ОЛАВ: Спокійно жити буде тепер держава. Два сини одного батька - тепер на рівних керуємо державою.
МАГНУС: Поки тримається наше слово, ми рівні.
ІНГЕГЕРДА: Я вже втомилась від розмов про рівність.
ОЛАВ: Домовленості ми не порушимо.
МАГНУС: Не забувай, що Данії поступливість тепер залежить і від тебе, сестро.
ОЛАВ: Ти будеш дружиною Олава, але Норвегія завжди у серці твогому лишиться.
ІНГЕГЕРДА: Раніше всі державні питання вирішували ви без мене.
МАГНУС: Радіти ти повинна таким подіям, що змінилось все.
ОЛАВ: Ти завжди була рівна, бо донька Гаральда.
ІНГЕГЕРДА: Коли стебельця обирали, про мене не згадали.
МАГНУС: Тебе там взагалі не мало бути. Батько мене залишив тут, володарем.
ІНГЕГЕРДА: Так, я пам'ятаю, тебе на Стемфордському мості не було.
ОЛАВ: Досить, так батько вирішив.
МАГНУС: Олав, тебе хотів він конунгом Британії зробити.
ОЛАВ: Давно про це забув я.
МАГНУС: Я все віддав - рівно, хоча міг залишитись конунгом. Я так вчинив, як Магнус з батьком.
ІНГЕГЕРДА: Ти так вчинив, бо ви обидва сини Тори.
ОЛАВ: Ми діти Гаральда.
ІНГЕГЕРДА: І я про це. А зараз вирішили, що мого шлюбу достатньо, щоб втримати Данію від війни.
МАГНУС: Данію втримати, це смішно. Твій шлюб для того, щоб данці бачили, що не збираємось на них ми нападати.
ОЛАВ: Ми мир тримаємо, який наш батько встановив.
ІНГЕГЕРДА: Мир цей батько кров'ю здобував.
ОЛАВ: Зараз не про це. Земля вже наша змучена від воєн.
МАГНУС: Так, снаги набратись воїнам ще треба та підрости новим.
ІНГЕГЕРДА: Чи з Данією буде довгим мир?
МАГНУС: Це все залежить і від тебе, Магнуса конунга єдина сестро.
ОЛАВ: На все є воля Одина.
ІНГЕГЕРДА: Я згідна, приймаю вибір ваш і більше не проситиму, щоб чоловіка іншого мені знайшли.
ОЛАВ: Нарешті мудрії слова від доньки Елісів.
МАГНУС: Чому на шлюб не запросила матір нашу, Тору Торбергсдотір, такої неповаги ще ніхто в Норвегії до неї не виявляв.
ІНГЕГЕРДА: В неї шлюб свій, у мене свій, сама вже не схотіла бути тут.
МАГНУС: Невже?
ІНГЕГЕРДА: А ти їдь за матусею та про це спитай.
МАГНУС: Розумна, щоб конунг Олав тебе данцю віддавав?
ОЛАВ: Яке це має значення?
МАГНУС: Дві стеблини, не одна.
ІНГЕГЕРДА: Я бачу ви і тут дійти не можете ще згоди.
ОЛАВ: Ми мудрії мужі, маленьки супречки не дозволять Норвегію нам розділити.
МАГНУС: Норвегія повинна бути під володарюванням одного конунга.
ІНГЕГЕРДА: Та не вже?

ОЛАВ: Тебе не зрозумів я, брате.

МАГНУС: Я про те, що держава мала вже конунга великого Гаральда. І тільки воля Одина на те, щоб ми удвох з тобою могли зрівнятись з його розумом та були як один.

ІНГЕГЕРДА: Хороші розмови.

МАГНУС: Напевно тобі ще готуватись до святкування треба. Прийшли ми ж тільки щоб привітати. Чи ще чогось хотів, мій брате?

ОЛАВ: Ні, я тільки хотів сказати, що теж приніс свої дарунки, Інгегерда.

МАГНУС: Ще раз прийми ти привітання з шлюбом. Нехай цей шлюб Норвегії нову славу принесе.

ОЛАВ: Нехай твій шлюб нам мир дарує.

Магнус та Олав виходять.

Сцена 9.

ІНГЕГЕРДА: Цей шлюб, мій шлюб. Скачувати не може його ніхто з конунгів. Вже почалися святкові співи. Встане сонце ще раз, побачу чоловіка я свого. Данія. Держава, яку так мріяв захопити батько, а загинув пішовши воювати на Британію.

Два конунга в Норвегії, дві долі, що приготували вони державі. Невже крім мене цього ніхто не знає?

Магнус буде воювати, можливо згине, як Гаральд. Я сподіваюсь, що недовгий вік у нього. Він Тори син. Так само, як Олав.

Мати, вона послухала мене і терпить, що ім'я її паплюжать. Чи може провину свою відчуває, спокутує її так перед Богом? Стражданнями. Ні, я не можу навіть думати, що Олав взяв її не для порад. Я нічого не знаю, я мушу вірити. Вона Олаву вірить, і забуває, що він Тори син, у ньому бачить тільки сонце батька.

Два брати, два конунги. Дав обіцянку миру Олав. Магнус кров пропонував. Гарний посаг обрали для мене брати.

Мій чоловік, який він буде, ще молодий, війни захоче. Та ні, там батько сильний, його зупинить, інакше б згоди своєї він на шлюб не дав.

Гаральде, батьку, твоя донька і обирати мушу долю для держави, в якій ти так мало бував, свій меч напуваючи кров'ю.

Чи може бути зрадником твій син? Якщо це так, то котрий?

Чи вірити Олаву Тихому чи Магнусу, який поки не впевнений у своїй силі?

Брати, кров, договори, зникає все - як конунгом хтось стати хоче. Я мушу стати на чийсь бік. Я буду дружиною конунга. Обрати.

Принести кров від Данії руки, чи зупинити Магнуса. Що там казала мати? Інгегерда, любити державу чоловіка, як свою рідну.

Добре, дотримуюсь я обіцянки, не буде воювати Данія з синами Гаральда.

Пробач, як зможеш, батько. Я не Марія, я буду жити далі. Твоя донька і кров твоя волає про помсту. Але я донька Елісів і хочу тільки миру.

Мій чоловіче, в посаг свій беру я мир. Ненавиджу тебе я Тора, що допомагати мушу сину я твоєму. Я буду королевою, як моя воля, твоєї влади не лишиться в Норвегії. Якщо для цього підтримати я мушу твого сина, то для того, щоб проти твоєї волі він пішов.

Затемнення.

Сцена 10.

Входить Елісів. Ингегерда лежить на лавці, закривши голову руками.
ЕЛІСІВ: Доню, ти спиш.
ІНГЕГЕРДА: Ні. Тебе чекаю.
ЕЛІСІВ: Там принесли святковий одяг.
ІНГЕГЕРДА: Ти бачила його?
ЕЛІСІВ: Ще ні. Та кажуть їде вже, красою своєю затьмарюючи сонце.
ІНГЕГЕРДА: Про це так скажуть потім скальди.
ЕЛІСІВ: Ти змучена.
ІНГЕГЕРДА: Я говорила з Магнусом, з Олавом.
ЕЛІСІВ: Брати будуть на святі.
ІНГЕГЕРДА: Навіщо так говориш, їх називати так — огидно.
ЕЛІСІВ: Два конунги будуть на святкуванні.
ІНГЕГЕРДА: Я говорила з кожним.
ЕЛІСІВ: І тому сумна така.
ІНГЕГЕРДА: В одного кров в очах, в іншого надія.
ЕЛІСІВ: Магнус хоче крові?
ІНГЕГЕРДА: Ще не зараз.
ЕЛІСІВ: Ти теж про помсту мрієш.
ІНГЕГЕРДА: Напевно, ні. Не хочу кров у посагу я нести.
ЕЛІСІВ: Яку обрала собі долю?
ІНГЕГЕРДА: Любитиму державу чоловіка, як ти цю любиш, як робила це Ингегерда, дружина Ярослава. Я вірю Олаву.
ЕЛІСІВ: Ти мудра, доню.
ІНГЕГЕРДА: Твоя любов мене такою робить. Кажи, щоб шати святкові несли. Готова стати я дружиною Олава.
ЕЛІСІВ: Все буде добре, доню.
ІНГЕГЕРДА: Свою країну хочу бачити у мирі, а не в ріках крові.
ЕЛІСІВ: Тоді Господь тебе почує, віддасть Норвегію у руки Олава Гаральдсона.
ІНГЕГЕРДА: Так буде, як вирішить Один. Пробач, мій батьку.

З А В І С А.

[Адреса:](mailto:aksioma@neonet.ua) aksioma@neonet.ua

Copyright © 2003-2017. All rights reserved